

Školní vzdělávací program PODKOVICKA

Základní škola Charlotty Masarykové, Praha 5 – Velká Chuchle

ZŠ Charlotty Masarykové Praha 5 – Velká Chuchle, Starochuchelská 240

PODKOVICKA

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

„Vzdělání, které cvičí v práci, a vedomosti, kterých možno užívatí prakticky, pusobí, že se clovek stává samostatným a že si dovede pomoci.“
(citát z knihy Charlotty Masarykové Listy do vezení)

Platnost od 1. 9. 2011, c.j. 182/2011

1. Obsah

1. Obsah.....	2
2. Identifikační údaje	4
2.1. Predkladatel a zřizovatel	4
2.2. Seznam použitých zkratek ve školním vzdělávacím programu (ŠVP).....	5
3. Charakteristika školy.....	6
3.1. Úplnost a velikost školy	6
3.2. Umístění školy	6
3.3. Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky	6
3.4. Charakteristika žáků a pedagogického sboru	6
3.5. Mezinárodní spolupráce, dlouhodobé projekty	7
3.6. Spolupráce se Školní radou, rodiči žáků, místními a regionálními partnery, PPP a jinými institucemi.....	7
4. Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	8
4.1. Zamerení školy	8
4.2. Výchovné a vzdělávací strategie	9
4.3. Zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
4.4. Začlenění průřezových témat	12
4.5. Začlenění doplňujících témat.....	12
5. Učební plán	13
5.1. Učební plán pro I. stupeň	13
5.2. Učební plán pro II. stupeň	14
5.3. Organizace výuky	18
6. Učební osnovy	19
6.1. Český jazyk, Cizí jazyk, další cizí jazyk.....	19
6.1.1. Český jazyk.....	19
6.1.2. Anglický jazyk.....	67
6.2. Matematika a její aplikace	80
6.2.1. Matematika	80
6.3. Informační a komunikační technologie.....	113
6.3.1. Informatika	113

6.4.	CLOVEK A JEHO SVET	125
6.4.1.	Prvouka	125
6.4.2.	Přírodoveda	138
6.4.3.	Vlastiveda	146
6.5.	CLOVEK A SPOLECNOST	153
6.5.1.	Dejepis	153
6.6.	CLOVEK A PRÍRODA.....	172
6.6.1.	Fyzika.....	172
6.6.2.	Chemie	187
6.6.3.	Přírodopis.....	204
6.6.4.	Zemepis.....	226
6.7.	CLOVĚK A ZDRAVÍ	254
6.7.1.	Telesná výchova	254
6.7.2.	Výchova k občanství a ke zdraví.....	269
6.8.	UMENÍ A KULTURA	295
6.8.1.	Hudební výchova.....	295
6.8.2.	Výtvarná výchova	312
6.9.	CLOVEK A SVET PRÁCE.....	333
7.	Povinné volitelné předměty	354
8.	Ochrana člověka za mimořádných okolností	354
9.	Průřezová témata	355
10.	Školní družina.....	361
11.	Hodnocení žáka a vlastní hodnocení školy	365
11.1.	Pravidla pro hodnocení výsledku vzdělávání žáka	365
11.2.	Vlastní hodnocení školy	376
12.	Prílohy.....	378
12.1.	Nepovinné předměty	Chyba! Záložka není definována.
12.2.	Povinné volitelné předměty	Chyba! Záložka není definována.
12.3.	Plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO).....	393

2. Identifikační údaje

2.1. Predkladatel a zřizovatel

ŠKOLA:	Základní škola Charlotty Masarykové Starochuchelská 240/38 159 00 Praha 5 – Velká Chuchle http://skola.chuchle.cz
REDITEL ŠKOLY:	Mgr. Eliška Jancíková skola@chuchle.cz tel.: 257 941 039
ZRIZOVATEL ŠKOLY:	Městská část Praha – Velká Chuchle U Skály 262/2 159 00 Praha 5 – Velká Chuchle tel.: 257 941 041
IC:	70 10 75 21
DIC:	005 – 70 10 75 21
IZO:	102 385 441
IDENTIFIKÁTOR PRÁVNICKÉ OSOBY:	600 038 432
KOORDINÁTOR ŠVP:	Mgr. Eliška Jancíková

2.2. Seznam použitých zkratk ve školním vzdělávacím programu (ŠVP)

Názvy vyučovacích předmětů:

Cesky jazyk	Cj
Anglický jazyk	Aj
Matematika	M
Informatika	Inf
Dejepis	D
Fyzika	F
Chemie	Ch
Přírodopis	Pr
Zemepis	Z
Hudební výchova	Hv
Výtvarná výchova	Vv
Telesná výchova	Tv
Pracovní činnosti	Pc
Prvouka	Prv
Přírodověda	Pr
Vlastiveda	VI
Výchova k občanství a ke zdraví	Voz

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova	OSV
Výchova demokratického občana	VDO
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	VMEGS
Multikulturní výchova	MuV
Environmentální výchova	EV
Mediální výchova	MeV

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	EVVO
Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání	RVP ZV
Výchova k občanství	Vo
Výchova ke zdraví	Vz

3. Charakteristika školy

3.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Charlotty Masarykové Velká Chuchle je malá městská škola v Mestské části Praha Velká Chuchle, založená v roce 1934. Je úplnou základní školou, která poskytuje vzdělání cca 200 detem v 1. až 9. postupném ročníku. Celková kapacita školy je 225 žáků. Výuka probíhá na 1. i 2. stupni vždy v jedné třídě v ročníku, od školního roku 2010/2011 jsou v jednom ročníku dvě paralelní třídy. Škola nemá žádnou specializaci – umožňuje vzdělání všem detem s přihlédnutím k jejich možnostem a schopnostem.

3.2. Umístění školy

Škola je umístěna ve výhodné poloze pro děti z městské části Velká Chuchle a díky školní autobusové lince i detem z městských částí Zbraslav, Radotín a ze Středočeského kraje.

3.3. Materiální, prostorové, technické a jiné podmínky

Od školního roku 2011/2012 probíhá výuka z důvodu plánované přístavby v 10 kmenových učebnách a v 2 odborných (počítačová učebna, cvičná kuchynka). Osm tříd má k dispozici interaktivní tabuli nebo dataprojektor s plátnem.

Součástí školy je telocvična, malá školní knihovna, videosín, podkrovní učebna pro dělenou výuku. Pro potřeby dělené tělesné výchovy využívá škola dvě místní sokolovny, venkovní víceúčelové hřiště v těsné blízkosti školy a v jarních a podzimních měsících chuchelský Areál zdraví. Školní družina sídlí ve vedlejší budově, kde se nachází učebna 1. stupně a dvě herny. V areálu školy bylo v roce 2010 vybudováno pro potřeby školní družiny nové hřiště s multifunkční sestavou a pískovištěm. Z hlediska materiálně technického zabezpečení výuky stojí za zmínku vybavení počítačové učebny s připojením k internetu (8 ks PC, tiskárna, scanner, kopírka). Škola je vybavena kvalitní audiovizuální technikou (digitální fotoaparát, video, DVD, zpetné projektory, dataprojektory, notebooky). Všechny prostory školy jsou zasítovány, v učebnách prvního stupně jsou vybudovány infokoutky, kde vedle kvalitní odborné literatury je k dispozici i nový počítač s LCD monitorem. Vybavení pomůckami je celkem vyhovující, nikoli však dostatečné, pravidelně je podle finančních možností školy doplňováno a obnovováno.

Třídy jsou barevně vymalovány a nechybí v nich polohovací nábytek. Společné prostory v hlavní budově jsou vyzdobeny a vymalovány podle návrhu architekta a působí velmi příjemně.

Ke škole náleží i dobře vybavená školní kuchyně s jídelnou, která plně odpovídá hygienickým normám. Jejich služeb využívají i cizí strávníci.

Žákům je k dispozici obecní automatický nápojník.

Prostory pro osobní hygienu žáků a učitelů jsou vybaveny dostatečně, odpovídají normám. Plánujeme rekonstrukci šaten. Škola má bezbariérový přístup.

3.4. Charakteristika žáků a pedagogického sboru

Od školního roku 2010/2011 narostl výrazně počet žáků, téměř třetinu celkového počtu tvoří žáci mimochuchelských z okolních městských částí a Středočeského kraje, kteří hledají klidné a vstřícné prostředí menší školy. Škola má dlouholeté zkušenosti s integrací žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – se žáky se specifickými poruchami učení, sluchově postiženými a žáky s Aspergerovým syndromem. Každý integrovaný žák má vypracován na základě doporučení OPMP nebo SPC vlastní individuální vzdělávací plán, který je pravidelně aktualizován a doplňován.

Pedagogický sbor tvoří vedení školy (ředitelka školy a zástupce ředitelky), třináct učitelů, z nichž jsou dva speciální pedagogové, tři vychovatelky ve školní

družine a tri asistenti pedagoga. Ve škole pracuje výchovný poradce, protidrogový preventista, metodik informacích a komunikačních technologií a metodik environmentální výchovy. Ve sboru jsou tři muži, dva pedagogičtí pracovníci z celkového počtu nemají požadovanou kvalifikaci. Mezi kvalifikovanými učiteli jsou dva učitelé se státní zkouškou z anglického jazyka, jeden učitel se státní zkouškou z německého jazyka, ředitelka školy absolvovala studium Výchovného poradenství a Funkční studium pro vedoucí pracovníky. Všichni učitelé se každoročně účastní semináru s různou tematikou podle potřeby školy.

3.5. Mezinárodní spolupráce, dlouhodobé projekty

V rámci mezinárodní spolupráce se účastníme programu pro základní školy (E-twinning a Comenius). Pomocí internetových portálů E-twinning a Globagateway navazujeme krátkodobé i dlouhodobé kontakty s evropskými školami a zpracováváme multimediální projekty, které propojují jednotlivé předměty a zabývají se průřezovými tématy. Učitelé z naší školy se účastní mezinárodních kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v programu Comenius a semináru k navazování kontaktu se zahraničními školami.

Od 1. 9. 2010 do 31. 7. 2012 realizujeme dvouletý mezinárodní projekt podporený Národní agenturou pro evropské vzdělávací programy v sekci Comenius s názvem „Planeta zdraví“. Do projektu je kromě nás zapojeno celkem 6 dalších evropských škol:

- Kettlethorpe High School – Wakefield – Velká Británie (koordinátor)
- College Ausone - Le Bousat – Francie
- Instituto de Enseñanza Secundaria La Eria – Oviedo – Španělsko
- SCUOLA SECONDARIA DI PRIMO GRADO “GIOVANNI PASCOLI” - Fasano – Itálie
- Zespół Szkół z Dodatkowa Nauka Języka Białoruskiego – Hajnówka – Polsko
- Gesamtschule Rheydt-Mülfort – Mönchengladbach - Německo

Projekt je zaměřen na životosprávu, pohyb a zdravý životní styl. Během 2 let trvání projektu se uskuteční 7 partnerských schůzek, kterých se zúčastní 24 žáků a pedagogů naší školy. Výstupy projektu jsou:

- evropská kucharka – kniha, ve které každá škola představí specifická národní jídla ze zdravé kuchyně
- evropská olympiáda – olympiáda, kde každá škola představí svůj vlastní sport

3.6. Spolupráce se Školní radou, rodiči žáků, místními a regionálními partnery, PPP a jinými institucemi

Školská rada byla zřízena k 1. 1. 2006. Schází se dvakrát v roce, zabývá se činnostmi danými školským zákonem a pomáhá škole řešit aktuální problémy. Škola spolupracuje s občanským sdružením Unie rodičů. Každá třída má ve výboru sdružení svého zástupce. Unie rodičů pomáhá škole finančně zajišťovat školní akce a významně se podílí na vybavení školy novými pomůckami. Škola organizuje nejméně třikrát do roka třídní schůzky a dva konzultací dny, komunikuje s rodiči žáků formou individuálních konzultací a pomocí anket a dotazníků zjišťuje názory rodičů na dílčí problémy ve vzdělávání. Vedení školy a výchovný poradce úzce spolupracují při řešení výchovných a vzdělávacích problémů s Obvodní pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 5, s Odborem sociální péče Městské části Praha 16, s Městskou policií, etopedem a dalšími odborníky podle potřeby. Se svým zřizovatelem se ředitel školy pravidelně schází a konzultuje organizační záležitosti. Některé výchovné vzdělávací cíle a volnočasové aktivity organizuje škola ve spolupráci s místní mateřskou školou, s ostatními školami Prahy 16 a 5 a dalšími organizacemi.

4. Charakteristika školního vzdělávacího programu

4.1. Zamerení školy

Hlavním cílem naší školy je rozvoj všestranné osobnosti žáku s respektováním jejich individuálních zvláštností (predevším nadaných dětí a dětí se speciálními vzdělávacími potřebami).

Základní škola Charlotty Masarykové se nachází ve Velké, proto jsme společně s dětmi vybrali podkovu jako logo školy. Zároveň se slovo podkovicka stalo motivacním názvem našeho školního vzdělávacího programu, kdy každé písmeno tohoto slova představuje životní dovednost, ke které chceme naše žáky vést.

Prátelství: dělat si přátele, zajímat se o druhé, respektovat je.

Odpovědnost: projevovat se svobodně, ale zodpovědně, být zodpovědný za své činy, reagovat vhodně podle situace.

Dobrý úsudek: užívat zdravý rozum.

Komunikace: rozvíjet komunikační dovednosti v mateřském a cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích.

Korganizování: plánovat, sestavit a provádět věci uspořádaným způsobem.

Ovytrvalost a úsilí: pokračovat navzdory obtížím a snažit se, jak to nejvíc jde.

Viniciativa a pružnost: udělat něco, protože je to třeba udělat, schopnost změnit plán, pokud je to potřebné.

I

Cestnost a smysl pro humor: chovat se podle vědomí, co je správné a co je špatné, smát se a být hravý, aniž by se to dotklo někoho jiného.

Kooperace: pracovat společně směrem ke společnému cíli nebo společné úloze.

Aktivita a zvědavost: touha dozvědět se co nejvíce o světě kolem sebe, hledat řešení obtížných situací i každodenních problémů

4.2. Výchovné a vzdělávací strategie

(Společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáku. Jsou uplatňovány i pedagogy při výuce i mimo ni.)

Kompetence k učení

vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání

- Ve výuce klademe důraz na čtení s porozumením, práci s textem, vyhledávání informací (v literatuře a na internetu).
- Učíme žáky plánovat, organizovat a hodnotit jejich činnosti.
- Uplatňujeme individuální přístup k žákům, snažíme se jim dát šanci prožít úspěch.
- Na praktických příkladech vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení.
- Podporujeme samostatnost a tvorivost žáku: využíváme možnosti projektového vyučování (upřednostňujeme celoškolní projekty), na konci 5. a 9. ročníku zpracovávají žáci oborovou práci, zúčastňují se různých soutěží a olympiád, samostatně organizují školní akce.
- Umožňujeme žákům pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry.
- Volíme netradiční a nové formy výuky založené na pozorování přírody a živých organismů.
- Uplatňujeme prvky daltonské metody výuky (především na 1. stupni), v 1. ročníku užíváme metody výuky čtení: analyticko-syntetická, v níž je možno použít splynuté čtení – sfumato, a genetická.
- Pracujeme s interaktivní tabulí.
- Při hodnocení se snažíme používat pozitivní motivaci.

Kompetence k řešení problému

podněcovat žáky k tvůrčímu myšlení, logickému uvažování a k řešení problému

- Vytváříme praktické problémové úkoly a situace a učíme žáky tyto problémy řešit.
- Používáme ve výuce netradiční úkoly.
- Podporujeme různé i originální způsoby řešení problému.
- Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému.
- Vedeme žáky k vhodnému využívání různých informačních zdrojů.
- Žáci mohou své myšlenky a nápady prezentovat ve školním časopise Školník.
- Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží.
- Předkládáme žákům problémy z oblasti ochrany prostředí a vedeme je k hledání různých variant řešení.

Kompetence komunikativní

vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky k rozvíjení komunikačních dovedností v mateřském a cizím jazyce.

- Podporujeme rozvoj komunikačních dovedností v informačních a komunikačních technologiích.
- Klademe důraz na kultivovanou úroveň komunikace.
- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáka, zaměstnanců školy i rodičů.
- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci v oblasti sociálních vztahů. Využíváme různých školních akcí k posílení přátelských vztahů mezi třídami a jednotlivci (školy v přírodě, lyžařský výcvik, tvůrčí dílny, sportovní soutěže, branný závod).
- Učíme žáky prezentovat své názory, vhodnou formou je obhajovat a zároveň naslouchat názorům jiných.
- Vyžadujeme důsledné dodržování pravidel stanovených ve školním řádu a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel.
- Vyžadujeme, aby žáci jasně formulovali svůj názor a srozumitelně odpovídali na otázky týkající se přírody.

Kompetence sociální a personální

rozvíjet u žáka schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- Používáme různé metody výuky: frontální vyučování, práce ve dvojicích a ve skupinách, kooperativní vyučování, metody kritického myšlení.
- Učíme žáky pracovat v týmech.
- Učíme žáky hodnotit práci týmu, svoji práci a práci ostatních členů týmu.
- Podporujeme vzájemnou pomoc žáků.
- Podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
- Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu.
- Průběžně sledujeme sociální vztahy ve třídě.
- Učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.
- Klademe důraz na schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím při práci v kolektivu.

Kompetence občanské

připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- Vedeme žáky k sebepoznávání, sebeúctě a k úctě k druhým lidem.
- Využíváme modelových příkladů k demonstrování pozitivních a negativních projevů chování lidí.
- Využíváme pomoci a zkušenosti odborníků – OPMP, OPD, Policie ČR...
- Kázenské přestupky se snažíme řešit individuálně, rozumně a spravedlivě.
- Seznamujeme žáky se základními právními normami.
- Nabízíme žákům různé zájmové aktivity jako protiváhu nežádoucím sociálně patologickým jevům.
- Při výuce využíváme místních historických souvislostí a přírodních podmínek, vedeme žáky k pozitivnímu vztahu ke své obci.
- Učíme žáky chránit životní prostředí, odpovědně jednat vůči přírodě, respektovat život ve všech jeho formách.

Kompetence pracovní

vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit je používat při práci vhodné materiály a chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání

- Vedeme žáka k pozitivnímu vztahu k práci, dobrou práci vždy pochválíme.
- Při výuce vytváříme tvorivé pracovní prostředí.
- Vedeme žáky k dodržování určených pravidel, k ochraně zdraví a k plnění svých povinností.
- Různými formami (exkurze, film, beseda) seznamujeme žáky s různými profesemi.
- Pomáháme žákům s výběrem jejich budoucího povolání a s volbou vhodného dalšího studia.
- Vedeme žáky k osvojení praktických dovedností pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a k jejich uplatňování v každodenním životě.

4.3. Zabezpečení žáku se speciálními vzdělávacími potřebami

- Pro výuku žáku se speciálními vzdělávacími potřebami vytváříme podnetné a vstřícné prostředí, máme pedagogické pracovníky vyškolené pro práci s těmito žáky.
- Řídíme se národními standardy, programovými cíli a individuálními potřebami žáku tak, aby se uplatnil systematický přístup pro sledování a posuzování pokroku konkrétního dítěte.

Žáci se zdravotním znevýhodněním

- Žáky, u kterých se projevují příznaky některých specifických poruch učení, posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Kontrolní vyšetření probíhají podle potřeby na základě doporučení odborného pracoviště.
- Pro děti s individuální integrací do základní školy vypracujeme individuální vzdělávací plán, kterým se řídí vyučující, rodiče a žák. Integrované děti jsou sledovány poradnou nejméně jednou v roce. S pracovníky poradny - speciálním pedagogem a psychologem se setkáváme v pravidelných intervalech.
- Při výuce žáku se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich hodnocení se řídíme doporučeními uvedenými ve zprávě z OPPP. Volíme výchovné a vzdělávací strategie, které konzultujeme s odbornými pracovišti.
- V případě, že se u žáka projeví specifická porucha chování, spolupracujeme s etopedem.
- Pro žáky se specifickými poruchami učení organizujeme ve spolupráci se speciálním pedagogem nápravy poruch učení v odpoledních hodinách přímo ve škole, ve vhodných případech používáme při nápravě poruch čtení metodu sfumato.
- Dětem s vadou řeči nabízíme spolupráci s odborníky.
- Na obou stupních základní školy pomáhají žákům se specifickými poruchami učení jednotliví učitelé individuálně podle potřeby žáka a jeho zájmu.

Žáci se zdravotním postižením

- Žáci se zdravotním postižením jsou v naší škole vzděláváni formou integrace do běžné třídy. Škola může vzhledem ke svému vybavení přijmout i tělesně postižené žáky.
- Na základě vyjádření a doporučení odborného pracoviště, které podklady k integraci vydává, je žákům upravován v souladu s RVP ZV jejich individuální vzdělávací plán včetně metod práce a způsobu hodnocení.
- Ve škole je zřízena funkce asistenta pedagoga.
- V oblasti sexuální výchovy škola respektuje specifika zdravotního postižení a jim úměrné způsoby komunikace, předává žákům informace takovým způsobem, který jsou schopni přijmout a zpracovat. Dbá na správnou terminologii, upřednostňuje práci v menších skupinkách pod vedením učitele s možností bezprostřední komunikace. Škola se zaměřuje na vytváření pozitivních postojů žáka k sobě samému, vytváření optimálních mezilidských vztahů, kultivování citu a sexuálního pudu, hygieny, antikoncepci a prevenci pohlavně přenosných nemocí. Těsně spolupracuje s rodinou.

Žáci mimořádně nadaní

- U žáků mimořádně nadaných uplatňujeme vhodné formy a metody práce tak, aby umožnily individuální rozvoj schopností žáka (náročnější úkoly, práce s naučnou literaturou, počítačové vzdělávací programy, zapojení do mimoškolních činností a školních akcí, účast v olympiádách a soutěžích).
- Podporujeme rozvoj schopností nadaných dětí tím, že jim poskytujeme materiály, čas a uspořádání prostoru pro volbu a plánování zadaných činností, lze využít i daltonský systém.
- Spolupracujeme s odbornými pracovišti a dbáme na to, aby u těchto žáků nedocházelo k výkyvům chování.
- Umožňujeme prezentace vlastních prací při příležitosti veřejných vystoupení na půdě školy /předvánocní setkání, akademie apod./.

4.4. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou realizována formou integrace obsahu tematických okruhů průřezového tématu do vzdělávacího obsahu jednotlivých vyučovacích předmětů. Průřezové téma Environmentální výchova je dále rozpracováno ve školním programu EVVO.

4.5. Začlenění doplňujících témat

Školní program Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty je samostatným dokumentem, úzce provázaným se školním vzdělávacím programem, a je přílohou ŠVP Podkovicka.

Součástí ŠVP Podkovicka je realizace sexuální výchovy, která je integrována do výuky uvedených předmětů: Prvouka, Přírodověda, Vlastiveda, Informatika na 1. stupni, Přírodopis, Výchova k občanství a ke zdraví na 2. stupni a je současně zapracována do Minimálního preventivního programu školy. Je propojena s průřezovými tématy Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova a Multikulturní výchova. Na sexuální výchovu pohlížíme z hlediska biologického, sociálního a psychologického. V souladu s vývojovými předpoklady žáka a jejich poznávacími možnostmi směřujeme výuku k osvojení odpovědného chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících s reprodukčním zdravím, partnerskými vztahy, rodinným životem a občanskou odpovědností. Sexuální výchova je

provázána s celým výchovně vzdělávacím procesem ve škole a je vždy založena na principu důvěry žáku v učitele, na přiměřenosti a citlivosti při probírání jednotlivých témat sexuální výchovy s ohledem na zralost žáku i další specifika vyplývající z rodinného prostředí. Důležitá je proto spolupráce školy s rodinou. Dalším potřebným tématem ŠVP nutným realizovat v současné době je finanční gramotnost, kterou jsme začlenili do vyučovacích předmětů: Matematika, Pracovní činnosti, Výchova k občanství a ke zdraví, Prvouka, Vlastiveda. Žáky vedeme k tomu, aby se přiměřeně svému věku orientovali v problematice peněz a cen a aby tak byli schopni ve svém budoucím životě vést správně svůj osobní či rodinný rozpočet.

5. Učební plán

5.1. Učební plán pro I. stupeň

Učební plán pro 1. stupeň									
Vzdělávací Oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Rocník					Celkem předměty	Z toho DCD*
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Ceský jazyk a literatura	Ceský jazyk	9	9+1	7+2	5+2	5+2	42	7
	Cizí jazyk	Anglický jazyk			3+1	3+1	3+1	12	3
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	24	4
Informační a komunikační technologie		Informatika					1	1	0
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	2			12	0
		Přírodověda				2	1		0
		Vlastiveda				1	2		0
Umení a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		0
Člověk a zdraví	Telesná výchova	Telesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	0
Celková povinná časová dotace			20	22	25	25	26	118	14
z toho disponibilní časová dotace			0	2	4	4	4	14	

* DCD disponibilní časová dotace

Poznámky k ucebnímu plánu

Ceský jazyk

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter, od 2. do 5. ročníku je členěn na Komunikaci a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu. V rámci předmětu se realizují průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní a Mediální výchova. Předmět je posílen ve 2. ročníku o 1 vyučovací hodinu z DCD a ve 3- až 5. ročníku o 2 hodiny z DCD.

Matematika

Ve 2. až 5. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z DCD k realizaci povinného vzdělávacího obsahu.

Anglický jazyk

Ve 3. až 5. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z DCD k realizaci povinného vzdělávacího obsahu a rozvoji komunikačních dovedností u dětí mladšího školního věku.

Telesná výchova

Ve 2. a 3. ročníku probíhá výuka plavání (v rozsahu 20 vyučovacích hodin). Výuka je z organizačních a finančních důvodů nabízena i žákům 1. a 4. ročníku. Předmět není posílen z DCD, neboť díky vhodné poloze školy jsou tělesné aktivity součástí ostatních předmětů.

Učební plán pro 8. - 9. ročník ve školním roce 2011/2012 a pro 9. ročník ve školním roce 2012/2013

Učební plán pro 2. stupeň								
Vzdělávací Oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Rocník				Celkem předměty	Z toho DCD*
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Ceský jazyk a literatura	Ceský jazyk	3+2	4+1	4+1	4+1	20	5
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3+1	3+1	3+1	15	3
Matematika a její aplikace		Matematika	3+1	4	4	4+1	17	2
Informační a komunikační technologie		Informatika				1	1	0
Člověk a společnost	Dejepis	Dejepis	2	2	3	2+1	10	1
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1	0,5	0,5	0+0,5	2,5	0,5
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	2	1+1	1	7	1
	Chemie	Chemie			2	2	4	0
	Přírodopis	Přírodopis	2	1+1	1+1	1	7	2
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1+1	1+1	8	2
Umení a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
Člověk a zdraví	Telesná výchova	Telesná výchova	2	2	2	2	8	0
	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	0,5	0,5	0+0,5	2,5	0,5
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	0	3	0
Volitelné předměty			1	2	2	2	7	7
Celková povinná časová dotace			29	30	32	31	122	24
z toho disponibilní časová dotace			4	5	7	8	24	

Poznámka: V 7. – 9. ročníku je vyučován předmět Výchova k občanství a ke zdraví, který vznikl integrací předmětu Výchova k občanství a Výchova ke zdraví.

Učební plán pro 6. – 7. ročník ve školním roce 2011/2012 a pro 6. – 8. ročník ve školním roce 2012/2013

Učební plán pro 2. stupeň								
Vzdělávací Oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Rocník				Celkem předměty	Z toho DCD*
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Ceský jazyk a literatura	Ceský jazyk	3+2	4+1	4+1	4+1	20	5
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3+1	3+1	3+1	15	3
Matematika a její aplikace		Matematika	3+1	4	4	4+1	17	2
Informační a komunikační technologie		Informatika				1	1	0
Člověk a společnost	Dejepis	Dejepis	2	2	3	2+1	10	1
	Výchova k občanství	Výchova k občanství a ke zdraví	0,5	0,5	0,5	0,5	2	0
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	2	1+1	1	7	1
	Chemie	Chemie			2	2	4	0
	Přírodopis	Přírodopis	2	1+1	1+1	1	7	2
	Zeměpis	Zeměpis	2	2	1+1	1+1	8	2
Umení a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1+1	7	1
Člověk a zdraví	Telesná výchova	Telesná výchova	2	2	2	2	8	0
	Výchova ke zdraví	Výchova k občanství a ke zdraví	0,5	0,5	0,5	0,5	2	0
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	0	3	0
Volitelné předměty			1	2	2	2	7	7
Celková povinná časová dotace			28	30	32	32	122	24
z toho disponibilní časová dotace			4	5	7	8	24	

Poznámky k ucebnímu plánu

Český jazyk

V 6. až 9. ročníku je předmět členěn na Komunikaci a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu.

Předmět je posílen v 6. ročníku o 2 hodiny z DCD a v 7. až 9. ročníku o 1 hodinu z DCD. Disponibilní hodiny jsou v 6. až 8. ročníku určeny k realizaci povinného vzdělávacího obsahu. V 9. ročníku je disponibilní hodina využita podle aktuálních potřeb dané třídy k přípravě na přijímací zkoušky nebo k upevňování základního učiva.

Anglický jazyk

V 7. – 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z DCD, hodiny jsou určeny ke zdokonalování konverzačních schopností.

Matematika

V 6. a 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z DCD, v 6. ročníku je hodina určena k realizaci povinného vzdělávacího obsahu a v 9. ročníku je hodina využita podle aktuálních potřeb dané třídy k přípravě na přijímací zkoušky nebo k upevňování základního učiva.

Dejepis

V 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z DCD, hodina je určena k posílení výuky dějin 20. století s důrazem na vzdělávání žáků v problematice moderních dějin.

Výchova k občanství a ke zdraví

Předmět vznikl integrací očekávaných výstupů oborů RVP ZV Výchova k občanství a Výchova ke zdraví. Současně část očekávaných výstupů je naplňována v předmětech Dejepis, Zemepis, Informatika a Pracovní činnosti.

Od školního roku 2010/2011 do školního roku 2012/2013 je předmět v 9. ročníku posílen o 1 hodinu z DCD k realizaci povinného vzdělávacího obsahu.

Fyzika

V 8. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z DCD k realizaci povinného vzdělávacího obsahu.

Přírodopis

V 7. a 8. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z DCD k realizaci povinného vzdělávacího obsahu a průřezového tématu Environmentální výchova.

Zemepis

V 8. a 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z DCD k realizaci povinného vzdělávacího obsahu.

Výtvarná výchova

V 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z DCD k posílení estetické výchovy. Toto navýšení bude realizováno od školního roku 2013/2014.

Volitelné předměty

Tyto předměty jsou dotovány z DCD. Další cizí jazyk je realizován od 7. do 9. ročníku po 2 hodinách. Nabídka volitelných předmětů je uvedena aktuálně pro každý školní rok v příloze ŠVP.

5.3. Organizace výuky

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina (45minut). Učitelé (zejména 1. stupně ZŠ) si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování týdenní časové dotace na jednotlivé předměty v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i v blocích při dodržení hygienických zásad.

U vyučovacích předmětů s 1 hodinovou časovou dotací je možné ve vhodných případech organizovat výuku 1x za 14 dnů jako „dvouhodinovku“ v kombinaci s jinými 1 hodinovými předměty.

6. Učební osnovy

6.1. Ceský jazyk, Cizí jazyk, další cizí jazyk

6.1.1. Ceský jazyk

Charakteristika vyučovacího predmetu Český jazyk

Vyučovací predmet Český jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura.

Cíle vyučovacího predmetu Český jazyk :

- ovládnutí základních jazykových jevu pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- osvojování a rozvíjení ctenářských dovedností
- využívání různých zdrojů informací
- získávání základu kultivovaného vyjadrování a efektivní mezilidské komunikace
- rozvíjení pozitivního vztahu k materskému jazyku a literaturě
-

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Český jazyk

Vzdělávací obsah vyučovacího predmetu Český jazyk má komplexní charakter, ale je pro prehlednost rozdelen do tří specifických složek:komunikativní a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova.

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek emne prolíná.

Cíle Komunikacní a slohové výchovy :

- rozvoj komunikativních schopností žáku, jejich fantazie a tvorivosti
- praktické využívání jazykových poznatku a dovedností v ých cinnostech

Cíle Jazykové výchovy :

- získání dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby českého jazyka poznávání jeho dalších forem
- rozvíjení presného a logického myšlení
- rozvíjení kultivovaného písemného a ústního projevu

Cíle Literární výchovy :

- postupne získávají a rozvíjejí základní ctenářské návyky
- rozezná základní literární druhy a formulují vlastní názory o precteném díle
- ucí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti
- dospívají k takovým poznatkum, které je mohou pozitivne ovlivnit a obohatit jejich duševní život

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje v 1. – 9. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu.

Ve 2. – 9. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z DCD.

Do vyučovacího předmětu Český jazyk jsou začleněna všechna průřezová témata.

Výuka je organizována zpravidla v budově školy. Filmy, divadelní představení, besedy apod. se realizují mimo budovu u pořádajících organizací.

Vzdělávací obsah Literární výchovy je úzce propojen se vzdělávacími obsahy předmětů: Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda, Dějepis, Výtvarná výchova a Hudební výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Český jazyk

UCITEL	ŽÁK
- propojuje vzdělávací obsahy komunikační a slohové, jazykové a literární výchovy - podporuje zvyšování čtenářské gramotnosti žáku - využívá dostupných nebo vlastních materiálů blízkých každodennímu životu žáku - volí aktivizující metody a formy práce, které podporují zájem žáku o český jazyk - při zadávání slohových prací a výběru témat literární výchovy přihlíží k zájmu žáku a k aktuálním otázkám regionu - vede žáky ke zvládnutí základních pravopisných jevů - vede žáky ke zdokonalování vyjadřovacích schopností a dovedností - zarazuje průřezová témata - zohledňuje pracovní tempo jednotlivých žáků - volí různé metody práce a hodnocení žáku se SVP	- využívá různé informační zdroje - využívá možnosti výpočetní techniky - pracuje s vlastními chybami - prezentuje své myšlenky a názory v písemné (počítačové) podobě, např.: ve školním časopise, webových stránkách školy apod. - své výroky promýšlí, plynule se vyjadřuje v mezích slušného chování

KOMPETENCE K UČENÍ	- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání, připravujeme je na celoživotní učení - učíme žáky vyhledávat a třídit informace a využívat je při tvůrčích činnostech i v praktickém životě
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- vedeme žáky k samostatnému řešení problému - působíme na žáky, aby byli schopni svá rozhodnutí obhájit a uvědomit si vlastní zodpovědnost za svá rozhodnutí
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- klademe důraz na schopnost žáka formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

	- vedeme žáky k pozitivní prezentaci reprezentaci svojí osoby i svojí školy na veřejnosti (vítání občánku Velké Chuchle, vánoční setkání učitele, žáku, rodičů, přátel školy, akademie na konci školního roku, recitační soutěž apod.)
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- učíme žáky pracovat v týmech a vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce - vedeme žáky ke kritickému hodnocení a sebehodnocení práce, podporujeme jejich sebedůvěru a sebeúctu
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- žáci by měli chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu - respektovat, chránit a ocenovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj k umeleckým dílům, smysl pro kulturu a tvorivost - chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, dbát na kvalitní životní prostředí, chránit zdraví
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme - při výuce vytváříme klidné, podnetné a tvorivé pracovní prostředí - různými formami seznamujeme žáky s různými profesemi a cíleně vyjasňujeme představu o reálné podobě jejich budoucího povolání a volbě vhodného dalšího studia

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Český jazyk a literatura

1. stupeň

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru KOMUNIKACNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

1.1 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

- 1.2 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- 1.3 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- 1.4 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- 1.5 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo recí
- 1.6 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky recí v běžných i mimoškolních situacích
- 1.7 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- 1.8 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- 1.9 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- 1.10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- 1.11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- 1.12 čte s porozumením přiměřené náročné texty potichu i nahlas
- 1.13 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- 1.14 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- 1.15 reprodukuje obsah přiměřené složitosti sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- 1.16 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá zprávu na záznamníku
- 1.17 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- 1.18 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- 1.19 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- 1.20 píše správně podle struktury obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- 1.21 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- 2.1 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- 2.2 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem související, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná
- 2.3 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
- 2.4 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru

- 2.5 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- 2.6 spojuje vety do jednodušších souvetí vhodnými spojkami a jinými spojovacími y
- 2.7 rozlišuje v textu druhy vet podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- 2.8 odvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a mekkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; de, te, ne, ú/u, be, pe, ve, me - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku vety a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- 2.9 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- 2.10 rozlišuje ve slove koreň, část příponovou, předponovou vku
- 2.11 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- 2.12 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- 2.13 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ vety
- 2.14 odlišuje vetu jednoduchou a souvetí, vhodně změní vetu jednoduchou v souvetí
- 2.15 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby proje e obměňuje
- 2.16 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- 2.17 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- 3.1 cte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- 3.2 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- 3.3 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- 3.4 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynu učitele a podle svých schopností

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- 3.5 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- 3.6 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- 3.7 rozlišuje různé typy umeleckých a neumeleckých textů
- 3.8 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

2. stupeň

KOMUNIKACNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

- 4.1 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názoru a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- 4.2 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- 4.3 rozpoznává manipulativní komunikaci v mass médiích a zaujímá k ní kritický postoj
- 4.4 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- 4.5 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- 4.6 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- 4.7 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace, vede dialog
- 4.8 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- 4.9 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- 4.10 využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

- 5.1 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova
- 5.2 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémách
- 5.3 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami
- 5.4 správně trídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci
- 5.5 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace
- 5.6 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvetí
- 5.7 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfológický i syntaktický ve větě jednoduché i souvetí
- 5.8 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

- 6.1 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- 6.2 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- 6.3 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- 6.4 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- 6.5 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- 6.6 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- 6.7 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- 6.8 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- 6.9 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Český jazyk

Český jazyk - 1. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - pozná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká - skládá a čte slabiky, slova správně radí slova ve větě - plynule čte jednoduché věty - rozumí mluveným pokynům primerené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkém mluveném projevu správně dýchá a volí vhodné tempo recitace - uvolňuje ruku, nacvičuje správné držení těla, psacího náčiní - píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky, - píše správné tvary písmen malé a velké abecedy, číslic,	Komunikační a slohová výchova Čtení: nadpis, clánek, rádek, odstavec Poslech, vyprávění, dramatizace, recitace Naslouchání Mluvený projev: oslovení, pozdrav, prosba, omluva, podekování, blahopřání, vzkaz Písemný projev	VDO Občanská společnost a škola – demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole VMEGS Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody a kulturních památek MeV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce	OVO: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.7., 1.8., 1.9., 3.1., 3.2.,

interpunkční znaménka - spojuje písmena do slabik, slov - píše jednoduché vety, používá velká písmena u vlastních jmen a na začátku vety - prepisuje tiskací písmena do psací podoby - píše podle diktátu jednotlivá písmena, slova, jednoduché vety - naslouchá pohádkám, příběhům, vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje - recituje básničky, říkadla, rozpocítadla	Literární výchova Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání: prednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod		
---	---	--	--

Český jazyk – 2. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - plynule čte jednoduchý text - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo recí - volí vhodné verbální a nonverbální prostředky recí v běžných situacích - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - správně radí slova ve větě - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - píše správné tvary písmen,	Komunikační a slohová výchova Čtení Naslouchání Mluvený projev Písemný projev: adresa, pozdrav, dopis	VDO Občanská společnost a škola – aktivní zapojení žáka do žákovského parlamentu VMEGS Evropa a svět nás zajímá – život dětí v jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky a tradice národa Evropy	OVO: 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 1.6., 1.7., 1.8., 1.9., 1.11. 2.1., 2.2., 2.4., 2.7., 2.8. 3.1., 3.2., 3.3.

císlic, znamének - správně spojuje písmena i slabiky - píše jednoduché vety - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, clení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - dělí slova na konci řádku podle stavby slova - poznává významy slov, urcuje slova nadřazená, podřazená, souradná - vyjmenuje radu písmen jdoucích po sobě, radí slova podle abecedy - vyjmenuje slovní druhy, pozná podstatná jména, slovesa a předložky v textu - rozlišuje vety oznamovací, tážací, rozkazovací a práci - píše velká písmena na začátku vety a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat - odvodňuje a správně píše i – y po tvrdých, mekkých	Jazyková výchova Zvuková stránka jazyka Slovní zásoba a tvorení slov Abeceda Tvarosloví Druhy vet Pravopis		
---	---	--	--

souhláskách - aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami de, e, ne, be, pe, ve, me, ú / u mimo morfológický šev - odvodňuje a správně píše znelé a neznelé souhlásky uvnitř a na konci slov b – p, d – t, d – t, z – s, ž – š, v – f, h – ch - čte a přednáší ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatního vyprávění	Literární výchova Poslech literárních textů. Zážitek čtení a naslouchání. Tvorivá činnost s literárním textem: přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod. Základní literární pojmy: rozpocitadlo, básně, pohádka, hádanka, říkanka		
---	---	--	--

Český jazyk – 3. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - plynule čte s porozumením texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti - používá správně slovní přízvuk - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev - píše věcně i formálně správně jednoduché sdělení - provádí průběžnou i závěrečnou kontrolu vlastního písemného projevu - rozlišuje zvukovou grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu (protikladná, antonyma nebo opozita), slova významem stejná nebo	Komunikační a slohová výchova Čtení Naslouchání Mluvený projev Písemný projev Žánry písemného projevu: pozvánka, vzkaz Jazyková výchova Zvuková stránka slova Slovní zásoba a tvoreň slov	MuV Kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti MuV Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci	OVO: 1.1., 1.2., 1.6., 1.7., 1.9., 1.10. 2.1., 2.2., 2.3., 2.4., 2.5., 2.6., 2.7., 2.8. 3.1., 3.2., 3.3., 3.4.

podobná (souznacná, synonyma), slova souzvucná (homonyma), vyhledává v textu slova příbuzná - porovnává a trídí slova podle zobecněného významu – dej, vec, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - pozná podstatné jméno, rozlišuje rod, číslo, pád - pozná sloveso, rozlišuje osobu, číslo, čas - spojuje vety do jednodušších souvetí vhodnými spojkami a spojovacími výrazy - rozlišuje v textu druhy vet podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové a zvukové prostředky - odvodňuje a píše správně i – y po tvrdých, mekkých souhláskách, de, te, ne, be,	Tvarosloví Slovní druhy: ohebné, neohebné Podstatná jména Slovesa Skladba Pravopis		
--	---	--	--

pe, ve, me, u –ú mimo morfologický šev - velká písmena na začátku vety a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování - vyjmenuje vyjmenovaná slova, používá jejich znalost v praktických cvičeních - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty primerené věku - vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatního vyprávění - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynu učitele a podle svých schopností - využívá vlastní výtvarný doprovod	Literární výchova Poslech literárních textů. Zážitkové čtení a naslouchání. Tvořivé činnosti s literárním textem: přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod. Základní literární pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, režisér		
--	---	--	--

Český jazyk - 4. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - čte s porozumením přiměřené náročné texty potichu i nahlas - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a slovnících, využívá poznatku z četby v další školní činnosti - reprodukuje obsah přiměřené složitosti sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti - porovnává významy slov, zvláště slova jednoznačná,	Komunikační a slohová výchova Čtení Mluvený projev Písemný projev Žánry písemného projevu: zpráva, omluvenka, popis Jazyková výchova	MuV Kulturní diference – člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky poznání vlastního kulturního zakotvení MuV Lidské vztahy – udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi MuV Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením	OVO: 1.12., 1.14., 1.15., 1.16., 1.19., 1.21. 2.9., 2.10., 2.11., 2.12., 2.13., 2.14., 2.15., 2.16 3.5., 3.6., 3.7., 3.8.

35

zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - při jednoduchém rozboru literárního textu používá elementární literární pojmy	Literární výchova Poslech literárního textu. Zážitek čtení tvořivé činnosti s literárním textem: přednes vhodných literárního textu, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod. Základní literární pojmy: verš, rým, přirovnání.		
--	---	--	--

Český jazyk – 5. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - čte porozumením přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický hovor, zanechává vzkaz na záznamníku - rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační	Komunikační a slohová výchova Čtení Naslouchání Mluvený projev Písemný projev. Žánry písemného projevu:	MuV Kulturní diference – respektování zvláštností různých etnik (zejména cizince nebo etnik žijících v místě školy) MeV Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti MeV Tvorba mediálního sdělení – tvorba vhodného sdělení pro školní časopis, rozhlas	OVO: 1.12., 1.13., 1.14., 1.15., 1.16., 1.17., 1.18., 1.19., 1.20., 1.21. 2.10., 2.11., 2.12., 2.13., 2.14., 2.15., 2.16., 2.17. 3.5., 3.6., 3.7., 3.8.

žánry - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základe vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti - urcuje koren, predponu a príponu, vyznacuje slovotvorné základy, jak byla slova odvozena, dodržuje pravopis – užívá správné koncovky - urcuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ vety - odlišuje vetu jednoduchou a souvetí, vhodne mení vetu jednoduchou v souvetí - užívá vhodných spojovacích výrazu, podle potreby projevu	vypravování, inzerát, jednoduché tiskopisy Jazyková výchova Slovní zásoba a tvorení slov Tvarosloví Skladba		
---	--	--	--

je obmenuje - píše i – y po obojetných souhláskách - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu (shoda přísudku s holým podmetem) - zvládá základy morfologického pravopisu (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a mekkých) - vyjadruje své dojmy z četby a zaznamenává je - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	Pravopis Literární výchova Poslech literárních textů. Zážitek čtení a naslouchání. Tvorivé činnosti s literárním textem: přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod. Základní literární pojmy : bajka, povídka.		
---	--	--	--

Český jazyk – 6. ročník Komunikací a slohová výchova

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - rozliší základní slohové útvary. - porovná projev mluvený a psaný, vyhledá jejich rozdílné znaky. - sestaví jednoduché sdelení, inzerát, objednávku. - vyplní jednoduchý tiskopis. - souvisle reprodukuje dej. - sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost. - tvoří vlastní vypravování, používá prostředky oživující vypravování. - vhodne užívá přímou rec, rozezná rec přímou a nepřímou. - popíše charakteristické vnější znaky osoby, hlavní povahové vlastnosti - užívá přesná, názorná pojmenování - zpracuje jednoduchý pracovní postup, popis předmětu - dodržuje zvolený postup popisu. - podá stručnou, jasnou, přehlednou a úplnou informaci. - sestaví správně po formální stránce soukromý dopis, používá kultivovaný písemný projev. - užívá vhodné jazykové prostředky	Slohové útvary – vypravování, popis, zpráva, oznámení Projev mluvený a psaný Jednoduché komunikační žánry, tiskopisy Vypravování Přímá a nepřímá rec Popis osoby, předmětu, deje, pracovního postupu Oznámení a zpráva Dopis soukromý	OSV Sebepoznání a sebepojetí Komunikace MuV Kulturní diference MeV Kritické čtení a vnímání mediálního sdelení Tvorba mediálního sdelení	4.4, 4.5, 4.8, 4.10

vzhledem k adresátovi dopisu - vyhledá klíčová slova a hlavní myšlenky textu, heslovite nebo souvislými vetami je zaznamená.	Výpisky, výtah	VMEGS Evropa a svet nás zajímá	
---	----------------	--------------------------------	--

Český jazyk – 6. ročník Jazyková výchova

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - rozezná spisovná a nespisovná slova. - seznamuje se se základními jazykovými příručkami. - zdůvodňuje a procvičuje pravopisné jevy morfologické, syntaktické a lexikální. - rozpozná zvukovou a písemnou podobu slov, správně intonuje podle druhu vety - spisovně vyslovuje česká slova a seznamuje se s výslovností běžně užívaných cizích slov - rozliší slova ohebná a neohebná - správně zaradí slova ke slovním druhům ohebným - určuje slovní a mluvnické významy podstatných jmen - rozlišuje podstatná jména konkrétní, abstraktní, pomnožná, hromadná, látková, obecná, vlastní - užívá správné tvary podstatných jmen podle vzoru	Obecná poučení o jazyce /národní jazyk, spisovný a nespisovný jazyk/ Práce s jazykovými příručkami /Pravidla českého pravopisu, Slovník spisovné češtiny/ Pravopis Spisovná výslovnost Zvuková stránka slova a vety /slovní a vetný přízvuk, pauza, intonace/ Slovní druhy Podstatná jména, druhy podstatných jmen	OSV Komunikace v různých situacích, efektivní strategie VMEGS Jsme Evropané – Evropská unie EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí – chráněné oblasti, ochrana přírody	5.1, 5.3, 5.4, 5.7, 5.8

43

Žák: - cte s porozumením, ve čtení hlasitěm frázuje po smyslu sdelení, reší samostatne nebo s pomocí učitele interpretační úkoly v lište a v oddíle Hledání souvislostí, orientuje se v textové nabídce Cítanky, uvedomuje si tematickou specifickost kapitol a oddílu, jmenuje díla, která ho zaujala, dokáže je vlastními slovy predstavit, vyhľadává informace z jiných informacních zdroju (prolíná všemi rocníky)	<u>Kapitola Muj domov</u> ...a to je ta krásná zeme... v žánrove rozlicných textech s tematikou vlasti, domova, exilu budovat pocit sounáležitosti a odpovednosti k zemi	VMEGS Jsme Evropané	6.1, 6.3, 6.6, 6.8, 6.9 D (podstatná, duležitá data českých dejin)
- rozpozná biografii od autobiografie, povest, romanci - vyjádří význam Karla IV. pro český stát - porovnává ruzná ztvárnení téhož tématu	Otec vlasti v žánrove rozlicných textech s tematikou významu osobnosti Karla IV. predstavit Karlovu osobnost idealizovanou (až glorifikovanou), mytologizovanou	MuV Kulturní difference	Vo (ceská státnost)
- vysvetlí pojem exil, empatie - rozlišuje historický román, literaturu faktu	Ucitel národu v prozaických žánrech predstavit další osobnost našich dejin, naší literatury, vzbudit čtením textu obdiv a úctu ke Komenskému a k jeho odkazu		Vo (významné osobnosti našeho státu, naší historie)

- vyloží biografii, memoáry, stylizovanou kroniku a historickou povídku - popíše atmosféru národního zápasu o české divadlo - rozliší a ozřejmí pojem rcení, pranostika, hádanka, lidová píseň, pověst - recituje text odpovídající délky - rozliší, nalezne v textech stupňování napětí, líčení prostředí, charakteristiku - rozpozná personifikaci, metaforu, metonymii - reprodukuje podstatnou myšlenku přetvářeného textu - vyjádří význam rodinného soužití, mezilidských vztahů - rozlišuje ich formu a er formu	Národ sobe - v žánrove rozmanitých textech představit kulturní osobnosti spjaté s ND, vznik ND Bejvávalo - v žánrove rozmanitých textech s tematikou lidové kultury představit venkovský život, mravní hodnoty našich předků a jejich práci <u>Kapitola Za dobrodružstvím</u> V nebezpečí - čtením úryvku dobrodružné prózy pocítit přítomnost esteticko-etických hodnotících postojů v textech. V zahradě, v lese, na horách - texty s přírodní tematikou, zvířecí postava v přírodní próze <u>Kapitola Nevšední příběhy</u> Ve škole, doma a mezi kamarády - texty s dětským hrdinou, dítě jako kritický pozorovatel světa dospělých	EV Vztah člověka k prostředí	D (historické okolnosti vzniku ND) Hv (základní orientace v literárně hudebních žánrech)
--	---	--	--

- využívá výrazného ctení a dramatizace - rozliší různé druhy fantastické literatury - charakterizuje prvek humoru a nadsázky v textu	Ve škole fantazie • v rozličných literárních žánrech představit „fantastická“ témata		
--	---	--	--

Český jazyk – 7. ročník Komunikací a slohová výchova

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - tvoří souvislý mluvený a psaný projev, užije vhodné jazykové prostředky - dovede zaujmout svým vypravováním spolužáky, vhodně užívá verbální i neverbální prostředky řeči - spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova - používá vhodně spisovné a nespisovné prostředky podle komunikační situace - popíše danou činnost v přesně určeném, účelném pořadí a sestaví jednoduchý srozumitelný návod - výstižně používá odborné názvy - sestaví podrobnou osnovu - vystihne typické vnější znaky člověka a vnitřní charakteristiku - užívá vhodně frazeologických spojení - sestaví v předepsané formě úřední dopis v dané modelové situaci - zpracuje výtah z odborného textu - vytvoří otázky k textu a formuluje výstižné odpovědi	Vypravování	OSV Komunikace	4.2, 4.4, 4.5, 4.8, 4.9, 4.10
		VMEGS Objevujeme Evropu a svět	5.1, 5.2, 5.8
	Popis pracovního postupu	MeV Tvorba mediálního sdělení	
	Charakteristika postavy		
	Úřední dopis (žádost, objednávka, stížnost)		
	Výtah, referát	EV Vztah člověka k prostředí	

- samostatně připraví referát a přednese jej - podá základní informaci k danému aktuálnímu tématu - připraví článek do školního nebo místního časopisu, na webové stránky školy			
---	--	--	--

Český jazyk – 7. ročník Jazyková výchova

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vyhledá v textu zájmena, číslovky, určí jejich druh - tvoří spisovné tvary zájmen a číslovek - vysvětlí užití zájmen a číslovek v dané komunikační situaci - rozezná v textu neohebné slovní druhy, určí je a vhodně je použije ve větách - procvičuje pravopisné jevy morfologické, lexikální a syntaktické - seznamuje se se základními pravidly psaní velkých písmen - vysvětluje významové rozdíly synonym a homonym - tvoří homonyma, antonyma a synonyma, zařazuje je do souvislého textu - vysvětlí významy slov mnohoznačných a frazému - rozezná sousloví - podle zámeru mluvčího užívá slova citově zabarvená a odborné názvy - používá základní jazykové příručky a seznamuje se s nabídkou různých typů výkladových slovníků	Zájmena Číslovky Slova neohebná Pravopis Pravopis velkých písmen Význam slov (homonyma, synonyma, antonyma, jednoznačná a mnohoznačná slova, frazémy)	VDO Občanská společnost – práva a povinnosti občana	5.2, 5.3, 5.4, 5.6, 5.7

- rozpozná hlavní způsoby obohacování slovní zásoby - zhodnotí užívání slov z časového hlediska - vyhledá slovo základové, vyznačí slovo tvorný základ, určí slovo tvorný prostředek - tvoří slova příbuzná - odvozováním utváří podstatná a přídavná jména, slovesa - vyhledá ve větě základní skladební dvojici nebo základ věty, určí druh přísudku - rozezná rozvíjející větné členy - pracuje s logickou strukturou věty	Jazykové příručky Nauka o tvorbě slov Skladba Věty dvojčlenné, jednoclenné, větný ekvivalent Rozvíjející větné členy	OSV komunikace – dovednosti pro sdělování, dialog MeV Vliv médií, role médií	
--	---	--	--

Český jazyk – 7. ročník Literární výchova

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo, téma	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - rozpozná vrstvy národního jazyka na příkladech - čte s porozuměním, ve čtení hlasitěm frázuje po smyslu sdelení - objasní, ozřejmí význam svatého Václava pro český stát - zhodnotí roli tohoto patrona českých zemí v různých dějinných obdobích našeho státu - ozřejmí kazatelovu roli v českých dějinách - orientuje se v základních událostech Husova života - objasní historický román - vyloží pojem memoáry, biografická literatura faktu, sportovní reportáž - objasní, vysvětlí pravidla fair play - posoudí vytrvalost a úsilí sportovce dosáhnout vytouženého výkonu - porovnává různá ztvárnění téhož tématu	<u>Kapitola Muj domov</u> Chrám i tvrz • téma jazyka jako kulturního dědictví, čeština spisovná, nespisovná, literární, čeština a její estetická funkce Svatý Václav • v rozličných žánrech (básnických a prozaických) představit osobnost svatého Václava Žij pravdu • v rozličných literárních žánrech a jejich rozborech představit osobnost Jana Husa Beh na dlouhou trať • představit osobnost Emila Zátopky, Dany Zátopkové, Jarmily Kratochvílové, ukázat sport jako kulturní aktivitu, olympionismus, fair play, vytrvalost a cílevědomost	VMEGS Evropa a svět nás zajímá OSV Hodnoty, postoje, praktická etika	6.1, 6.3, 6.6, 6.8, 6.9 D (základní životopisná data světce) D (základní životopisná data Jana Husa) D, Tv, Hv (hymny hrané na sportovištích)

- charakterizuje mýtus a báji - chápe význam Starého zákona v rámci evropského kulturního a duchovního prostoru - rozlišuje apokryf, převyprávění a parafrázi - rozlišuje a vlastními slovy charakterizuje pohádku (lidová kouzelná, moderní autorská, nonsensová) - vysvětlí pohádkovou symboliku (pohádková čísla 3, 7, 9, 12) - chápe českou specifickou výskytu čerta v české pohádce - rozlišuje literární teoretické pojmy bajka, alegorie, pointa - vysvětlí symbol beránka, lišky, medvěda, vlka - charakterizuje humor, nadsázku, satiru - vysvětlí pojem cestopis a jeho umeleckou podobu - popíše zvyklosti, specifika v jednotlivých „cizích“ zemích	<u>Kapitola Bylo, nebylo</u> Odkud a kam - mýtus, mytologie, literární převyprávění a adaptace, humor v literatuře, personifikace bohu, epizoda, Starý zákon a jeho převyprávění v české a světové literatuře, apokryf, parafráze Byl jednou jeden - tradiciční pohádkové syžety v romantických autorských adaptacích. Reprodukce, dramatizace, vstup do role Ve zvířecím zrcadle - zobrazovací princip alegorizace a jeho umelecký smysl, próza s přírodní tematikou versus bajka V cizí zemi - četba cestopisu v historických proměnách, literatura versus film, vztah tématu domova a ciziny	MuV Lidské vztahy MuV Kulturní difference OSV Hodnoty, postoje, praktická etika MuV Lidské vztahy	
---	--	---	--

- ozřejmí pojmy personifikace, alegorie, metafora, apostrofa - rozpozná vhodné užití obecné češtiny v literárním díle - odlišuje a rozpozná různé vyprávěcí postupy - vyloží motivy jazykových her - charakterizuje povídku a beletrizovanou literaturu faktu - charakterizuje sci-fi jako povídku, dobrodružný román jako drama - vysvětlí původ slova robot - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby a z návštěvy divadelního představení	<u>Kapitola Co nás zajímá</u> O zvířatech a lidech - pes, kocka a kun jako literární postavy a kulturní symboly O sobě navzájem - povídky s látkou života dospívajících Nápady literárního klauna - komicno v literatuře, jazyková komika, nonsens, jazyková hra, estetická funkce literárního jazyka O našich dedech - texty literatury faktu s tematikou sportovních disciplín O robotech a lidech - texty z oblasti vědecko-fantastické literatury, téma umělého člověka, golema, robota	EV Vztah člověka k prostředí OSV Seberegulace a sebeorganizace VMEGS Jsme Evropané OSV Hodnoty, postoje, praktická etika	Rozvoj imaginace Vv, Hv výtvarné a hudební ukázky, které umožňují rozvoj žákovy fantazie
---	---	--	---

Český jazyk – 8. ročník Komunikací a slohová výchova

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - rozlišuje různé formy sdelení - užívá vhodné formy sdelení k dosažení úspěšné komunikace - sleduje způsoby komunikace v masmédiích - využívá různé slohové útvary a postupy pro sdělování informací - rozeznává přímou a nepřímou charakteristiku postavy - zhodnotí svými slovy chování literární postavy - vysvětluje význam cizích slov užívaných k vyjádření charakteristiky člověka - napíše dopis oblíbenému literárnímu hrdinovi - přehledně a stručně formuluje hlavní informace daného textu - formuluje otázky, kterými ověřuje fakta - tvoří souvislý výtah, pracuje s citacemi - připraví a přednese jednoduchý, krátký výklad přijatelný pro spolužáky - použije vhodné termíny a další	Zásady dorozumívání. Zásady kultivovaného projevu Slohové útvary a slohové postupy Charakteristika literární postavy Výtah Výklad	OSV Komunikace MeV Interpretace vztahu mediálního sdelení a reality Tvorba mediálního sdelení EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí – globální problémy lidstva, zdravý životní styl	4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.8, 4.9, 4.10

jazykové prostředky - vyhledá životopisné údaje - napíše životopis k danému konkrétnímu účelu - vyhledá líčení v umeleckém textu, zhodnotí použité jazykové prostředky a použije je jako vzor pro vlastní tvorbu	Životopis Subjektivně zabarvený popis	OSV Sebepoznání	Vv - krajinomalba
---	---	------------------------	--------------------------

Český jazyk – 8. ročník Jazyková výchova

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vyhledá v textu slova cizího původu, vysvětlí jejich význam - tvoří správné tvary prejatých slov - samostatně vyhledá ve Slovníku cizích slov a dalších jazykových příručkách významy slov cizího původu - seznamuje se s výslovností cizích slov méně užívaných - tvoří správné tvary sloves - určí mluvnické významy sloves - rozliší slovesný vid dokonavý a nedokonavý, rod cinný a trpný, tvoří vidové dvojice - rozliší slovanské a světové jazyky - zařadí český jazyk do skupiny jazyku - rozlišuje vrstvy národního jazyka a využívá je ve vhodné komunikační situaci - vyjadřuje se kultivovaně na základě poznatku o jazyce a stylu - ovládá základní pravopisné jevy, správně je užívá v písemných projevech - rozlišuje vety hlavní a vedlejší - určuje druhy vedlejších vet	Obohacování slovní zásoby Prejatá slova (pravopis, výslovnost) Sklonování podstatných jmen cizího původu Jazykové příručky Slovesa a jejich mluvnické významy Obecné výklady o českém jazyce Skupiny jazyku Rozvrstvení národního jazyka Pravopis Skladba	OSV Sebepojetí, moje psychika, hodnoty	5.1, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.8

- nakreslí graf souvetí, rozliší souvetí souradné a podradné - spojuje vety v souvetí vhodnými spojovacími výrazy - urcuje významové pomery mezi souradne spojenými hlavními vetami, doplní správnou interpunkci	Souvetí	Mezilidské vztahy – sociální skupiny EV Základní podmínky života – energie, přírodní zdroje VMEGS Evropa a svet nás zajímá – život Evropanu, životní styl, zážitky a zkušenosti z Evropy VDO Obcanská společnost – Listina základních práv a svobod Principy demokracie	
--	---------	---	--

Český jazyk – 8. ročník Literární výchova

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo, téma	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - čte výrazně s porozumením, řeší samostatně nebo s pomocí učitele úkoly v liště a v oddíle <i>Hledání souvislostí</i>, orientuje se v textové nabídce Čítanky 8 - rozlišuje umeleckou literaturu a věcnou literaturu, biografickou literaturu faktu a biografický román - orientuje se v pojmech opera, libreto, árie, dějství - charakterizuje výstižně cestopis, rozpozná prolínání popisu a vyprávění, - z textu pozná odlišnost jednotlivých kulturních norem v rozličných zemích světa	<u>Kapitola Můj domov a svět</u> Mozart a Praha Dvořák v Americe • osobnost W. A. Mozarta jako součást české kulturní historie, osobnost skladatele Antonína Dvořáka jako literární obraz biografické literatury faktu a biografického románu, umelecká literatura versus odborný text, na žánrove různých textech poukázat na kulturní pilíře, na nichž stojí česká kulturní tradice	VMEGS Evropa a svět nás zajímá – posílení vazeb mezi kulturou českou a světovou	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.6, 6.8, 6.9 Hv (poslech hudebních ukázek W. A. Mozarta a A. Dvořáka) D (historické ukotvení W. A. Mozarta a A. Dvořáka)
	Cesty a návraty • osobnosti cestovatelů Hanzelky a Zikmunda, cizina versus domov, historické podmínky jejich cest, cestopis, jeho poznávací a estetická funkce, popis s prvky vyprávění, líčení, metafora	MuV Lidské vztahy – vytváření vědomí vlastní identity, ale zároveň respektování odlišného okolí	Z (geografie kontinentu i konkrétních zemí) Vv (fotografie jako estetické zveřejnění skutečnosti v cizí zemi)
	<u>Kapitola O bozích a lidech</u> O bozích a lidech • žánrove rozmanité texty s tematikou řecké a římské mytologie,		

- pojmenuje znaky povesti a báje, - reprodukuje obsah textu obsažených v kapitole - rozliší reckou tragédii a komedii - porovná středověký hrdinský a rytířský epos, povest, legendu a kroniku - odlišuje rytířský epos a román - charakterizuje princip křesťanské víry - orientuje se v Bibli, v biblickém poselství, charakterizuje základní uspořádání Bible - interpretuje základní biblické příběhy	antická povest, mýtus a mytologie, hrdinský epos, starorecká tragédie, úvaha (resp. pojednání), římská milostná a reflexní lyrika, epigram, povídka <u>Kapitola Ve službě bohu, králi a dáme</u> Ve službě Bohu, králi a dáme • texty zaměřené na rytířství, rytíř a rytířství jako historický a kulturní fenomén, symbol rytíře, draka, meče, princip stavovské hrdosti a odpovědnosti, patos obeti a služby <u>Kapitola Vyšla hvězda nad Betlémem</u> Vyšla hvězda nad Betlémem • texty (adaptace, převyprávění, parafráze...) s novozákonní tematikou, příběh Ježíše Krista jako velké téma lásky a spásy v literatuře <u>Kapitola Sen, láska a smrt</u> Sen, láska a smrt • lidová slovesnost a její rozličné projevy a ohlasy, balady v podobě lidové i	OSV Hodnoty, postoje, praktická etika OSV Hodnoty, postoje, praktická etika	D (dejiny staroveku) Vv (starovek a jeho zobrazení ve výtvarném umění) D (základní historické události středověku) Z (státy, útvary, které jsou zmiňovány v mytologiích) Vv (středověké umění) D (základní údaje z hebrejské minulosti) Hv (písne s biblickou tematikou, koledy, roráty, tvorba v klasické hudbě)
--	--	---	--

- charakterizuje znaky ústní lidové slovesnosti - rozlišuje epiku a lyriku - ozřejmí pojem balada autorská a balada lidová - poznává motivy lásky a smrti, ideálu a reality v textech vybraných z romantických děl - charakterizuje pojmy: povídka, epigram, deník - popíše ukázkou komiksu - objasní pojmy etnická, rasová nenávisť, bezpráví, svoboda jako základní hodnota lidského života, statečnost, hrdinství, mezní životní situace jako ztráta životní jistoty, jako ztráta lidské důstojnosti - porovnává různá ztvárnění téhož námětu - popíše vztahy mezi mužem a ženou na základě uvedených textů - rozliší fantasy literaturu a sci-fi od dobrodružné literatury - vysvětlí pojem humor, komicno přítomné v textech - zamýšlí se nad podstatou života, hledáním jeho smyslu apod.	autorské, texty české a světové romantické literatury, česká ohlasová a mystifikační tvorba <u>Kapitola Šoa</u> Šoa - texty zaměřené na holocaust, Šoa jako největší selhání západní civilizace, nebezpečí totalitních ideologií, komiks jako prostředek k vyjádření tragických událostí <u>Kapitola Ctu, cteš, cteme</u> Dospívání, matky a ženy - texty zaměřené na etické problémy v rodinných vztazích, na milostné zážitky dospívajících, citové zmatky, humor v literatuře, nonsens, texty vztahující se k hrdinům fantasy literatury a mýtu, klasického dobrodružství a sci-fi	VMEGS Evropa a svět nás zajímá – lidová slovesnost, zvyky, tradice VDO Občan, občanská společnost a stát – odpovědnost, principy soužití s minoritami, respekt k identitám; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie MuV Etnický původ OSV Sebepoznání a sebepojetí; psychohygiéna	Vv (romantismus ve výtvarném umění) Hv (romantismus v hudbě 19. století) D (židovská otázka v českém a světovém kontextu)
---	--	---	---

- rozpoznává základní rysy individuálního stylu autora (prolíná všemi tématy) - formuluje ústně a písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení - tvoří vlastní jednoduchý literární text podle svých schopností			
--	--	--	--

Český jazyk – 9. ročník Komunikací a slohová výchova

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - sestavuje jazykový projev s ohledem na různé vnější podmínky a okolnosti - rozpozná jednotlivé funkční styly, jejich typické znaky - tvoří vlastní texty dle svého výběru (vypravování, popis, charakteristika, dopis, fejeton, líčení) - formuluje vlastní názory na aktuální témata - dodržuje zásady komunikace - komunikuje kultivovaně a výstižně, uplatňuje spisovný jazyk - odlišuje fakta od názoru a hodnocení - stylizuje jednoduchou úvahu na základě svých dispozic a vlastních zájmů - rozlišuje subjektivní postoje a objektivní sdělení - připraví a přednese srozumitelný výklad přijatelný pro daného adresáta - sestaví přehlednou osnovu výkladu a usporádá informace z textu s ohledem na jeho účel	Slohovotvorní činnosti subjektivní a objektivní Funkční styly Diskuse Úvaha Výklad	OSV Psychohygiena Sebepojetí Mezilidské vztahy MeV Stavba mediálního sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti. Tvorba mediálního sdělení Vnímání autora mediálních sdělení EV Vztah člověka k prostředí Pochopení komplexnosti a složitosti vztahu člověka a životního prostředí Vliv lidských činností na životní prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí	4.1, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.9, 4.10

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - posoudí text z hlediska slovní zásoby a vzniku slov - rozliší jádro a okraj slovní zásoby - hodnotí vlastní slovní zásobu (aktivní a pasivní) - posuzuje významové vztahy mezi slovy - využívá aktivní slovní zásobu k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu - správně vyslovuje a používá cizí slova	Slovní zásoba a význam slov		5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7
- aktivně používá výkladové slovníky i slovníky speciální - cíleně vyhledává v různých jazykových příručkách	Jazykové příručky, slovníky		
- zná zásady tvorebných slov - provede morfemický rozbor slova	Nauka o tvorebných slov		
- správně třídí slovní druhy, vhodně je používá v daných komunikačních situacích - tvoří spisovné tvary slov	Tvarosloví	EV Lidská díla významná pro životní prostředí OSV Hodnoty, postoje – analýza vlastních i cizích postojů a hodnot	
- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvetí	Skladba Stavba věty a souvetí	EV Základní podmínky života – zdroje výživy	

- rozlišuje pravopisné jevy lexikální, morfologické, syntaktické ve větě jednoduché a v souvětí - posoudí text po stránce stylistické a jazykové - využívá poznatku o jazyku a stylu při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Odchytky od větné stavby Zásady psaní čárek ve větě jednoduché a v souvětí Shrnutí pravopisu Rozbor textu	Lidské aktivity a problémy životního prostředí - pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti, alternativní energie MuV Etnický původ – rovnoprávnost etnických skupin a kultur	
---	---	--	--

[illegible]

nízký - rozpoznává parafrázi, parodii - charakterizuje povest - ozřejmí postavu ďábla, symbol duše - popíše sociálněkritickou funkci realistických děl - kriticky posuzuje obsahy textu - osvojí si podstatné rysy literárního realismu 19. Století - v textu nalezne ironii, nadsázku - vysvětlí rozpor mezi individuem a měšťáckou společností - definuje pojmy cynismus, sebeironie, černý humor, kontrast, negativní estetika - rozpozná a charakterizuje literární styl literárních směrů 19. a 20. století: impresionismu, naturalismu, symbolismu, dekadence, futurismu, dadaismu, surrealismu, poetismu, vitalismu, civilismu, proletářské poezie - tvoří vlastní literární text na základě znalosti postupu avantgardních směrů (automatický text apod.)	Z literárního klasicismu • dobově rozmanité texty s faustovským tématem <u>Kapitola Krása je v pravdě</u> Realismus v literatuře • texty světových i českých představitelů literárního realismu <u>Kapitola Moderna</u> Nová krása • prokletí básníci, realisté, anarchisté, texty českých a světových spisovatelů 2. poloviny 19. století <u>Kapitola Avantgarda</u> Světlo, barvy, vůně Stíny a tma Symboly světa a duše Osvobozená slova Osvobozená obraznost • impresionismus, naturalismus, symbolismus a	OSV Sebezpoznaní a sebepojetí – touha po poznání, pocit sebeuspokojení OSV Mezilidské vztahy; poznávání lidí OSV Kreativita	
---	--	--	--

- naslouchá argumentaci druhých - rozvíjí a užívá konstruktivní dialog - kriticky hodnotí rysy totalitarismu, ideologické manipulace - aktivně vyhledává další informace, texty zaměřené na příčiny vzniku dvou totalit ve 20. století a jejich negativní dopad na mravní a společenské klima dnešní společnosti - seznámí se s magickou literaturou - rozvíjí citovost a imaginaci v textech s milostnou tematikou - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty - tvoří vlastní literární text na základě znalostí literární teorie	dekadence, futurismus a dadaismus, poetismus a surrealismus <u>Kapitola Neklidné 20. století</u> O té první velké válce Kříže, srpy, kladiva O té druhé válce Mezi lidmi • texty naší a světové literatury zaměřené na 1. a 2. světovou válku, vlády totalitních režimů, soustřeďující se na mezilidské vztahy <u>Kapitola Ctu, cteš, ctěme</u> Pohádky, nepohádky O lásce sladké a horké Příběhy strašné a směšné • texty moderní literatury s magickými motivy, milostnou tematikou, s humorným, hororovým obsahem	OSV Poznávání lidí; mezilidské vztahy MeV Fungování a vliv médií ve společnosti VDO Občan, občanská společnost a stát VMEGS Jsme Evropané MuV Etnický původ OSV Mezilidské vztahy	D (Moderní dějiny)
---	--	---	---------------------------

6.1.2. Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk je vyučovací předmět, který je povinným cizím jazykem pro všechny žáky naší školy. Jeho postupné osvojování pomáhá žákům snižovat jazykové a komunikační bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a budoucím pracovním uplatnění.

Umožňuje žákovi poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Anglický jazyk

V rámci výuky Anglického jazyka na naší škole poskytují základy cizojazyčného vzdělávání, na které budou žáci moci navázat během studia na jakékoli střední škole.

Na prvním stupni jde především o probuzení zájmu žáka o studium cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto predmetu. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a o zvládnutí vztahu mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základu recových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejbežnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem písemně se vyjadřovat. Výklad prvku jazykového systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena na základě frekvence a zájmu dětí mladšího školního věku. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i řadu textů z různých oblastí života dětí daného věku a seznamuje je s životem, zvyky a povinnostmi jejich vrstevníků v několika zemích všech světadílů.

Na druhém stupni se žáci učí komunikovat v běžných situacích, rozeznávat a tvořit základní gramatické struktury a souvisle se vyjadřovat k tématům týkajícím se každodenního života a takto rozvíjet svou slovní zásobu. Součástí těchto témat je i individuální a skupinová tvorba projektu pomocí videa a informačních technologií. Na druhém stupni žáci rozvíjejí také dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení, tak i dovednosti ústně a písemně se vyjadřovat. Významnou úlohou vyučujícího je podněcovat a ocenovat aktivitu žáka, jejich iniciativu a tvůrčí přístup k činnostem.

Třídy s počtem žáka vyšším než 24 jsou děleny na 2 skupiny dle jazykové úrovně žáka.

Vyučovací předmět se vyučuje ve 3. – 9. ročníku. Ve 3. – 5. a 7. – 9. ročníku má časovou dotaci 4 hodiny, předmět je posílen o 1 hodinu z DCD.

V 6. ročníku má časovou dotaci 3 hodiny.

V 1. a 2. ročníku nabízíme výuku anglického jazyka jako nepovinný předmět a na 2. stupni konverzaci v anglickém jazyce jako povinně volitelný předmět.

Do vyučovacího předmětu jsou začleněna všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího predmetu Anglický jazyk

KOMPETENCE K UCENÍ	- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro vlastní učení - žáci propojují získané poznatky do širších celků - žáci poznávají smysl a cíl učení Učitel: - vede žáky k overování výsledku - vede žáky k individuální zodpovědnosti za své vzdělání a za svou budoucnost – příprava na celoživotní učení - učení práce s chybou - využívá pozitivní motivace při hodnocení - zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	- žáci jsou schopni pochopit problém - žáci vyhledávají adekvátní informace Učitel: - klade vhodné otázky - umožní volný přístup k informacím zdrojům
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	- žáci komunikují na odpovídající úrovni - žáci umí naslouchat základním vyjádřením v anglickém jazyce druhých lidí a vhodně na ně reagovat Učitel: - vede žáky k samostatnému vyjadřování v jednoduchých větách - vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky - vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích apod.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	- žáci spolupracují ve skupině - žáci se podílejí na utváření příjemné atmosféry v týmu - žáci jsou schopni sebekontroly Učitel: - hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok - vede žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili

	své činnosti - podněcování žáka k argumentaci
KOMPETENCE OBČANSKÉ	- žáci respektují názory ostatních - žáci se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace Učitel: - vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názoru - vede žáky k diskusi - vede žáky ke vzájemnému naslouchání si
KOMPETENCE PRACOVNÍ	- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci Učitel: - napomáhá při cestě ke správnému řešení - zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáka

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Anglický jazyk

1. stupeň

1. RECEPTIVNÍ, PRODUKTIVNÍ A INTERAKTIVNÍ RECOVÉ DOVEDNOSTI – 3. ročník

- 1.1 vyslovuje a čte foneticky správně v primereném rozsahu slovní zásoby
- 1.2 rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
- 1.3 rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- 1.4 pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
- 1.5 používá abecední slovník učebnice

2. RECEPTIVNÍ RECOVÉ DOVEDNOSTI – 4. a 5. ročník

- 2.1. rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
- 2.2 rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, jednoduché obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- 2.3 čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- 2.4 vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- 2.5 používá dvojjazyčný slovník

3. PRODUKTIVNÍ RECOVÉ DOVEDNOSTI – 4. a 5. ročník

- 3.1 sestaví krátké sdělení, krátký text a odpověď na sdělení: vyplní své základní údaje do formuláře
- 3.2 reprodukuje obsah primereně obtížného textu a jednoduché konverzace
- 3.3 obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

4. INTERAKTIVNÍ RECOVÉ DOVEDNOSTI – 4. a 5. ročník

- 4.1 aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci

2. stupeň

5. RECEPTIVNÍ RECOVÉ DOVEDNOSTI

- 5.1 slyší a nahlas plynule a foneticky správně texty primereného rozsahu
- 5.2 rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky
- 5.3 rozumí jednoduché zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci
- 5.4 odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu
- 5.5 používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku

6. PRODUKTIVNÍ RECOVÉ DOVEDNOSTI

- 6.1 sestaví jednoduché /ústní i písemné/ sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy
- 6.2 písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty
- 6.3 stručně reprodukuje obsah primereně obtížného textu, promluvy i konverzace
- 6.4 vyžádá jednoduchou informaci

7. INTERAKTIVNÍ RECOVÉ DOVEDNOSTI

- 7.1 jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk

Anglický jazyk – 3. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - pozdraví, rozloučí se, představí se, osloví osobu, vyjádří souhlas a nesouhlas - počítá do dvanácti, určí celé hodiny, udá svůj věk - pojmenuje školní potřeby, udá jejich barvu a počet - pojmenuje základní geom. tvary, vyjádří velikost a délku, užívá slovesný tvar vidím - představí členy rodiny, pojmenuje běžné vybavení místnosti, užívá slovesný tvar mám - vyjmenuje anglickou abecedu, znají svůj národnost, hláskují své jméno - pojmenuje hracky, vyjádří jejich polohu předložkami v, na, vedle, pod. - pojmenuje části hlavy, vyjádří pocit radosti, smutku, užívají slovesný tvar má - používá názvy běžného ovoce a zeleniny, slovesný tvar máme – máte, používá pobídku Let's... - pojmenují běžné potraviny, vyjádří pocit hladu, libosti a nelibosti, slovesný tvar chci - hovorí o oblíbených nápojích,	Hello Číslo Ve škole Tvary a velikosti I can see Moje rodina I have got Abeceda Hracky Předložky v, na, vedle, pod Můj oblíbený He(she) has got Ovoce a zelenina		OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5

vyjádří pocit žízne - pojmenuje části lidského těla, určí výšku postavy (možno ve stopách) - pojmenuje běžné části oblečení - pojmenuje oblíbené hry, hudební nástroje, slovesné tvary umím – neumím hrát - pojmenuje domácí zvířata, - užívá slovesný tvar slyším	Let's... Food I want Nápoje Moje telo Oblečení Ve hře I can-can't play Na farme I can hear		
---	--	--	--

Anglický jazyk – 4. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - získává základní slovní zásobu - udrží, vzhledem ke svým možnostem, pozornost nutnou pro porozumění obsahu krátkého sdělení - rozumí jednoduchým pokynům při práci ve třídě - prezentuje jednoduché básničky a písničky - řeší jednoduché situace související se seznamováním, se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru a se získáváním a poskytováním základních místních, časových a jiných informací - uvedomení si rozdílu mezi fonetickou a psanou formou jazyka - umí používat abecední slovník učebnice - reprodukuje a obměňuje pametně osvojené mikrodialogy - odpovídá na jednoduché otázky	Sloveso "be" a "have got" v jednotném čísle Spojování jednoduchých vět (and, but, or) Užívání členu (the, an, a) Vazby there is/are Anglická abeceda Stavba věty jednoduché, oznamovací, rozkazovací, tázací Zápor ve větě Privlastnovací pád Zájmena osobní ve všech pádech a ukazovací zájmena Seznámení s přítomným časem prostým a průběhovým Části těla Číslovky do 20 Technika čtení	MuV Lidské vztahy VMEGS Objevujeme Evropu a svět	OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 3.3

ANGLICKÝ JAZYK – 5. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - si osvojuje říkanky, básničky, písničky a jiné texty - používá základní slovní zásobu, napr. na téma rodina, zvířata, škola, věci kolem nás,... - pozdraví při setkání a loučení, osloví, představí se a představí druhé - podekkuje a odpoví na podekování - vyjádří souhlas a nesouhlas, radost - čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché audio-orálně připravené texty - čte potichu krátké texty obsahující převážně známé jazykové prostředky - orientuje se v obsahu jednoduchého textu - vyhledává odpovědi na otázky, potřebnou informaci - naváže kontakt s konkrétní osobou - vyžádá jednoduchou informaci - písemně obměňuje krátké texty - používá abecední slovník, uc.	Opakování a procvičování probraného učiva Prítomný čas prostý a průběhový (2. a 3. osoba j.c.) Tvoření otázek a odpovědí, tvoření záporu Slovesa "to be ", "have got" v přítomném case Modální slovesa (can, must) Otázka a zápor pomocí slovesa "do" Číslovky 1-100 Radové číslovky do 30 Roční období, měsíce, dny v týdnu, datum	MuV Lidské vztahy MuV Kulturní difference MuV Etnický původ MuV Multikulturalita VMEGS Objevujeme Evropu a svět VMEGS Evropa a svět nás zajímá VMEGS Jsme Evropané	OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1

Anglický jazyk – 6. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - rozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích (přímým i reprodukováným) - dokáže postihnout hlavní smysl jednoduchého sdělení - rozumí pokynům učitele při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat - slyší nahlas přiměřeně jednoduché audio-orálně připravené texty. - orientuje se v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky - formuluje otázky a odpovídá na ně - sděluje základní informace o sobě, své rodině a bydlišti - písemně formuluje otázky a odpovídá na ně	Předložky místa (on top of, between, behind, in, near, next to) Základní společenské obraty a fráze. Přivlastňovací pád Urcování hodin a času Vyjádření přání a potřeb (want, need, can, must) Přítomný čas průběhový a prostý Rozkazovací způsob Příslovce frekvencí, způsobová a místa. Popisání každodenních zvyků a činností Přídavná jména Popis lidí, zvířat a obrázku	OSV Cvičení na pozornost a soustředění Vztahy k druhým lidem –komunikace a dialogy Rozvoj tvorivosti a kreativity Práce ve skupině Cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání MuV Tolerance, poznávání žáků z jiných kulturních prostředí Odlišnost lidí a kultur MeV Utváření týmu na realizaci projektu	OVO: 5.2, 5.3, 6.1, 6.4

Anglický jazyk – 7. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - dokáže postihnout hlavní smysl sdelení - rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdelením i konverzaci dvou a více osob. - vyhledává základní informace a hlavní myšlenky - využívá slovníky - tvořivě se zúčastní rozhovoru dvou i více osob - vhodně reaguje v nejbežnějších rečovských situacích - jednoduše vyjadřuje svůj názor - přednese krátkou zprávu či sdelení - napíše stručný osobní dopis - má základní poznatky o anglických mluvčích zemích	Psalení krátkých stručných dopisů a pohlednic Žádání a poskytování osobních informací. Seznámení s menami anglických mluvčích zemí Has/have to, shall Popis místa a instrukce k určení směru Popsání denní rutiny, zvyku a životního stylu Popis lidí a zvířat (části těla a oblečení) Vyjádření množství, pocitatelnost a nepocitatelnost Stupňování přídavných jmen, příslovce Minulý čas slovesa „to be“ Minulý čas prostý (kladná věta, otázka, zápor), minulý čas pravidelných i nepravidelných sloves Blízká budoucnost „going to“	OSV Cvičení dovedností zapamatování Schopnost dotahovat nápady do reality – tvorba komixu Pozornost vůči odlišnostem lidí ve skupině a jejich využití Schopnost používat neverbální komunikaci VMEGS Život dětí v jiných zemích Styl života v evropských rodinách MuV Význam kvality mezilidských vztahů – komix Rovnocennost etnických skupin MeV Utváření týmu na realizaci projektu	OVO: 5.2, 5.3, 5.5, 6.1, 6.3, 6.4, 7.1

Anglický jazyk – 8. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - rozumí obsahu promluvy, chápe celkový obsah sdelení - dokáže postihnout hlavní smysl sdelení, včetně důležitých detailů - orientuje se v monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout - čte širší okruh tištěných materiálů, orientuje se i v úryvcích autentických textů, převážně informativního charakteru - domluví si setkání, společný program, nakoupí různé zboží, jízdenky, vstupenky apod. - užívá jednoduché obraty, vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, politování, omluvu, prosbu, ... - napíše osobní dopis, vyjádří své zážitky, dojmy, přání, atd. - vyplní běžný formulář a dotazník - má všeobecný rozhled, který přispívá k formování vzájemného porozumění mezi zeměmi (k respektu a toleranci odlišných kul. hodnot jiných národů)	Budoucí čas „will“ (kladná věta, otázka, zápor) Minulý čas průběhový (kladná věta, otázka, zápor) Předpřítomný čas (kladná věta, otázka, zápor) Have to, can – minulý čas, should Popis osoby, místa, předmětu, času a situace Předložky místa a času Nepravdělná slovesa	OSV Dovednosti pro učení a studium Plánování učení a studia Podpora rozvoje originality a schopnosti vidět věci jinak Pozornost vůči odlišnostem lidí ve skupině a jejich využití Respektování a podpora ve skupině Asertivní komunikace při týmové práci VDO Participace na projektech vytvářených školou pro veřejnost VMEGS Zážitky a zkušenosti z Evropy Naše vlast a Evropa MuV Jedinečnost a individualita každého člověka Tolerance, empatie EV Utváření týmu na realizaci projektu	OVO: 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 7.1

Anglický jazyk – 9. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - rozumí souvislým projevům učitele; monologickým i dialogickým projevům rodilých mluvčích, pronášeným v přirozeném tempu a obsahujícím několik známých výrazů snadno odhadnutelných z kontextu. - formuluje otázky a odpovídá na ně; pohotově, přirozeně a jazykově správně reaguje v dialogických situacích každodenního života - samostatně vede jednoduchý dialog; vyjadřuje vlastní názor - reprodukuje vyslechnutý nebo přečtený text - souvisle pohovoří na známá témata (včetně základních reálií) - používá slovníky a jazykové příručky - napíše stručný životopis, vyplní běžný formulář a dotazník - pracuje s autentickými texty (časopisy, knihy, prospekty) - orientuje se v základních reáliích - má všeobecný rozhled	Předminulý čas (kladná veta, otázka, zápor) Have to, can – budoucí čas Vety podmínkové Zájmena zvrtná a samostatná Trpný rod Vedení telefonického rozhovoru Modální slovesa (should, can, might, shall, would) Udávání směru Přísluvce času Tázací dovetky Příkazy a žádosti Části těla	OSV Já, co o sobě vím a co ne Stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení Tvůrnost v mezilidských vztazích Chyby při poznávání lidí Svět očima druhého Efektivní strategie, předstírání v komunikaci Dovednost navazovat na druhé, rozvoj sociálních dovedností Schopnost řešení problému v souvislostech Prosociální chování VMEGS Zvyky a tradice národa Evropy; Životní styl a vzdělávání mladých Evropanů Evropská integrace MuV Sociokulturní rozdíly v ČR a Evropě, Tolerantní vztahy a spolupráce s jinými lidmi Význam užívání cizího jazyka Život v multikulturní společnosti EV Podpora růstu ekologického vědomí Projevy globalizace v okolí MeV Chápání podstaty mediálního sdělení, uspořádání zpráv, Utváření týmu na realizaci projektu	OVO: 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 7.1 VDO Listina základních práv a svobod Společenské organizace a hnutí demokracie x diktatury

6.2. Matematika a její aplikace

6.2.1. Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu Matematika

Vyučovací předmět Matematika je předmět, který by měl být chápán jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech, bez problému rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, overovat pravdivost svých tvrzení. Vzdělání v tomto předmětu směřuje k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřeby počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Matematika

Předmět Matematika se vyučuje v 1. – 9. ročníku, v 1., 6. – 8. ročníku má časovou dotaci 4 hodiny, ve 2. – 5. a 9. ročníku 5 hodin – zde je předmět posílen o 1 hodinu z DCD. Vzdělávání v matematice je zaměřeno na:

- osvojení pojmu, matematických postupů
- užití matematiky v reálných situacích
- rozvoj abstraktního myšlení
- logické a kritické usuzování
- vyhledávání informací, práce s tabulkami a grafy

Průřezová témata Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Osobnostní a sociální výchova jsou integrovány do vzdělávacího obsahu předmětu Matematika.

Do předmětu jsou zařazena témata finanční gramotnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Matematika

Kompetence k učení	- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání, připravujeme je na celoživotní učení - vedeme žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmu, vztahu, algoritmu) - učíme žáky využívat výpočetní techniky - rozvíjíme paměť žáka pomocí numerických výpočtů osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmu - učíme práci s chybou - učíme a umožňujeme volbu různých postupů řešení - vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
Kompetence k řešení problému	- učíme žáky nebát se problému - podporujeme netradicní řešení problému - učíme provádět rozbor problému, plán řešení, odhad výsledku - vedeme žáky k overování výsledku
Kompetence komunikativní	- vedeme žáky ke zdůvodňování matematických postupů - vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky
Kompetence sociální a personální	- učíme žáky pracovat v týmech - učíme žáky kriticky hodnotit práci svoji a práci týmu - podporujeme vzájemnou pomoc žáků
Kompetence občanské	- žáci jsou vedeni k respektování názoru ostatních - učitel netoleruje hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy žáků - žáci jsou vedeni k vecnému řešení problému
Kompetence pracovní	- žáky vedeme k efektivitě při organizování vlastní práce - žáky vedeme k zdokonalování grafického projevu - při výuce vytváříme podnetné a tvorivé pracovní prostředí

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Matematika a její aplikace

1. stupeň

1. ČÍSLO A POCETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy (OVO) - 1. období

žák

- 1.1 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- 1.2 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- 1.3 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- 1.4 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- 1.5 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- 1.6 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- 1.7 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- 1.8 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- 1.9 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy (OVO) – 1. období

žák

- 2.1 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- 2.2 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- 2.3 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Očekávané výstupy (OVO) – 2. období

žák

- 2.4 vyhledává, sbírá a třídí data
- 2.5 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

3. GEOMETRIE V ROVINE A V PROSTORU

Očekávané výstupy (OVO) – 1. období

žák

- 3.1 rozezná pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- 3.2 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- 3.3 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Očekávané výstupy (OVO) – 2. období

žák

- 3.4 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- 3.5 počítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- 3.6 sestaví rovnoběžky a kolmice
- 3.7 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- 3.8 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

4. NESTANDARDNÍ APLIKACNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy (OVO) – 1. období

žák

- 4.1 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejich řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

2. stupeň

5. ČÍSLO A PROMENNÁ

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 5.1 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
- 5.2 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
- 5.3 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- 5.4 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)

- 5.5 reší modelováním a výpočtem situace vyjádrené poměrem; pracuje s měřítky map a plánu
- 5.6 reší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
- 5.7 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím promenných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohoclenné, provádí rozklad mnohoclennu na součin pomocí vzorce a vytýkáním
- 5.8 formuluje a reší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
- 5.9 analyzuje a reší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

6. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 6.1 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
- 6.2 porovnává soubory dat
- 6.3 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
- 6.4 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
- 6.5 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahu

7. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 7.1 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
- 7.2 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
- 7.3 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
- 7.4 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
- 7.5 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
- 7.6 nacrtně a sestrojí rovinné útvary
- 7.7 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
- 7.8 nacrtně a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osové a středové souměrný útvar
- 7.9 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
- 7.10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
- 7.11 nacrtně a sestrojí síť základních těles
- 7.12 nacrtně a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
- 7.13 analyzuje a reší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

8. NESTANDARDNÍ APLIKACNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 8.1 užívá logickou úvahu a kombinací úsudek při řešení úloh a problému a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
- 8.2 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika

Matematika – 1. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - zapíše čísla 0-20, rozliší číslice tiskací a psací - doplní chybějící čísla v řadě - podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně - spočítá prvky daného souboru do 20 (včetně) - vytvoří skupinu s daným počtem prvku - počítá a odčítá v oboru 0-10, 10-20 - řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel - řeší slovní úlohy se počítáním a odčítáním - v oboru 0-20 s a bez přechodu desítky - řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu: o x – více (méně) v oboru do 20 - porovná přirozená čísla ($>$ $<$ $=$) - zobrazí číslo na číselné ose - počítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku (8+6, 16-9) - orientuje se v prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo,	Čísla 0-20 - orientace na číselné ose - čtení a psaní čísel - porovnávání čísel, vztahy větší, menší, rovno - znaménka $>$ $<$ $=$ $+$ $-$ - součet čísel bez přechodu desítky - rozdíl čísel bez přechodu desítky - počítání předmětů v daném souboru - vytvoření souboru s daným počtem prvku - řešení a tvorební slovních úloh na porovnávání čísel - počítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - komutativnost počítání - řešení a tvorební úloh na počítání a odčítání - řešení slovních úloh s využitím vztahu o n – více, o n – méně Geometrie - geometrické pojmy vpravo, vlevo,		OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 VDO Občanská společnost a škola -demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

nahore, dole - porovná předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší - rozezná geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - rozezná krychle, kvádr, válec, koule ; pomocí stavebnice sestaví jejich modely; uvede příklady těchto tvarů ve svém okolí	pod, nad, před, hned před, hned za, nahore, dole - menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký - rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - tělesa: krychle, kvádr, válec, koule - skládání obrazce z geometrických tvarů - stavění staveb ze stavebnice		OVO: 2.2, 3.1, 3.2
--	---	--	---------------------------

Matematika – 2. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - spočítá prvky souboru do 100 (včetně) - vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti), s daným počtem prvku do 100 - porovná čísla do 100, používá symboly $>$ $<$ $=$ - zaokrouhlí dané číslo na desítky - orientuje se na číselné ose - sčítá a odčítá dvojčíselné a jednocíselné číslo v oboru do 100 s přechodem přes desítku - užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh - řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100 - řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100 - řeší slovní úlohy s využitím vztahu: $o \times$ – více, $o \times$ – méně, v oboru do 100 - užívá spoje násobitek 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 - dělí v oboru násobitek 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10	Číselný obor 0-100 - čísla 0-100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100 - řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel - zaokrouhlování čísel na desítky - součet a rozdíl čísel - počítání s použitím závorek - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 - sčítání a odčítání násobku deseti - řešení a tvorební slovních úloh na sčítání a odčítání - počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny - názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů - násobení jako opakované sčítání - násobek, cinitel, zámena cinitelu - násobilky 2, 3, 4 a 5, automatizace násobitek, rady násobku daného čísla, dělení v oboru těchto násobitek - vztahy mezi násobením a dělením, automatizace dělení v oboru probíraných násobitek - řešení a vytváření slovních úloh na		OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5

- reší slovní úlohy na násobení a dělení - reší slovní úlohy se dvěma početními výkony (napr. násobení, scítání) - reší jednoduché slovní úlohy se vztahy x –krát více, x - krát méně - rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda - čte časové údaje na různých typech hodin (i digitálních), sleduje napr. délku vyučovací hodiny, přestávky, dobu snídane, obeda, večere, délku spánku apod. Žák: - kreslí křivé a rovné čáry - změří délku úsečky (m, dm, cm) - rozezná geometrická tělesa v praxi - sestrojí model krychle, kvádra, koule, válce	násobení a dělení v oboru násobílek - řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahu x-krát, x-krát více - orientace v čase, den – 24 hodin, 1 hodina – 60 minut, 1 minuta - 60 sekund Geometrie - práce s pravítkem - úsečka, lomená čára, křivá čára, kreslení rovných a křivých čar - rýsování úseček - jednotky centimetr, decimetr, metr - délka úsečky, měření délky úsečky - označení bodu a úseček - modelování těles, užití stavebnic ke stavbám s tělesy		OVO: 2.1, 3.1, 3.2
--	---	--	---

Matematika – 3. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - čte a píše trojčíferná čísla - vytvoří soubor s daným počtem prvku do 1000, vyznačí čísla na řádovém počítadle - zakreslí obraz daného čísla na číselné ose - porovná čísla do 1000 (porovnání typu 764 a 768, 764 a 784, 764 a 864) - používá sčítání a odčítání v oboru do 1000 při řešení praktických úloh - písemně sčítá a odčítá dvě trojčíferná čísla, provádí kontrolu svého výpočtu - řeší slovní úlohy na porovnání dvou trojčíferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojčíferných čísel, na vztahy $o + x$ – více, $o + x$ – méně, užívá jednoduché rovnice - užívá spoje všech násobitelů malé násobilky - násobí zpaměti dvojčíferné číslo jednocíferným v jednoduchých případech (16×4, 2×17) - dělí dvojčíferné číslo jednocíferným mimo	Číselný obor 0-1000 - číselná řada, zápis čísel, číselná osa, počítání po stovkách, desítkách a jednotkách - znázornění trojčíferných čísel na číselné ose, čtení a zápisy trojčíferných čísel - porovnávání čísel, porovnávání čísel pomocí číselné osy - řešení úloh na porovnávání trojčíferných čísel - zaokrouhlování čísel na stovky a desítky - rozklad čísla v desítkové soustavě - součet a rozdíl čísel - sestavení jednoduchých rovnic - sčítání a odčítání násobku sta - písemné algoritmy sčítání a odčítání - sčítání a odčítání bez přechodu násobku sta - sčítání a odčítání čísel s přechodem násobku sta - písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola výsledku zámerou sčítanců - písemné odčítání, kontrola výsledku sčítáním - řešení a tvoreň slovních úloh na	VMESGS Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa	OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 2.2, 2.3

obor násobílek, určí neúplný podíl a zbytek ($15 : 4$, $51 : 6$, $40 : 9$, $87 : 8$, ...) - reší slovní úlohy vedoucí k násobení dvojčíferného čísla jednocíferným a dělení dvojčíferného čísla jednocíferným - odhadne výsledek, reší slovní úlohy vedoucí k užití vztahu x – krát více, x – krát méně - používá peníze v běžných situacích - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze Žák: - označí bod, krajní body úsečky,	scítání a odčítání, užití jednoduchých rovnic - odhad a kontrola výsledku - násobilky 6, 7, 8, 9, dělení v oboru těchto násobílek, automatizace všech spoju násobení a dělení v oboru násobílek - násobení 10 - násobení a dělení dvojčíferných čísel jednocíferným - dělení se zbytkem - součin, podíl, zbytek - pametné násobení dvojčíferného čísla jednocíferným mimo obor násobílek - násobení a dělení součtu nebo rozdílu dvou čísel - užití závorek - řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony - hotovostní a bezhotovostní forma peněz - banka jako správce peněz - rozlišování sudých a lichých čísel Geometrie - přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek, různoběžky,		
--	---	--	--

prusecík dvou přímek - zmerí délku úsecky s přesností na milimetry - sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr - provede odhad délky vzdálenosti - určí obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, ctverec, obdélník) sectením délek jeho stran - prevede jednotky délky: km na m - m na dm, cm, mm - dm na cm, mm - cm na mm - pomocí stavebnice (dostupných materiálu) sestrojí modely staveb tvaru kvádru, krychle apod.	rovnobežky - rovinné obrazce: trojúhelník, čtyřúhelník, ctverec, obdélník - strana rovinného obrazce, obvod - rýsování přímek, označování prusecíku ruznobežek - vyznacování polopřímek - kreslení a rýsování rovinných obrazcu ve ctvercové síti - jednotky délky: milimetr, kilometr - měření úsecek s přesností na milimetry, odhad délky úsecky - rýsování úsecky dané délky, napr. v centimetrech a milimetrech - měření délek stran rovinných obrazcu, prevody jednotek délky - výpocet obvodu rovinného obrazce sectením délek jeho stran - provádění odhadu délek ruzných úsecek a vzdáleností - modelování staveb tvaru kvádru, krychle apod. (užívání stavebnice, krabicek)		OVO: 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, 3.3
---	---	--	---

Matematika – 4. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících - porovnává čísla do 1 000 000 a řeší nerovnice - typu $452\,620 < m < 553\,000$ - zaokrouhlí čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - rozkládá čísla v desítkové soustavě např. $3757 = 3 \times 1000 + 7 \times 100 + 5 \times 10 + 7 \times 1$ - pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0, např. $8400 - 6200$, $9\,000\,000 - 740\,000$ - písemně sčítá a odčítá (sčítat alespoň tři čísla, odčítat od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo) - pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 jednociferným číslem - písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným	Číselný obor 0 - 1 000 000 - čtení a zápis čísel, číselná osa - zápis čísel v desítkové soustavě, počítání po statisících, desetitisících, tisících - porovnávání čísel do 1 000 000, řešení jednoduchých nerovnic - zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - sčítání a odčítání čísel v daném oboru, sčítání a odčítání zpaměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0 např. $2\,700 + 4\,600$ - vztahy mezi sčítáním a odčítáním - násobení a dělení čísel v daném oboru, vztahy mezi násobením a dělením - pamětné násobení a dělení jednociferným číslem - písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, kontrola výpočtu - práce s kalkulackou, provádění kontroly - písemné dělení jednociferným	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí - ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek) EV Vztah člověka k prostředí - náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)	OVO: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 2.5

delitelem, provádí odhad a kontrolu svého výpočtu - provádí kontrolu pomocí kalkulacký - zjistí údaje z diagramu, sestaví jednoduchý diagram - řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném oboru, řeší slovní úlohy se vztahy o x – více (méně), x – krát více (méně) - řeší slovní úlohy na 2 až 3 početní výkony - zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1000 - názorně vyznačí polovinu, čtvrtinu celku - řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, petiny, desetiny z daného celku - sečte zlomky se stejným jmenovatelem - určí vzájemnou polohu dvou přímek - sestrojí rovnoběžku s danou přímkou	delitelem, kontrola násobením - poradí početních výkonů - slovní úlohy na porovnání čísel, na početní výkony, na vztahy o x – více, méně, x – krát více, méně - užívání závorek - římské číslice - diagram, zjišťování údaje z diagramu, sestavení jednoduchého diagramu - celek, část, zlomek - polovina, čtvrtina, petina, desetina, pomocí obrázku určovat části celku - řešení a vytváření slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, petiny, desetiny z celku - vytvoření celku z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, petiny, desetiny - jednoduché případy sčítání zlomku se stejným jmenovatelem Geometrie - vzájemná poloha přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky, průsečík, kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek, vyznačování průsečíku		
---	--	--	--

- sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce - narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem - pozná souměrný útvar - nakreslí souměrný útvar - určí osu souměrnosti prekládáním - určí obsah ctverce a obdélníku pomocí ctvercové síte - nakreslí síť kvádrů a krychle - vymodeluje kvádr a krychli z dané síte	- kolmice, kolmost, rýsování kolmice, pomocí trojúhelníku s ryskou - kružnice, kruh střed a poloměr kružnice, - rýsování kružnice s daným středem a s daným poloměrem - osa souměrnosti, urcování os souměrnosti, prekládání papíru na obrázcích, souměrné tvary - rovnoramenný trojúhelník, rovnostranný trojúhelník - souměrné útvary ve ctvercové síti, konstrukce souměrného útvaru ve ctvercové síti - síť kvádrů a krychle, modelování kvádrů a krychle ze síte, síť kvádrů a krychle rozložením krabicky - jednotky obsahu: cm^2, mm^2, m^2		OVO: 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8
--	--	--	--

Matematika 5. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - porovná přirozená čísla do miliardy a zobrazí je na číselné ose - řeší jednoduché nerovnice v oboru do miliardy - zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti (příklady typu $6\,300 + 7500\,000$, $2300\,000 - 6\,000$) - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem, provádí kontrolu násobením i na kalkulaci - řeší jednoduché a složené slovní úlohy, řešené jednou nebo dvěma početními operacemi - odhadne výsledek, posoudí jeho reálnost - prepíše a přečte větší čísla zapsaná římskými číslicemi a naopak - doplní rady čísel, tabulky	Číselný obor 0 - 1 000 000 000, desetinná čísla, tabulky, grafy, diagramy - posloupnost přirozených čísel, číselná osa - zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě - čtení a zápis čísel do miliardy, zobrazování na číselné ose - porovnávání přirozených čísel, řešení jednoduchých nerovnic - zaokrouhlování přirozených čísel na miliony, statisíce, tisíce, sta, desítky - pametné sčítání a odčítání přirozených čísel - pametné násobení a dělení přirozených čísel - písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel - písemné odčítání dvou přirozených čísel - písemné násobení až čtyřciferným činitelem - písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem - řešení slovních úloh na jeden až dva		OVO: 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 2.3, 2.4, 2.5

- cte a sestaví sloupkový diagram - vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy - sestrojí a cte jednoduché grafy v soustavě souřadnic - zapíše a přečte desetinné číslo, řádu desetin a setin, zobrazí desetinné číslo na číselné ose - zaokrouhlí desetinné číslo (řádu desetin) na celé číslo - písemně sečte a odečte desetinné číslo řádu desetin a setin - užívá desetinné číslo v praktických situacích - vyjádří setinu zlomkem a desetinným číslem - narýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník - vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce - převádí jednotky obsahu m², dm², cm², mm²	pocetní výkony - úspory, půjčky - odhad a kontrola výpočtu, práce s kalkulací, posouzení reálnosti výsledku - užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) - římské číslice, prepis větších čísel zapsaných arabskými číslicemi - grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek, čtení a sestrojování sloupkového diagramu - orientace v jednoduchých situacích, vyjádření části celku, zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem, desetina, setina - vyjádření setiny: zlomkem a desetinným číslem - praktické modely desetinných čísel (peníze) - písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin Geometrie - Konstrukce obdélníku a čtverce - výpočty obvodu a obsahu obdélníku a čtverce - další jednotky obsahu: a, ha, km², mm² - rýsování rovnoběžek a kolmic daným	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí - zemědělství a životní prostředí	OVO: 3.4., 3.5, 3.6, 3.7, 3.8
--	--	--	---

- vypocítá povrch kvádrů a krychle sectením obsahu jejich podstav a sten - reší úlohy z praxe na výpočty obsahu obdélníku, ctverce, povrchu kvádrů a krychle - doplní číselnou a obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje - doplní početní tabulky, ctverce a hvezdice - rozdelí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány - reší slovní úlohy úsudkem a logikou	bodem - rýsování pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku - výpočet povrchu krychle a kvádrů sectením obsahu jejich podstav a sten Nestandardní aplikované úlohy a problémy - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické ctverce - prostorová představivost	EV Vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví (rozmanitost vlivu prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)	OVO: 3.4., 3.5, 3.6, 3.7, 3.8
---	---	---	---

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - cte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - provádí početní operace s přirozenými čísly zpaměti a písemně - provádí odhady a kontrolu výpočtu - znázorní obraz přirozeného čísla na číselné ose	Rozšířené opakování učiva 1. - 5. ročníku - přirozená čísla - čtení a zápis čísla v desítkové soustavě - zobrazení na číselné ose - početní operace	OSV – pozornost a soustředění	1.7, 1.8, 1.9
- cte a zapisuje desetinná čísla - znázorní des. čísla na číselné ose - porovná desetinná čísla - zaokrouhlí desetinná čísla - znázorní zlomek	Desetinná čísla, zlomky - čtení a zápis - porovnávání des. čísel - zaokrouhlování des. čísel - početní operace - převody jednotek - zlomky a jejich znázornění - různé příklady se zlomky	OSV – pozornost a soustředění	5.3
- objasní pojem násobek a dělitel - rozozná prvočíslo a číslo složené - určí podle znaku dělitelnosti, čím je dané číslo dělitelné - použije znaky dělitelnosti k řešení praktických úloh - použije algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel - určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel	Dělitelnost přirozených čísel - násobek a dělitel - prvočíslo a číslo složené - znaky dělitelnosti - společný násobek a dělitel - nejmenší společný násobek - největší společný dělitel - čísla soudelná a nesoudelná	OSV pozornost a soustředění VMEGS úkoly z praxe	5.3

- vysvetlí vztah zlomku a des. čísla - převede zlomek na des. číslo a naopak - převede smíšené číslo na zlomek a naopak zlomek na smíšené číslo - rozšíří a zkrátí zlomek - porovná zlomky podle velikosti, znázorní je na číselné ose	Zlomek a racionální čísla - pojem zlomku, zápis desetinného zlomku - celek, část - vyjádření části celku pomocí zlomku - převádění zlomku na desetinná čísla a naopak - smíšené číslo - rozšiřování a krácení zlomku - pojem racionální číslo		5.4
- čte a zapisuje des. čísla - porovná des. čísla pomocí znamének nerovnosti - zaokrouhlí des. číslo s danou přesností - převede des. číslo na zlomek a obráceně - sečte, odečte, vynásobí des. čísla (písemně, zpaměti) - dělí des. číslo číslem přirozeným a číslem desetinným - převádí jednoduché délky a hmotnosti - využívá kalkulacku při náročnějších úlohách - nacrtně a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti	Desetinná čísla - pojem des. číslo - porovnávání des. čísel - zaokrouhlování des. čísel - sčítání a odčítání - násobení a dělení des. čísel 10, 100, 1000 atd. - násobení des. čísel - dělení des. čísel Osová souměrnost - osová souměrnost	OSV – pozornost a soustředění	1.6, 5.1, 5.2

- pozná útvary osove souměrné - pozná útvary shodné, užívá a rozlišuje pojmy bod, přímka, polopřímka, úsečka - rýsuje lineární útvary - sestrojí kolmice a rovnoběžky - sestrojí osu úsečky	- shodné útvary - osove souměrné obrazce	OSV – přesnost práce	
- rozumí pojmu - narýsuje a zmerí daný úhel - sestrojí osu úhlu - graficky přenesení úhel - graficky úhly sečítá a odčítá - provede konstrukci některých n-úhelníků	Geometrické útvary v rovině - bod, úsečka, přímka, polopřímka, rovina - rýsování kolmic a rovnoběžek - střed úsečky, osa úsečky		7.8, 3.8
- určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a vyjmenuje jejich vlastnosti - popíše a znázorní správně základní pojmy (strana, výška, úhly...) - sestrojí trojúhelník ze tří stran - sestrojí výšky a těžnice - sestrojí kružnici opsanou a vepsanou	Úhel - rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel - početní operace s úhly - úhly vedlejší a vrcholové - mnohoúhelník	OSV – přesnost práce	7.9, 3.4, 3.6
- zná jednotky obsahu - vypočítá obsah čtverce a obdélníku	Trojúhelník - základní pojmy - vnitřní a vnější úhly - konstrukce trojúhelníka ze tří		

- charakterizuje krychli a kvádr - vypocítá objem a povrch tělesa - narýsuje tělesa ve volném rovnoběžném promítání, narýsuje síť	stran - rozdělení trojúhelníka - výšky těžnice trojúhelníka - kružnice opsaná a vepsaná do trojúhelníka Obsah čtverce a obdélníka Objem a povrch kvádru a krychle - zobrazení kvádru a krychle ve volném rovnoběžném promítání - objem a povrch kvádru a krychle - jednotky objemu	OSV – představivost OSV – přesnost práce OSV – představivost	7.1, 7.2, 7.3, 7.5, 7.6, 7.13 7.1, 7.2, 7.4, 7.5, 7.6, 7.13 3.7 7.4, 7.10, 7.11, 7.12
---	---	---	--

Matematika – 7. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - modeluje a zapisuje zlomkem část celku - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - porovnává zlomky - provádí početní operace se zlomky - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, des. číslem	Opakování učiva 6. ročníku - delitelnost - desetinná čísla - úhel - trojúhelník - objem a povrch krychle a kvádru - obsah obdélníku a čtverce Zlomky a racionální čísla - pojem zlomku - čtení a zápis zlomku - vztah mezi zlomkem a desetinným číslem - porovnávání zlomku - krácení a rozšíření zlomku - násobení a dělení zlomku - složený zlomek	OSV – přesnost práce	5.1, 5.2 5.4, 5.7, 5.9
- rozlišuje kladná a záporná čísla - zobrazí číslo na číselné ose - chápe pojem opačné číslo - určí absolutní hodnotu čísla - provede početní operace s celými čísly	Celá čísla - kladná a záporná celá čísla - zobrazení na číselné ose - opačná čísla - absolutní hodnota - početní operace – sčítání,	OSV – přesnost práce	5.9

- rozpozná shodné útvary - užívá vet o shodnosti trojúhelníku v početních i konstrukčních úlohách - sestrojí trojúhelník - nacrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti	odcítání, násobení, dělení Shodnost Středová souměrnost - shodnost rovinných útvaru - shodnost trojúhelníku - středová souměrnost	OSV – přesnost práce, představivost	3.4, 3.6 7.7, 7.8
- rozliší jednotlivé druhy čtyřúhelníku, rovnoběžníku a lichobežníku a popíše jejich vlastnosti - vypočítá obvod a obsah těchto útvaru - odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku	Ctyřúhelníky - třídění čtyřúhelníku - rovnoběžníky a jejich vlastnosti - lichobežníky a jejich vlastnosti		7.1, 7.2, 7.4, 7.5, 7.6, 7.13, 3.5
- objasní pojmy poměr a postupný poměr - napíše poměr - provádí jednoduché úpravy poměru krácením a rozšířením - pozná přímou a nepřímou úměrnost - vysvětlí pojem měřítko mapy, plánu - vypočítá jednodušší slovní	Poměr. Přímá a nepřímá úměrnost. Trojčlenka - poměr, _____ poměr - postupný poměr - měřítko plánu, mapy - přímá a nepřímá úměrnost - trojčlenka - slovní úlohy	OSV – představivost VMEGS, EV – úkoly z praxe	5.4, 5.5, 5.9, 6.3, 6.4, 6.5, 4.1 Z Měřítko mapy

úlohy trojčlenkou - vysvetlí pojmy: procento, procentová časť, základ - vypočítá jedno procento z daného základu - použije algoritmu výpočtu procentové časti, základu a počtu percent a vypočítá je - použije získané znalosti pri riešení slovných úloh - aplikuje základy jednoduchého úrokovania na príklade	Procenta - procento, základní pojmy - výpočet procent. časti - výpočet základu - výpočet počtu procent - jednoduché úrokování	VMEGS, EV - úkoly z praxe	5.4, 5.6, 5.9
- určí objem krychle a kvádra - používa kalkulačtor pro základní operace	Hranoly - základní pojmy - objem a povrch hranolu		

Matematika 8. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - uvede příklady praktického použití druhé mocniny a odmocniny - určí bez tabulek a kalkulačky druhou mocninu racionálních čísel (mocniny čísel od 1 do 10, jejich desetinásobky, zlomky s tímto čísly v čitateli a jmenovateli) - určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulaátoru - vypocítá výraz s mocninami a odmocninami - uvede Pythagorovu vetu, příklady využití - vypocítá třetí stranu pravoúhlého trojúhelníka pomocí Pythagorovy vety - účelne používá kalkulačky a tabulek - řeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy vety - u praktických úloh odhadne výsledek	Opakování učiva z nižších ročníků Druhá mocnina a odmocnina - druhá mocnina a racionální čísla - urcování druhé mocniny z tabulek a kalkulačky - druhá odmocnina - urcování druhé odmocniny z tabulek a kalkulačky Pythagorova veta - Pythagorova veta - výpočet přepony, odvesny - praktické úlohy s použitím Pythagorovy vety	OSV – představivost	5.1, 5.2, 5.9 5.1, 7.2, 7.13

- vypočítá mocniny s přirozeným mocnitelem z paměti nebo kalkulačkou - použije pravidla a algoritmy pro počítání s mocninami - provádí základní početní operace - _____ podíl, součet, mocninu - určí mocninu s exponentem 0 - uvede rozdíl mezi kruhem a kružnicí - uvede rozdíl mezi průměrem a poloměrem - určí vzájemnou polohu přímky a kružnice, přímku pojmenuje (ve vztahu ke kružnici) - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - vypočítá obvod a obsah kruhu - sestrojí tečnu - vypočítá objem a povrch válce	Mocniny s přirozeným mocnitelem - čtení a zápis mocnin s přirozeným mocnitelem - zápis čísla pomocí mocnin deseti - početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem Kruh a kružnice - vzájemná poloha kružnice a přímky - vzájemná poloha dvou kružnic - délka kružnice, obsah kruhu Válec - základní pojmy	OSV- představivost	5.1, 5.2, 5.9 7.1, 7.2, 7.4, 7.8, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13
---	--	---------------------------	--

- vysvětlí pojmy číselný výraz, s promennou, jednoclen, mnohoclen - určí hodnotu číselného výrazu - provádí základní operace s mnohocyly - vytkne z daného výrazu vhodný výraz a správně převede na součin - použije vzorec pro druhou mocninu součtu a rozdílu - uvede využití rozdílu druhých mocnin pro výpočet větších čísel bez kalkulačky a tabulek - sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané několika _____ - využije Thaletovu kružnici ke konstrukci tečny z bodu ke kružnici - používá základní pravidla správného rýsování - zakreslí náčrtek zadaného úhlu	- povrch a objem válce Výrazy a jejich užití - promenná a výraz - číselný výraz - výraz s promennou - jednoclen a mnohoclen - sčítání a odčítání mnohocyly - násobení mnohocyly jednoclyem - násobení mnohocyly - druhá mocnina dvojčly - rozdíl druhých mocnin - dělení mnohocyly jednoclyem - vytýkání, rozklad Konstrukční úlohy v rovině - množiny bodu dané vlastností - Thaletova kružnice - konstrukce trojúhelníku - konstrukce čtyřúhelníku - konstrukce tečen Lineární rovnice	OSV – představivost	5.1, 5.7, 5.9 7.1, 7.5, 7.6, 7.13
---	---	----------------------------	---

109

Matematika 9. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - určí podmínky, za kterých má výraz smysl - zkrátí a rozšíří lomené výrazy - povede početní operace s lomenými výrazy - přehledně, stručně zapíše řešení úlohy - řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech	Lomené výrazy - lomený výraz - podmínky, za kterých má výraz smysl - rozšíření a krácení lomených výrazů - sčítání a odčítání lomených výrazů - lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli		5.7, 5.9
- vysvětlí pojmy podobnost rovinných útvarů, podobnost trojúhelníku, matematicky je vyjádří - určí poměr podobnosti - použije poměru podobnosti při práci s plány a mapami - zmenší, zvětší úsečku v daném poměru - rozdelí úsečku v daném poměru - určí v pravoúhlém trojúhelníku odvěsny a	Podobnost - podobnost útvarů, zvětšení, zmenšení - vety o podobnosti - podobnost v praxi - dělení úseček v daném poměru - zvětšení a zmenšení úsečky v daném poměru	OSV- představivost	OV07.1, 7.5, 7.7, 7.13

- prepony - určí na základě hodnoty goniometrické funkce úhel a naopak - reší jednoduché slovní úlohy z praxe - rozezná funkční vztah od jiných vztahů - vysvětlí pojem lineární funkce - vyjádří danou lineární funkci tabulkou, rovnicí i grafem - sestrojí graf lineární funkce s důrazem na přesnost rýsování - reší soustavu dvou lineárních rovnic různými metodami - reší jednoduché slovní úlohy - charakterizuje jednotlivá tělesa - vypočítá povrch a objem těles - reší jednoduché slovní úlohy	Goniometrické funkce ostrého úhlu pravoúhlého trojúhelníka - základní pojmy - užití goniometrických funkcí Funkce - definice funkce - graf funkce - lineární funkce - přímá a nepřímá úměrnost - kvadratické funkce Soustavy rovnic - soustava dvou lineárních rovnic s dvěma neznámými - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic Jehlan, kužel, koule - objem a povrch jehlanu	OSV – řešení problému	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 2.5 5.8, 5.9 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 8.2
---	--	------------------------------	---

112

6.3. Informační a komunikační technologie

6.3.1. Informatika

Charakteristika vyučovacího predmetu

Cílem vyučovacího predmetu Informatika je naplnování vzdělávacího obsahu stanoveného ve výstupech vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie. Přípravuje žáky na využívání ICT v jiných vyučovacích predmetech a umožňuje jim dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti (získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve svete informací, tvorive pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém živote. Vzhledem k narůstající potrebe osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou je vzdělávací predmet zarazen jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové cinnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „ucení kdekoliv a kdykoliv“. Vede k žádoucímu odlehčení pameti při současné možnosti využít mnohonásobne většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatku a vhodne doplňuje standardní ucební texty a pomucky. Dovednosti získané ve vzdělávacím predmetu Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacích programu a informačních zdroju ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikacní rovina pr e rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oboru Informační a komunikační technologie, a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmu z oblasti hardware, software a práce le jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, tabulkami a k tvorbe prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souboru se učí používat elektronickou poštu.

Obsahové, casové a organizacní vymezení predmetu

Vzdělávací obsah vyučovacího predmetu pomáhá žákovi orientovat se ve strukture a cinnosti počítače, poznat možnosti jeho využití, zacházet s počítačem a jeho prídavnými zařízeními uživatelským způsobem, pracovat s hotovými didaktickými programy, osvojit si základy práce s grafikou a databázemi a e-learningovým vzděláváním. Žáci se učí třídit informace, kriticky je posuzovat a aplikovat v praktickém živote v souladu se zákony o duševním vlastnictví. Osvojují si základy elektronické komunikace a její zásady. Svým vzdělávacím obsahem predmet úzce souvisí s prurezovým tématem Mediální výchova a jsou v nem realizovány i některé očekávané výstupy oboru Výchova k obcanství.

Informatika je povinný predmet s hodinovou dotací týdne v 5. a 9. ročníku a 2 hodiny týdne v 7. až 9. ročníku jako povinne volitelný a v 6. ročníku jako povinne volitelný 1 hodina za dva týdny. Výuka probíhá v budove školy zpravidla v odborné ucební vybav počítači. Při výuce je uplatňována zásada „jeden počítač pro jednoho až dva žáky“. Žáci mají s dispozici tiskárnu, scanner, digitální fotoaparát, dataprojektor a na vybraných počítačích zálohovací zařízení (disketa, CD disk).

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího predmetu Informatika

Kompetence k učení	- vedeme žáky k poznání úlohy informací a informacních a k využívání moderních informacních a komunikačních technologií, k porozumení toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením enosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím - učíme žáky porovnávat informace a poznatky z většího alternativních informacních zdroju dosahování větší verohodnosti vyhledaných informací) - vedeme žáky k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních jevu a procesu - učíme žáky k práci s chybou - učíme žáky v praxi využívat korekci textu pomocí vnitřních nástroju vhodného softwaru
Kompetence k řešení problému	- učíme žáky nebát se problému; prakticky je vedeme k používání techniky - vytvářením problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit - podporujeme netradicní způsoby řešení problému - podporujeme samostatnost, tvorivost a logické myšlení
Kompetence komunikativní	- vedeme žáky využívat při interakci s počítačem logické a algoritmické myšlení - vedeme k tvorivému využívání softwarových a hardwarov při prezentaci výsledku své práce - v komunikaci pomocí informacních a komunikačních technologií se prioritne zamerujeme na správné užívání českého (cizího jazyka) s ohledem na gramatiku a syntaxi - podporujeme formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ vropy i sveta využíváním internetové síte - klademe duraz na „kulturní úroveň“ komunikace - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšl (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.)

Kompetence sociální a personální	- podporujeme vzájemnou spolupráci žáku - učíme žáky kriticky hodnotit práci svoji práci - podporujeme vzájemnou pomoc žáku, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - žáky se speciálními vzdělávacími potřebami učíme výhodám využívání informacních technologií - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, tak aby se vzájemně žáci nevyrušovali při tvorbě práce
Kompetence občanské	- netolerujeme záliby žáku v informacích, které mohou vést k sociálně patologickým jevům - nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům - na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí - neustále monitorujeme chování žáku (především při práci s internetem), včas přijímáme účinná opatření - využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP a uplatňujeme individuální přístup k žákům - rozumně a zodpovědně využíváme informacních zdrojů – s ohledem na jejich účinnost a vliv na osobnost jedince - v hodnocení žáku (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku
Kompetence pracovní	- vedeme žáky využíváním výpočetní techniky, aplikací výukového softwaru, ke zvýšení efektivity jejich učební činnosti a k racionálnější organizaci jejich práce - vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s technikou napojenou na elektrickou síť - učíme žáky provádět základní údržbu hardwarového zařízení, vedeme je k šetrné práci s výpočetní technikou

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Informační a komunikační technologie

1. stupeň

1. ZÁKLADY PRÁCE S POCÍTAČEM

Očekávané výstupy (OVO) - 1. a 2. období

žák

- 1.1 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejbežnější periferie
- 1.2 respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady
- 1.3 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

2. VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy (OVO) - 1. a 2. období

žák

- 2.1 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- 2.2 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- 2.3 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- 2.4 formuluje požadavek při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy

3. ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy (OVO) – 1. a 2. období

žák

- 3.1 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

2. stupeň

4. VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy (OVO)

žák

4.1 overuje verohodnost informací a informacních zdroj e jejich závažnost a vzájemnou návaznost

5. ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy (OVO)

žák

5.1 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací

5.2 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem

5.3 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví

5.4 používá informace z různých informacních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji

5.5 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Informatika

Povinný předmět Informatika – 5. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vysvětlí pojmy informatika, informace - uvede příklady informací a zdroje (klasických a digitálních), z nichž se informace získává - uvede základní pravidla bezpečnosti práce s počítačem, aktivně je dodržuje - uvede, jak postupovat, či na koho se obrátit v případě závady počítače - popíše počítač, vysvětlí jeho funkce - zapne a správně vypne počítač - pojmenuje přídatná vstupní a výstupní zařízení - a uvede, k čemu se využívají - předvede práci s myší - zadá vstupní informace pomocí klávesnice, popíše funkci některých kláves - orientuje se v základním uživatelském prostředí operačního systému Windows, pozná a označí základní prvky operačního	Základy práce s počítačem informatika – základní pojmy Bezpečnost práce a rizika péče o počítač, závady, poruchy Struktura, funkce a popis počítače přídatná zařízení – vstupní, myš, práce s myší klávesnice, funkce kláves, práce s klávesnicí Operační systém a jeho funkce - základní pojmy a prvky složky, soubory, hlavní nabídka,		OVO: 1.1, 1.2, 1.3

systému - provede základní operace s ikonou (označení, presun, zrušení, založení, kopie, prejmenování, otevření ikony do okna, zavření) - předvede práci s okny (zavření, minimalizace, maximalizace) - prakticky předvede základní operace s hlavní nabídkou (označení a otevření hlavní nabídky, pohyb po hlavní nabídce, otevření programu z hlavní nabídky, opuštění hlavní nabídky) - spustí a zavře různé typy výukových programu, předvede práci s těmito programy - otevře jednoduchý grafický program, nakreslí v tomto programu obrázek, obrázek uloží a vytiskne - nakreslí zadaný obrázek za použití kreslicích nástrojů a nástrojů pro kreslení geometrických tvarů - napíše jednoduchý text v textovém editoru, opraví případné chyby - označí blok textu, blok zformátuje - vloží do dokumentu obrázek	plocha, hlavní panel) - základní principy ovládání systému (operace s ikonami, okny, hlavní nabídkou) Zpracování a využití informací - výukové programy, práce s výukovými programy - grafický editor - textový editor		OVO: 3.1.
--	--	--	------------------

- použije ozdobné prvky (ozdobné písmo a grafiku) - textový dokument uloží a vytiskne - vysvětlí pojem: internet, uvede význam internetu - uvede příklad, jak informace vzniká, jak ji lze přenášet, zpracovat a dále využít - uvede na příkladech, jak se informace (a její společenský tok) v průběhu historie mění - předvede práci s internetovým prohlížečem - otevře stránky pomocí hypertextu - napíše do adresového řádku internetového prohlížeče danou adresu a stránku otevře - vyhledá požadovanou informaci s pomocí učitele - s pomocí učitele založí svoji e-mailovou adresu - předvede komunikaci pomocí chatu, e-mailu, telefonu (mobilního telefonu – volání, SMS, apod.)	- základy psaní a editace textu - označování bloku - formátování textu - vkládání obrázku - grafické prvky (ozdobné písmo, obrázky, symboly, kliparty aj.) - tisk a úpravy před tiskem Vyhledávání informací a komunikace - internet jako zdroj informací - společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) - vývojové trendy informačních technologií (historie a budoucnost) - základy práce s internetovým prohlížečem - vyhledávání informací na internetu - základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) - pravidla bezpečné komunikace na internetu		OVO: 2.1, 2.2, 2.3
---	--	--	---------------------------

Povinný předmět Informatika - 9. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vysvětlí, co je počítačový virus, co může virus způsobit a jak se lze proti němu účinně bránit - vyjmenuje alespoň dva antivirové programy - spustí antivirový program a overí, zda není počítač nakažen virem - uvede příklad významné, méně významné a bezvýznamné informace k zadanému tématu - k aktuální společenské nebo politické otázce najde více informacích zdroje a posoudí jejich relaci - uvede příklady neverohodných informacích zdroje - vysvětlí rozdíly mezi typy grafických editorů (bitmapové a vektorové grafické editory) - v grafickém programu vytvoří obrázek; obrázek upraví, uloží a vytiskne	- viry a antiviry - hodnota informací - verohodnost informací a informacích zdrojů - metody a nástroje overování informací (řízený rozhovor, porovnávání a analýza informací) - masmédi - Zpracování a využití informací - grafický editor: MS WORD, Zoner Callisto, Malování - bitmapové a vektorové grafické editory	MeV - interpretace vztahu mediálních sdelení a reality	OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 4.1 OVO Vo: 1.5 OVO: 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5

- napíše požadovaný text, opraví v textu chyby - v nastavení stránky upraví vzhled dokumentu - označí různé bloky textu myší a některé (rádek, slovo, celý dokument) klávesnicí - zformátuje text a odstavce - využije schránku při práci s textem (při kopírování, přesouvání) - za pomoci tabulátoru napíše text ve formě tabulky - vloží do dokumentu obrázky, upraví obrázky podle potřeby - použije ozdobné písmo a různé grafické prvky ke grafické úpravě dokumentu - vytvoří jednoduchou tabulku - vytiskne zpracovaný dokument - vysvětlí, k čemu se užívá tabulkový editor, jaké informace zpracovává a uvede příklad tabulkového editoru - vysvětlí základní pojmy: bunka, list,	- vytvoření a úprava obrázku v bitmapové grafice - vytvoření a úprava obrázku ve vektorové grafice - textový editor (MS WORD) - zobrazení a nastavení stránky - práce se schránkou - formáty odstavce - tabulátory a jejich užití - vkládání a úpravy obrázku - grafické prvky, písmo - tabulky - tisk a úpravy před tiskem - tabulkový editor (MS EXCEL) - základní pojmy (bunka, list, typy dat) - vytvoření tabulky	MeV práce v realizačním týmu MeV - kritické čtení a vnímání mediálních sdelení	
--	---	--	--

typy dat - provede základní operace s bunkami (vyplňování, editace) - vytvoří jednoduchý vzorec a s jeho pomocí zpracuje číselná data - vytvoří tabulku - danou tabulku prezentuje v podobě grafu - ukáže na příkladech způsoby prezentace informací - spustí prezentační program a prohlédne si již vytvořenou prezentaci - vytvoří vlastní (ppt, web, aj.) prezentaci na zadané téma - vysvětlí pojmy: softwarové pirátství, etické kódy využívání software - objasní, proč Internet ne-vždy zaručuje pravdivost informací a že obsahuje informace eticky závadné, uvede příklady - v textech regionálních tiskovin vyhledá porušení typografických pravidel a vyjádří se k celkovému estetickému zpracování textu a obrazu	- vkládání a editace dat - jednoduché výpočty - jednoduché vzorce (suma, průměr) - prezentace výsledku v podobě grafu - prezentace informací (MS PowerPoint) - způsoby prezentace informací – webové stránky, prezentační programy, multimedia) - prezentační program: ukázka, použití, vytvoření vlastní prezentace - ochrana práv k duševnímu vlastnictví, informační etika - estetická a typografická pravidla	MeV práce v realizačním týmu MeV práce v realizačním týmu MeV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MeV- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	OVO Vo: 4.9
---	---	---	--------------------

- na vybrané téma ze vzdělávacího obsahu nekterého vyučovacího predmetu vytvorí vlastní prezentaci (ppt, web, aj.) která bude sloužit jako výukový materiál pro nižší ročníky (u ppt prezentace minimálně 10 snímku), výsledek (srozumitelnost, estetický dojem) prezentace overí na vybrané skupině žáku, účastí v soutěži o nejlepší prezentaci, apod.	ZÁVEREČNÁ PRÁCE = výstup - struktura prezentace - dodržování autorských práv - stahování dat z internetu - úprava obrázku - verohodnost informací - estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - prezentace a animace v MS PowerPoint - možnosti pomoci zkušenější osoby		OVO: 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5
---	--	--	--

6.4. CLOVEK A JEHO SVET

6.4.1. Prvouka

Charakteristika vyučovacího predmetu Prvouka

Vyučovací predmet Prvouka vychází ze vzdělávací oblasti Clovek a jeho svet. Hlavním cílem predmetu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáku získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a deje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak prvotní ucelený obraz sveta. Na základě poznání sebe a svých potřeb kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho prednostem i problémem, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Podmínkou jeho vzdělávání je vlastní prožitek žáku vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobu jednání a rozhodování. Propojení výuky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáku se stává velkou pomocí ve zvládnutí nových životních situací i nové role žáka.

Obsahové, casové a organizační vymezení predmetu Prvouka

Vzdělávací obsah vyučovacího predmetu Prvouka je rozdělen do pěti tematických okruhu. V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí chápat organizaci života v rodině, ve škole i v bydlišti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáku. To by mělo probudit v žácích kladný vztah k místu bydliště a postupně rozvíjet národní cítění. V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, důsledně dodržují školní řád, na kterém se sami aktivně podílejí. V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Důležité je vzbudit u žáku zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů a doplňovat je návštěvami památek. V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden celek, ve kterém jsou všechny hlavní deje ve vzájemném souladu a rovnováze. Učí se hodnotit a využívat svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení prostředí. V tematickém okruhu Clovek a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Seznamují se s vývojem člověka, jeho změnami od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích. Žáci jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v lidském životě. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají prací s názornými pomůckami, sledováním konkrétních situací, hrají určité role, řeší modelové situace a pracují v různých tematických projektech.

Vyučovací predmet Prvouka se vyučuje v 1. – 3. ročníku s dvouhodinovou časovou dotací.

Průřezová témata Environmentální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova jsou integrována do vzdělávacího obsahu predmetu Prvouka.

Do predmetu jsou zaclenena témata finanční gramotnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího predmetu Prvouka

Kompetence k učení .	- volíme různé přijatelné způsoby k dosažení cíle - podporujeme samostatnost a tvorivost - ve výuce se zamerujeme především na aktivní dovednosti - vedeme k trpělivosti, povzbuzujeme
Kompetence k řešení problému	- volíme různé přijatelné způsoby řešení problému - učíme žáky nebát se těžkostí, hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému - ve škole i mimo sledujeme, jak žáci problémy řeší
Kompetence komunikativní .	- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace - netolerujeme agresivní, hrubé a vulgární projevy žáku - vedeme k otevřenému vyjadřování svých názorů - učíme žáky naslouchat druhým - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v ím rádu, - zejména těch, na kterých se aktivně podíleli - vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce sebe i ostatních lidí
Kompetence sociální a personální	- žáky učíme pracovat v týmu - podporujeme vzájemnou pomoc, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - vedeme žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu - učíme toleranci a uznání přirozené autority svých spolužáků
Kompetence občanské	- v žácích upevňujeme hrdost na svou osobu, rodinu a obec - vedeme je k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví

	- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvorilé chování žáku - podporujeme kamarádské chování, pomoc i mladším spolužákům
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých - učíme vážit si práce kamarádu a respektovat výsledky jejich práce - podporujeme dodržování vymezených pravidel, ochranu zdraví a plnění svých povinností a závazku - učíme žáky pracovat primereným tempem, neplýtvat svojí energií ani silami druhých

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Clovek a jeho svět

1. stupeň

1. Místo, kde žijeme

1. období

Žák

- 1.1. vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- 1.2. začlení svou obec/mesto/ do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci/měste/
- 1.3. rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

2. období

Žák

- 1.4. určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- 1.5. určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- 1.6. rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli
- 1.7. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich

význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

1.8. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

1.9. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

2. Lidé kolem nás

1. období

Žák

2.1. rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi

2.2. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

2.3. projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáku, jejich přednostem a nedostatkům

2. období

Žák

2.4. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (měste)

2.5. rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky

2.6. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

2.7. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

3. Lidé a čas

1. období

Žák

3.1. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

3.2. pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

- 3.3. uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost

2.období

Žák

- 3.4. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahu mezi ději a mezi jevy
- 3.5. využívá archiv, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek
- 3.6. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- 3.7. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik
- 3.8. objasní historické důvody pro zařazení státních svátku a významných dnů

4. Rozmanitost přírody

1. období

Žák

- 4.1. pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednoduchých ročních obdobích
- 4.2. roztrídí některé přírodniny podle nápadných znaků, uvede příklady výskytu organismu ve známé lokalitě
- 4.3. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých organismů a jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

2. období

Žák

- 4.4. objevuje a zjišťuje propojenost prvku živy a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- 4.5. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- 4.6. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází schůdky a rozdíly v přizpůsobení organismu prostředí

- 4.7. porovnává na základě pozorování základní činnosti života na konkrétních organismech, prakticky řídí organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismu prostředí
- 4.8. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i člověka podporovat nebo poškozovat
- 4.9. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

5. Člověk a jeho zdraví

období

žák

- 5.1. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- 5.2. dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby ochránil zdraví své a zdraví jiných
- 5.3. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- 5.4. uplatňuje základní pravidla účastníku silničního provozu
- 5.5. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

2. období

žák

- 5.6. využívá poznatky o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpore vlastního zdravého způsobu života
- 5.7. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- 5.8. účelne plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- 5.9. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- 5.10. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- 5.11. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- 5.12. ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

5.13. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a devcaty

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka

Přvouka - 1.ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - zná bezpečnou cestu do školy - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - pozná části budovy školy, spolužáky učitele - uvede svoji adresu	Místo, kde žijeme - domov, prostředí domova - orientace v místě bydliště - škola, prostředí školy, činnosti ve škole, okolí - bezpečnost silničního provozu, cesta do školy	EV Lidské aktivity a problémy život..prostředí – doprava a životní prostředí	OVO: 1.1 1.2 1.2 5.4 5.2
- pojmenuje členy své rodiny a popíše jejich roli - vyjmenuje dobré a špatné vlastnosti lidí, rozliší blízké příbuzenské vztahy v rodině - projevuje toleranci ke spolužákům - modeluje své chování ve třídě, školní jídelně, v dopravním prostředku, kine apod.	Lidé kolem nás - rodina, postavení jedince v rodině, role členu - blízké příbuzenské vztahy - mezigenerační vztahy - chování a vlastnosti lidí - komunikace s vrstevníky, pravidla slušného chování, pomoc při jejich vytváření	VDO Občanská společnost a škola - demokratická atmosféra a demokratické. vztahy ve škole	2.1
- zaradí ze svého života příklad z minulosti, současnosti a budoucnosti - popíše svůj režim dne s časovými údaji	Lidé a čas - orientace v čase: měsíce, dny, celé hodiny	VMEGS Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy	2.3 3.1

- charakterizuje roční doby z hlediska života v rodině, zvyku a činností jejích - uvede příklady ze života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích - roztrídí některé přírodní znaky podle nápadných znaků - popíše základní stavbu lidského těla a funkci jednotlivých orgánových soustav - rozpozná základní zásady osobní hygieny a zdravého způsobu života - vysvětlí pojmy : zdraví, nemoc, úraz - na příkladech uvede, jak lze preventivně předcházet nemocem, úrazům, zneužívání své osoby - v modelových příkladech předvede první pomoc a uvede způsoby léčby běžných onemocnění	- určení času, kalendář - režim dne - roční doby - Rozmanitost přírody - den a noc - změny v přírodě v ročních obdobích - Člověk a jeho zdraví - lidské tělo, základní stavba a funkce - péče o zdraví, pitný a pohybový režim, zdravá strava, nemoc, osobní hygiena - osobní bezpečí, ochrana proti zneužívání - důležitá telefonní čísla, žádost o pomoc	EV Ekosystémy – les, pole, vodní zdroje	3.3 4.1 4.2 5.1 5.2 5.3
--	--	--	---

Prvouka - 2. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - dodržuje správné návyky chodce - rozliší různé dopravní prostředky - zapíše svou adresu i školy - popíše role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - uvede povolání rodičů - zapíše datum narození - vyjmenuje a popíše různá povolání a pracovní činnosti - zamýšlí se na příjmy a výdaje domácnosti - v modelových situacích předvede pravidla slušného chování - objasní termíny: ohleduplnost a kamarádství - používá peníze v běžných situacích	Místo, kde žijeme - orientace v místě bydliště a okolí školy - cesta na určené místo, dopravní značení - regionální památky(okrajove) Lidé kolem nás - život a funkce rodiny - příjmy a výdaje domácnosti - práce fyzická, duševní, druhy zaměstnání - soužití lidí, mezilidské vztahy - obchod a firmy - způsoby placení	MuV Lidské vztahy – důležitost integrace jedince v rodinných vztazích MuV Kulturní diference – respektování zvláštností různých etnik VDO Občan, občanská společnost a stát – přijímat odpovědnost za své postoje a činy	OVO: 1.1 5.4 2.1 2.2 2.3
- orientuje se v čase, na příkladech porovnává minulost a současnost - rozliší kalendářní a školní rok, vymezí dny v týdnu, dny, hodiny, minuty - stanoví vhodný režim dne pro dítě, vymezí odpocinkové a pracovní aktivity	Lidé a čas - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života - státní svátky a významné dny		3.1 3.3

- pozoruje, popíše a porovná viditelné promeny v přírodě - uvede ohleduplné chování k přírodě - pozná domácí zvířata a jejich mláďata, rozezná pokojové rostliny, zeleninu, ovoce - navrhne způsob pomoci živocichum v přírodě za nepříznivých situací - vysvětlí péči o sluch a zrak, rozdíly dospělého, předškolního a školního věku - popíše prevenci nemocí a úrazu - předvede ošetření drobného poranění - uvede příklady správného chování chodce a cyklisty - určí, jak se chovat v situaci obecného ohrožení - odmítá komunikaci, která je mu nepříjemná, a „telesné kontakty“, které jsou mu nepříjemné	Rozmanitost přírody - roční období, změny v přírodě, měsíce - vliv lidí na ochranu přírody, odpovědnost, seznámení s projektem Tereza Člověk a jeho zdraví - lidské tělo, funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vzájemná komunikace, vývoj jedince - péče o zdraví, drobné úrazy a poranění, první pomoc - osobní bezpečí, chování v rizikovém prostředí - nebezpečí elektronické komunikace - dětská krizová centra	EV Vztah člověka k prostředí – ekologický problém/odpady/ EV Základní podmínky – ohrožování ovzduší, ochrana čistoty vody	5.1 4.1 5.1 5.2 5.4 5.5
---	--	---	---

Prvouka - 3.ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - začlení svou obec do příslušného kraje - popíše změny v nejbližším okolí - vyznačí na jednoduchém plánu bydliště, školu a cestu na určené místo - doporučí spolužákům vhodná místa pro volný čas, kulturu, služby, sport	Místo, kde žijeme - orientace v místě bydliště a okolní krajině - cesta z domova do školy - obec, místní krajina, části, poloha v krajině, světové strany - minulost a současnost obce - význačné budovy - dopravní síť - regionální památky		OVO: 1.1 1.2 3.1 3.2
- vysvětlí potřebu rozmanitosti lidí a jejich povolání pro společnost - uvede příklady tolerance k nedostatkům a přednostem spolužáka	Lidé kolem nás - chování lidí, principy demokracie - komunikace mezi lidmi, pomoc nemocným - zapojení do tvoreni pravidel školního řádu - spolupráce mezi třídami, mezi mladšími a staršími žáky	MuV Princip sociálního smíru a solidarity – odstranění diskriminace a predsudku vůči etnickým skupinám	2.2 2.3
- jmenuje významné kulturní a historické památky a události regionu, interpretuje některé pověsti spjaté s místem, kde žije - uvede příklady zvyku a práce lidí, jejich soužití	Lidé a čas - současnost a minulost v našem životě, bližší seznámení se svým regionem, kulturní památka Pacoldova vápenka - průběh lidského života	VDO Občanská společnost a škola – aktivní zapojení žáka do žák. samospráv	3.2

-rozezná přírodní a umělé prvky v okolní krajině -uvede příklady možnosti využití různých dopravních prostředků v nejbližším regionu a zdůvodní jejich přednosti -popíše vlastnosti látek -uvede příklady změn látek(hmotnost, teplo, objem), význam vody a vzduchu pro člověka -zaradí příklady využití hornin a nerostu pro člověka -rozliší rostliny kvetoucí a nekvetoucí, její části -vyjmenuje nejznámější hospodářské a léčivé rostliny, vyhledá v okolí školy -rozliší hospodářská a domácí zvířata -stanoví živocichy a rostliny ve svém okolí -vysvětlí správný způsob likvidace odpadu v domácnostech a význam třídění odpadu - zdůvodní význam správného držení těla - navrhne pracovní polohy při běžných činnostech ve škole i doma - popíše správnou volbu oblečení a obuvi pro různé modelové situace -vysvětlí význam péče o zdraví,	Rozmanitost přírody - látky a jejich vlastnosti,změny skupenství látek, vlastnosti látek - životní podmínky, voda, vzduch, vlastnosti - puda, význam, složení - některé hospodářsky významné horniny a nerosty - rostliny, houby, živočichové-výskyt v regionu, význam v přírodě pro člověka - ochrana životního prostředí, likvidace odpadu Člověk a jeho zdraví - lidské tělo, životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce	EV Lidské aktivity a problematika životního prostředí – odpady a příroda	3.3 1.3 5.4 4.2 4.3
--	---	---	--

otučování - sestaví svůj režim dne - uvede zásady správného jednání při styku s cizími osobami v různých modelových situacích i chování při mimořádných událostech	- péče o zdraví, intimní a duševní hygiena - osobní bezpečí, bezpečné chování v rizikovém prostředí		5.1 5.2 5.3 5.5
--	--	--	--

6.4.2. Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodověda

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Opírá se o poznatky různých přírodovědných oborů a směřuje k získání dovedností a vedomostí, které žákům umožní dále aktivně žít, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností ochrany životního prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Přírodověda

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda navazuje na učivo Prvouky a vytváří základ pro předmět Přírodopis ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá témata lze preskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru, sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Poznávají rozmanitost a proměnlivost živé a neživé přírody. Zeme a život tvoří jeden nedílný celek, rovnováhu, kterou může člověk velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat i hodnotit svá pozorování a hledat možnosti ke zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu Clovek a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznání cloveka jako živé bytosti. Poznávají, jak se clovek mení od narození do dospelosti, co je pro cloveka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahu apod. Získávají první poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimorádných událostí, které ohrožují zdraví jedincu i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý clovek za své zdraví i ostatních. Zdraví je nejcennější hodnota v životě každého cloveka.

Vyučovací předmět Přírodověda se vyučuje ve 4. – 5. ročníku s celkovou časovou dotací 3 hodiny.

Průřezová témata Environmentální výchova, Výchova demokratického občana a Multikulturní výchova jsou integrována do vzdělávacího obsahu předmětu Přírodověda.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodověda

Kompetence k učení	- vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět - učíme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, upevňování preventivního chování ochrany vlastního zdraví nejen sebe, ale i druhých - podporujeme vyhledávání a používání potřebných informací v literatuře, na internetu, v televizních dokumentárních pořadech i výukových počítačových programech - vedeme k trpělivosti, povzbuzujeme
Kompetence k řešení problému	- podporujeme netradicní způsoby získávání informací - učíme žáky nebát se těžkostí, hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému (pomoc mladším spolužákům)
Kompetence komunikativní	- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace - netolerujeme agresivní, hrubé a vulgární projevy žáků - vedeme k otevřenému vyjadřování svých názorů - učíme žáky naslouchat druhým - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, zejména těch, na kterých se aktivně podíleli - vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce sebe i ostatních lidí - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti
Kompetence sociální a personální	- žáky učíme pracovat v týmu - podporujeme vzájemnou pomoc, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - vedeme žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu - učíme toleranci a uznání přirozené autority svých spolužáků

Kompetence občanské	- v žácích upevňujeme hrdost na svou osobu, rodinu a obec - vedeme je k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé chování žáku - podporujeme kamarádské chování, pomoc i mladším spolužákům - vedeme žáky k primerené odpovědnosti za budoucnost naší planety
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých - učíme vážit si práce kamarádu a respektovat výsledky jejich práce - podporujeme dodržování vymezených pravidel, ochranu zdraví a plnění svých povinností a závazku - různými formami seznamujeme s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Přírodověda

Přírodověda - 4. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vysvětlí pojmy živá, neživá příroda, zástupci, propojenost - objasní princip rovnováhy přírody - roztrídí dané látky pomocí smyslu a měřením - určí, které látky nelze zkoumat smysly, zdůvodní - uvede souvislosti mezi vzhledem krajiny, kvalitou životního prostředí a činností člověka - rozliší vybrané nerosty a horniny - vysvětlí: zvětrávání, příklady, působící faktory - zhodnotí, jak vzniká půda, význam pro život na Zemi - na konkrétních příkladech uvede vzájemné vztahy živých organismů a neživé přírody - roztrídí živočichy na bezobratlé a obratlovce, jejich zástupce - uvede znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla rostlin i živočichu - s pomocí jednoduchých klíče, atlasu	Rozmanitost přírody - neživá příroda - látky a jejich vlastnosti, třídění - změny látek a skupenství - porovnávání látek a měření veličin, užívání základních jednotek - voda, vzduch, význam pro přírodu a člověka, oběh vody v přírodě - nerosty a horniny, vznik půdy a její význam - živá příroda: třídění rostlin, hub, živočichů - podmínky života na Zemi a jejich rozmanitost, slunce, voda, půda, vzduch - životní podmínky rostlin - rostliny a jejich orgány	EV Základní podmínky života – význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty EV Ekosystémy – změny okolní krajiny vlivem člověka EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí – vliv průmyslu na prostředí	OVO: 4.4 4.7

i publikací zarazuje živocichy - uvede zástupce různých přírodních společenstev ve vybraných lokalitách regionu - posoudí přizpůsobení rostlin a živocichu zmenám prostředí během roku - zhodnotí dopad některých činností člověka na přírodu - provede pokus, naplánuje, zhodnotí, vysvětlí výsledky - založí sbírku přírodnin, vypěstuje rostliny	(stonek, list, květ) - výživa rostlin - živocichové a stavba jejich těla - stopy zvířat - přírodní společenstva: háje, lesa, vod a bažin, pole a zahrady, suchých stanovišť - význam lesu pro člověka - přizpůsobení rostlin a živocichu zmenám prostředí během roku - význam zemědělství pro člověka - vzájemné vztahy rostlin, hub a živocichu - ochrana přírody, likvidace odpadu		4.6 4.9
- na modelových příkladech předvede odmítání návykových látek - objasní význam osobní a intimní hygieny, denního režimu - předvede základní úkony první pomoci	Člověk a jeho zdraví - návykové látky - péče o zdraví a správná výživa - první pomoc		4.8, 5.10 5.11
			5.12

Přírodověda - 5.ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi - popíše postavení Zeme ve vesmíru - objasní střídání dne a noci, ročních období - charakterizuje Měsíc a jeho fáze (symboly fází) - znázorní pomocí globusu a jiných pomůcek pohyb Zeme a ostatních planet sluneční soustavy - zhodnotí příčiny a důsledky u vybraných živelných pohrom a ekologických katastrof (zásady chování v těchto situacích, činnost složek IZS)	Rozmanitost přírody – Zeme a vesmír - Slunce a sluneční soustava - vesmírná tělesa, hvězdy přirozené družice, planety, komety, meteory, meteority - Zeme ve vesmíru, pohyby Zeme - gravitační síla - střídání dne a noci, roční období - práce s globusem	VDO Občan, společnost a stát – angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku	OVO: 4.5
- vyhledá v encyklopediích a stručně popíše funkce některých orgánů a orgánových soustav - popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života - na konkrétních příkladech zdůvodní význam ohleduplného chování k druhému pohlaví - sestaví jídelníček podle zásad	Člověk a jeho zdraví - stavba lidského těla - funkce některých orgánů a orgánových soustav - pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou - základy lidské reprodukce - vývoj jedince a etapy lidského života - péče o novorozence, kojence, batole	EV Vztah člověka k prostředí – zajišťování životního prostředí v obci MuV Princip sociálního smíru a	4.8 5.6

správné výživy - uvede příklady stresových situací, navrhne, jak stresu celit i předcházet - uvede příklady pozitivní a negativní vliv reklamy - posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů apod. na kvalitu lidského života - vysvětlí, jak bude postupovat v krizových situacích (šikana, týrání, zneužívání, přírodní a ekologické katastrofy, teroristický útok apod.) - na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci (znalost telefonních čísel) - pojmenuje správné základní části lidského těla - vysvětlí proč(jak) se musí chránit před stykem s cizí krví : úrazy, nalezené injekční stříkačky aj. - vysvětlí pojmy HIV, AIDS	- základy sexuálního chování - partnerství a rodičovství, konflikty v mezilidských vztazích - intimní a duševní hygiena - asertivní chování při ochraně sebe sama - sociálně patologické jevy - návykové látky, bezpečné chování v rizikovém prostředí - situace hromadného ohrožení - první pomoc - HIV, AIDS, ochrana před přenosnými chorobami	solidarity – otázka lidských práv	5.7 5.13 5.8 5.10 5.9 5.11 5.12
--	---	-----------------------------------	--

6.4.3. Vlastiveda

Charakteristika vyučovacího predmetu Vlastiveda

Vyučovací predmet Vlastiveda vychází ze vzdělávací oblasti Clovek a jeho svet. Stejne jako Prvouka prinášá žákum základní poznatky o významných přírodních, hospodárských, spolecenských, kulturních a historických okolnostech života lidí. Seznamuje žáky s osobami a událostmi regionálních, národních a evropských dejin. Výuka se zameruje k tomu, aby si žáci prirodzeným způsobem vytvorili kladný vztah ke své rodine, škole, obci, regionu a zemi, ve které žijí. Hlavním cílem predmetu je vybavit žáka dostatecne pevnými základy jeho osobní a národní identity a vytvorit mu podmínky pro jeho začlenení ve spolecnosti – v rámci ČR i ostatních zemí Evropské unie.

Obsahové, casové a organizační vymezení predmetu Vlastiveda

Vzdělávací obsah vyučovacího predmetu Vlastiveda vytváří prirodzené základy pro výuku predmetu Dejepis, Zemepis a Výchova k obcanství a Výchova ke zdraví ve vyšších ročnících školy. Je cleněn do tří tematických okruhu. Rozsah a hloubku učiva volí vyučující s ohledem na konkrétní místní podmínky, potreby a zájem žáku.

V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci seznamují se základními poznatky o krajine, minulosti a současnosti své obce, regionu i vlasti. Získávají informace o Evrope, ostatních kontinentech a jejich zemích. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vedomosti v praktických situacích.

V druhém okruhu Lidé kolem nás žáci poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnost lidí odráží v tvárnosti krajiny, charakteru staveb a v rozmanitých památkách. Orientují se v základních právech a povinnostech, ale setkávají se i s problémy lidí, celé spolecnosti nebo sveta.

V třetím tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dejích a casech. Poznávají, jak události v case postupují a utvářejí historii vecí a deju. Vycházejí od nejznámějších událostí v obci a regionu, postupují k nejdůležitějším okamžikům v historii naší zeme. Získávají odpovedný vztah ke kulturnímu bohatství vlasti, jejímu přírodnímu prostředí, kulturnímu dedictví a historickým památkám. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých predku v různých historických obdobích.

Vyučovací predmet Vlastiveda se vyučuje ve 4. – 5. ročníku s celkovou casovou dotací 3 hodiny.

Prurezová témata Environmentální výchova, Výchova demokratického obcana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova jsou integrována do vzdělávacího obsahu predmetu Vlastiveda.

Do predmetu jsou začlenena témata finanční gramotnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Vlastiveda

Kompetence k učení	- učíme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich budoucnost, připravujeme je na celoživotní učení - podporujeme samostatnost a tvorivost - ve výuce se zaměřujeme především na aktivní dovednosti - vedeme žáky k vyhledávání, zpracovávání a používání potřebných informací z různých zdrojů
Kompetence k řešení problému	- volíme různé přijatelné způsoby řešení problému - vedeme žáky k netradičnímu způsobu získávání informací - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému - ve škole i mimo sledujeme, jak žáci problémy řeší
Kompetence komunikativní	- klademe důraz na kulturní úroveň komunikace - netolerujeme agresivní, hrubé a vulgární projevy žáků - podporujeme různé formy komunikace : s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven apod. - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v školním řádu, zejména těch, na kterých se aktivně podíleli - vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce sebe i ostatních lidí
Kompetence sociální a personální	- žáky učíme pracovat v týmu - podporujeme vzájemnou pomoc , vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - vedeme žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu - učíme žáky chápat různé sociální postavení lidí v historii naší země a vyvozovat analogie k současnosti - vedeme k kritickému hodnocení práce své i ostatních

Kompetence občanské	- podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod. - vedeme žáky k národní hrdosti, k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé chování žáka - učíme základům demokracie, tolerance a vzájemného soužití
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých - práci netrestáme - kvalitní práci vždy pochválíme - učíme žáky pracovat přiměřeným tempem, neplýtvat svojí energií ani energií druhých - různými formami seznamujeme žáky s profesemi a s jejich možnostmi budoucího pracovního uplatnění v rámci EU

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Vlastiveda

Vlastiveda - 4. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vymezí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - uvede významné podniky a hospodářské aktivity v regionu - určí světové strany v přírodě a podle mapy - rozliší náčrt, plán a základní typy map, údaje, smluvní značky - popíše polohu ČR v Evropě - předvede dovednost práce s mapou, ukáže polohu ČR a sousedních států - uvede základní informace o podnebí ČR a základních podnebních pásmech - vyhledá na mapě hlavní vodní toky, pohorí a nížiny ČR - stanoví hlavní města jednotlivých krajů ČR - uvede hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - sestaví z dostupných informací zdrojů typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hosp. a kultury,	Místo, kde žijeme - místní oblast, region – zdroje, výroba, služby - poloha a povrch ČR - grafické znázornění povrchu, mapy, plány - orientační body a linie - světové strany - zvláštnosti kraje a oblastí ČR - státní správa a samospráva - státní symboly	VMEGS Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa	OVO: 1.4 1.5 1.9 1.7

posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, správního a vlastnického - charakterizuje státoprávní usporádání ČR - se spolužáky ve třídě sestaví žakovskou samosprávu, základní pravidla soužití ve škole - uvede příklady, čím se lidé liší a jak lze těchto odlišností využít ve prospěch celé společnosti - stanoví příklady ze svého okolí, ve kterých dochází k porušování lidských práv - na příkladu ukáže, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje - porovná a zhodnotí na konkrétních příkladech způsob života a práce předku na našem území v minulosti a současnosti (regionální specifika) - převypráví spolužákům některou z pověstí (vázanou na nejbližší region)	Lidé kolem nás - pravidla soužití ve škole, mezi chlapci a devcáty, v rodině, žakovská samospráva - základní lidská práva a práva dítěte - práva povinnosti žáka školy, vlastní aktivní přístup - právní ochrana občanů a majetku - rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti - nárok na reklamaci Lidé a čas - báje, mýty pověstí – minulost kraje, předku, domov, vlast, rodný kraj - staré pověsti české (O Horymírovi, O založení Prahy, O Libuši, O Krokových dcerách)	MuV Etnický původ – různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa VDO Občanská společnost a škola – aktivně se zapojuje do žák. rad a parlamentu MuV Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost každého jedince	2.4 2.5 2.6 3.6
---	--	---	---

Vlastiveda - 5.ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - zprostředkuje ostatním spolužákům zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest, porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích - dobře se orientuje na mapě, ukáže polohu sousedních států - charakterizuje vybrané státy - vyhledá na mapě evropské státy a jejich významná města - porovná světadíly a oceány podle velikosti, popíše podle mapy jejich polohu na Zemi - vysvětlí pojmy EU, „evropský dum“ - rozliší znak EU, uvede některé výhody členství ČR v EU - uvede některý významný globální (lokální, společenský apod.) problém a navrhne způsob jeho řešení - vysvětlí pojem „kultura“, na konkrétních příkladech ze svého okolí uvede různé podoby a projevy kultury, uvede příklady konkrétních institucí	Místo, kde žijeme - vlastní zkušenosti žáka z cestování do cizích zemí - Evropa a svět - kontinenty - poloha a povrch Evropy - sousedé ČR a evropské státy - rostliny a živočichové Evropy - EU, evropský občan, cestování - co daly naše země Evropě a ona nám - společný „evropský dum“ Lidé kolem nás - základní globální problémy, sociální, konzumní společnost, přírodní prostředí - podoby a projevy kultury, kulturní instituce	VMEGS Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace EV Lidské aktivity a problematika životního prostředí – ochrana kulturních památek	OVO: 1.6 1.8 2.7

- charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti, popíše způsob života lidí v různých etapách historie - na konkrétních příkladech porovná minulost a současnost - využije archiv, knihovnu, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroj pro pochopení minulosti - stručně charakterizuje historický přínos vybraných významných osobností českých dějin (region, obec) - objasní historické důvody státních svátků a významných dnů	Lidé a čas - orientace v čase a časový řád, urcování času - dějiny jako časový sled událostí - kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období - proměny způsobu života v našem regionu - bydlení, předměty denní potřeby v historickém vývoji - regionální památky, péče o ně - lidé a obory zkoumající minulost - život ve městech a zámcích - Karel IV. - Praha a okolí, Eliška Přemyslovna a Václav II. (hroby na Zbraslavi), Jan Kašpar (chuchelské závoďiště) - První světová válka, vznik československého státu, Československá republika - komunistická vláda a „sametová revoluce“		3.4 3.6 3.5 3.7 3.6 3.8
--	--	--	---

6.5. CLOVEK A SPOLECNOST

6.5.1. Dejepis

Charakteristika vyučovacího předmětu Dejepis

Vyučovací předmět Dejepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznání dějin, skutku a jevu, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti, a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. V tomto kontextu se jedná především o dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace (příprava žáka na život v integrované Evropě, Evropské unii). Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožní žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějin. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zarazování dějin regionu i dějin místních.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Dejepis

Vyučovací předmět Dejepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6.-7. ročníku s dvouhodinovou časovou dotací a v 8.-9. ročníku s tříhodinovou časovou dotací. Navazuje na základy, které žáci získali ve Vlastivedě ve 4. a 5. ročníku. Do vyučovacího předmětu jsou začleněna průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. V 8. a 9. ročníku je realizována část očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výchova k občanství – Stát a právo, Mezinárodní vztahy, globální svět.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Dejepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií, vytvoření představy historického času
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesu
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému
- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí spojení s evropskou kulturou
- seznámení se s významnými událostmi a osobnostmi minulosti, které mají velký význam i pro dobrou orientaci v současném světě

- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a světovém měřítku
- odhalování kořenu společenských jevů, dějů a změn, pro ení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém kontextu
- poznání a pochopení hospodářských, sociálních, politických kulturních změn v národních i světových dějinách a jejich důsledku pro současnost i budoucnost
- poznání a pochopení principů, na nichž stojí demokratická společnost a základy jejích politických institucí
- vytvoření občanského a právního vědomí v souvislosti s lidskými právy, povinnostmi a jejich respektováním
- získání vlastního objektivně kritického postoje k historickému vývoji, souvislostem a vztahům
- vytvoření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvarům minulosti, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- pochopení prvoradé potřeby života v míru
- příprava žáka na život ve sjednocené Evropě
- příprava žáka na život ve vzájemně propojeném a globalizovaném světě
- aktivní využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu D jepis

Kompetence k učení	Učitel - zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů - vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky - zadává úkoly, které vyžadují využití poznatku z různých předmětů - vede k zamyšlení nad historickým vývojem Žák - vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě - operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, - propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
Kompetence k řešení problému	Učitel - zarazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení problému, ICT, AV technika,) - zarazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením - vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování Žák - vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti - samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení - kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence komunikativní	Ucitel - vede žáky přesnému a výstižnému vyjadrování - zarazuje do výuky diskuzi - vede žáky k vecnému argumentování - vede žáky k práci s různými typy textu - vede k využívání informacních a komunikačních prostředků Žák - formuluje a vyjadruje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadruje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu - účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje - rozumí různým typům textu a záznamu, obrazových materiálů - využívá informacní a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
Kompetence sociální a personální	Ucitel - vytváří příznivé klima třídy - dodává žákům sebedůvěru - podle potřeby žákům v činnostech pomáhá Žák - účinně spolupracuje ve skupině - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu - přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.
Kompetence občanské	Ucitel - reflektuje při výuce společenské i přírodní dění - vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé - motivuje žáky k prozkoumávání názoru a pohledu lišících se od jejich vlastních - pestuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví Žák - respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je

	schopen vcítit se do situací ostatních lidí - odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí - chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy - respektuje, chrání a ocenuje naše tradice a kulturní i historické dědictví - projevuje pozitivní postoj k umeleckým dílům, smysl pro kulturu a tvorivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.
Kompetence pracovní	Učitel - požaduje dodržování dohodnuté kvality práce - umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat - vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi Žák - dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky - využívá svých znalostí v běžné praxi.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Dějepis

2. stupeň

1. CLOVEK V DEJINÁCH
 - 1.1. uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
 - 1.2. uvede příklady zdroje informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
 - 1.3. orientuje se na časové ose a v historické mapě, radí hlavní historické epochy v chronologickém sledu
2. POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI
 - 2.1. Charakterizuje život pravekých sběraců a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
 - 2.2. objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování o lidskou společnost
 - 2.3. uvede příklady archeologických kultur na našem území
3. NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KORENY EVROPSKÉ KULTURY
 - 3.1. rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
 - 3.2. uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
 - 3.3. demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem
4. KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA
 - 4.1. popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
 - 4.2. porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti
 - 4.3. objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
 - 4.4. vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věrům
 - 4.5. ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury
5. OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY
 - 5.1. vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky
 - 5.2. vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
 - 5.3. popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
 - 5.4. objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
 - 5.5. objasní příčiny vzniku třicetileté války

- 5.6. na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstitucní monarchie a parlamentarismus
- 5.7. rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek
- 6. MODERNIZACE SPOLEČNOSTI
- 6.1. vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- 6.2. objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
- 6.3. porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- 6.4. charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
- 6.5. na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
- 6.6. vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnomernosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledku, ke kterému tato nerovnomernost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií
- 7. MODERNÍ DOBA
- 7.1. na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- 7.2. rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- 7.3. charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- 7.4. na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- 7.5. zhodnotí postavení ČR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí
- 8. ROZDELENÝ A INTEGROVÁNÍ SE SVET
- 8.1. vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků
- 8.2. vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
- 8.3. posoudí postavení rozvojových zemí
- 8.4. prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Dějepis

Dějepis - 6. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - osvojí si práci s časovou přímkou - osvojí si základní periodizaci dějin - dokáže pracovat s pojmy prostor, čas - uvede konkrétní příklady zdroje informací o minulosti - pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány	Pravek Úvod do učiva Význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách Historické prameny		OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 2:1, 2.2, 2.3
- rozpozná vývojová stadia člověka - seznámí se se způsoby obživy a soužití lidí	- Starší doba kamenná - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka		OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 2:1, 2.2, 2.3
- pochopí podmínky a důsledky přechodu k zemědělství - pochopí podmínky vzniku řemesel	Mladší doba kamenná - způsob života a obživy - počátky řemesel		OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 2:1, 2.2, 2.3

- pochopí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starovekých států - seznámí se s podstatou společenského uspořádání - seznámí se s projevy náboženských představ	Starovek Oblasti starovekého východu - charakteristické rysy oblasti - vývoj společnosti - náboženské představy - počátek písma a kultury - přínos starovekých civilizací	OSV Kreativita OSV Poznávání lidí OSV Mezilidské vztahy OSV Komunikace OSV Rozvoj schopností poznávání OSV Kooperace, kompetice OSV Řešení problému a rozhodovací dovednosti OSV Hodnoty, postoje, praktická etika MuV Lidské vztahy MuV Kulturní difference MuV Etnický původ MuV Multikulturalita MuV Princip sociálního smíru a solidarity	OVO: 3.1, 3.2, CJ – Epos o Gilgamešovi
- pochopí podstatu antické demokracie - chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury - uvědomuje si vlastní a občanskou identitu a nutnost respektovat identitu druhých - uvědomí si prolínání kulturních vlivů	Recko - kořeny řecké civilizace - archaické a klasické období - Makedonie - Helénismus	VMEGS Objevujeme Evropu a svět VMEGS Evropa a svět nás zajímá VMEGS Jsme Evropané	OVO: 3.3, 3.4 CJ – antická literatura

- učí se chápat formy státní moci - uvedomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států - získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin - popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše - dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky - uvedomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy	Rím - království - republika - císařství - počátky křesťanství - římská kultura - rozpad římské říše - naše země v době římské	VMEGS Objevujeme Evropu a svět VMEGS Evropa a svět nás zajímá VMEGS Jsme Evropané VDO – formy participace občanů ve veřejném životě VMEGS Objevujeme Evropu a svět VMEGS Evropa a svět nás zajímá VMEGS Jsme Evropané	OVO: 3.3, 3.4
- popíše naše země v době železné, chápe vyspělost Keltů a jejich činnost a vliv na našem území	Evropa v době železné - Keltové	VDO Občan, občané, společnost a stát VDO Formy participace občanů v politickém životě VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	OVO: 2.2, 2.3

Dejepis - 7. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní - seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě - učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního i etnického - seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci - učí se chápat historický rozměr pojmu tolerance a intolerance - uvedomí si okolnosti vzniku stredoevropského soustátí	Opakování dějin starověku v souvislosti s vazbami na středověk Středověk Raný středověk - nový etnický obraz Evropy - byzantská, arabská a franská říše - první státní útvary na našem území - český stát v době knížecí - formování prvních státních celků v Evropě - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - románská kultura a životní styl raného středověku	OSV Kreativita OSV Poznávání lidí OSV Mezilidské vztahy OSV Komunikace OSV Rozvoj schopností poznávání OSV Kooperace, kompetice OSV Řešení problému a rozhodovací dovednosti OSV Hodnoty, postoje, praktická etika MuV Lidské vztahy MuV Kulturní difference MuV Etnický původ MuV Multikulturalita MuV Princip sociálního smíru a solidarity	OVO: 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5 CJ – počátky českého písemnictví
- učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní - seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě - učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního i etnického - seznámí se s problémy, které	Vrcholný středověk - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledních Přemyslovců - nástup Lucemburků a vláda Karla IV. - gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku	VMEGS Objevujeme Evropu a svět VMEGS Evropa a svět nás zajímá VMEGS Jsme Evropané VDO Občan, občané, společnost a	OVO: 4.5, 5.1, 5.2

vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci - učí se chápat historický rozměr pojmu tolerance a intolerance - uvedomí si okolnosti vzniku stredoevropského soustátí	- konflikt mezi Anglií a Francií - kritika poměru v církvi a husitství v Čechách Pozdní středověk - doba podebradská - doba jagellonská Shrnutí	stát VDO Formy participace občanů v politickém životě VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
---	---	---	--

Dejepis - 8. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
- osvojí si periodizaci novověku - seznámí se s pojmy humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí - poznává důvody a význam objevných plaveb a důsledky pronikání evropských civilizací do nově objevených zemí - seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli - chápe podstatu pojmu absolutní	Novověk Raný novověk - humanismus - objevné plavby a jejich společenské důsledky - náboženská reformace	OSV Kreativita OSV Poznávání lidí OSV Mezilidské vztahy OSV Komunikace OSV Rozvoj schopností poznávání OSV Kooperace a kompetice OSV Řešení problému a rozhodovací dovednosti OSV Hodnoty, postoje, praktická etika	OVO: 5.1, 5.3, 5.4, 5.5, 5.6, 5.7

moc, absolutismus - učí se chápat postavení českých zemí v habsburské monarchii i v podmínkách Evropy - rozdělení na katolický a reformací blok - chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti - osvojí si pojmy parlamentarismus a konstituční monarchie	- počátky absolutních monarchií - český stát v předbelohorských poměrech - třicetiletá válka - občanská válka v Anglii	MuV Lidské vztahy MuV Kulturní difference MuV Etnický původ MuV Multikulturalita MuV Princip sociálního smíru a solidarity	
Žák: - učí se rozpoznávat projevy barokní kultury - seznámí se se situací českých zemí a vybraných evropských zemí po třicetileté válce - chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového přelomu, který ovlivnil politický vývoj u nás v Evropě i na americkém kontinentu - ujasní si pojem osvícenský absolutismus - uvedomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie - chápe pojem kolonie, uvedomí si	Období od 2. pol. 17. stol. do konce 18. stol. - baroko a životní styl - upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - rozvoj vzdělanosti v době osvícenství - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - situace ve Francii, Rusku	VMEGS Objevujeme Evropu a svět VMEGS Evropa a svět nás zajímá VMEGS Jsme Evropané MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MeV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality VDO Občan, občané, společnost a stát VDO Formy participace občanů v politickém životě	OVO: 5.4, 5.6, 5.7, 6.1 CJ, Vv, Hv – renesance a baroko

význam boje za svobodu	a Prusku, vzestup Velké Británie - boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
- uvedomí si důsledky definitivního rozbití středověkých politických, hospodářských a společenských struktur - uvedomí si prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad a katalyzátor společenských změn, dopad na živ. prostředí - uvedomí si emancipační hnutí národu jako důsledek změn ve vývoji společnosti - chápe národní obrození jako jev celoevropský, jehož výsledkem je utvoření novodobých národů - seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození - uvedomí si význam obrozeneckých snah významných osobností - uvedomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních	Novovek od konce 18. stol. do r. 1914 - Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny - napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - národní a osvobozenecká hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj - utváření novodobého českého národa - rok 1848 v Evropě a v Čechách - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. stol., základní rysy české politiky, její představitelé - procesy sjednocování v Německu a v Itálii - občanská válka v USA		OVO: 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6 CJ – národní obrození

politických stran - chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby (snaha ohrožující existenci mnohonárodnostní monarchie) - seznámí se s úsilím o vytvoření jednotlivých národních celku - chápe historický rozmer pojmu rasismus - rozlišuje nejcastejší typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život obcanu - zduvodní význam voleb v demokratické společnosti - uvede příklady lidských práv - seznámí se se základními dokumenty upravujícími lidská práva - chápe význam dodržování lidských práv, respektuje práva a zájmy ostatních - popíše základní práva dítěte, primerene je uplatnuje - uvede příklady porušování nebo ohrožování práv dítěte - posuzuje význam ochrany lidských práv a svobod	Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu Principy demokracie - politický pluralismus, sociální dialog - volby do zastupitelstev Lidská práva - základní lidská práva - práva dítěte - poškozování lidských práv		OVO Vo: 4.1, 4.3, 4.4, 4.5
--	---	--	-----------------------------------

Dejepis 9. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - ucí se chápat 1. pol. 20. stol. jako období dvou nejnicivějších světových válek - ucí se chápat okolnosti vzniku samostatné CSR, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky - uvedomí si změnu mezinárodnepolitických vztahů vznikem komunistického režimu, totalitarismu a vypjatého nacionalismu - uvedomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby - chápe historický rozměr pojmu nacionalismus, extremismus, agrese - ucí se vnímat rozmanitost projevu kultury a přínos národní a evropské kultury k tomuto odkazu - seznámí se s vnitřní a zahraniční	Moderní doba - Situace v letech 1914 – 1948 - první světová válka - situace v Rusku, ruské revoluce - vznik CSR, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy - mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech - počátky fašistického hnutí - SSSR v meziválečném období - světová hospodářská krize a její důsledky - první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek - kultura, věda a technika před vypuknutím 2. světové války - cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky	OSV Kreativita OSV Poznávání lidí OSV Mezilidské vztahy OSV Komunikace OSV Rozvoj schopností poznávání OSV Kooperace, kompetice OSV Řešení problému a rozhodovací dovednosti OSV Hodnoty, postoje, praktická etika MuV Lidské vztahy MuV Kulturní difference MuV Etnický původ MuV Multikulturalita MuV Princip sociálního smíru a solidarity	OVO: 6.6, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 8.1 CJ – společenské a politické podmínky vzniku literatury 20. století

politikou CSR v období druhé republiky, protektorátu	- Protektorát Čechy a Morava		
- učí se úctě k odkazu účastníku odboje - učí se chápat poválečný vývoj CSR, který vyústil v únorové události 1948 - chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím	- druhá světová válka - domácí a zahraniční odboj - mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa - poválečné Československo v letech 1945 – 1948 - únorový převrat 1948		
- seznámí se s postavením CSR v mezinárodních souvislostech - učí se rozpoznávat znaky totalitní společnosti - učí se chápat vznik a problémy existence bipolárního světa - uvedomí si nutnost respektovat identitu druhých - seznámí se s vnitřní situací v naší republice (události r. 1968)	Dejiny od poloviny 20. století do současnosti - postavení Československa a jeho postupné začlenování do sféry vlivu SSSR, projevy sovetizace CSR ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy)	VMEGS Objevujeme Evropu a svět VMEGS Evropa a svět nás zajímá VMEGS Jsme Evropané MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MeV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MeV Stavba mediálních sdělení MeV Fungování a vliv médií ve společnosti MeV Tvorba mediálních sdělení MeV Práce v realizačním týmu	OVO: 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6,

- učí se chápat postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů - seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech – vznik ČR - ustavení demokrat. režimu - uvede příklady mezinárodního terorismu, vysvětlí vlastní postoj ke způsobům jeho potírání - vliv médií na každodenní život a politické dění - seznámí se s Ústavou ČR a jednotlivými složkami státní moci, porovnává jejich úkoly - uvede příklady institucí a orgánů podílejících se na správě obcí, kraje a státu - ujasní si začlenění ČR do integračního procesu (vstup do EU) a jeho vliv na každodenní život občanů - uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU a možnosti	- charakteristika západních zemí (na vybraných příkladech) - krize sovětského impéria a „perestrojka“ - obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ - rozpad Československa, vznik ČR - Česká republika na prelomu tisíciletí - technika, věda a kultura ve 2. pol. 20. stol. Právní základy státu - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly Evropská integrace Mezinárodní spolupráce	VDO Občan, občané, společnost a stát VDO Formy participace občanů v politickém životě VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	OVO Vo: 5.6 OVO Vo: 4.2 OVO Vo: 5.1, 5.2
---	---	---	---

jejich uplatňování - vysvětlí výhody spolupráce mezi státy - uvede příklady významných mezinárodních organizací a posoudí jejich význam			
--	--	--	--

6.6. CLOVEK A PRÍRODA

6.6.1. Fyzika

Charakteristika vyučovacího predmetu Fyzika

Vyučovací predmet Fyzika vychází ze vzdělávací oblasti Clovek a příroda, je jedním z vyučovacích predmetu ŠVP / Chemie, Prírodopis a Zemepis/, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatku a jejich aplikací v praktickém životě. Predmet rozvíjí dovednosti žáku objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Osvojením si základních fyzikálních pojmu, velicin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálních jevu a procesu, vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické či technologické praxi. Predmet Fyzika seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních jevu, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popr. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Fyzika

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmu a zákonitostí, s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusu, řešení problému a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- k osvojení si základních poznatku z vybraných okruhu učiva (látky a tělesa, pohyb těles, síly, mechanické vlastnosti tekutin, energie, zvukové jevy, elektromagnetické a světelné jevy, vesmír);
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentu.

Predmet Fyzika je vyučován jako samostatný predmet v 6. – 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Do vyučovacího predmetu jsou začleněna průřezová témata : Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího predmetu Fyzika

Kompetence k učení	Učitel vede žáky: - k vyhledávání, zpracování informací, jejich třídění a porovnávání - k samostatnému pozorování, měření, porovnávání získaných informací - k používání odborné terminologie
Kompetence k řešení problému	- učitel zadává praktické úlohy, při kterých se žáci učí nalézat problém, hledat a zvolit postup při jeho řešení, vyhodnocovat získaná data - učitel učí žáky poznatky zobecňovat a aplikovat do života - učitel učí žáky základům logického vyvozování a predvídání závěru - učitel učí žáky některým problémům předcházet
Kompetence komunikativní	- učitel vede žáky k formování jejich myšlenek v písemné i mluvené formě - učitel vede žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor a logicky argumentovali - učitel při práci ve skupinách vede žáky k přátelské komunikaci
Kompetence sociální a personální	- učíme žáky pracovat ve skupinách - učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebeúvěry žáku, pocitu odpovědnosti - učitel vede žáky k ochotě pomoci
Kompetence občanské	- učitel vede žáky k šetrnému využívání energií, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů - učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů v jejich budoucím životě
Kompetence pracovní	- učitel vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci - učitel vede žáky k bezpečnosti při práci - učitel různými formami seznamuje žáky s profesemi s blízkým vztahem k fyzice

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO)

1. LÁTKY A TELESA

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 1.1 zmerí vhodne zvolenými meridly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
- 1.2 uvede konkrétní příklady jevu dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
- 1.3 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
- 1.4 využívá s porozumením vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

2. POHYB TELES

SÍLY

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 2.1 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
- 2.2 využívá s porozumením při řešení problému a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnomerného pohybu těles
- 2.3 zmerí velikost působící síly
- 2.4 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici
- 2.5 využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změny pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- 2.6 aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

3. MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 3.1 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů
- 3.2 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

4. ENERGIE

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 4.1 určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa
- 4.2 využívá s porozumením vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem
- 4.3 využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh

- 4.4 určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem
 4.5 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

5. ZVUKOVÉ DEJE

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 5.1 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
 5.2 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

6. ELEKTROMAGNETICKÉ A SVETELNÉ DEJE

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 6.1 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
 6.2 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí
 6.3 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
 6.4 využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
 6.5 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní
 6.6 zapojí správně polovodičovou diodu
 6.7 využívá zákona o přímém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problému a úloh
 6.8 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

7. VESMÍR

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 7.1 objasní (kvalitativně) pomocí poznatku o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet
 7.2 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika

Fyzika 6. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - rozliší na příkladech látku a těleso - určí skupenství látek - porovná vlastnosti látek různých skupenství - charakterizuje působení síly - charakterizuje gravitační sílu - objasní pojem gravitační pole Země, určí směr gravitační síly - rozliší částice látky (atomy, molekuly) - charakterizuje pojem neustálý pohyb částic, uvede jevy, které pohyb potvrzují (např. difúze) - porovná částicovou stavbu pevných, kapalných a plyných látek - charakterizuje hlavní rozdíly v částicovém složení plynu, kapalin a pevných látek - objasní pojem fyzikální veličina - používá značky a jednotky fyzikálních veličin - změří délku tělesa měřítkem - změří hmotnost pevných a kapalných těles	Látky a tělesa. Síly - těleso a látky - síla - gravitační síla - gravitační pole - složení látek - atom, molekula - Brownův pohyb - částicové složení pevných krystalických látek - vlastností kapalin a plynu Fyzikální veličiny - délka - hmotnost - objem - teplota	OSV Rozvoj schopností porovnávání pozornost, soustředění, řešení problému EV Přírodní zákonitosti	OVO: 1.1, 1.2 Z – příliv, odliv, gravitace

177

- popíše využití magnetické síly v praktických situacích - overí existenci magnetického pole	- vodice a izolanty - elektrické napětí Magnetické vlastnosti látek Magnetické pole		Z 6.r. – postavení Zeme ve vesmíru
---	---	--	------------------------------------

Fyzika 7. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - objasní pojem klid a pohyb tělesa jako stálost jeho polohy vzhledem k jinému tělesu - objasní pojem trajektorie, vysvětlí pojem mezi trajektorií a dráhou - rozezná různé pohyby - popíše pohyb posuvný a otáčivý - používá s porozumením vztahu pro výpočet dráhy, rychlosti a času - vyjádří rychlost v různých jednotkách - vyjádří grafem závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu - fyzikální veličiny dokáže vyjádřit v různých jednotkách	Klid a pohyb tělesa - klid a pohyb tělesa - trajektorie a dráha - druhy pohybu - průměrná rychlost - výpočet dráhy, rychlosti a času	OSV Rozvoj schopností pozorování	OVO: 1.1, 2.1, 2.2 M Rovnice

- rozezná jednotlivé druhy sil - zmerí třecí sílu - znázorní sílu úsečkou - uvede přibližnou charakteristiku jednotky síly - používá vztah mezi gravitační silou a hmotností $F_g = m \cdot g$ - pracuje s veličinou g a její jednotkou N/kg - určí graficky i výpočtem výslednici sil - vysvětlí, kdy dochází k rovnováze sil - charakterizuje těžiště tělesa jako působíště gravitační síly - experimentálně určí polohu těžiště tělesa - při řešení praktických úloh využívá poznatek, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese - objasní podstatu všech tří pohybových zákonů	Fyzikální veličiny Síla - jednotka síly - znázornění síly - gravitační síla a hmotnost - měření síly Skládání a rozkládání sil - skládání sil stejného směru - skládání sil opačného směru	OSV Rozvoj schopnosti pozorování, řešení problému EV Přírodní zákonitosti OSV Řešení problému	1.1 1.4 2.3, 2.4 Z 2.4
---	---	--	--

180

- objasní využití hydraulických zařízení - objasní vztah vztahové síly při ponorech tělesa do kapaliny - objasní Archimédův zákon - charakterizuje atmosférický tlak - objasní princip rtutového tlakoměru, - objasní vztahovou sílu v atmosféře - uvede, k čemu se používá nanometru - - Žák: - charakterizuje zdroj světla - rozliší zdroj světla od tělesa, které světlo odráží - využívá poznatku, že se světlo šíří přímou čarou - objasní vznik stínu - objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce - uvede vlastnosti rychlosti světla - vysvětlí zákon odrazu světla, aplikuje tento zákon při objasňování principu zobrazení předmětu rovinným zrcadlem - rozezná duté a vypuklé zrcadlo, objasní pojmy ohnisko a	Mechanické vlastnosti kapalin - Pascalův zákon - hydraulické zařízení - hydrostatický tlak - vztahová síla - Archimédův zákon - plavání těles Mechanické vlastnosti plynu - atmosféra Země - atmosférický tlak - určení atmosférického tlaku - tlak v uzavřené nádobě Přímé šíření světla - světelné zdroje, optické prostředí - světelný paprsek, stín, měsíční fáze - zatmění Slunce a Měsíce - rychlost světla	OSV Pružnost nápadu, řešení problému EV Přírodní zákonitosti OSV Pružnost nápadu EV Pochopení zákonitosti OSV Řešení problému OSV Řešení problému EV Pochopení přírodních zákonitostí	2.3, 2.4 3.1, 3.2 3.1, 3.2 Z Atmosféra 6.7
--	---	---	--

182

Fyzika – 8. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
- uvede hlavní jednotku práce, výkonu - vyjádří práci, výkon a energii v různých jednotkách - používá vztahy pro výpočet práce, výkonu - vysvětlí souvislost práce a energie - objasní přeměnu energie	Práce, energie - mechanická práce, výkon - energie polohová a pohybová - přeměna energie	OSV Řešení problému EV Přírodní zákonitosti	OVO: 4.1, 4.2, 4.3
- charakterizuje vnitřní energii tělesa jako celkovou energii částic - rozpozná v praktickém životě a v přírodě některé formy tepelné výměny (vedením, zářením) - určí množství tepla přijatého a odevzdaného podle vztahu - rozpozná změny skupenství - vymezí faktory, na nichž závisí rychlost vyparování - vymezí podmínky, za nichž nastává kapalinění vodní páry a využívá tyto poznatky k řešení úloh	Vnitřní energie - vnitřní energie tělesa - změna vnitřní energie tělesa konáním práce a tepelnou výměnou - měrná tepelná kapacita Teplo. Změny skupenství - teplo, teplota - změny skupenství - anomálie vody	OSV Nápady	4.3, 4.4, CH Stavba atomu

184

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - stanoví nezbytné podmínky vzniku elektrického proudu obvodem - charakterizuje vedení elektrického proudu a napětí - zmerí el. proud ampérmetrem a napětí voltmetrem	Vedení elektrického proudu - podmínky vedení elektrického proudu v látce - vedení el. proudu v kovech, v kapalinách, plynech a polovodičích	OSV Řešení problému	OVO: 6.1, 6.2, 6.3, 6.6 CH-elektroanalýza
- overí, zda je v okolí cívky mag. pole - vysvětlí princip feromag. ampérmetru a voltmetru - objasní pojmy: elektromagnetická indukce, indukovaný proud a indukční napětí	Elektromagnetické jevy - magnetické pole cívky s el. proudem - feromagnetický ampérmetr a voltmetr - otáčivý účinek stejnorodého magnetického pole na cívku s proudem - stejnost	OSV Nápad, řešení problému	6.1, 6.2, 6.4
- popíše vznik střídavého proudu - charakterizuje střídavé napětí pomocí period a kmitočtu - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu	Střídavý proud - vznik střídavého proudu - veličiny střídavého proudu - transformátor		

- určí periodu proudu z kmitočtu a naopak - objasní činnost transformátoru - počítá s porozumením transformační vztahy - uvede příklady použití transformátoru v praxi - rozpozná v jednoduchých případech vzájemnou přeměnu jedné formy energie na jinou - objasní pojmy: jaderná síla, jaderná energie - určí, co udává protonové a nukleonové číslo - uvede příklady přirozených radionuklidů - vysvětlí pojem řetězová reakce - vysvětlí princip jaderné elektrárny - vymezí sluneční soustavu jako soustavu tvořenou Sluncem a jeho planetami - objasní střídání dne a noci otáčením Země kolem své osy a střídání ročních období otáčením Země kolem Slunce - uvede základní rozdíly mezi hvězdou a planetou	- transformační poměr Energie a její přeměny - druhy energie - jaderná energie - jaderná síla - řetězová reakce - jaderný reaktor - jaderná elektrárna Vesmír - sluneční soustava - pohyby těles sluneční soustavy - Slunce, Země, Měsíc - hvězdy	OSV Nápady EV Pochopení přír.zákonitostí OSV Řešení problému EV Pochopení přírodních zákonitostí	6.1, 6.2, 6.5 4.3, 4.5 CH Energie, radioaktivita Z Výroba elektrické energie Z Životní prostředí 7.1, 7.2 Z Vesmír
--	---	---	--

6.6.2. Chemie

Charakteristika vyučovacího predmetu Chemie

Vyučovací predmet Chemie vychází ze vzdělávací oblasti Clovek a příroda, je jedním z vyučovacích predmetu ŠVP /Fyzika, Přírodopis a Zemepis/, který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a to ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Chemie

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problému a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovedností poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Chemie je povinným vyučovacím predmetem pro žáky 2. stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se ve dvouhodinové týdenní dotaci. Do výuky jsou zařazena laboratorní cvičení.

Do vyučovacího predmetu jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Environmentální výchova a Mediální výchova.

 Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Chemie

Kompetence k učení	- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesu, vlastností a jevu. - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnost. - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. - učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení. - podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky. - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry. - učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment. - uplatňujeme k žákovi individuální přístup - motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet situace, v nichž má žák radost z učení. - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace. - učíme trpělivost, povzbuzujeme.
Kompetence k řešení problému	- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit. - učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvních teoriích a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů. - učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. - učíme žáky základům logického vyvozování a predikování specifických závěrů z přírodních zákonů. - rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé

	varianty řešení. - podporujeme netradicní (originální) způsoby řešení problému. - podporujeme samostatnost, tvorivost a logické myšlení. - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému
Kompetence komunikativní	- vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému - vyjadrování či argumentaci. - učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentu. - klademe výraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu.. - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. - podporujeme kritiku a sebekritiku. - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky. - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem. - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích. - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel pro zacházení s chemickými látkami.
Kompetence sociální a personální	- podporujeme skupinovou výuku a jiné formy vyučování.. - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - rozvíjíme schopnost žáka zastávat v týmu různé role. - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svojí (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu. - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují - podporujeme integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami do třídní kolektivu.

	- průběžně monitorujeme sociální vztahy ve příde, skupine. - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky (mezi žáky a učiteli). - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejich formulaci se žáci sami podíleli.
Kompetence občanské	- vedeme žáky k poznávání možností rozvoje i zneužití chemie. - vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí. - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k aktivní ochraně životního prostředí. - vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léku. - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáku. - netolerujeme nekamárácké chování a odmítnutí požadované pomoci. - učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích. - učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům. - učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc. - důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s chemickými látkami, pravidla chování ve škole,) a dodržování stanovených pracovních postupu. - neustále monitorujeme chování žáku, včas přijímáme účinná opatření.
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. - učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. - v rámci možnosti a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku. - podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího

	jazyka. - seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti ochrany a zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování. - různými formami(exkurze,film apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi v oblasti chemické výroby.
--	---

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Chemie

1. Pozorování, pokus a bezpečnost práce

Žák

- 1.1. určí společné a rozdílné vlastnosti látek
- 1.2. pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí
- 1.3. objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek

2. Směsi

Žák

- 2.1 rozlišuje směsi a chemické látky
- 2.2 vypočítá složení roztoku, připraví prakticky roztok daného složení
- 2.3 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek
- 2.4 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi
- 2.5 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití
- 2.6 uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

3. Částicové složení látek a chemické prvky

Žák

- 3.1 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech
- 3.2 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy používá ve správných souvislostech
- 3.3 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

3. Chemické reakce

Žák

- 4.1 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede klady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání
- 4.2 přepíše chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu
- 4.3 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

5. Anorganické sloučeniny

Žák

porovnává vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidu, kyselin, hydroxidu a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí vysvětlí sliv kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

6. Organické sloučeniny

Žák

- 6.1 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- 6.2 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdroje energie a uvede příklady produktu průmyslového zpracování ropy
- 6.3 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- 6.4 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovin, tuku, sacharidu
- 6.5 určí podmínky postacující pro aktivní fotosyntézu
- 6.6 uvede příklady zdroje bílkovin, tuku, sacharidu a vitamínu

7. Chemie a společnost

Žák

- 7.1 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi
- 7.2 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe
- 7.3 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Chemie

Chemie – 8. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák - rozliší fyzikální tělesa a látky - uvede, čím se zabývá chemie, u běžně známých dějů určí, zda se jedná o chem. děj - uvede příklady chem. výroby ve svém okolí - zhodnotí význam i případná rizika pro obyvatele okolí - uvede fyzikální a chem. vlastnosti látek - rozliší známé látky dle jejich vlastností - vyhledá v tabulkách dané hodnoty u vybraných látek - rozpozná skupenství a jejich přeměny (včetně sublimace) - rozliší fyzikální a chemický děj - používá zásady bezpečné práce - dovede poskytnout 1. pomoc - používá tel. číslo záchr. služby, povolá pomoc - rozliší a pojmenuje druhy směsí	Úvod do chemie vymezení chemie, látky a tělesa, chemické děje, chemická výroba Vlastnosti látek látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje Bezpečnost práce v laboratoriu a při pokusech první pomoc při úrazu - poleptání, popálení, porezání Směsi - směsi různorodé a stejnorodé složky směsí	OSV Osobnostní rozvoj, schopnost poznávání, řešení problému, rozhodovací dovednosti VDO Rozvoj disciplinovanosti, samostatnosti, vlastního názoru VMEGS Důsledky globálních vlivů na životní prostředí EV Pochopení základních přírodních zákonitostí, postavení a vliv člověka na přírodu, zdroje energie a surovin, ochrana životního prostředí MeV Odborné texty, televizní a rozhlasové porady	OVO:7.3,1.3 F-látky a tělesa OVO:1.1,1.2,1.3 F-látky a tělesa OVO:1.1,1.2,1.3 Pr-ochrana zdraví

- vysvětlí pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený roztok - popíše vliv teploty, plošného obsahu, povrchu na rychlost rozpouštění - aplikuje poznatky na příkladech z praxe z praxe - vypočítá hmotnostní zlomek složek směsí a %koncentrací - objasní princip, postup a užití v praxi metody oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace - provede filtraci a destilaci ve školních podmínkách - rozpozná vhodný postup k oddělování složek směsí - vyjmenuje druhy a význam vod podle užití a znečištění - určí hygienické požadavky na pitnou vodu - vysvětlí hlavní znečišťovatele pitné vody - stanoví procentový obsah hlavních složek vzduchu - vysvětlí význam vzduchu jako průmyslové suroviny	roztoky, složení roztoku hmotnostní zlomek Oddělování složek směsí usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace Voda destilovaná, pitná, odpadní výroba pitné vody čistota vody Vzduch složení, vlastnosti čistota ovzduší, ozonová vrstva		OVO:2.1,2.2,2.3,2.4,2.5,2.6 F-látky a tělesa M-výpočty složení roztoku OVO:2.4 OVO:2.5,2.6 F-voda Pr-ochrana přírody Z-vodstvo, oběh vody OVO:2.6 F- látky Pr-ochrana životního prostředí
---	---	--	--

-najde hlavní znečišťovatele vzduchu - zjistí vznik a význam inverze a smogu - používá pojmy atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční elektron, valenční vrstva, protonové číslo vysvětlí vztahy mezi počty protonu, elektronu a neutronu v atomu - odvodí vznik kationtu a aniontu z atomu - rozezná rozdíl mezi atomem a molekulou - používá české názvy a značky prvku H, Li, Na, K, Mg, Ca, Cr, Mn, Fe, Os, Cu, Ag, Au, Zn, Hg, B, Al, C, Si, Sn, P, N, P, O, S, F, Cl, Br, I, He, Ne, Ar, - s pomocí PSP umí přiřadit protonové číslo prvku a naopak -vysvětlí princip uspořádání prvku v PSP - zaradí prvek do skupiny a periody PSP - vyhledá prvek podle skupiny a periody PSP - zdůvodní periodický zákon - rozliší kovy a nekovy, uvede příklady vlastností a praktického využití vybraných kovů a slitin	Částicové složení látek atom, molekula, ionty, atomové jádro, protony, neutrony elektrony, elektronový obal, valenční elektrony Chemické prvky názvy, značky protonové číslo Periodická soustava prvku(PSP)		Z-složení atmosféry OVO:3.1 F-stavba atomu, složení látek OVO:3.2 Pr-ochrana přírody Z -nerostné suroviny OVO:3.3
--	--	--	---

- zhodnotí vliv činnosti člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v plynném obalu Země - vysvětlí rozdíl mezi prvkem a sloučeninou - určí počet atomů ve vzorci - objasní význam symbolu v chemické rovnici - zapíše slovně popsaný chemický děj chemickou rovnicí - vysvětlí jednoduché rovnice (hoření C, S apod.) - používá zákon zachování hmotnosti - dokáže opravit špatně vycíslenou rovnici - dokáže vycíslit jednoduchou rovnici - určí oxidační číslo atomu prvku v oxidech - vytvoří vzorec z názvu a naopak - popíše význam a použití vybraných oxidů, posoudí vliv těchto látek na životní prostředí - určí oxidační číslo atomu prvku v halogenidech - zapíše z vzorce název s naopak - popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného - orientuje se na stupnici pH - změř pH roztoku univerzálním	Kovy Al, Zn, Cu, Ag, Au) slitiny: mosaz, bronz, dural nekovy (O, N, C, S, Cl) Chemické sloučeniny výchozí látky a produkty, chemický děj chemická vazba Chemické rovnice zákon zachování hmotnosti látkové množství, molární hmotnost Jednoduché anorganické sloučeniny - oxidy oxid: siřičitý, siřový, uhličitý, uhelnatý, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý		OVO:3.2,3.3 OVO:3.1,3.2,3.3 OVO:4.1,4.2,4.3,6.4,7.3 F-látky a tělesa
--	--	--	---

indikátorovým papírkem - vysvětlí podstatu vzniku kyselých dešťů a jejich vliv v přírodě - vede příklady opatření, jak kyselým deštěm předcházet - popíše vlastnosti vybraných kyselin, bezpečné redení koncentrovaných roztoků a první pomoc při zasažení lidského těla - objasní pravidla názvosloví kyselin (bezokyslíkatých a kyslíkatých) - vytvoří vzorec z názvu a naopak - vysvětlí pojem hydroxid (zásada) - užívá pravidla názvosloví hydroxidu - vytvoří vzorec z názvu a naopak - určí vzorec, vlastnosti, význam a užití NaOH, KOH, Ca(OH)₂, zná zásady bezpečné práce s hydroxidy - poskytne první pomoc při poleptání - určí reaktanty a produkty neutralizace (obecně) - ze zadání konkrétních reaktantů dokáže určit názvy a vzorce produktu - aplikuje pravidla názvosloví solí - vytvoří vzorec z názvu a naopak u vybraných solí	- halogenidy fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy názvosloví halogenidu ionty - kyselost a zásaditost roztoku, pH, indikátory, kyselý dešť - kyseliny: chlorovodíková, sírová, dusičná názvosloví kyselin - hydroxidy sodný, draselný, vápenatý názvosloví hydroxidu		OVO:5.1,5.2 Pr-nerosty a horniny, ochr životního prostředí Z-vztah příroda a společn OVO.5.1 Pr-nerosty a horniny
---	--	--	---

-zduvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy -najde příklady použití solí z praxe - hnojiva, stavební pojiva, modrá skalice, vápenec -zduvodní chemický princip výroby páleného vápna a hašeného vápna -zjistí princip tvrdnutí malty -uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí	-neutralizace vznik solí názvy a vzorce síranu, dusičnanu, uhličitanu Soli -hospodářsky významné látky průmyslová hnojiva vápenná malta, sádra, beton, keramika - opakování		OVO:5.1,5.2,5.3,1.2 Pr-úrazy a prevence OVO:5.1,1.2 Pr-úrazy a prevence Z-vztah příroda a společnost OVO:1.2,4.1,4.3,5.1,5.2,5.3 Pr-úrazy a prevence OVO:5.1,7.1,7.3 Pr-nerosty a horniny, ochrana životního prostředí Z-vztah příroda a společnost
---	---	--	---

Chemie – 9. ročník			
Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vysvětlí pojmy oxidace a redukce - určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce - popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí význam pro národní hospodářství - vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činidla ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí - předpoví a overí vliv různých činidel na průběh koroze jednoduchým pokusem - rozliší podstatu galvanických článků a elektrolyzy, uvede příklady jejich praktického použití - rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití - posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní prostředí - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné	Opakování učiva 8. ročníku - redoxní reakce oxidace a redukce - výroba železa a oceli - galvanický článek - elektrolyza - koroze - energie a chemická reakce exotermické a endotermické chem. reakce obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie fosilní paliva: uhlí, ropa, zemní plyn průmyslově vyráběná paliva	OSV Osobnostní rozvoj, schopnost poznávání, řešení problému, rozhodovací dovednosti VDO Rozvoj disciplinovanosti, samostatnosti, vlastního názoru VMEGS Důsledky globálních vlivů na životní prostředí EV Pochopení základních přírodních zákonitostí, postavení a vliv člověka na přírodu, zdroje energie a surovin, ochrana životního prostředí MeV Odborné texty, televizní a rozhlasové porady	OVO:4.1,4.2,4.3 F-elektrický obvod OVO:4.1,6.2,7.1,7.2,7.3 F-obnovitelné a neobnovitelné energie Pr-ochrana přírody Z-vztah příroda a společnost

zdroje energie -používá bezpečně spotřebiče na topné plyny v domácnosti -rozpozná označení horlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami -uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení -rozliší anorganické a organické sloučeniny -rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti, použití -vyhledá a uvede příklady produktu zpracování ropy a zemního plynu -vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemním plynem -rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků -rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu na příkladech známých vzorců derivátů -rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, kyseliny	Uhlovodíky alkany, alkeny, alkiny, areny (methan, ethan, propan, butan, ethylen, benzen, naftalen) průmyslové zpracování ropy -deriváty uhlovodíků halogenové deriváty alkoholy a fenoly aldehydy, ketony karboxylové kyseliny estery, esterifikace		OVO:6.1,6.2,7.1,7.3 Pr-ochrana přírody a životního prostředí Z-globální problémy, svět hospodářství, Česká republika OVO:1.2,6.3,7.3
--	--	--	--

mravencí, octové,formaldehydu,acetonu,uvede vlastnosti a příklady využití těchto látek -uvede výchozí látky a produkty esterifikace -uvede výchozí látky, produkty a podmínky průběhu fotosyntézy -rozliší bílkoviny,tuky sacharidy a vitaminy,uvede příklady zdroje těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy -rozliší plasty od dalších látek,uvede příklady jejich názvu,vlastností a použití -posoudí vliv používání plastu na životní prostředí -rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání -doloží na příkladech význam chemických výrob pro národní hospodářství a člověka -uvede příklady prvotních a	-přírodní látky sacharidy, tuky,bílkoviny,vitaminy fotosyntéza -plasty a syntetická vlákna polyethylen,polypropylen, polystyren,polvinylchlorid, polyamidová a polyesterová vlákna -chemie a společnost		OVO:6.4,6.5,6.6 Pr-fotosyntéza,nemoci,p životní styl OVO:7.3
--	--	--	--

druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje -zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadu -vysvětlí pojem biotechnologie, uvede příklady -zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí, uvede, jak tomu předcházet -uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší -zachází bezpečně s běžnými mycími a čistícími prostředky používanými v domácnosti -rozpozná označení horlavých, toxických a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými horlavinami a výbušninami -uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim -uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následku, kterým se vystavuje jejich konzument -uvede příklady nejrozšířenějších výbušných, horlavých a toxických látek a způsob jejich označování	chemické výroby otravné látky pesticidy biotechnologie, enzymy léčiva drogy detergenty potraviny chemie a životní prostředí		OVO:1.3,2.6,4.3,7.1,7.2, Pr-životní styl, nemoci, úr prevence, ochrana přírod prostředí Z-vztah příroda a společnost republika
---	--	--	---

-uvede a zduvodní nejúčelnejší jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek -zjistí výrobní podniky v regionu,uvede,co vyrábějí a posoudí s nimi související nebezpečí	-havárie s únikem nebezpečných látek látky výbušné,horlavé,toxické zásady chování při úniku nebezpečných látek improvizovaná ochrana při úniku nebezpečných látek - opakování		OVO:1.3
--	---	--	---------

6.6.3. Prírodopis

Charakteristika vyučovacieho predmetu Prírodopis

Vyucovací predmet Prírodopis vychází ze vzdelávací oblasti Clovek a příroda, smeruje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny, poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumení přírodním faktům a poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny. Podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování. Učí aplikovat přírodovedné poznatky v praktickém životě. Vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích. Seznamuje žáka se stavbou živých organismů.

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Prírodopis

Vyucovací predmet Prírodopis je vyucován jako samostatný predmet v 6. - 9. ročníku. V 6. – 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednu hodinu.

Vyucovací predmet Prírodopis se vyucuje v odborné učebně přírodopisu.

Predmet svým charakterem velmi často presahuje do dalších vzdelávacích oborů / Fyzika, Chemie, Zemepis, Výchova ke zdraví/.

Do vyucovacího predmetu jsou zaclenena všechna průřezová témata.

Vzdelání v predmetu Prírodopis

- smeruje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumení přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovedné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Přírodopis

Kompetence k učení	- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat, třídit a používat potřebné informace v literatuře a na internetu - učíme žáky pozorovat a porovnávat získané informace - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry - učíme žáky správně používat odbornou terminologii - učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment - uplatňujeme individuální přístup k žákovi - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace - učíme trpělivosti, povzbuzujeme
Kompetence k řešení problému	- učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů - učíme žáky základům logického vyvozování a predvídání výsledků závěrů z přírodovědných zákonů - učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života. - podporujeme samostatnost, tvorivost a logické myšlení - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému - učíme, jak některým problémům předcházet
Kompetence komunikativní	- připravujeme práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názoru druhých, na diskusi - vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě - umožňujeme prezentaci práce žáka, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku - podporujeme kritiku a sebekritiku - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem. - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných situacích

Kompetence sociální a personální	- využíváme skupinového vyučování ke spolupráci žáku při řešení problému - navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáku, pocitu zodpovědnosti - učíme žáky kriticky hodnotit práci skupiny, svoji práci - podporujeme vzájemnou pomoc žáku - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli
Kompetence občanské	- vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí - vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání léků - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáku - učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích. - učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům - učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc - důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel při manipulaci s přírodninami, pravidel chování ve škole, v učebně, na mimoškolních akcích a dodržování stanovených pracovních postupů
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami - zadáváme úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci - vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků

	- různými formami / exkurze, film, beseda apod. /seznamujeme žáky s různými profesemi v oblasti přírodních věd a v různých průmyslových odvětvích založených na biotechnologiích
--	--

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Přírodopis

2. stupeň

1.OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Žák

- 1.1 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismu
- 1.2 popíše základní rozdíly mezi bunkou rostlin, živočichu a bakterií a objasní funkci základních organel
- 1.3 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů /orgánových soustav / rostlin i živočichu
- 1.4 trídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek
- 1.5 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dedičnosti
- 1.6 uvede příklady dedičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismu
- 1.7 uvede na příkladech z běžného života význam viru a bakterií v přírodě i pro člověka

Učivo /U/

- 1.1 vznik, vývoj, rozmanitost , projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty:názory na vznik života
- 1.2 základní struktura života – bunky, pletiva, tkáňe, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
- 1.3 význam a zásady třídění organismu
- 1.4 dedičnost a proměnlivost organismu – podstata dedičnosti a přenos dedičných informací,gen, křížení
- 1.5 viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití
- 1.6

2.BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy (OVO)

Žák

- 2.1 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků
- 2.2 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích
- 2.3 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníku

Ucivo /U/

- 2.1 houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- 2.2 houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sberu, konzumace a první pomoc při otrave houbami
- 2.3 lišejníky – stavba, symbioza, výskyt a význam

3. BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy /OVO /

Žák

- 3.1 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od bunky přes pletiva k jednotlivým orgánům
- 3.2 porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jednotlivých funkcí a vztahu v rostlině jako celku
- 3.3 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich významné zástupce pomocí klíče a atlasu
- 3.4 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí

Ucivo

- 3.1 anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin / koreň, stonek, list, květ, semeno, plod /
- 3.2 fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- 3.3 systém rostlin – poznávání a zarazování daných zástupců běžných druhů ras, mechorostu, kapradorostu /plavune, přesličky, kapradiny /, nahosemenných a krytosemenných rostlin / jednodeložných a dvoudeložných /:jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- 3.4 význam rostlin a jejich ochrana

4.BIOLOGIE ŽIVOCICHU

Očekávané výstupy

Žák

- 4.1 porovná základní nemci a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- 4.2 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zarazuje je do hlavních taxonomických skupin
- 4.3 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- 4.4 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Ucivo /U /

- 4.1 stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování

- 4.2 vývoj, vývin a systém živočichu – významní zástupci jednotlivých skupin živočichu – prvoci, bezobratlí /žahavce, ploštenci, hlísti, mekkýši, kroužkovci, členovci / , strunatci / paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci /
- 4.3 rozšíření, význam a ochrana živočichu – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichu, živočišná společenstva
- 4.4 projevy chování živočichu

5.BIOLOGIE CLOVEKA

Očekávané výstupy /OVO /

Žák

- 5.1 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánu a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- 5.2 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- 5.3 objasní vznik a vývin nového jedince od početí do stáří
- 5.4 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
- 5.5 aplikuje předlékarskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla

Učivo /U /

- 5.1 fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka
- 5.2 anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy / operná, pohybová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí / , vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
- 5.3 nemoci, úrazy, praktické zásady při léčení: závažná poranění a život ohrožující stavy
- 5.4 životní styl – pozitivní a negativní dopad na zdraví člověka

6.NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy /OVO /

Žák

- 6.1 objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života
- 6.2 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty s použitím určovací pomůcky
- 6.3 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- 6.4 porovná význam pudotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě
- 6.5 rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků

Ucivo / U /

- 6.1 zeme – vznik a stavba Zeme
- 6.2 nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, jejich třídění, praktický význam a využití, urcování vzorku: principy krystalografie
- 6.3 vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky
- 6.4 pudy – složení, vlastnosti a význam pudy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace,
- 6.5 vývoj zemské kůry a organismu na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt tropických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- 6.6 geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty

7. ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy /OVO /

Žák

- 7.1 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- 7.2 rozlišuje a uvede příklady systému organismů – populace, společenstva, ekosystémy
- 7.3 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
- 7.4 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému

Ucivo /U/

- 7.1 organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím: populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- 7.2 ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

8. PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy /OVO /

Žák

- 8.1 aplikuje praktické metody poznávání přírody
- 8.2 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

Ucivo /U /

- 8.1 praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek
- 8.2 významní biologové a jejich objevy

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu PRÍRODOPIS

Přírodopis 6. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák:			
- vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy	Uspořádání živého světa	EV Rozmanitost přírody, probudit citový vztah	OVO: 1,1
- uvede příklady rozmanitosti přírody			
- popíše buňku, vysvětlí funkci organel	Buňka		OVO: 1.2,1.5,3.1,8.1
- vysvětlí rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou buňkou			
- pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát			
- vysvětlí rozdíl mezi nebunecným, jednobunecným a mnohobunecným organismem, uvede příklady	Nebunecnost, jednobunecnost, mnohobunecnost		OVO:1.3
- vysvětlí pojmy: pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus			
- vymezí základní projevy života, uvede jejich význam	Projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, dráždivost, vývin	VMEGS Pandemie nemocí, očkování, problémy 3.světa EV Neléčit virová onemocnění antibiotiky	OVO:1.2,15
- dokáže roztrdit organismy do říší	Trídění organismu	EV Potravní řetězec,	OVO.1.4

- pochopí rozdíl mezi bakterií a virem - na příkladech ras, kvasinek a prvku vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent - pochopí nezbytnost jednotlivých složek v potravní síťce - zná význam ras a vybrané zástupce - umí vysvětlit rozdíl ve stavbě hub a rostlin - umí popsat jednotlivé části hub - zná význam hub v přírodě i pro člověka, rozlišuje mezi parazitismem a symbiózou - pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - vysvětlí rozdíl mezi stélkou a tělem vyšších rostlin - pozná lišejník zeměpisný - popíše vnitřní a vnější stavbu živočicha za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - porovná stavbu těla tasemnice a škrkavky - rozlišuje vnitřní a vnější parazity - podle charakteristických znaků	Viry a bakterie Jednobuněčné organismy: - rostliny - houby - živočichové Mnohobuněčné organismy: - nižší rostliny - houby - lišejníky - nižší živočichové (bezobratlí) žahavci ploštenci	zachování rovnováhy EV Význam lesa, ubývání lesních porostů, emise, imise VMEGS Revoluční objev antibiotik, problém rezistence bakterií vůči antibiotikům EV Symbioza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší	OVO: 1.7 OVO: 2.1,2.2,2.3,8.1 OVO: 3.1,8.1,8.2 OVO: 2.1,2.2,8.1,8.2 OVO: 2.3,8.1.8.2
--	--	--	---

214

- pochopí význam ostnokožcu z vývojového hlediska	- ostnokožci	premnožené druhy hmyzu - dusledky	OVO: 4.4 .
---	--------------	-----------------------------------	---------------

Přírodopis 7. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vysvětlí význam a zásady třídění organismu - zná jednotlivé taxonomické jednotky	Trídění organismu		OVO: 1.6, 4.2
- porovná vnitřní a vnější stavbu živočicha za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - dokáže rozdělit zástupce do jednotlivých tříd a chápe vývojové zdokonalování - vysvětlí přizpůsobení živočicha danému prostředí - pozná vybrané zástupce ryb - rozlišuje nejznámější mořské a sladkovodní ryby - rozumí postavení ryb v potravním řetězci, význam ryb v potravě člověka - pozná vybrané zástupce obojživelníků	Strunatci: podkmen obratlovci trídy - kruhoústí - paryby - ryby	VMEG Mezinárodní smlouvy o rybolovu EV Zamorené vodní plochy,	OVO: 1.1,4.1,4.2, 8.1,8.2

- vysvětlí přizpůsobení obojživelníku vodnímu prostředí - pozná vybrané zástupce plazů - seznámí se s exotickými druhy plazů a možnostmi jejich chovu v teráriích - zná význam plazů v potravní síti - chápe vývojové zdokonalení stavby těla ptáka, jejich přizpůsobení k letu - pozná vybrané zástupce a dokáže je podle znaku rozdělit do nejznámějších řádů (pevci, dravci, hrabaví, atd.) - přizpůsobení prostředí - zná zástupce tažných a prezimujících ptáku - popíše stavbu těla savce a základní charakteristiku - podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztrídí vybrané zástupce - vysvětlí přizpůsobení savce prostředí a způsobu života (např. kytovci, netopýři, krtek, apod.) - pozná vybrané zástupce - zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému	- obojživelníci - plazi - ptáci - savci	ekologické havárie EV Ptací krmítka, co je vhodné? EV Chov andulek, papoušku VMEGS Ohrožené druhy, nezákonný lov EV., OSV Chov domácích savců	OVO: 1.1,1.3, 4.2,4.4,8.1,8.2 OVO: 1.1,1.3,4.2,4.4,8.1,8.2 OVO: 1.1,1.3,4.2,4.4,8.1,8.2 OVO: 1.1,1.3,4.2,4.4,8.1,8.2
---	--	--	--

- vysvětlí vývoj rostlin - dokáže rozlišit nižší a vyšší rostlinu - zná příklady výtrusných rostlin - vybrané zástupce rozlišuje na mechorosty a kapradorosty - vysvětlí význam výtrusných rostlin v přírodě - vysvětlí rozdíl mezi výtrusnými a semennými rostlinami - podle charakteristických znaků rozlišuje hlavní zástupce nahosemenných rostlin - zná význam lesa a způsoby jeho ochrany - vysvětlí funkce jednotlivých částí rostlinného těla (koren, stonek, list, květ, plod) - pochopí význam charakteristických znaků pro urcování rostlin - vysvětlí rozdíl mezi nahosemennou a krytosemennou rostlinou a uvede konkrétní příklady - rozliší podle morfologických znaků základní čeledi rostlin	Vývoj rostlin, prechod rostlin na souš Vyšší rostliny Rostliny výtrusné Mechorosty Kapradorosty - plavune, preslicky, kapradiny Nahosemenné rostliny Ekosystém les	EV Rostliny - producenti, potravní řetězec EV Význam lesa, ochrana lesu	OVO:3.2,3.3,3.4,8.1,8.2 OVO: 1.3,1.4,3.1,3.2,8.1,8.2 OVO: 7.1,7.2,7.3 Z – rozmístění jehlicn. a listn. lesu mírného pásu.
---	---	---	--

219

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák:			
- zařadí člověka do systému živocišné říše, charakterizuje biologické znaky lidského a živocišného organismu	Vývoj člověka	MuV Rasy, národnostní menšiny VDO Tolerance k odlišnostem	OVO: 1.4,4.2,4.3
- popíše vývoj člověka			
- zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky	Bunky, tkáně, orgány		OVO: 1.3,8.1
- vysvětlí pojmy: bunka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus			
- objasní stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla	Soustava oporná a svalová		OVO: 5.1,5.4,5.3,8.1
- vysvětlí význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb			
- dovede pojmenovat základní kosti a svaly	Energie		OVO:5.1,5.4,5.3,8.1
- objasní příčiny nemocí, jejich prevence a zásady první pomoci	Trávicí soustava		Ch – přírodní látky.
- dovede vysvětlit, jak tělo získává energii			
- pojmenuje a popíše části trávicí soustavy a zná jejich funkci			
- zná příčiny nemocí trávicí soustavy, jejich prevence a zásady první pomoci			
- pojmenuje a popíše části dýchací soustavy a zná jejich funkci		VMEGS Hladomor, problémy zemí třetího světa, přístup k pitné vodě	

soust. - vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži - zná příčiny nemocí dých. s., prevence, zásady první pomoci - objasní složení krve a funkci jednotlivých částí krve - rozliší druhy cév - vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy - zná příčiny nemocí oběh. s. a krve, jejich prevenci a zásady první pomoci - popíše stavbu a funkci vylučovací soustavy - vysvětlí příčiny onemocnění vyluč. s., jejich prevence a zásady první pomoci - objasní význam a stavbu kůže - zná příčiny onemocnění soustavy kožní, jejich prevence a zásady první pomoci - popíše stavbu nervové soustavy - popíše činnost nervové soustavy - popíše části mozku a jejich význam - vysvětlí příčiny nemocí nerv. s., jejich prevence a zásady první pomoci - popíše stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného	Dýchací soustava	EV Znečištěné ovzduší, exhalace MeV Využití médií, stav ovzduší, varování - špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství	OVO: 5.1,5.4,5.3,8.1
	Telní tekutiny		OVO: 5.1,5.4,5.5,8.1
	Obehová soustava		
	Soustava vylučovací	EV Pitný režim, ochrana vodních zdrojů - udržitelný rozvoj	OVO: 5.1,5.4,5.5,8.1
	Soustava kožní		OVO:5.1,5.4,5.5,8.1
	Nervová soustava		OVO:5.1,5.4,5.5,8.1

222

Přírodopis 9. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vysvětlí teorii vzniku Země - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - rozliší prvky souměrnosti krystalu - orientuje se ve stupnici tvrdosti - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty - zná význam některých důležitých nerostů (руды) - rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku - zná význam a použití důležitých hornin (žula, vápenec, břidlice) - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geol. dějů - popíše druhy zvětrávání - dokáže popsat vlivy erozí ve svém okolí (skalní města) - porovná význam pudních činitelů pro vznik půdy - rozlišuje hlavní pudní typy a pudní druhy	Země, vznik, stavba Mineralogie - nerost, hornina, krystal Trídění nerostu Petrologie - horniny Geologické děje vnitřní Geol. děje vnější	MeV Přírodní katastrofy, zemetresení	OVO: 6.1 Z – stavba zemského tělesa. OVO: 6.2,8.1 M – hustota. Z – využití nerostných surovin. OVO: 6.2,8.1 OVO: 6.4,8.1 OVO: 6.3 Z – vnitřní a vnější geol. děje OVO: 6.3

- popíše teorii o vzniku a vývoji života na Zemi - rozlišuje jednotlivé geologické éry podle charakteristických znaků a typických organismů - orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom) - rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí - uvede konkrétní příklad potravního řetězce a vysvětlí důsledky oslabení jednoho článku řetězce - vysvětlí základní vztahy mezi populacemi a uvede konkrétní příklady parazitismu a symbiózy - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystému - sleduje aktuální stav životního prostředí - chápe principy trvale udržitelného rozvoje - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Pedologie Vznik a vývoj života na Zemi Éry vývoje Země Ekologie	EV Aktivní přístup k ochraně životního prostředí	OVO: 6.4,8.1 Z – rozmístění půd. OVO: 6.5,8.2 OVO: 6.5 OVO: 7.1,7.2,7.3 Z typy původních přírodních krajín, rozmístění dle nadmořské výšky. Přírodní a krajinné typy. OVO: 7.4,1.7,3.4,4.4,4.3
--	---	---	---

225

6.6.4. Zemepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zemepis má přírodovědný i společenskovední charakter. Vychází obsahově ze vzdělávací oblasti Clovek a příroda. Umožňuje žákovi poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat.

Zároveň se vyučovací předmět realizuje v úzké koordinaci s dalšími předměty, se kterými integruje některá související témata (Fyzika, Chemie, Přírodopis, Dějepis, Výchova k občanství a ke zdraví, Výtvarná výchova). Zemepis učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popr. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Zemepis obohacuje v návaznosti na Prvouku a na Vlastivedu celkový vzdělávací rozhled žáka uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní obce, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní odpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahy k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Zemepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku s časovou dotací 2 hodin. Realizace výuky nabízí široké uplatnění tradičních i méně tradičních metod, forem, technik technologií a postupu. Kromě frontální výuky s využitím tradičních zeměpisných pomůcek (glóbus, kompas, nástenkové a turistické mapy, atlasy, modely, videonahrávky, počítačové programy aj.) lze podle možností třídy uplatnit i interaktivní tabuli a další kooperativní formy výuky ve dvojicích, skupinách i různé individuální formy výuky. K dalším využívaným formám patří i poznávací vycházky, výlety a zájezdy, exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu.

Výuka zeměpisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu.

V 8. a 9. ročníku je realizována část očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výchova k občanství – Stát a hospodářství, Mezinárodní vztahy, globální svět.

Výuka směřuje zejména k:

- vytvoření pozitivního vztahu k sobě a ke svému okolí (přírodě i společnosti);
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání různých států a regionů, způsobu života, tradic a kultury místních obyvatel i krásy jejich přírody;
- získání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naší vlasti, jejím postavení v Evropě a ve světě, o perspektivě jejího dalšího vývoje a o možnostech její prosperity;

- myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- příprave žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vedomí evropské sounáležitosti);
- příprave žáka na život v současné (jedinečné, mnohotvárné, globalizované) světě;
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením;
- utváření a rozvíjení základních dovedností, znalostí, hodnot a postoju ve vyučovacích tématech: geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, přírodní obraz Zeme, regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Česká republika, terénní geografická výuka, praxe a aplikace;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informacních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací. Následné samostatné vyhodnocování a zpracování informací a dat z tisku, internetu, příruček, odborných publikací a encyklopedií ve formě referátu vede žáky k propojování získaných vedomostí, hledání možných řešení a vyjádření vlastního názoru.

Veškerý soubor didaktických technik ve vyučovacím predmetu Zemepis usiluje motivovat žáky pro další učení a smeruje zejména ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací. Žáci jsou současně vedeni k jasnému, zřetelnému a srozumitelnému vyjadřování svých postoju, názoru a vedomostí. Z praktického hlediska jsou vedeni k utváření pozitivního vztahu ke společenskému a pracovnímu prostředí, k vlastnímu zdraví a zdravému životnímu stylu. Do vyuovacího predmetu jsou začleněna veškerá průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie vyuovacího predmetu Zemepis

Kompetence k učení	- vytváříme a rozvíjíme zájem žáku o poznávání okolí svého domova, poznávání svého regionu, své vlasti, poznávání cizích zemí. podporujeme osobní aktivní přístup (zájem o turistiku) - učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektu, přírodních jevu a lidských výtvoru - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu - učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení - podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a
--------------------	--

	vyvozovat závěry - uplatňujeme individuální přístup k žákovi - motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace - učíme trpělivosti, povzbuzujeme - získané poznatky propojujeme se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí, aby žák získal ucelenejší představu o vztazích mezi přírodním a společenským prostředím
Kompetence k řešení problému	- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit, řešení problému ukazujeme na modelových příkladech - učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů - učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života - učíme žáky základům logického vyvozování a predikování závěrů z přírodovědných zákonů - podporujeme netradicní (originální) způsoby řešení problému - podporujeme samostatnost, tvorivost a logické myšlení - podporujeme v rámci možností školy využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problému - učíme, jak některým problémům předcházet - průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problému prakticky zvládají - pojmenováváme podstatné lokální, regionální a globální problémy, s žáky o nich diskutujeme a pomáháme žákům s jejich řešením
Kompetence komunikativní	- vedeme žáky ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace, k naslouchání a respektování názoru druhých - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty - podporujeme kritiku a sebekritiku

	- učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky - vedeme žáky k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamu v písemné i mluvené podobě - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel chování na mimoškolních akcích
Kompetence sociální a personální	- vedeme žáky k osvojování dovedností kooperace a společného hledání optimálních řešení problému - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemnost jako podmínku efektivní spolupráce - rozvíjíme schopnost žáka zastávat v týmu různé role. - podporujeme vzájemnou pomoc žáka - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. - průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli. - vedeme žáky k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku
Kompetence občanské	- vedeme žáky k poznání možností praktického využití geografických dovedností a znalostí - vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti i současnosti - vytváříme a upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k aktivní ochraně životního prostředí - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé chování žáka - učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích - důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace

	s pomuckami, počítačem, pravidla chování ve škole, na mimoškolních akcích) a dodržování stanovených pracovních postupů
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. - učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování, měření a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat - v rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky i techniku - podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka - seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování - vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků - při výuce vytváříme podnetné a tvorivé pracovní prostředí - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k zeměpisu

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Zeměpis

1. GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy (OVO)

žák

1.1 organizuje a primerene hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktu, grafu, diagramu, statistických a dalších informacních zdrojů

1.2 používá s porozumením základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

1.3 primerene hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině

2. PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy (OVO)

žák

2.1 zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy

2.2 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů

2.3 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

2.4 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

3. REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy (OVO)

žák

3.1 rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa

3.2 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

3.3 porovnává a primerene hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a hranice jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a modelových států

3.4 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

4. SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁRSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 4.1 posoudí na primerené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybu, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
- 4.2 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- 4.3 zhodnotí primerene strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- 4.4 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- 4.5 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- 4.6 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

5. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 5.1 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny
- 5.2 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomu)
- 5.3 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

6. ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy (OVO)

žák

- 6.1 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bodu nebo školy
- 6.2 hodnotí na primerené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, primerene analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům
- 6.3 hodnotí a porovnává na primerené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- 6.4 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a jejich hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských

aktivit

6.5 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích státu

7. TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy (OVO)

žák

7.1 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

7.2 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

7.3 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Zeměpis

Zeměpis – 6. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vysvětlí, jak vznikl vesmír, hvězdy a další tělesa sluneční soustavy - uvede tělesa patřící do sluneční soustavy, vyjmenuje planety - vyhledá základní údaje o Zemi a nejbližších vesmírných tělesech, - uvede pohyby, které naše Země vykonává a jejich důsledky - vyhledá jaké přirozené družice má naše Země, uvede základní údaje o Měsíci a jaké pohyby Měsíc vykonává - uvede hlavní mezníky v dobývání vesmíru, zhodnotí, jak ovlivňují dnešní život - vysvětlí pojmy: globus, mapa - vypočítá různé vzdálenosti na globusu a mapě podle měřítka - vysvětlí pojmy: rovnoběžka, poledník - ukáže na mapě zeměpisné	Vesmír - vesmír a hvězdy - Slunce a sluneční soustava - planety, planety, komety - tvar a rozměry Země - pohyby Země - pohyb okolo osy, pohyb okolo Slunce - Měsíc - přirozená družice Země - vývoj o poznání vesmíru, počátky výzkumu vesmíru Globus a mapa - globus, mapa - mapy - měřítko, druhy map, obsah map - rovnoběžky, poledníky - urcování zeměpisné polohy - čas na zeměkouli	EV Základní podmínky života MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Kreativita, Sociální rozvoj - Komunikace, kooperace MuV kulturní diference;	OVO: 2.1, 2.2 M – Geometrie v rovině a prostoru, úhlové jednotky F – Látky a tělesa; Pohyb těles, síly; Vesmír F – Vesmír, Elektrické a světelné jevy D – Nejstarší civilizace, Křesťanská a středověká Evropa, starověké a středověké představy o vesmíru a sluneční soustavě OVO: 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 M – Závislosti, vztahy a práce s daty; Číslo a proměnná: desetinná čísla, zlomky, procenta, měřítko map a

souradnice zadaného místa na Zemi - uvede časová pásma a přechody datové meze na Zemi (ukáže na mapě, globu) - pracuje s turistickou mapou, znázorní výškopis a polohopis na mapách, vysvětlí pojmy: kóta, nadmorská výška, vrstevnice; určí význam vybraných mapových značek - určí světové strany, vytvoří jednoduchý panoramatický náčrtek - odhadne vzdálenost a výšku v terénu, zorientuje turistickou mapu, podle mapy odhad overí - vyhledává informace z různých zdrojů dat - vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry - popíše vnitřní stavbu Země, vyjmenuje základní části oceánského dna, uvede typy pohorí podle způsobu vzniku, uvede vnitřní a vnější činitele utvářející zemský povrch - vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím, vyjmenuje podnebné pásy - vysvětlí pojmy: vnitřní a okrajová more, průliv, průplav, záliv,	- výškopis, polohopis - světové strany - vytvoří jednoduchý panoramatický náčrtek - odhadne vzdálenost a výšku v terénu 1. Krajinná sféra - krajinná sféra - litosféra - stavba Země, dno oceánu, zemetresení a sopečná činnost, vznik pohorí, vnější činitelé - působení tekoucí vody, povrch jako výsledek přírodních činitelů - atmosféra - počasí, podnebí, podnebné pásy, oběh vzduchu v atmosféře - hydrosféra - pohyby mořské vody, vodstvo na	Multikulturalita VMEGS důsledky globálních vlivů na životní prostředí MeV všechny tematické okruhy EV Změny v krajině (krajina dříve a dnes) MeV sledování a vyhodnocování předpovědi počasí EV – Základní podmínky života (voda), mořské ekosystémy	plánu; Geometrie v prostoru ICT – vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací OVO: 7.1, 7.2, 7.3 Pr – Neživá příroda, vznik a stavba Země, nerosty a horniny, vnější a vnitřní geologické procesy, vývoj zemské kůry Voz – ochrana člověka za mimořádných událostí Ch – Směsi: vzduch Ch – Směsi: voda F – Mechanické vlastnosti tekutin D – Nejstarší civilizace, počátky nové doby: vývoj mořeplavby
--	--	--	---

poloostrov, ostrov; na mapě ukáže světové oceány, studené a teplé mořské proudy - vyjmenuje cinitely, které se podílejí na vzniku pudy, uvede, jak pudy rozdělujeme - popíše vznik a složení pudy - posoudí význam humusu v puce - rozlišuje mezi pudním druhem a pudním typem - objasní vznik, vývoj a zonální rozmístění hlavních pudních typu. - vyjmenuje vegetační pásy na Zemi – u každého posoudí, kterému teplotnímu pásu odpovídá a vyhledá typické zástupce rostlin a živočichu Žák: - vysvětlí pojmy: krajinná sféra, litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra - vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry, rozliší jednotlivé části krajinné sféry a zařadí je do podsféry, určí, které části jsou nejvíce ovlivněny činností člověka - uvede základní poznatky vztahující	pevnine - reky, jezera, bažiny, vodní nádrže, ledovce a podpovrchová voda - pedosféra - složení pudy, pudní typy, pudní druhy, význam pudy a nebezpečí, která pudu ohrožují - biosféra - tropické lesy, savany, pouště, polopouště, subtropická oblast, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundry, život v morích a oceánech, výškové stupně rostlinstva	VMEGS Evropa a svět nás zajímá: hlavní světové námorní obchodní trasy EV vodní ekosystémy, vztah člověka k prostředí hydrosféry EV Základní podmínky života (puda) VDO Občan a občanská společnost a stát: odpovědnost k ochraně biosféry a životního prostředí VMEGS analýza globálních vlivů na biosféru a na životní prostředí EV, VMEGS Lidské aktivity a problémy životního prostředí VMEGS Evropa a svět nás zajímá: vliv lidských činností na krajinu a životní prostředí	Pr – Neživá příroda: pudy Voz – Globalizace: významné globální a společenské problémy Pr – snižování biodiverzity a krajinné diverzity D – průběžně napříč tématy: vliv lidských činností na krajinu a životní prostředí v dějinách
---	---	---	---

se k jednotlivým sférám, (aplikuje tyto poznatky při hodnocení přírodních jevů a ukazatelů při terénních geografických cvičeních) Žák: - posoudí na primerené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, rust, pohyby a dynamiku rustu a pohybu, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa; - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - zhodnotí primerenou strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje; - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit; - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.	Společenské a hospodářské prostředí Obyvatelstvo - sídla - obyvatelstvo světa a jeho početní rust - rozmístění obyvatelstva na Zemi - územní pohyb obyvatelstva - lidské rasy, národy, jazyky - náboženství ve světě - struktura obyvatelstva - městská sídla - proces urbanizace - územní struktura měst Světové hospodářství - Světové hospodářství - Jádrové a periferní oblasti	MuV – Lidské vztahy VMEGS Objevujeme Evropu a svět: orientace na politické mapy světa OSV Sociální rozvoj	
--	--	--	--

- porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin; - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvku, prostorové rozmístění hlavních ekosystému (biomu); - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Životní prostředí Krajina, příroda a životní prostředí - krajina součástí přírody - přírodní krajina - kulturní krajina - životní prostředí lidské společnosti Vlivy člověka a lidské společnosti na krajinu - lidé a životní prostředí - přírodní zdroje - pudy a životní prostředí - vzduch a životní prostředí Terénní geografická výuka - téma – Krajina a životní prostředí	EV Základní podmínky života; Ekosystémy; Lidské aktivity a problémy ŽP VMEGS Objevujeme Evropu a svět: evropské krajiny EV Lidské aktivity a problémy ŽP: udržitelný rozvoj společnosti, Vztah člověka k prostředí, životní styl, prostředí a zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví VMEGS Objevujeme Evropu a svět: globální problémy lidstva MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení v oblasti životního prostředí	Pr – Základy ekologie, ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území, Praktické poznávání přírody OVO Vo: 5.3, 5.4, 5.5
---	--	--	---

Zemepis – 7. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
- vyhledá rozlohy světových oceánů, seřadí oceány podle rozlohy, na mapě ukáže nejhlubší místa oceánu, okrajová moře, poloostrovy, ostrovy, mořské proudy a porovná hospodářské využití oceánu - seřadí světadíly podle rozlohy, popíše polohu světadílů – s jakými světadíly sousedí, které průplavy a průlivy světadílů oddělují, největší ostrovy a poloostrovy - na mapě najde významná pohoria, řeky a jezera - vyjmenuje podnebné pásy do kterých zasahuje daný světadíl, na mapě najde místa s nejvyššími a nejnižšími teplotami, nejvyššími a nejnižšími srážkami - vyjmenuje vegetační pásy do kterých zasahuje daný světadíl, vyhledá a uvede významné rostliny, živočichy a hospodářsky pěstované rostliny tohoto pásu - na mapě ukáže hlavní naleziště nerostných surovin - zjistí a uvede počet obyvatel a	Geografie světadílů a oceánů - Světové oceány – Atlantský, Tichý, Indický, - Severní ledový - Zemepis světadílů - Afrika, Austrálie - poloha, rozloha - povrch a vodstvo - podnebí - rostlinstvo, živočišstvo - nerostné suroviny - obyvatelstvo - oblasti – Afriky, Austrálie - Polární oblasti – Arktida, Antarktida	EV Vztah člověka k prostředí VMEGS globální vlivy na oběh hydrosféry VMEGS – orientace na obecné zeměpisné mapy Afriky, Austrálie a Oceánie, polárních oblastí a politické mapy Afriky, Austrálie a Oceánie EV ochrana životního prostředí MuV Kulturní rozdíly: kulturní tradice, zvyky, náboženství, hodnoty; Etnický původ: různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa EV Přístupy k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví MeV kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	OVO: 1.3, 2.3, 2.4 D – historie objevování kontinentu OVO: 7.1, 7.2, 7.3 Pr – Biologie rostlin; Základy ekologie, porovnávání způsobu pěstování zemědělských plodin ve vyspělých a v málo rozvinutých zemích. Endemité. Problematika zavlečených rostlin a živočichu OVO:

porovná rozmístění obyvatelstva - rozdelí daný svetadíl na několik oblastí, které se od sebe odlišují - srovnává lidnatost a hospodářskou úroveň - na mapě ukáže polární oblasti, zhodnotí podmínky života v polárních oblastech Žák: - vyjmenuje státy Severní Ameriky, Střední Ameriky a Jižní Ameriky, vysvětlí které oblasti Ameriky (a proc) říkáme Karibská oblast a Latinská Amerika - popíše polohu a povrch Ameriky, vyhledá na mapě nejdelší pohorí, cinné sopky, nejvyšší vrcholy, významné veletoky, jezera, more a oceány, které Ameriku obklopují - vyjmenuje podnebné a vegetační pásy Ameriky, uvede rostliny a živočichy typické pro jednotlivé pásy - vyhledá základní údaje o obyvatelstvu (původní obyvatelstvo, přistěhovalci, hustota obyvatelstva, významná sídla) - na mapě ukáže hlavní oblasti těžby	Zemepis svetadílu – Amerika - členění amerického kontinentu - poloha, povrch, vodstvo - podnebí, vegetace - obyvatelstvo - nerostné suroviny - průmysl, zemědělství - USA, Mexiko, Stredoamerické zeme, Karibské státy, Andské státy, Brazílie, zeme Jižního rohu	VMEGS – regiony v globálních souvislostech hospodářského a politického vývoje VMEGS – orientace na obecně zeměpisné a politické mapy a na tematických mapách v atlasu EV Přístupy k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví MuV Kulturní rozdíly: kulturní tradice, zvyky, náboženství, hodnoty; Etnický původ: různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa VDO respektování kulturních,	3.1, 3.2, 3.3, 3.4 D – počátky lidské společnosti, Objevy a dobývání, Počátky nové doby, Kolonialismus a dekolonizace Afriky, Oceánie a polárních oblastí OVO: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 Pr – základy ekologie: organismy a prostředí; Ochrana přírody a životního prostředí: přeměna krajiny a využívání přírodních zdrojů v Americe D – Nejstarší civilizace; Objevy a dobývání. Počátky nové doby: zámorské objevy CJ – jazykové oblasti Aj – English speaking countries (realie v anglickém jazyce) D – Modernizace společnosti, vznik USA, Moderní doba: úloha amerických států ve světě
--	--	---	---

241

ostatními státy Asie, uveďte nejrozšířenější náboženství a vyjmenujte hlavní jazykové skupiny - na mapě ukážete významná naleziště nerostných surovin - uveďte významné hospodářsky pěstované rostliny a hlavní průmyslové oblasti - vyjmenujte oblasti, na které lze Asii rozdelit, uveďte, které státy do oblasti patří a co je pro danou oblast typické z hlediska přírodních i hospodářských podmínek		zvyky, náboženství, hodnoty; Etnický původ: různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa VDO respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (lidské rasy, náboženství, jazyky)	D – Pocátky lidské společnosti; Objevy a dobývání
---	--	---	--

Zemepis – 8. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - na mapě ukáže hranici mezi Asií a Evropou, vyhledá krajní body Evropy, odhadne rozlohu a členitost Evropy (porovná s ostatními světadíly) - objasní důležité mezníky geologického vývoje Evropy, na mapě ukáže největší nížiny, pohorí, nejvyšší vrcholy, nejdelší evropský veletok a další významné řeky, jezera, ledovce, prulivy a pruplavy - vyjmenuje podnebné pásy do kterých Evropa zasahuje, porovná množství srážek a teploty v těchto pásích - vyjmenuje hlavní vegetační pásy Evropy, uvede příklady typických zástupců z rostlinné a živočišné říše - na mapě vyhledá ložiska nerostných surovin, hlavní hospodářsky pěstované rostliny a vyjmenuje hlavní průmyslové oblasti Evropy - vyhledá počet obyvatel, vyjmenuje hlavní jazykové skupiny,	Zemepis světadílu – Evropa - zeměpisná poloha Evropy - pohorí, nížiny a vodstvo - podnebí Evropy - rostlinstvo a živočišstvo - nerostné suroviny, průmysl, zemědělství - obyvatelstvo a osídlení Evropy - doprava - cestovní ruch - ekonomické a vojenské organizace v Evropě - Polsko a Slovensko – naši slovanští sousedé, - ostatní stredoevropské státy, Německo – evropská velmoc, severské země, ostrovní - Británie, Francie, Středomořské státy a - Balkánský poloostrov, evropské Rusko, - samostatné státy bývalého Sovetského svazu	VMEGS – orientace na obecné zeměpisné a politické mapy a na tematických mapách v atlasu; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané: evropské jazykové a kulturní okruhy EV Přístupy k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví OSV Osobnostní rozvoj: rozvoj schopností poznávání, kreativita MuV Kulturní rozdíly: kulturní tradice, zvyky, náboženství, hodnoty; Etnický původ: různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa	OVO: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4 Pr – základy ekologie: organismy a prostředí; Ochrana přírody a životního prostředí: přeměna krajiny a využívání přírodních zdrojů D – Pocátky lidské společnosti; Nejstarší civilizace. Koreny evropské kultury: křesťanství, demokracie, právo, umění, věda, Křesťanství a středověká Evropa; Objevy a dobývání. Pocátky nové doby; Modernizace společnosti; Moderní doba; Rozdělený a integrující svět: Evropský integrační proces, historické reminiscence, vývoj po druhé světové válce Voz– Mezinárodní vztahy, globální svět: evropská integrace

vysvětlí pojmy: migrace, urbanizace, aglomerace a konurbace - zjistí, uvede, kterými oblastmi Evropy se přepravuje nejvíce zboží (a jakými dopravními prostředky) - na mapě vyhledá hlavní turistická centra Evropy - uvede ekonomická a vojenská uskupení v Evropě - vyjmenuje (na mapě ukáže) všechny evropské státy, uvede jejich hlavní města a na základě získaných znalostí (vlastních zkušeností) charakterizuje vybrané státy z hlediska přírodních a hospodářských podmínek		VDO respektování kulturních, etnických a jiných odlišností (lidské rasy, náboženství, jazyky) VMEGS evropské regiony v globálních souvislostech hospodářského a politického vývoje MeV kritické ctení a vnímání mediálních sdelení VMEGS – orientace na obecně zeměpisné a politické mapy a na tematických mapách v atlasu	
--	--	--	--

Žák: - vysvětlí pojmy: poloha, tvar - uvede typy reliéfu, které v ČR převládají, vysvětlí, jak se Český masív a Karpaty menily v jednotlivých geologických obdobích, zaradí jednotlivá pohorí pomocí mapy do horopisných celků - vysvětlí, čím je ovlivněno rozložení teplot a srážek v ČR, zjistí, uvede minimální a maximální naměřené hodnoty a zhodnotí jejich využití - vysvětlí rozdíl mezi pudními typy a pudními druhy (porovná jejich využití a rozmístění) - vyjmenuje hlavní floristické oblasti a výškové stupně rostlinstva v ČR - vyhledá pomocí mapy chráněná území ČR - zjistí počet obyvatel ČR podle posledního sčítání, vysvětlí pojmy: porodnost, úmrtnost, přírůstek obyvatelstva a urbanizace - rozdělí obyvatelstvo podle pohlaví, věku, ekonomické aktivity, zjistí, uvede, které	CR přírodní podmínky - poloha, tvar - povrch a jeho členění - vznik a vývoj reliéfu, horopisné celky - podnebí - teploty a srážky, podnebné oblasti - vodstvo - pudy - rostlinstvo a živočišstvo - ochrana přírody CR obyvatelstvo - základní údaje o obyvatelstvu - rozdělení obyvatelstva - sídla	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě; Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa, evropské krajiny; Jsme Evropané: orientace na politické a obecné zeměpisné mapy Evropy a v atlasových tematických mapách České republiky. EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí: ochrana přírody; Vztah člověka k prostředí OSV – Sociální rozvoj VMEGS Objevujeme Evropu a svět: naše vlast a Evropa: evropské a globální vlivy na rozvoj společenského prostředí v ČR MuV Etnický původ EV vztah člověka k prostředí	OVO: 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 Voz – Člověk ve společnosti: naše vlast: pojem vlasti a vlastenectví, státní symboly; Stát a právo: právní základy státu Pr – Neživá příroda: nerosty a horniny, vnější a vnitřní geologické procesy, pudy, geologický vývoj a stavba území ČR, podnebí a počasí ve vztahu k životu Pr – Základy ekologie: ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území přírody ČR.
---	---	---	---

národnosti a národnostní menšiny se vyskytují na území ČR - vyjmenuje kraje ČR, uvede významná sídla - uvede hlavní průmyslová odvětví ČR, na mapě ukáže nejvýznamnější průmyslové zóny - porovná význam různých příkladů chovu hospodářských zvířat, vyjmenuje hlavní hospodářsky pěstované plodiny - vyjmenuje druhy dopravy, zhodnotí jejich význam, problémy - posoudí význam služeb, uvede, co do skupiny služeb radíme, na mapě ukáže nejvyhledávanější místa z hlediska cestovního ruchu - uvede příklady výrobku (surovin), které mají hlavní podíl na exportu a importu Žák: - vyjmenuje regiony ČR - uvede polohu místního regionu v rámci republiky a zhodnotí výhody a nevýhody této polohy,	CR hospodářství - výroba, obchod, služby - průmysl - průmysl paliv a energetiky, hutnický p., strojírenský p., chemický p., p. stavebních hmot, a spotřební p. - zemědělství - chov hospodářského zvířectva, zemědělská puda a pěstování plodin, potravinářský průmysl - doprava - železniční, vodní, silniční, letecká a potrubní doprava - služby, rekreace a cestovní ruch - zahraniční obchod Oblasti ČR - Praha, Střední Čechy, Jižní Čechy, Západní Čechy, Severozápadní Čechy,	VMEGS Jsme Evropané: orientace v hospodářských tematických mapách ČR. EV vztah člověka k prostředí VMEGS Jsme Evropané: historické etapy rozvoje zeměd. EV Lidské aktivity a problémy ŽP VMEGS Jsme Evropané: význam dopravní polohy ČR v Evropě EV Lidské aktivity a problémy ŽP VMEGS Objevujeme Evropu a svět: postavení ČR ve světové síti cest. ruchu a služeb obyvatelstvu EV Lidské aktivity a problémy ŽP: ochrana přírody a kulturních památek	OVO Vo: 3.6 Pr – Základy ekologie: ochrana přírody a životního prostředí OVO: 2.3, 2.4, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5 U: 2.4, 6.1
--	--	---	--

- uvede, se kterými regiony místní region sousedí - charakterizuje přírodní podmínky (povrch, vodstvo, vegetaci, podnebí) místního regionu a porovná je s přírodními podmínkami jiných regionu - rozlišuje základní správní kategorie v územním členění České republiky – instituce státní správy a územní samosprávy a uvádí příklady pravomocí - zhodnotí sociálněekonomickou situaci v regionu (porovná s celkovou sociálněekonomickou situací v ČR) - zhodnotí na základě dostupných a osvojených znalostí postavení (význam) místního regionu v rámci státu a vzhledem k sousedním regionum, posuzuje přednosti, příležitosti, bariéry a rizika v dalším rozvoji místní oblasti	Severovýchodní Čechy, Východní Čechy, Vysocina, Jižní Morava, Střední Morava, Ostravsko-slezská oblast Místní region - zeměpisná poloha - vztahy k okolním regionům - přírodní charakteristika - socioekonomická charakteristika Geografická exkurze na téma „Místní region“	VDO Občan, občanská společnost a stát; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení o regionech v ČR	OVO: 7.1, 7.2, 7.3 OVO Vo:4.2
--	--	--	---

Zemepis – 9. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrančení a lokalizaci regionu světa; - porovnává a primereně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské pomery, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států; - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich. - rozdelí státy podle geografické polohy, rozlohy a lidnatosti - rozdelí státy světa podle stupně hospodářského rozvoje - uvede mezinárodní politické organizace a seskupení, jejichž součástí je i ČR, zhodnotí jejich význam - uvede ohniska neklidu v současném světě, objasní hlavní	Politický zeměpis - poloha, rozloha, lidnatost - státní hranice - státní zřízení - správní členění - způsob vlády - stupeň rozvoje státu světa - mezinárodní politické organizace a seskupení - ohniska neklidu v současném světě	VMEGS Objevujeme Evropu a svět: orientace na politické mapy světa MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VDO Občan, občanská společnost a stát: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; Formy participace občana v politickém životě MeV Fungování a vliv médií ve společnosti VMEGS – Objevujeme Evropu a svět: klíčové mezníky světové historie jako východiska pro vyspelost jednotlivých oblastí světa VMEGS Objevujeme Evropu a svět: příčiny a důsledky politických, náboženských, hospodářských a kulturních rozporů MuV – Lidské vztahy	OVO Vo: 5.2

príчины konfliktu - vypočítá přírůstek obyvatelstva na modelových příkladech, zjistí, uvede příklady států s kladným a záporným přírůstkem, porovná tyto státy, vyhledá nejnovější údaje o počtu obyvatelstva, uvede pravděpodobný budoucí vývoj - porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi - vysvětlí pojmy: migrace, imigrace, emigrace - rozdelí obyvatelstvo podle ras, jazyku - vyjmenuje nejvýznamnější náboženství ve světě - rozdelí obyvatelstvo podle věku, pohlaví a ekonomické aktivity - porovná venkovská a městská sídla, jejich význam v minulosti a dnes, vysvětlí pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole, uvede konkrétní příklady států, ve kterých s těmito městskými sídly setkáváme - vysvětlí pojem: územní struktura	Obyvatelstvo - sídla - obyvatelstvo světa a jeho početní růst - rozmístění obyvatelstva na Zemi - územní pohyb obyvatelstva - lidské rasy, národy, jazyky - náboženství ve světě - struktura obyvatelstva - městská sídla - proces urbanizace - územní struktura měst	VMEGS Objevujeme Evropu a svět: orientace na politické mapy světa OSV Sociální rozvoj EV Vztah člověka k prostředí: příčiny a důsledky zvyšování rozdílu globalizace jevu a procesu MuV Kulturní difference; Etnický původ: územní aspekty MuV Kulturní difference; Etnický původ: územní aspekty, Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity EV Lidské aktivity a problémy ŽP; Vztah člověka k prostředí EV Ekosystémy: lidské sídlo – město – vesnice; umělý ekosystém; kulturní krajina VMEGS Objevujeme Evropu a svět: orientace v tematických mapách,	D – Křesťanství a středověká Evropa
---	---	---	--

mest; objasní, jakou úlohu plní různé části města Žák: - rozliší a zhodnotí hlavní skupiny hospodářské činnosti, vyjmenuje hospodářské systémy v minulosti a v dnešní době - vysvětlí rozdíly mezi jádrovými a periferními oblastmi, uvede příklady těchto oblastí - posoudí význam zemědělství pro výživu lidstva a jeho propojení s ostatními složkami státního hospodářství - vyjmenuje různé typy zemědělství, uvede, ve kterých oblastech světa se s nimi setkáme, vybrané zemědělské plodiny zařadí do podnebných pásů, na mapě ukáže hlavní oblasti pěstování těchto plodin, uvede příklady různých chovu hospodářských zvířat a zhodnotí jejich význam v různých částech světa - vyhledá, uvede hlavní rybolovné oblasti - na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin, posoudí jejich význam pro jednotlivá	Svetové hospodárství - svetové hospodárství - jádrové a periferní oblasti - zemědělství - pěstování užitkových plodin, chov hospodářských zvířat - rybolov a lesní hospodářství - těžba nerostných surovin - energetika a těžký průmysl, spotřební průmysl - úloha dopravy v hospodářství - železniční, silniční, letecká, vodní a potrubní doprava a doprava informací - služby obyvatelstvu - cestovní ruch - hlavní oblasti cestovního ruchu - mezinárodní obchod - hl. hospod. organizace ve světě	grafech a ve statistických tabulkách světového hospodářství VMEGS Objevujeme Evropu a svět: porozumění historickým a politickým událostem, které ovlivňovaly vývoj světa VMEGS Objevujeme Evropu a svět: vývoj a mezníky světového zemědělství EV Lidské aktivity a problémy ŽP: průmysl a ŽP, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti, hospodářství s odpady	D – počátky lidské společnosti, význam zemědělství pro rozvoj lidské společnosti
---	---	---	---

průmyslová odvětví - vyjmenuje hlavní průmyslová odvětví těžkého a spotřebního průmyslu - vyjmenuje druhy dopravy, porovná jejich význam (rozvoj) dříve a dnes - zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo - na mapě ukáže hlavní oblasti cestovního ruchu - vysvětlí pojmy: import, export, aktivní a pasivní obchodní bilance - uvede nejdůležitější centra světového obchodu a hlavní hospodářské organizace ve světě - hodnotí postavení ČR v mezinárodním obchodu - srovnává rozdíly v hospodářském potenciálu tří největších hospodářských center (USA, EU, Japonsko) - objasní pojem: krajina; uvede, čím je krajina tvořena - vysvětlí pojem: přírodní krajina; uvede vnitřní a vnější činitele, které krajinu utvářejí - uvede hlavní lidské činnosti, které se nejvýznamněji	Krajina, příroda a životní prostředí - krajina součástí přírody - přírodní krajina - kulturní krajina - životní prostředí lidské společnosti	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí VMEGS Objevujeme Evropu a svět: globální ovlivnění společenského a hospodářského vývoje rozvojem dopravy VMEGS Objevujeme Evropu a svět: předpoklady a ukazatele globalizace mezinárodního obchodu EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí: udržitelný rozvoj společnosti EV Základní podmínky života; Ekosystémy; Lidské aktivity a problémy ŽP VMEGS Objevujeme Evropu a svět: evropské krajiny EV Lidské aktivity a problémy ŽP: udržitelný rozvoj společnosti, Vztah člověka k prostředí, životní styl,	Pr – Základy ekologie: organismy a prostředí
---	--	---	---

podílejí na přeměně krajiny Žák: - vyjmenuje složky životního prostředí, rozliší životní prostředí z hlediska kvality - uvede přímé a nepřímé vlivy lidských zásahů do životního prostředí - rozdelí přírodní zdroje, uvede důsledky těžby nerostných surovin, zdůvodní nutnost chránit zdroje pitné vody před znečištěním - objasní, které faktory se podílejí na ohrožení půdy v krajině a proč dochází k pustnutí krajiny - doloží, jak průmyslová výroba a doprava ovlivňují ovzduší, vysvětlí pojmy: imise, emise, kyselý déšť, skleníkový efekt - uvede, ukáže, kterými prvky je tvořena místní krajina - objasní, které faktory se podílejí na ohrožení místní krajiny, navrhne, jakým způsobem se lze bránit proti poškozování krajiny - na konkrétních příkladech doloží, jak	Vlivy člověka a lidské společnosti na krajinu - lidé a životní prostředí - přírodní zdroje - půdy a životní prostředí - vzduch a životní prostředí Terénní geografická výuka - téma – Krajina a životní prostředí Působení životního prostředí na člověka a lidskou	prostředí a zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví VMEGS Objevujeme Evropu a svět: globální problémy lidstva MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení v oblasti životního prostředí MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení v oblasti životního prostředí OSV Osobnostní rozvoj: Rozvoj schopností poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Kreativita, Sociální rozvoj, Komunikace, Kooperace	Pr – Základy ekologie, ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území, Praktické poznávání přírody OVO Vo: 5.3, 5.4, 5.5
---	---	--	---

253

6.7. CLOVĚK A ZDRAVÍ

6.7.1. Telesná výchova

Charakteristika vyučovacího predmetu Telesná výchova

Vyučovací predmet Telesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Clovek a zdraví. Hlavním cílem vyučovacího predmetu je komplexní vzdělávání žáku v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmu, současně i k poznání účinku konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvorivost, překonání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Telesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i z ybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Telesná výchova

Predmet Telesná výchova je členena do tří základních, na sebe navazujících etap, ty se mezipředmětově prolínají. První etapa zahrnuje 1. – 3. ročník, druhá 4. - 5. ročník a třetí 6. – 9. ročník.

V každém ročníku jsou 2 hodiny týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- a) činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při Tv, bezpečnost při pohybových činnostech
- b) činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení, lyžování, další pohybové činnosti
- c) činnosti podporující pohybové učení - komunikace v Tv, organizace při Tv, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností

Vzdělávání je zaměřeno na

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a ní zdraví a na osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit

Organizace - žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v telocvičce, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcivku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému uklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a náradí. Podle zájmu žáka lze organizovat lyžařský výcvik napříč ročníky.

Do vyučovacího předmětu Tělesná výchova jsou začleněna průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova prolínají vzdělávacím obsahem celého předmětu Tělesná výchova, proto nejsou v tabulce uvedeny.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Tělesná výchova

Kompetence k učení	- žáci jsou vedeni k osvojení si základního telocvicného názvosloví, zmerí základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, orientují se v informacích zdrojích o aktivitách a sportovních akcích - učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky
Kompetence k řešení problému	- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka, řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a náradím - učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
Kompetence komunikativní	- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích, učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají, zorganizují jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty - učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a ocenování přínosu druhých, vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci
Kompetence sociální a personální	- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair - play , dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině - učitel zadává úkoly při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch
Kompetence občanské	- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují primerenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti, spojují svou pohybovou činnost se zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, jsou vedeni ke kritickému měření, hodnotí cvičení, učí se být ohleduplní a taktní

	- učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledku
Kompetence pracovní	- žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé telocvicné náradí a náčiní

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Telesná výchova

1. stupeň

1. CINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ZDRAVÍ, ÚROVEN POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ A CINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UCENÍ

Očekávané výstupy (OVO) – 1. období

žák

- 1.1 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- 1.2 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné v skupině; usiluje o jejich zlepšení
- 1.3 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- 1.4 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- 1.5 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti její organizaci

Očekávané výstupy (OVO) – 2. období

žák

- 1.6 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje primerenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- 1.7 zarazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- 1.8 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- 1.9 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- 1.10 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- 1.11 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- 1.12 užívá při pohybové činnosti základní osvojované telocvicné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- 1.13 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy
- 1.14 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- 1.15 orientuje se v informačních zdrojích a pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

1. stupen

2. CINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy (OVO)

- 2.1 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zarazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- 2.2 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- 2.3 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatežovanými svaly
- 2.4 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- 2.5 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

3. CINNOSTI OVLIVNUJÍCÍ ÚROVEN POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy (OVO)

- 3.1 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvorivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- 3.2 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky jejich možné příčiny

4. CINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UCENÍ

Očekávané výstupy (OVO)

- 4.1 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvicence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisu, uživatele internetu
- 4.2 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – cestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
- 4.3 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- 4.4 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
- 4.5 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
- 4.6 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
- 4.7 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Tělesná výchova

1. etapa 1. – 3. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
- zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviku - dbá na správné dýchání - zná kompenzační a relaxační cviky - uplatňuje zásady pohybové hygieny - zná a užívá základní telocvicné pojmy – názvy pohybových činností, telocvicného náradí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportu a soutěží - rozumí povelům poradových cvičení a správně na ně reaguje - dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v telocvicně, na hřišti, v přírodě, ve vodě	Príprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti Cvícení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu Telocvicné pojmy-komunikace v Tv		OVO: 1.1, 1.4 OVO: 1.1, 1.2., 1.4. OVO: 1.5 OVO: 1.1,1.4.,1.5.

[illegible]

- učí se šplhat na tyči - zvládne cvičení na žínence –kotouly, stoj na hlavě apod. - provádí přitahování do výše cela na hrazde - naučí se správnou techniku odrazu z mustku při cvičení na koze - projevuje primerenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti - respektuje zdravotní handicap - zná význam sportování pro zdraví - zvládne základní kroky některých lidových tanců - seznámí se s dětským aerobikem - seznámí se s kondičním cvičením s hudbou - zvládne techniku jednoho plaveckého stylu - provádí skoky do vody	Základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu Základy gymnastiky -cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravná cvičení a úpoly Vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play Základní plavecká výuka-základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob, hygiena plavání a adaptace na vodní		OVO: 1.2, 1.4, 1.5 OVO: 1.1, 1.4. OVO: 1.1, 1.2, 1.4., 1.5
--	---	--	---

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou - zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahrnutí a uvolnění - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu	Příprava ke sportovnímu výkonu		OVO: 1.7, 1.12, 1.13
- zvládne základní kroky lidových tanců, seznámí se s dětským aerobikem a kondičním cvičením s hudbou - dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - dbá na správné dýchání - zná kompenzační a relaxační cviky - uplatňuje zásady pohybové hygieny	Cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – tanečky, základy estetického pohybu		OVO: 1.6, 1.8, 1.9
- zná a užívá základní telocvicné pojmy – názvy pohybových činností, telocvicného náradí a náčiní - zná pojmy z pravidel sportu a soutěží - rozumí povelům poradových cvičení a správně na ně reaguje	Telocvicné pojmy-komunikace v Tv		OVO: 1.12

- dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v telocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě - adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka - zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti - používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv - jedná v duchu fair-play - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, vytváří varianty osvojených pohybových her, zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy, zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka, reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti, provádí přihrávky jednoruč a obouruč, driblíng - rozlišují míč na basketbal a volejbal - učí se ovládat hru s basketbalovým míčem - nacvičuje strelbu na koš - nacvičuje prehazovanou - zná pravidla prehazované, malé	Bezpečnost při sportování základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvorivost a využití netradicního náčiní při cvičení, organizace při Tv, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových aktivit Základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvorivost a využití netradicního náčiní při cvičení, organizace při Tv, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových aktivit		OVO: 1.6, 1.9, 1.11 OVO: 1.6, 1.8, 1.10, 1.13
---	---	--	---

kopané, florbalu a řídí se jimi - zná cviky na zdokonalení obratnosti a pohotovosti - je schopen soutěžit v družstvu - dohodne se na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržuje ji - je si vědom porušení pravidel a následku pro sebe družstvo - pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - zná techniku hodů kriketovým míčkem - zná princip štafetového běhu ubehne 400 m a 800 m - zná taktiku při běhu k metě, sprintu, vytrvalostního běhu, při běhu terénem s překážkami - šplhá na tyči - zvládne cvičení na žínence – napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad s různým zakončením, stoj na hlavě - provádí přitahování do výše celá na hrazdě, výmyk - zvládá správnou techniku odrazu z mustku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu	Základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu Základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, prupravná		OVO: 1.6, 1.9, 1.10, 1.11, 1.14, 1.15
---	---	--	--

266

3. etapa 6 – 9. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli - zvládá techniku nové atletické disciplíny - zvládá cvičební prvky na hrazde i kruzích - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond - zvládá jednoduché tanecní kroky - uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz), zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě - zvládá rychlý a bezpečný pohyb na bruslích všemi směry, osvojené dovednosti uplatní i při hře lední	Atletika Beh vytrvalostní, beh přes nízké překážky Skok daleký Skok vysoký - zlepšování Hod granátem Vrh Gymnastika Hrazda - toc vzad Kruhy - překot vzad Trampolína - skoky Švédská bedna nadél - kotoul, roznožka Šplh - bez přírazu, s obmenami Rytmičká a kondiční gymnastika - polkový krok Sportovní hry - míčové Turistika a pobyt v přírodě - uplatnění získaných poznatků ze školy v přírodě	EV – vede k vnímavému a citlivému	OVO: 2.3, 3.2, 4.2, 4.5, 4.1 OVO: 2.3, 3.2, 4.1, 4.2, 4.5 OVO: 2.1, 2.3, 2.5, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 OVO: 2.4, 2.5, 3.1, 4.2, 4.3, 4.6, 4.7 OVO: 2.1, 2.3, 2.5, 3.1, 3.2, 4.2, 4.5

hokej - zaradí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost, provede ošetření lyží, 1. pomoc při úrazu - ukáže jednoduché prvky při jízdě - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	Bruslení – Lední hokej, hra Lyžování – osvojení sportu na horách, 1. pomoc, jednoduché prvky – pluh, základní oblouky Význam pohybu pro zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	přístupu k přírodě EV- ochrana přírody při masových sportovních akcích	OVO: 2.1, 2.5, 3.1, 4.1, 4.2, 4.5, 4.6, 4.7 OVO: 2.1, 2.2, 2.4, 2.5
--	--	--	---

6.7.2. Výchova k občanství a ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu Výchova k občanství a ke zdraví

Vyučovací předmět Výchova k občanství a ke zdraví vznikl integrací očekávaných výstupů oboru RVP ZV Výchova k občanství a Výchova ke zdraví, je předmětem, jehož cíle, zaměření a vzdělávací obsah vycházejí ze vzdělávacích oblastí Clovek a společnost a Clovek a zdraví. Ve svém obsahu a kompetencích bezprostředně předmět navazuje na vzdělávací oblast Clovek a jeho svět.

Cílem předmětu je připravovat mladého člověka na život ve své budoucí rodině a na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti.

Předmět je zaměřen na postupné formování občanského profilu žáka, na utváření vztahu ke skutečnosti, na orientaci žáka ve významných okolnostech společenského života. Připravuje žáky řešit některé problémy související se zakládáním a vedením vlastní domácnosti. Otevírá cestu k sebepoznávání a poznávání osobností druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, s činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivce do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Prinášá základní poznatky související s preventivní ochranou zdraví, zaměřuje se na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, na dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a celit vlastnímu ohrožení. Rozvíjí další potřebné kompetence s využitím nových poznatků o přírodě, člověku, vztazích mezi lidmi. Učí ho dívat se na vlastní činnosti z hlediska potřeb dospívajícího jedince i z hlediska životních perspektiv a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Výchova k občanství a ke zdraví

Výchova k občanství a ke zdraví je povinným předmětem pro žáky 2. stupně základní školy. Vyučuje se s časovou dotací 1 hodina týdně. Do vzdělávacího obsahu jsou zařazena všechna průřezová témata. Část očekávaných výstupů Výchovy k občanství je naplňována v předmětech Dějepis, Zeměpis, Informatika a Pracovní činnosti. Do předmětu jsou zařazena témata finanční gramotnosti.

V předmětu Výchova k občanství a ke zdraví lze využít rozmanité metody a formy práce, např.: frontální, skupinová, samostatná práce, vytváření projektu, modelování situací, diskuse, komunitní kruhy, besedy s odborníky.

Výuka směřuje k:

- vnímání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivnění denního režimu, k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví

- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými lidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji
- utváření vedomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti a osobnosti druhých lidí, k osvojení si zdravých mezilidských vztahů a základních etických a morálních postojů
- vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se žáci náhodně setkají
- úcta k sobě, k svému partnerovi, své rodině, k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti a k získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- příprave žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě a na život v Evropě
- k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vztazích a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- rozpoznávání názoru a postoju ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování svých myšlenek, citů, názoru, postoju, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k primerenému obhajování svých práv

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výchova k občanství a ke zdraví

Kompetence k učení	- podněcujeme žáky k zájmu o řešení a objevování nových věcí - vedeme žáky ke spolupráci při plnění úkolu, vybízíme je k aktivitě a vhodně je motivujeme - pomáháme žákům s výběrem vhodných pomůcek a publikací - využíváme vhodných povzbuzujících hodnocení - zadáváme úkoly, které vyžadují samostatné vyhledávání informací z různých zdrojů a při nichž žáci spolupracují a vzájemně hledají cestu ke správnému řešení - umožňujeme žákům pracovat s materiály a zdroji, v nichž si mohou ověřit správnost svého řešení - dáváme žákům prostor pro prezentaci výsledku jejich práce (např. nástenky, prezentace,...)
--------------------	--

	- vyžadujeme dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech - vhodně zvolenými otázkami nebo pracovními úkoly směřují ke pochopení souvislostí - propojujeme konkrétní situace z běžného života s poznatky z různých vzdělávacích oblastí - umožňujeme žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory - vedeme žáky k prozkoumávání pohledu a názoru lišících se od jejich vlastních - umožňujeme žákům zhodnotit úspěšnost dosaženého cíle - sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků, ocenujeme jejich pokrok podle individuálních schopností - učíme trpělivosti, povzbuzujeme
Kompetence k řešení problému	- učíme žáky nebát se problému – problém není hrozba, ale výzva - vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit - podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému - podporujeme netradicní způsoby řešení problému - podporujeme samostatnost, tvorivost a logické myšlení - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problému - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problému prakticky zvládají
Kompetence komunikativní	- zaměřujeme se na využívání všech dostupných médií - klademe důraz na kultivovaný projev - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. - podporujeme kritiku a sebekritiku - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií - vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci své osoby a

	své školy na veřejnosti - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích - učíme žáky naslouchat druhým jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace - učíme žáky asertivnímu chování a nonverbální komunikaci
Kompetence sociální a personální	- minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyucování - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce - rozvíjíme schopnost žáku zastávat v týmu různé role - učíme žáky kriticky hodnotit práci týmu, svoji práci i práci ostatních členů týmu - učíme žáky odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky a mezi žáky a učiteli - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli - posilujeme sebedůvěru žáku a jejich vzájemný respekt
Kompetence občanské	- seznamujeme žáky se školním řádem a důsledně dbáme na jeho dodržování - vedeme žáky k odmítání projevu rasismu, xenofobie a nacionalismu včetně agresivního, hrubého, nezdvořilého chování - podporujeme kamarádké chování a schopnost pomoci - na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí - podporujeme různé formální a neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod. - v rámci predmetu i na mimoškolních akcích upevňujeme

	žádoucí pozitivní formy chování žáku - využíváme pomoci a zkušenosti odborníku – výchovných poradcu, PPP, policie - průběžně seznamujeme žáky s vhodnými právními normami. - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí - vedeme žáky k zapojení do sportovních a kulturních akcí v našem regionu - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k našemu kulturnímu dědictví a jeho ochraně
Kompetence pracovní	- umožňujeme žákům zhodnotit jejich schopnosti a výsledky vlastní práce i práce druhých - vedeme žáky k pečlivosti a důkladnosti při práci - sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků a ocenujeme jejich pokrok - vyžadujeme dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel - umožňujeme žákům prezentovat výsledky jejich práce - předkládáme ve výuce v dostatečném počtu studijní materiály a zdroje - cíleně motivujeme žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání) - seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci EU

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výchova ke zdraví

2. stupeň

- 1.1. respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě)
vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevní komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- 1.2. vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví; dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- 1.3. usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- 1.4. vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníku, rodiny i v nejbližším okolí
- 1.5. dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- 1.6. uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; sverí se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- 1.7. projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- 1.8. samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- 1.9. optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- 1.10. v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování
- 1.11. dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- 1.12. vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníku, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- 1.13. projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Výchova k občanství

1. CLOVEK VE SPOLECNOSTI

žák

- 1.1. objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
- 1.2. rozlišuje projevy vlastenectví od projevu nacionalismu
- 1.3. zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje
- 1.4. zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíle z ní vybírá akce, které ho zajímají
- 1.5. kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
- 1.6. zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a v situacích a v situacích ohrožení
- 1.7. uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem
- 1.8. objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
- 1.9. rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášlivosti
- 1.10. posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

2. CLOVEK JAKO JEDINEC

žák

- 2.1. objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- 2.2. posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- 2.3. rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- 2.4. popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pestovat zdravou sebevědomost

3. STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

žák

- 3.1. rozlišuje a porovnává různé formy vlastenectví, uvede jejich příklady
- 3.2. objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání

- 3.3 dodržuje zásady hospodárnosti, popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým i sverným majetkem, vyhýbá se rizikům v hospodárení s penězi
- 3.4 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí
- 3.5 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvku, které ze státního rozpočtu získávají občané
- 3.6 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti
- 3.7 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu

4. STÁT A PRÁVO

žák

- 4.1 rozlišuje nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovná jejich znaky
- 4.2 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, kraje a státu
- 4.3 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů
- 4.4 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů
- 4.5 primerne uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod
- 4.6 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství
- 4.7 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupe věcí
- 4.8 dodržuje právní ustanovení, která se na vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování
- 4.9 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů
- 4.10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší pr trestný čin, uvede jejich příklady

5. MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVET

žák

- 5.1 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování

- 5.2 uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy
- 5.3 uvede příklady některých projevů globální vná jejich klady a zápory
- 5.4 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
- 5.5 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu
- 5.6 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobu jeho potírání

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výchova k občanství a ke zdraví

Výchova občanství a ke zdraví - 6. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - zná svá práva a dodržuje povinnosti - navrhuje společná pravidla chování, spolupracuje s ostatními při sestavování pravidel - vysvětlí význam vzdělávání pro jeho další život	NAŠE ŠKOLA Práva a povinnosti žáka Společná pravidla a normy Žákovský parlament Význam vzdělávání	VDO Občanská společnost, občan, občanská společnost a stát	OVO Vo: 1.1, 1.2, 1.7, 1.8, 1.10
- seznámí se se správnými orgány obce, vysvětlí jejich funkci a úkoly - zná významná památná místa obce i jména rodáku a jejich přínos pro obec - uvede příklady místních tradic - podle svých možností se zapojuje do života obce	NAŠE OBEC, REGION, KRAJ Důležité instituce Památná místa, rodáci, místní tradice	EV Vztah člověka k prostředí	
- vysvětlí svůj vztah k pojmu vlast a vlastenectví - zná státní symboly a jejich užívání - pojmenuje některé významné dny, svátky, tradice i významné osobnosti - vyjadřuje své názory a pocity - vysvětluje zajímavosti a odlišnosti	NAŠE VLAST Státní symboly, státní svátky, významné dny Co nás proslavilo	VMEGS Objevujeme Evropu a svět, naše vlast a Evropa	
	RODINA A ŠIRŠÍ SOCIÁLNÍ		

rodin jiných kultur - je tolerantní k druhému pohlaví - správně chápe role v rodině - je tolerantní k různým způsobům komunikace - zdokonaluje schopnost aktivně naslouchat - odmítá komunikaci ponižující jiného člověka	PROSTŘEDÍ Rodina – postavení a role ženy a muže Vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte Komunikace Komunikace v rodině a mezi vrstevníky Kamarádství, přátelství, láska	OSV Poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace Muv Lidské vztahy, multikulturalita	OVO Vz: 1.1,1.2,1.5,1.9
- uvědomuje si pozitiva i negativa životního stylu pro zachování zdraví - vyjadřuje své pocity v souvislosti s otázkami situace v rozvojových zemích - poznává sám sebe - odmítá negativní řešení konfliktu	ROZVOJ OSOBNOSTI Duševní a tělesné zdraví Vyrovňování se s problémem	OSV Psychohygiena, komunikace	OVO Vz: 1.4,1.8,1.9
- vyjadřuje názory, pocity a postoje ke krizovým situacím - odmítá šikanu - překonává strach při řešení krizových situací, vyhledá pomoc - rozvíjí vlastní empatii - plánuje správný režim dne	OSOBNÍ BEZPEČÍ Způsoby chování v krizových situacích, jak a kde hledat pomoc Způsoby chování při pobytu v různých prostředích Dětská krizová centra, linky duvery	Muv Etnický původ OSV Kooperace a kompetice, řešení problému a rozhodovací dovednost	OVO Vz 1.5,1.9,1.12,1.13

- chápe nezastupitelnost pohybových aktivit v péči o zdraví člověka	PÉČE O ZDRAVÍ Osobní hygiena Odívání – různé příležitosti a činnosti Režim dne		OVO Vz: 1.3,1.4,1.7,1.8
- vnímá význam výživy v životě dítěte - uvedomuje si přednosti a slabiny svého stravování - sestavuje vhodný jídelníček	ZDRAVÁ VÝŽIVA Vliv výživy na zdravotní stav lidí Výživová hodnota potravy, energetická potřeba organismu Způsoby technologie zpracování jednotlivých druhů potravin ve vztahu ke zdravé výživě	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí	OVO Vz: 1.3,1.4,1.7,1.8
- vyjadřuje své pocity, chápe důvody změny nálad - vhodně jedná s vrstevníky opačného pohlaví, s rodiči a prarodiči - toleruje odlišné názory, dokáže se vžít do postoju rodičů - chápe důvody změn v hodnotové orientaci dospívajících - vnímá rozdíl mezi přátelstvím, láskou materskou a partnerskou	SEXUÁLNÍ VÝCHOVA Proměny člověka v období dospívání Vztahy mezi chlapci a děvčaty	Mev Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	OVO Vz: 1.2,1.8,1.10?1.11
- umí vyjádřit své názory, pocity, postoje k systému hodnot - zdurazuje negativa drogových závislostí - kriticky hodnotí reklamu, odsuzuje prodej tabákových a	PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK Pozitivní životní cíle a hodnoty Alkoholismus Kouření Propagace tabákových výrobků a	OSV Sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, řešení problému a rozhodovací	

alkoholických výrobků nezletilým osobám - vnímá důsledky kouření, alkoholu a jiných drog – vznik nemocí člověka	alkoholu formou reklamy Centra odborné pomoci	dovednost MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	OVO Vz: 1.3,1.8,1.12, 1.13
--	--	---	----------------------------

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - uvede příklady kulturních institucí v regionu a popíše jejich činnost - podle svého zájmu si vybírá kulturní akce, které ho zajímají - uvede příklady některých náboženství - vysvětlí, jak rozumí pojmu masová kultura - objasní možná nebezpečí působení masmédií na člověka - popíše možnosti ochrany kulturních a přírodních památek a jak se může na ochraně sám podílet - zdůvodní nepřijatelnost vandalství a aktivně proti němu vystupuje - pojmenuje rozdíly mezi lidmi ve společnosti - posoudí důležitost vzájemné solidarity mezi lidmi - uvede příklad pomoci v nouzi nebo v situaci ohrožení	KULTURNÍ ŽIVOT Kulturní instituce Umení Víra a náboženství Masová kultura, masmédia Ochrana přírodního a kulturního bohatství LIDSKÁ SETKÁNÍ Půrodní a sociální rozdíly mezi lidmi Rovnost a nerovnost Lidská solidarita	EV Vztah člověka k prostředí Mev Fungování a vliv médií ve společnosti OSV Poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace	OVO Vo: 1.3, 1.4, 1.5, 1.6, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10

283

s nedodržováním pravidel v životních situacích - hledá kompromis ve vztazích a zaujímá stanovisko k nevhodným postojům lidí - vyjadřuje své pocity spojené s životem ve vlastní rodině - respektuje názory týkající se postižených lidí, zaujímá k nim stanovisko - chápe pocity a potřeby lidí - rozvíjí etické vztahy k nemocným a zdravotně postiženým lidem - argumentuje, proč je každý za vlastní zdraví i zdraví ostatních odpovědný sám - vyjadřuje a vhodně formuluje své názory, hledá možná řešení a vede konstruktivní diskusi - toleruje odlišnosti stravování různých národů a kultur - hledá přednosti a nedostatky ve výživě - vyjadřuje své pocity spojené s poruchami výživy a nevhodnými stravovacími návyky	RODINA práva a povinnosti, rodičovská zodpovědnost, požadavky spojené se vstupem do samostatného života LIDSKÉ ZDRAVÍ zdraví, nemoc, dedičnost, význam očkování, prevence přenosu infekčních chorob, život s handicapem hlavní zásady péče o zdraví ZDRAVÁ VÝŽIVA hlavní zásady správné výživy, alternativní výživa, poruchy výživy	VDO Občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát OSV Poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdelení, interpretace vztahu mediálních sdelení a reality	OVO Vz: 1.1,1.2,1.3 OVO Vz: 1.6,1.7,1.8,1.9,1.12,1.13 OVO Vz: 1.3,1.8,1.12,1.13
---	--	---	--

285

286

Výchova k občanství a ke zdraví – 8. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - charakterizuje své osobní vlastnosti, hledá kladné i záporné vlastnosti u sebe i u druhých lidí - uvedomuje si, že poznání vlastní osobnosti pozitivně ovlivňuje jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - hledá způsoby, jak rozvíjet své dobré stránky a potlačovat špatné - snaží se kultivovat své charakterové a volní vlastnosti - uvedomí si význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek - chápe význam vrozených vloh a potřebu je rozvíjet - zamýšlí se nad smyslem lidského života - hledá svůj životní cíl a cesty k jeho realizaci - vyjadřuje své pocity spojené	CLOVEK JAKO JEDINEC Podobnost a odlišnost lidí Vnitřní svět člověka Osobní rozvoj	OSV osobnostní rozvoj, sociální rozvoj, sebepoznávání a sebepojetí	OVO Vo: 2.1, 2.2, 2.3, 2.4

288

k udržení zdraví a prevence chorob - vyjadruje své pocity spojené s nezbytností zdravé výživy a zdravého způsobu stravování - respektuje potřeby druhých lidí při volbě určitého způsobu stravování, včetně způsobu alternativní výživy - odmítá nežádoucí způsob výživy - zaujímá tolerantní postoj k lidem s obezitou, podvýživou, chová se k nim empaticky - přispívá podle svých možností k udržení zdraví pomocí zdravé výživy a zdravého způsobu stravování	ZDRAVÁ VÝŽIVA nežádoucí způsoby výživy, standardizovaná denní spotřeba potravin, reklama a hygiena potravin	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	OVO Vz: 1.3,1.4,1.7,1.8
- vyjadruje své pocity spojené s nebezpečím závislosti na drogách - používá přesvědčivou argumentaci ústící k odmítnutí drogy - řeší situace vzniklé z důvodu vzniku závislostí, nabízí možné způsoby pomoci - přispívá podle svých možností k prevenci drogových závislostí	PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK příčiny vzniku závislosti, možnosti obrany, pomoc v krizi	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, tvorba mediálního sdělení OSV Seberegulace a sebeorganizace, řešení problému a rozhodovací	OVO Vz 1.3,1.8,1.12, 1.13

- vyjadruje své pocity při narušení osobního bezpečí jedince či skupiny - dokáže řešit situace vzniklé z důvodu agresivity a násilí či mimorádné situace - zaujímá odmítavý postoj k domácímu násilí, šikane a agresí - přispívá podle svých možností k prevenci násilí a poskytování první pomoci - vyjadruje své pocity spojené s odlišnostmi v lásce a sexualitě - přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování - respektuje druhé lidi v oblasti lidské sexuality - nesouhlasí s konzumním vztahem k sexu a sexualitě - zaujímá odpovědný postoj k plánovanému rodičovství, k nenarozenému a narozenému dítěti - chápe zdravotní a etické problémy prerušení těhotenství, seznamuje se s možnostmi antikoncepce - poznává své možnosti v hledání lásky, toleranci a empatii v lidské sexualitě	OSOBNÍ BEZPEČÍ agresivita a její formy, nebezpečí kolem nás LIDSKÁ SEXUALITA postoje k sexuálnímu chování, rozhodování v oblasti sexuálního chování, plánované rodičovství a umělé prerušení těhotenství, metody antikoncepce, ochrana a prevence reprodukčního zdraví	dovednost MuV Kulturní difference, etnický původ, multikulturalita MuV Kulturní difference MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdelení, interpretace vztahu mediálních sdelení a reality OSV Sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, řešení problému a rozhodovací dovednost, hodnoty, postoje praktická etika	OVO Vz: 1.5,1.9,1.12,1.13 OVO Vz: 1.1,1.3,1.10,1.11,1.13
--	--	--	--

Výchova k občanství a ke zdraví – 9. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - charakterizuje své nejdůležitější osobní kvality, své přednosti i omezení pro různé činnosti - rozhoduje se o svém dalším vzdělávání - samostatně vyhledává informace důležité pro rozhodování o volbě budoucího profesního zaměření - sestaví strukturovaný životopis - v modelových situacích prezentuje svoji osobu na trhu práce - chápe význam vzdělání a vzdělávání v životě člověka i nutnost celoživotního vzdělávání - vysvětlí, jaký význam má pro život jednotlivce a společnosti právní úprava vybraných oblastí společenského života (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) - seznamuje se se základními právními pojmy - uvede příklady smluv upravující občanskoprávní vztahy (smlouva o pronájmu, o koupi, reklamace) - provádí jednoduché právní úkony	SVET PRÁCE, VOLBA POVOLÁNÍ Volba profesní orientace, osobní zájmy a cíle, sebehodnocení, využívání poradenských služeb Možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby Zaměstnání a způsoby hledání práce, informační základna pro volbu povolání, životopis, pohovor u zaměstnavatele PRÁVNÍ RÁD ČESKÉ REPUBLIKY Význam a funkce právního řádu Orgány právní ochrany občana, soudy Právní norma a předpis PROTIPRÁVNÍ JEDNÁNÍ Druhy a postihy protiprávního jednání	VDO Občan, občanská společnost a stát	OVO: Pč 7.2, 7.3 , 7.4 OVO Vo: 4.6, 4.7, 4.8, 4.9, 4.10

- vyhledává důležité informace v některých právních dokumentech - seznámí se s orgány právní ochrany a jejich úkoly - vysvětlí rozdíl mezi trestným činem a přestupkem, uvede jejich příklady - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, chápe rizika jejich porušování - zamýšlí se nad významem rodiny v současné době a nad faktory ohrožujícími její fungování - uvědomuje si význam ekonomického zabezpečení mladé rodiny - vysvětluje význam právní a mravní ochrany dítěte v případě rozvodu rodičů - uvědomuje si nutnost pečovat o své tělesné, ale i duševní zdraví - zamýšlí se nad svými možnostmi, jak se starat o své duševní zdraví - chápe nutnost předcházení civilizačním chorobám	Porušování předpisů v silničním provozu a práv k duševnímu vlastnictví PRÁVO V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ Význam právních vztahů Důležité právní vztahy Styk s úřady RODINA význam rodiny v současné době, problémy současné rodiny, ekonomické a právní otázky rodinného života, zanedbávání rodinné výchovy, náhradní rodinná péče PÉČE O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ péče o duševní zdraví, zásady hygieny, prevence civilizačních chorob, preventivní lékařské	VMEGS Evropa a svět nás zajímá OSV Poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace	OVO Vz: 1.1
--	---	--	--------------------

- chápe vliv způsobu výživy na rozvoj civilizačních chorob - podle svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - podle svých možností přistupuje zodpovědně k pravidlům zdravého životního stylu - uvědomuje si možná úskalí reklamy a uplatňuje osvojené komunikační dovednosti obrany proti manipulaci - uvědomuje si negativní vliv zneužívání návykových látek na životní perspektivu mladého člověka - na modelových situacích uplatňuje dovednosti své sociální dovednosti při jednání se závislými lidmi - v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - chrání své osobní bezpečí, předchází rizikovým situacím - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	prohlídky ZDRAVÁ VÝŽIVA význam zdravé výživy pro aktivní život, výživa dětí, zdravý životní styl, nebezpečí reklamy PREVENCE ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK prevence zneužívání návykových látek a společenská nebezpečnost, hledání pomoci od závislosti, drogy ve sportu, způsob jednání se závislými lidmi	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdelení, interpretace vztahu mediálních sdelení a reality	OVO Vz: 1.5,1.6,1.7,1.8,1.12,1.13 OVO Vz: 1.3,1.4,1.7,1.8,1.12 OVO Vz: 1.11
--	---	--	--

- chápe význam plánovaného rodičovství a odpovědného vztahu k dítěti - uplatňuje preventivní způsoby chování v souvislosti s přenosnými chorobami - sverí se blízké osobě se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - seznamuje se s právními předpisy týkající se sexuality - chápe, jak může být ohroženo zdraví v souvislosti s rizikovým sexuálním chováním - přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování - vyhodnotí manipulativní vliv médií, užívá vhodné komunikační prostředky obrany proti manipulaci	OSOBNÍ BEZPEČÍ násilí ve společnosti a jeho řešení LIDSKÁ SEXUALITA předčasná těhotenství, manželství nezletilých a jejich důsledky, týrané, zneužívané a zanedbávané děti, nemoci přenosné pohlavním stykem, rizikové chování, sexualita a zákon, vliv médií	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, tvorba mediálního sdělení MuV Kulturní diference, etnický původ, multikulturalita OSV Sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, mezilidské vztahy, řešení problému a rozhodovací dovednost, hodnoty, postoje praktická etika	OVO Vz: 1.1,1.12,1.13 OVO Vz: 1.1,1.10,1.11,1.12,1.13
---	---	--	---

6.8. UMENÍ A KULTURA

6.8.1. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Hudební výchova

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umení a kultura. Umožňuje žákům, aby aktivně projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáku stali budoucí návštěvníci koncertních sálů a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a cítili rozdíl mezi umeleckou kvalitou a kýcem, ať už v oblasti umělecké či nonumělecké hudby. Snaží se je dovést k tomu, aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Hudební výchova

Hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. až 9. ročníku v jednohodinové týdenní dotaci. Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Výuka Hudební výchovy probíhá v samostatné učebně určené pro její výuku. Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně při mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní rádi hovoří. Při hodnocení výsledku práce žáka přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému muzickému komplexu hudebních činností. Je možné i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na: *Vokální činnosti*, *Instrumentální činnosti*, *Hudebně pohybové činnosti* a *Poslechové činnosti*.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěvecké mluvnice projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znející hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu sémanticky a formálně analyzovat a vhodně a citlivě ji „interpretovat“.

Do vyučovacího předmětu Hudební výchova jsou začleněna průřezová témata: Mediální a Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Hudební výchova

Kompetence k učení	- vedeme žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie - rozvíjíme u žáka receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, poslechovými a hudebně pohybovými
Kompetence k řešení problému	- učíme žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám - podporujeme netradicní (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci posuzují hudební dení - učíme se s nadhledem řešit různé problémové situace
Kompetence komunikativní	- učíme žáky porozumění hudbě - vedeme žáky k pochopení umění - učíme žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
Kompetence sociální a personální	- pomáháme žákům získat vhled do hudební kultury české i jiných národů - vedeme k pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostu mezi lidmi - prohlubujeme u žáka jejich vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury - učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních - respektujeme práci a roli ostatních

Kompetence občanské	- vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech - vedeme žáky k chápání umelecké tvorby jako vyjadřování osobních prožitků i postojů v mnohotvárném světě - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům - tvoříme uvolněnou atmosféru ve třídě, bez které plný hudební prožitek není možný
Kompetence pracovní	- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem - při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí - učíme žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti - pomáháme hudebně nadaným žákům

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Hudební výchova

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období (OVO)

žák

- 1.1 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- 1.2 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- 1.3 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- 1.4 reaguje pohybem na znející hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- 1.5 rozlišuje jednotlivé kvality tónu, rozpozná výrazné tempo a dynamické změny v proudě znející hudby
- 1.6 rozpozná v proudě znející hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

- 1.7 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

- 1.8 orientuje se v zápisu jednoduché písne či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
- 1.9 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivu skladeb a písní
- 1.10 rozpozná hudební formu jednoduché písne či skladby
- 1.11 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché predehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
- 1.12 rozpozná v proudu znející hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zretelné harmonické změny
- 1.13 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanecních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

2. stupeň

žák

- 2.1 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- 2.2 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě ; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého
- 2.3 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- 2.4 orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písne či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje
- 2.5 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu
- 2.6 orientuje se v proudu znející hudby, vnímá užití hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jak k logicky utvářenému celku
- 2.7 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami
- 2.8 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Hudební výchova

Hudební výchova - 1. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - dbá na správné dýchání a držení těla - provádí hlasová a dechová cvičení - zřetelne vyslovuje - zná význam not - rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpevní - vytleskává rytmus podle vzoru - rozlišuje krátké a dlouhé tóny - učí se používat dětské hudební nástroje k rytmickým cvičením a hudebnímu doprovodu - pozná a pojmenuje klavír, kytaru, flétnu, drívka, triangel, hůlky, bubínek - provádí hudebně pohybovou činnost (držení těla, chůze, jednoduché tanecní hry, pochod)	Vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) - hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 taktu) - dvojhlas (lidový dvojhlas) Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje (reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladeb pomocí nástroje z Orffovy instrumentace, zobcových fléten) - rytmizace, hudební hry (ozvěna) Hudebně pohybové činnosti - taktování, pohybový doprovod	VMEGS Evropa a svět nás zajímá - pochopení souvislosti evropských kořenů - pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti MuV Kulturní difference - základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách - učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy - rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti MeV Vnímání autora mediálních sdělení	OVO : 1.1 , 1.2 , 1.3 , 1.4 , 1.5

-pozná a naucí se vybrané vánoční koledy -pozná vybrané hudební nástroje (viz hudební nástroje) podle zvuku -seznámí se s varhanní hudbou -pozná hymnu ČR a rozumí smyslu textu	znejmí hudby (2/4 takt) -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) Poslechové činnosti -kvality tónu -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly(hudba pochodová, tanecní, ukolébavka, ...)		
---	---	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: -rozlišuje rytmus pomalý a rychlý, melodii stoupavou a klesavou, zeslabování a zesilování -vytleskává rytmus podle říkadel a písni -zná pojmy notová osnova, noty, houslový klíč -rozlišuje noty, pomlky, takty -doplní zpev hrou na jednoduché hud. nástroje -zazpívá vybrané vánoční koledy -pozná a rozlišuje hudební nástroje podle zvuku – klavír, trubka, housle, pikola -užívá detské hudební nástroje -pohybuje se podle daného rytmu, při tanci tleská a do pochodu bubnuje -pohybové vyjádří hudbu, zpev s tancem	Vokální činnosti -pevecký a mluvní projev (pevecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpev, rozšiřování hlasového rozsahu) -hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon) Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbic pomocí nástroje z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) -rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace Hudební pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znející hudby (2/4 takt) -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)	MuV Lidské vztahy -tolerantní vztahy a rozvíjení spolupráce s jinými lidmi bez ohledu na jejich kult., náboženskou příslušnost - tolerance, empatie, umění vžít se do role druhého MeV Vnímání autora mediálních sdelení -vyjádření, hodnocení a kombinace slov, obrazu a zvuku	OVO : 1.1 , 1.2 , 1.3 , 1.4 , 1.5 , 1.6

-rozlišuje umelou a lidovou píseň -seznámí se s vybranými skladbami klasiku	Poslechové činnosti -kvality tónu, vztahy mezi tóny (akord) -hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, tanecní, ukolébavka, ...)		
---	--	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: -vytleskává a taktuje dvoutvrteční a třítvrteční takt -pojmenuje notovou osnovu, rozliší a přečte z notového zápisu takt dvoutvrteční, třítvrteční, rozlišuje a umí napsat notu celou, pulovou, čtvrtovou, podle zápisu not pozná stoupavou a klesavou melodii -seznámí se s hymnou ČR -naucí se zpívat vybrané písně a dbá na správné dýchání -rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, žestové a uvede příklad -doprovází na rytmické nástroje -rozliší rytmus valčíku a polky, umí polkové a valčíkové kroky (chuze dvoudobá, třídobá) - pohybové vyjádří hudbu	Vokální činnosti -pevecký a mluvní projev (pevecké dovednosti, hlasová hygiena, dynamicky odlišný zpěv, rozšiřování hlasového rozsahu) -hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 a 3/4 taktu) -dvojhlas (lidový dvojhlas, kánon) Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástroje z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) -rytmizace, hudební hry (otázka – odpověď), hudební improvizace Hudební pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znející hudby (2/4 takt) -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace)	VMEGS Evropa a svět nás zajímá -schopnost srovnávat evropské kultury -podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám -iniciuje zájem žáka o osobní vzory	OVO : 1.1 , 1.2 , 1.3 , 1.4 , 1.5 , 1.6

-pozná B. Smetanu a A. Dvoráka -zná některá díla B. Smetany a A. Dvoráka -poslechem rozezná hudební nástroje -poslouchá vážnou hudbu, zábavnou, slavnostní	Poslechové činnosti -kvality tónu, vztahy mezi tóny (akord) -hudební výrazové prostředky, hudební prvky (pohyb melodie, rytmus) -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...)		
--	--	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: -učí se další písně, - dbá na správné dýchání, - zná pojmy repetice, houslový klíč -napíše houslový klíč -rozlišuje délky not a zapíše je -pozná dynamická znaménka p, mf, f a použije je v písni -zná stupnici C dur (názvy not) -rozlišuje nástroje dechové, smyčcové, klávesové, drnkací, bicí -doprovodí písně na rytmických nástrojích -rytmizuje říkadla	Vokální činnosti -pevecký a mluvní projev (pevecké dovednosti, hlasová hygiena) -hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (kánón a lidový dvojhlas) (rozvíjení činností z 1. období) - hudební rytmus (realizace písni ve 3/4 a 4/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (prodleva, dvojhlasé písně) -intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) -grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písni, orientace v notovém záznamu) Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástroje z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) -rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) -grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby)	MuV Kulturní diference -vnímat sama sebe jako občana -utváření vztahu spol. k minoritním skupinám -pochopení jedinečnosti každého člověka a jeho individuální zvláštnosti MuV Lidské vztahy -lidská solidarita -vzájemné obohacování lidských kultur	OVO : 1.7 , 1.8 , 1.9 ,1.12 , 1.13 ,

306

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: -pozná smyčcové nástroje – housle, violoncello, kontrabas - dechové nástroje – trubka, pozoun, lesní roh -seznámí se s hudebními nástroji v symfonickém orchestru -zná pojmy stupnice C dur, repetice, zesílení, zeslabení -pozná basový klíč -cte noty v rozsahu c1 – g2 v houslovém klíči -provede rozbor zapsané písně – druh písně, notový zápis, takt, melodie -seznámí se s krajovými lidovými tanci -taktuje čtyřčtvrteční takt -vysvětlí původ státní hymny - pohybové vyjádří nálady -seznámí se s relaxací -umí jednoduché dvojhlasé písně -naucí se vybrané písně J. Uhlíře a k. Šípa -dbá na správné dýchání -doprovodí písně na rytmické a melodické hudební nástroje	Vokální činnosti -pevecký a mluvní projev (pevecké dovednosti, hlasová hygiena) -hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (kánón a lidový dvojhlas) (rozvíjení činností z 1. období) - hudební rytmus (realizace písní ve 3/4 a 4/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (prodleva, dvojhlasé písně) -intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) -grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu) Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivu, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástroje z Orfeova instrumentáře, zobcových fléten) -rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry) -grafický záznam melodie (rytmické schéma jednoduché skladby)	MuV Etnický původ -rovnocennost všech etnických kultur -odlišnost, ale vzájemná rovnost MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdelení -citlivost vůči predsudkům -identifikování postoju a názoru autora-výrazové prostředky	OVO : 1.7 , 1.8 , 1.9 , 1.10 , 1.11 , 1.12 , 1.13

-poslouchá vybrané skladby -poslechem pozná vybrané smyčcové a dechové nástroje -rozpozná varhanní hudbu, vánoční hudbu a vánoční koledy, trampské písně	Hudební pohybové činnosti -taktování, pohybový doprovod znející hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) -pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) -orientace v prostoru (pamětné uchování tanecních pohybů) Poslechové činnosti -kvality tónu -vztahy mezi tóny -hudební výrazové prostředky a hudební prvky -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj (rozvíjení činností z 1. období) -hudební styly a žánry (hudba pochodová, tanecní, ukolébavka) -hudební formy (malá a velká písně, rondo, variace) -interpretace hudby (slovní vyjádření)		
---	---	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - správně nasadí tón, správně dýchá - odhadne správnou hlasitost zpevu, správně rozliší mluvený projev od peveckého - předvede hru na jednoduché Orffovy nástroje při produkci jednoduchých rytmických motivu - rozezná jednoduché tanecní kroky - rozezná dvoudobý a $\frac{3}{4}$ takt - rozpozná délku, sílu, barvu, výšku tónu - rozliší jednotlivé formy - zapíše noty do notové osnovy	<u>Vokální činnost</u> - pevecký projev - hlasová hygiena - opora učitelova hlasu <u>Instrumentální činnost</u> - hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře <u>Hudební pohybová činnost</u> - pohybový doprovod znející hudby - taktování <u>Poslechová činnost</u> - kvalita tónu - vztahy mezi tóny - struktura hudebního díla - hudební styly a žánry (melodram, opera, muzikál) - hodnoty not, intervaly	OSV Cvičení pozornosti při soustředěném poslechu Kreativita při recepci (aktivním poslechu) a interpretaci hudby (jednoduchá improvizace) Kooperace při skupinové práci na hudební pohybových aktivitách VMEGS Hudba sousedních států, dosavadní zkušenosti s národní hudbou jiných národů Charakteristické prvky v národní hudbě jiných zemí Koreny evropské hudby, nástin vývoje MuV Individuální specifika hudebního projevu v interpretaci i tvorbě Etnická hudba Prolínání etnických stylů, world music MeV Redakce hudebního rádia, časopisu	OVO 1.1, 1.7, 1.8, 2.1 OVO 1.3, 1.9, 2.1 OVO 1.13, 2.1 OVO 1.6, 1.12, 1.10

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - předvede různé techniky vokálního projevu - overí si použití většího hlasového rozsahu - rozezná rytmus při vokálním projevu - použije hudební nástroje k reprodukci hudebních motivů - overuje a upevňuje poznatky z hudební teorie - pomocí gest, mimiky, „recí“ těla znázorní hudbu - aplikuje taktování - rozezná hudební výrazové prostředky: melodii, rytmus, tempo, dynamiku, tečkovaný rytmus, melodii vzestupnou a sestupnou - porovnává jednotlivé skladby autora a jejich život	<u>Vokální činnost</u> - vokální projev - slovní a hudební rytmus - opora učitelova hlasu <u>Instrumentální činnost</u> - hudební nástroje <u>Hudební pohybová činnost</u> - pohybové vyjádření hudby - pohybový doprovod <u>Poslechová činnost</u> - orientace v hudebním prostoru - vztahy mezi tóny - hudební dílo a jeho autor	OSV Cvičení pozornosti při soustředěném poslechu Kreativita při recepci (aktivním poslechu) a interpretaci hudby (jednoduchá improvizace) Kooperace při skupinové práci na hudebně pohybových aktivitách VMEGS Hudba sousedních států, propojení kultur v hudbě Charakteristické prvky v národní hudbě jiných zemí Koreny evropské a české hudby, vývoj v globálních souvislostech MuV Individuální specifika hudebního projevu v interpretaci i tvorbě Etnická hudba Prolínání etnických stylů, world music MeV Redakce hudebního rádia, časopisu	OVO 1.1, 1.7, 2.1, 2.2 OVO 1.9, 2 OVO 1.13, 2.1, 2.5 OVO 1.10, 1.12

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - rozliší hlasový rozsah - čte notový záznam - převede melodii z nezpěvné do zpěvné - předvede hru na hudební nástroj při produkci hudebních motivů - vyjádří své hudební představy pomocí hudebních nástrojů - použije hudební nástroje k doprovodu pěveckých projevů - vyjádří hudbu pomocí gest, mimiky, „recí“ těla - hudbu ztvární vlastní choreografií - poslouchané kriticky zhodnotí - slovně zhodnotí hudbu (jaká je a proč)	<u>Vokální činnost:</u> - pěvecký projev - orientace v notovém záznamu - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - opora učitelova hlasu <u>Instrumentální činnost</u> - hudební nástroje - hudební a nehmelní představy - instrumentální doprovody <u>Hudební pohybová činnost</u> - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - choreografie <u>Poslechová činnost</u> - hudební dílo a jeho autor ; vývojová období – starověk, středověk, antika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, hudba 20. stol., (impresionismus, expresionismus - interpretace znející hudby	OSV Cvičení pozornosti při soustředěném poslechu Kreativita při recepci (aktivním poslechu) a interpretaci hudby (jednoduchá improvizace) VMEGS Hudba sousedních států, propojení kultur v hudbě Charakteristické prvky v národní hudbě jiných zemí Koreny evropské a české hudby, vývoj v globálních souvislostech MuV Individuální specifika hudebního projevu v interpretaci i tvorbě Etnická hudba Prolínání etnických stylů, world music	OVO 1.1, 1.7, 2.1, 2.2 OVO 1.9, 1.11 OVO 1.13, 2.1, 2.5 OVO 1.10, 1.12, 2.4, 2.6, 2.7, 2.8 Cj, D RENESANCE, BAROKO Cj, D ROMANTISMUS

Hudební výchova – 9. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - sestaví vlastní vokální projev - hledá nápravu hlasové nedostatečnosti - pevní a overí si své poznatky pomocí hry na hudební nástroje - rozezná a znázorní tempové a dynamické změny - reprodukuje pohyby prováděné při tanci nebo pohybových hrách - rozpozná funkci stylu a žánru k životu jedince ve společnosti, kulturním tradicím a zvykům	<u>Vokální činnost</u> - vokální projev - reflexe vokálního projevu - intonování melodií - opora učitelova hlasu <u>Hudební pohybová činnost</u> - pohybové reakce na hudbu - orientace v prostoru <u>Poslechová činnost</u> - hudební styly a žánry (jazz, blues, rock, pop, folklór, muzikál a film)	OSV Cvičení pozornosti při soustředěném poslechu Kreativita při recepci (aktivním poslechu) a interpretaci hudby (jednoduchá improvizace) VMEGS Hudba sousedních států, propojení kultur v hudbě Charakteristické prvky v národní hudbě jiných zemí, specifika české hudby Koreny evropské a české hudby, vývoj v globálních souvislostech MuV Individuální specifika hudebního projevu v interpretaci i tvorbě Etnická hudba Prolínání etnických stylů, world music	OVO 1.1, 1.7, 2.1, 2.2 OVO 1.3, 1.9 OVO 1.13, 2.1 OVO 1.10, 1.12, 2.4, 2.6

6.8.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznání světa. Při výuce je žák veden k odvaze vyjádřit osobně jedinečně své pocity a prožitky, zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Výuka je postav
e, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní myšlení, vnímání, prožívání, citění, představivost, fantazii a invenci. K jejich realizaci nabízí předmět Výtvarná výchova prostředky overené, ale i nové vznikající. Vzdělávání v této oblasti rozvíjí vnímavost jedince k umeleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i okolnímu světu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Výtvarná výchova

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v:

1. vzdělávacím obdobím (1. – 3. ročník) - 1 hodina týdně
2. vzdělávacím obdobím (4. – 5. ročník) - 2 hodiny týdně
3. vzdělávacím obdobím (6. – 7. ročník) - 2 hodiny týdně
- (8. – 9. ročník) - 1 hodina týdně (od školního roku 2013/2014 v 9. ročníku 2 hodiny týdně)

Ve výuce v 1. vzdělávacím období převládají různé hravé činnosti a experimentování, v 2. období přecházejí žáci již k uvedomejší výtvarné práci. Ve 3. období se vzdělávací obsah předmětu zaměřuje na posilování sebevědomí žáka a podněcování jejich zájmu o výtvarnou práci, vhodnou motivaci a volbou náročnějších úkolů a technik.

Konkrétní činnosti volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáka. Respektuje osobitý umelecký projev žáka.

V 9. ročníku je disponibilní hodina využita k posílení estetického vnímání světa, ke kultivaci osobnosti, k propojení výtvarné a hudební výchovy s literaturou. Hlavní oporou estetické výchovy jsou návštěvy galerií, muzeí, divadelních a filmových představení, besedy s umělci.

Výuka probíhá v učebnách, v odborné učebně a v plénu.

Vyučovací předmět je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Formy a metody práce se užívají charakteru učiva a cílu vzdělávání – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu: 1. stupeň

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umelecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umelecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu: 2. stupeň

- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování aktivit
- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- přistupuje k umeleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých umeleckých vyjadřovacích prostředků a nejnovějších informačních a komunikačních technologií

Do vyučovacího předmětu Výtvarná výchova jsou zařazena průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní a Mediální výchova, Environmentální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Kompetence k učení	- Behem výuky klademe důraz na samostatnou práci s informacemi (knihy, encyklopedie, internet, články, obrazové materiály, audio materiály, videomateriály), na jejich analýzu a schopnost následné syntézy poznatku a jejich prezentaci před ostatními žáky, učiteli a rodiči. - Žáky během výuky vedeme k realistickému hodnocení odvedené práce a následnému sebehodnocení. - Žáci se účastní dle svých individuálních možností různých soutěží a olympiád, na kterých si mezi svými vrstevníky mohou ověřit své schopnosti. - U žáka uplatňujeme individuální přístup, jak v hodinách, tak například v zadávání domácích úkolů. Zohledňujeme osobnost, potřeby, temperament a tímto způsobem umožníme každému "být úspěšný". - Vedeme žáky k realizaci vlastních nápadů, k tvorivému připomínkování již zadaných úkolů. - Vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání umeleckých hodnot.
--------------------	---

	- Učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti. Žáci se prostřednictvím vlastní tvorby opírají o subjektivní jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy. Učí se rozvíjet vlastní potenciál.
Kompetence k řešení problému	- Vedeme žáky během výuky k samostatnosti v řešení problému několika různými možnostmi. Žáci uplatňují různé pohledy nad danou problematikou a jsou schopni nabídnout více konečných řešení. - Během výuky motivujeme žáky příklady a úlohami, s jejichž řešením se setkávají v praktickém životě. - Vedeme žáky k aktivní spolupráci jak v rámci jedné třídy, tak v rámci celé školy. Starší žáci pomáhají mladším v různých aktivitách. - Umožňujeme žákům aktivní spoluúcast na všech fázích školní činnosti – plánování, příprava, realizace, hodnocení. - K prezentaci různých projektů využíváme prostory celé školy. - Učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru. - Podporujeme netradicní způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování.
Kompetence komunikativní	- Žáky vedeme k vhodné komunikaci jak s jejich vrstevníky, tak s pedagogickým sborem a ostatními dospělými ve škole i mimo ni. - Žáci jsou schopni nejen vyslovit vlastní názor, jsou také schopni formulovat vhodné argumenty a naslouchají také argumentum protistrany. - Vedeme žáky k pochopení umění a k užívání jazyka umění jako

	svébytného prostředku komunikace. - Vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národu a národností. - Vedeme žáky k prezentaci naší školy pozitivním způsobem, využíváme možností výstav mimo naši školu a výtvarných soutěží.
Kompetence sociální a personální	- Žáci jsou schopni pracovat ve skupinách ve kterých si během práce vzájemně pomáhají a podporují se, tak aby získali základy kooperace a práce v týmu. - Snažíme se o to, aby žáci byli schopní a ochotní bez problému střídát role ve skupině. - Žáky vedeme k respektování pravidel chování, jejichž vytváření se aktivně účastnili. Děti jsou schopny rozpoznat a odmítnout takové chování a podněty, které vztahy mezi nimi narušují. - Vedeme žáky k tvorivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života. - Učíme žáky kriticky hodnotit práci svou a i ostatních. Prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění.
Kompetence občanské	- Žáky vedeme k poznávání a respektování individuálních rozdílů mezi lidmi – národnostní, kulturní, náboženské. Tyto rozdíly respektují. - Žáci se formou projektu, diskusí, četbou seznamují s kulturou, zvyky a tradicemi jiných národů.

	- Učíme žáky vnímat umeleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování prožitku a postoju k jevům a vztahům ve společnosti – individuálně i v rámci větších skupin, národu. - Vedeme žáky k vědomí vlastních práv, ale i povinností; žáci znají a respektují práva ostatních lidí. - Vedeme žáky k vědomí důležitosti jednotlivých historických epoch a událostí vzhledem k současnému dni ve světě.
Kompetence pracovní	- Žáky vedeme k reálnému a objektivnímu hodnocení vlastních schopností a možností vzhledem k budoucí profesní orientaci. - Žáky formou exkurzí vedeme k praktickému poznávání různých oborů a profesí. - Žáky vedeme k vědomému výběru volitelných předmětů i mimoškolní činnosti tak, aby poznatky a schopnosti, které získají, mohli a uměli využít při výběru budoucího povolání. - Různými formami (exkurze, film, beseda) seznamujeme žáky s různými profesemi. - Vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, k používání při práci vhodných materiálů, nástrojů, technologií.

1. stupeň

1.období

- 1.1. Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie , tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a trídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemu, zážitku a představ.
- 1.2. V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.
- 1.3. Vyjadruje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky.
- 1.4. Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.
- 1.5. Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření , která samostatně vytvořil vybral či upravil.

2. období

- 1.6. Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahu (svetlostní pomery, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné).
- 1.7. Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření, modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvku ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.
- 1.8. Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy.
- 1.9. Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.
- 1.10. Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření , pro Vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- 1.11. Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.
- 1.12. Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.

2. stupeň

3. období

- 2.1. Vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahu: uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemu, představ a poznatků, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahu pro získání osobitých

výsledku.

- 2.2 Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnetu z představ a fantazie.
- 2.3 Užívá prostředky pro zachycení jevu a procesu v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současné a výtvarné umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace.
- 2.4 Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro v vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujícími i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.
- 2.5 Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.
- 2.6 Interpretuje umelecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitku.
- 2.7 Porovnává na konkrétních případech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.
- 2.8 Overuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Výtvarná výchova

Výtvarná výchova 1. období (1.,2.,3. ročník)

Konkretizovaný výstup 1-3	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami - míchá barvy - používá různé druhy štetce dle potřeby, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary) - zvládne prostorovou techniku a rozfukávání barev - rozliší teplé a studené barvy - kreslí mekkým materiálem, drávkem (špejlí), perem, mekkou tužkou, rudkou, uhlím - modeluje z plastelíny, moduritu, z hmoty „DAS“ - tvaruje papír, přírodní materiály - výtvarne zpracovává přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod. - pozná známé ilustrace, např. J. Lady,	Malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev Kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celku, vnímání velikosti Techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty Další výtvarné techniky: koláž, frotáž Motivace založené na fantazii a smyslového vnímání	OSV Rozvoj schopností poznání Sebepoznání Sebepojetí Kreativita Komunikace EV Ekosystémy Vztah člověka a prostředí	OVO:1.1, 1.2 Témata prolínají výukou během celého období – Dopravní výchova, Zdravé zuby, Lidé a čas, Výchova k zodpovědnému vztahu ke zvířatům, Les ve škole, škola v lese, Tríděný odpad. Náročnost práce se bude postupně od 1. ročníku úměrně zvyšovat dle věku žáka. OVO:1.3 OVO:1.1, 1.3

O. Sekory, H. Zmatlíkové apod. - použije výtvarné techniky na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku - vnímá okolní světa pomocí sluchových vjemu, hmatových, zrakových vjemu, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ , - komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil	Ilustrátori dětské knihy Osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáku, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledku tvorby, zámer tvorby		OVO:1.1, 1.2, 1.3 OVO:1.5, 1.4 OVO:1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5
---	---	--	---

Konkretizovaný výstup 4 -5	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období - zvládne malbu sterkou, rozlévání barev a kombinaci různých technik - barevně vyjádří své pocity a nálady ,pojmenovává a porovnává světlostní pomery, barevné kontrasty a proporční vztahy - komunikuje o obsahu svých děl	Malba – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev, Goethuv barevný kruh. Overování komunikačních účinku - osobní postoj v komunikaci - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl	OSV Rozvoj schopností poznání. Sebepoznání Sebepojetí Kreativita Komunikace	OVO:1.6, 1.12 Témata prolínají výukou během celého období . Cj, Pr, Voz - V souladu z přírodou Cj, Pr, Hv - Rovní období Cj,VI,Hv - Lidové obyčej Cj - Kniha
- prohloubí si a zdokonalí techniky kresby z 1. období - kresbou vystihne tvar, strukturu materiálu - zvládne obtížnější práce s linií - užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvku - zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci - rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti - hledá a nalézá vhodné prostředky	Kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhlí, např. kresba dle skutečnosti, kresba v plénu. Grafické techniky – tisk ,otisk, vosková technika Techniky plastického vyjadrování – modelování z papíru, sádky,	EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka a prostředí VMEGS Objevujeme Evropu a svět.	OVO:1.7, 1.12 OVO:1.7, 1.12

pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků - prohloubí si znalosti z 1. období, získává cit pro prostorové ztvárnení zkušeností získané pohybem a hmatem - výtvarne zpracovává přírodní materiály - nalepování, dotváření apod. - pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - napr. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, J. Capka, Z. Müllera, A. Borna, R. Pilare a další - vytvoří si škálu obrazne vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě - porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	modelíny, Další techniky – koláž, frotáž, vazba. Ilustrátori dětské knihy		OVO:1.8, 1.10, 1.12 OVO:1.9, 1.11, 1.12 OVO 1.11, 1.12
--	--	--	---

Konkretizovaný výstup 6.ročník	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání - uplatňuje osobitý přístup k realitě - variuje různé vlastnosti prvku a jejich vztahu pro získání osobitých výsledků	Kresebné studie - linie, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus. Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů - spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka.	OSV Sebepoznání a sebepojetí Kreativita Rozvoj schopností poznání.	OVO:2.1, 2.2 Matematika trochu jinak OVO:2.1, 2.4, 2.7
- užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	Rozvíjení smyslové citlivosti. Souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů. Např. hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru. Plastická tvorba - papír, hlína, drát, sádra.	OSV Komunikace	OVO:2.2, 2.3 Hv, Pr - Smysly
- správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy	Malba. Teorie barev - teplé a studené barvy, barvy příbuzné.		OVO:2.1, 2.7
- vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže převést do objemových	Plastická a prostorová tvorba. Společná práce na jednom objektu -	OSV Komunikace	OVO:2.1, 2.3, 2.5, 2.8

rozměru	koordinace, komunikace.		
- dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření	Nauka o perspektive - umístění postav na plochu, velikost objektu.		OVO:2.1, 2.2, 2.6
- k tvorbě užívá některých z metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - seznamuje se s některými netradicními výtvarnými postupy	Práce s www stránkami.		OVO:2.1, 2.2, 2.3, 2.8 OVO:2.1, 2.2, 2.3, 2.8, 2.4
- zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretací kontext vlastního vyjádření	Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálu a výtvarných postupů - kombinované techniky. Kategorizace představ, prožitku, zkušeností, poznatku - uplatnění při vlastní tvorbě.	OSV Sebepoznání a sebepojetí. Kreativita	OVO:2.1, 2.2, 2.4
- využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Přírodní motivy (rostliny, neživá příroda, živočichové), člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události. Zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos) - detail, polodetail, celek.	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	OVO:2.1, 2.2, 2.5, 2.8

- osobite stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodne rozvrhnout hlavní motivy na ploše	Lidská figura - tvarová stylizace - Recko, Řím Tvarová a barevná kompozice. Napr. Babylónská věž - Mezopotámie		OVO:2.1, 2.2, 2.4, 2.6 Cj, D - Starovek
- využívá dekorativních postupů, rozvíjí si estetické cítění	Dekorativní práce - využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů. Písmo a užitá grafika. Napr. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis		OVO:2.1, 2.2, 2.7, 2.8 Cj, D - Epos O Gilgamešovi
- výtvarne se vyjadruje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům	Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru. Napr. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání.	EV Vztah člověka k prostředí MuV Kulturní diference	OVO:2.4, 2.5, 2.6 Cj, Hv - Lidové obyčej
- užívá viz. obr. vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě	Subjektivní výtvarné vyjádření reality. Vnímání okolních jevů.		OVO:2.1, 2.2, 2.8
- Konkretizovaný výstup 7. ročník			
- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání, uplatňuje osobitý přístup k realitě	Prvky viz. obr. vyjádření - kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování. Analýza celistvé vnímaného tvaru na skladebné prvky.	OSV Rozvoj schopností poznání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita	OVO:2.1, 2.2, 2.4, 2.7

- uvedomuje si možnost kompozičních přístupů a postupu	Experimentální ražení, seskupování, zmenšování, zvetšování, zmnožování, vrstvení tvaru a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanty)		OVO:2.1, 2.2, 2.3 Matematika trochu jinak
- užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	Rozvíjení smyslové citlivosti. Prenášení prostoru na plochu. Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek.	OSV Psychohygiena	OVO:2.1, 2.2, 2.5
- správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy - hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací	Barevné vyjádření. Byzantské, arabské umění. Odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě i praktickém užití (napr. odev, vzhled interiéru).		OVO:2.1, 2.2, 2.6, 2.7, 2.8
- rozliší působení viz. obr. vyjádření v rovine smyslového účinku, v rovine subjektivního účinku a v rovine sociálně utvářeného i symbolického obsahu	Kategorizace představ, prožitku, zkušeností, poznatku.		OVO:2.1, 2.2, 2.4, 2.5
- využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění	Užitá grafika. Písmo - styly a druhy písma.		OVO:2.1, 2.3, Písmo

- Konkretizovaný výstup - 8.ročník			
- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě - užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností	Kresebné etudy. Etuda s linií jako výtvarným prostředkem. Různé typy zobrazení (pohledy, rovnoběžné promítání). Praktické overování a postupné využívání kompozičních principů (dominanty, subdominanty, vertikály, horizontály, diagonály, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě.		OVO:2.1, 2.2, 2.7, 2.8 OVO:2.1, 2.2, 2.7, 2.8 OVO:2.1, 2.2, 2.3, 2.4
- orientuje se v grafických technikách	Linoryt, tisk z koláže, papírorýt .		OVO:2.1, 2.2, 2.3
- interpretuje umelecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitku - pozoruje, porovnává a zarazuje do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafito, mozaika) - renesance, baroko	Práce s umeleckým dílem. Teoretické práce - renesance, baroko, klasicismus - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby umeleckého vyjadřování.		OVO:2.1, 2.6. D, Hv, Cj - Renaissance
- rozvíjí se v estetickém cítění - využívá dekorativních postupů	Tematické práce - Vánoce, Velikonoce - jak se slaví v jiných		OVO:2.1, 2.3

	zemích. Písmo, užitá grafika, reklama a propagacní prostředky.		
- správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor	Zdokonalování technik kresby - způsoby stínování, kontrast.		OVO:2.1, 2.2
- zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretací kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi	Práce s netradičními materiály.	OSV Rozvoj schopností poznání. Sebepoznání a sebepojetí Kreativita	OVO:2.1, 2.2, 2.4
- správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy	Objemové vyjádření námetu barvami - doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála.		OVO:2.1, 2.2, 2.4, 2.8
- užívá perspektivních postupů	Lineární perspektiva - sbíhavá, úběžníková.		OVO:2.1, 2.2
- k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace	Práce s internetem - vyhledávání www stránek - orientace Výber, kombinace a variace ve vlastní tvorbě.	OSV Psychohygiena	OVO:2.1, 2.3 OVO:2.1, 2.3
- využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Správná technika malby - zvládnutí větší plochy. Krajinářské školy 19. stol.		OVO:2.1, 2.2, 2.6

	Technika akvarelu, pastel.		
- Konkretizovaný výstup -9.ročník			
- vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání, uplatňuje osobitý přístup k realitě	Techniky kresby - tužka, perko, uhlí, rudka. Dynamická kresba. Např. kruh, kolobeh vody, zátiší s jablky, kresba hlavy. Uspořádání objektu do celku v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vyjádření vztahu, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty).	OSV Rozvoj schopností poznání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita	OVO:2.1, 2.2, 2.4
- využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Komplementární barvy - textura. Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami. Kontrast (barevný, světelný).		OVO:2.1, 2.2
- orientuje se v grafických technikách - zvládá tisk z výšky	Tisk z výšky, plochy, hloubky.		OVO:2.1, 2.2, 2.3
- rozlišuje obsah viz. obr. vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti, orientuje se v oblastech moderního umění - seznamuje se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performance, videoart, multimedia, akční umění – akční tvar malby a kresby, land-art, happening). - při práci s um. dílem hledá a	Práce s uměleckým dílem - umění 1. pol. 20. stol a 2. pol. 20. stol. Např. kubismus, surrealismus, impresionismus.		OVO:2.6 OVO:2.6, 2.7, 2.8 CJ, D - Avantgarda

pojmenovává základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnává rozdíly výtvarných vyjádření (abstraktní, popisné, alegorické, symbolické, atd.). - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace viz. obr. vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů			
- užívá viz. obr. vyjádření k zachycení jevu v proměnách, vývoji a ve vztazích	Společná práce - komunikace. Vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn.	OSV Kooperace a kompetice	OVO:2.7
- užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem	Reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly. Uplatňování subjektivity ve viz. obr. vyjádření. Prevádění pocitu těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí.		OVO:2.1, 2.2
- k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video, animace - a učí se s nimi zacházet	Animovaný film - spolupráce, komunikace. Reklama a propagacní prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplnkové reklamy, jednotlivé propagacní materiály)	MeV Práce v realizačním týmu Fungování a vliv médií ve společnosti	OVO:2.1, 2.3

- užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání podnetu z představ a fantazie - zasazuje predmety do neobvyklých souvislostí, vytváří nové a neobvyklé	Vytváření obrazových znaku na základe fantazie, kombinací představ a znalostí - rozvíjení schopnosti rozlišovat z jaké vrstvy představivosti znaky pocházejí. Prostorová tvorba – modelování.	OSV Rozvoj schopností poznání Sebepoznání a sebepojetí Kreativita	OVO:2.2, 2.7, 2.8
- zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - skicování	Práce v plenéru. Krajinomalba, frotáž.		OVO:2.1, 2.2

6.9. CLOVEK A SVET PRÁCE

6.9.1. Pracovní cinnosti

Charakteristika vyučovacího predmetu Pracovní cinnosti

Vyučovací predmet Pracovní cinnosti vychází ze vzdělávacího oblasti Clovek a svet práce, postihuje široké spektrum pracovních cinností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské cinnosti a prispívá k vytváření a profesní orientace žáku. Vzdělávací obsah predmetu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci pricházejí do přímého kontaktu s lidskou cinností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. C se zameruje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vydelání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění cloveka v dalším živote a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahu vyučovacích predmetu a je jejich určitou protiváhou.

Obsahové, casové a organizační vymezení predmetu Pracovní cinnosti

Učební osnovy vyučovacího predmetu Pracovní cinnosti obsahují rozpracované konkretizované výstupy a učivo z vybraných tematických okruhu vzdělávací oblasti Clovek a svet práce. Na 1.stupni jsou povinné tematické okruhy: Práce s drobným materiálem , Konstrukční cinnosti , Pestitelské práce, Příprava pokrmu. Na 2. stupni jsme z tematických okruhu Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pestitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmu, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svet práce vybrali dva tematické okruhy: Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmu. Výber okruhu závisí na materiálově technických podmínkách školy a na jejich pedagogických zámerech. Tematický okruh Svet práce je povinný pro všechny žáky, je realizován v 8.ročníku a v 9.ročníku v rámci predmetu Výchova k občanství a ke zdraví.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní cinnosti samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavne vedeny k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího predmetu Pracovní cinnosti žáci získávají nejen důležité pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce. To pro ně může být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zamerení.

Vyučovací predmet Pracovní cinnosti je povinný predmet, který se vyučuje v 1. až 8. ročníku 1 hodinu týdně. Jedn hodinové týdenní dotace lze ve vhodných případech organizovat „strídavě“ jako „dvou hodinovky“ 1/14 dnu.

Do vyučovacího predmetu Pracovní cinnosti jsou začleněna všechna průřezová témata.

V 8.ročníku je realizována část očekávaných výstupů z výchovy k občanství – Stát a hospodárství.

Do predmetu jsou začleněna témata finanční gramotnosti

Kompetence k učení	- Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. - Podporujeme samostatnost a tvorivost. - Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnost. - Učíme poznávat vlastnosti materiálu a surovin a jejich použitelnost.
Kompetence k řešení problému	- Učíme žáky nebát se problému - Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému, využívání moderní techniky při řešení - Podporujeme samostatnost, tvorivost a logické myšlení. - Seznamujeme žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace - Vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování o vlastní profesní orientaci
Kompetence komunikativní	- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáku. - Vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti. - Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, rádech odborných učeben, při akcích mimo školu.
Kompetence sociální a personální	- Podporujeme skupinovou výuku. - Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je plnit různé role v pracovní skupině. - Vedeme žáky k uvedomení si potřeby ohleduplnosti.
Kompetence občanské	- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování. - Netolerujeme agresivní, hrubé a nezdvořilé projevy chování žáku, zaměstnanců školy i rodičů. - Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. - V rámci předmětu seznamujeme žáky s vhodnými právními normami - Vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního

	prostředí.
Kompetence pracovní	- Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáku o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia - Cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodné zvoleného studia (budoucího povolání) - Vedeme ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě - Vedeme k uvedomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru (OVO) Clovek a svět práce

1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

1.1 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

1.2 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

1.3 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

1.4 využívá při tvůrčích činnostech s různým materiálem vlivy lidových tradic

1.5 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

1.6 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

2. KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

2.1 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

2.2 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

2.3 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

2.4 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytl první pomoc při úrazu

3. PESTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy - 1. období (OVO)

žák

3.1 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

3.2 pečuje o nenáročné rostliny

žák

3.3 provádí jednoduché pestitelské činnosti, samostatně vede pestitelské pokusy a pozorování

3.4 ošetruje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

3.5 volí podle druhu pestitelských činností správné postupy a náčiní

3.6 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

4. PŘÍPRAVA POKRMU

Očekávané výstupy -1. období (OVO)

žák

4.1 připraví tabuli pro jednoduché stolování

4.2 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy - 2. období (OVO)

žák

4.3 orientuje se v základním vybavení kuchyně

4.4 připraví samostatně jednoduchý pokrm

4.5 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

4.6 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni

2. stupeň

1. PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Žák

5.1 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví

5.2 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebic

5.3 správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízeními včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu
dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

2. PŘÍPRAVA POKRMU

Žák

6.1 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebice

6.2 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy

6.3 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti

6.4 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

3. SVET PRÁCE

Žák

7.1 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí

7.2 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného volání a profesní přípravy

7.3 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

7.4 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti

Pracovní činnosti 1. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
- Žák: zvládne mackat, trhat, lepit, stříhat, vystrihovat, překládat a skládat papír, - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru - navléká, aranžuje, třídí při sberu přírodní materiál - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy - stříhá a nalepí textilii - sestavuje stavebnicové prvky - montuje a demontuje stavebnici - zná základy péče o pokojové kvetiny - otírání listů, zalévání - připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování	Práce s drobným materiálem - papír Práce s drobným materiálem - přírodniny Práce s drobným materiálem - textil Konstrukční činnosti Pestitelské činnosti Příprava pokrmu		OVO : 1.1 ,1.2 , 2.1 , 3.1 ,3.2 , 4.1 , 4.2

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
- Žák: macká, trhá, lepí, stříhá, vystrihuje, prekládá a skládá papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru - dovede navlékat, aranžovat, dotvářet, opracovávat a třídit při sberu přírodní materiál - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy - navlékne jehlu, udelá uzel, stříhá textil - naučí se zadní steh - přišije knoflíky - slepí textilii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek - sestavuje stavebnicové prvky - montuje a demontuje stavebnici - zná základy péče o pokojové kvetiny - otírání listu, zalévání, kypření, - zaseje semena - provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování - chová se vhodně při stolování	Práce s drobným materiálem - papír, karton Práce s drobným materiálem - přírodniny Práce s drobným materiálem - textil Konstrukční činnosti Pěstelské práce Příprava pokrmu	VDO Občanská společnost a škola -demokratické vztahy ve škole -aktivní zapojení žáku do žákovské samosprávy EV Základní podmínky života -přírodní zdroje, jejich vycerpatelnost	OVO : 1.1 , 1.2 , 2.1 , 3.1 , 3.2 , 4.1 , 4.2

- připraví tabuli pro jednoduché stolování - připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyne)			
--	--	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - - macká, trhá, lepí, polepuje, stríhá, vystrihuje, prekládá a skládá papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru - navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a trídí při sberu přírodních materiálů - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy - navlékne jehlu, udelá uzel, stríhá textil - naučí se zadní steh - přišije knoflíky - slepí textílii, vyrobí jednoduchý textilní výrobek - sestaví stavebnicové prvky - montuje a demontuje stavebnici - zná základy péče o pokojové kvetiny - otírání listů, zalévání, kypření, - zasije semena - provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování - orientuje se v základním vybavení kuchyně - chová se vhodně při stolování	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků. Papír a karton Přírodniny Textil Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi. Pestitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových),	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí -změny v krajině, vliv lidských aktivit -akce – Den Země	OVO . 1.1 , 1.2 , 2.1 , 3.1 , 3.2 , 4.1 , 4.2

- připraví tabuli pro jednoduché stolování - připraví jednoduchý pokrm (studená kuchyne) - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	pestování ze semen v místnosti. Príprava pokrmu - základní vybavení kuchyne, výber a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování.		
---	---	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vyrezává, deruje, polepuje, tapetuje - vytváří prostorové konstrukce - seznámí se se základy aranžování a využití samorostu - seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic - udržuje pořádek na pracovním místě - zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný - udržuje pořádek na svém pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - montuje a demontuje stavebnici - sestavuje složitější stavebnicové prvky-pracuje podle slovního návodu, předlohy - dodržuje zásady hygieny a	Práce s drobným materiálem- vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků Papír a karton Přírodniny Textil Konstrukční činnosti -práce se stavebnicemi-	MuV Lidské vztahy -zapojení žáka z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy EV Vztah člověka k prostředí -naše obec – zajišťování ochrany živ.prostředí -naš životní styl	OVO : 1.3 , 1.4 , 1.5 , 1.6 , 2.2 , 2.3 , 2.4 , 3.3 , 3.4 , 3.5, 3.6 , 4.3 , 4.4 , 4.5 , 4.6

bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze - pečuje o pokojové kvetiny - vysvětlí rozdíl mezi setím a sázením - množí rostliny odnožemi a řízkováním - zvolí podle druhu pestitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - orientuje se v základním vybavení kuchyně - seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené kuchyně - uplatňuje pravidla správného stolování a společenského chování - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	plošnými, konstrukčními, prostorovými -práce s návodem Pestitelské činnosti-základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti Příprava pokrmů –základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		
--	--	--	--

Pracovní činnosti 5. ročník

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - dovede vyrezávat, derovat, polepovat, tapetovat - vytváří prostorové konstrukce - seznámí se se základy aranžování a využití suchých květín - seznámí se při činnosti s různým materiálem s prvky lidových tradic - zvládne různé druhy stehu - přední, zadní, ozdobný - seznámí se s látáním a tkaním - háčkuje - udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - montuje a demontuje stavebnici - sestavuje složitější stavebnicové prvky	Práce s drobným materiálem- vlastnosti materiálu, funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů, jednoduché pracovní postupy, využití tradic a lidových zvyků Práce s papírem a kartonem Práce s přírodními Práce s textilem	Muv Lidské vztahy -uplatnění principu slušného chování -vzájemné obohacování různých kultur EV Vztah člověka k prostředí -ekologický problém -spotřeba věcí, energie, odpady -způsoby ochrany zdraví	OVO : 1.3 , 1.4 , 1.5 , 1.6 , 2.2 , 2.3 , 2.4 , 3.3 , 3.4 , 3.5, 3.6 , 4.3 , 4.4 , 4.5 , 4.6

- pracuje podle slovního návodu, předlohy nebo jednoduchého schématu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - pečuje systematicky o pokojové kvetiny - seje a sází - množí rostliny odnožemi a řízkováním - seznámí se s rostlinami jedovatými, rostlinami jako drogami, s alergiemi - vede pestitelské pokusy a pozorování - zvolí podle druhu pestitelských činností správné pomůcky, nástroje a náradí - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - orientuje se v základním vybavení kuchyně - seznámí se s přípravou jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně - uplatňuje zásady správného stolování a společenského chování	Konstrukční činnosti - práce se stavebnicí (plošnými, konstrukčními, prostorovými) - práce s návodem - práce s předlohou a s jednoduchým náčrtem Pestitelské činnosti - základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen v místnosti		
---	---	--	--

- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch	Príprava pokrmu –základní vybavení kuchyně, výběr a nákup potravin, jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování		
---	--	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti, orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebiců - správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízeními včetně údržby, provádí běžnou domácí údržbu - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti - rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů - objasní princip vyrovnaného, schodkového a prebytkového rozpočtu - vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví - provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i	Provoz a údržba domácnosti -Provoz domácnosti:voda, teplo, světlo, hygienické požadavky na zařízení, oslunění, osvětlení, větrání a vytápění bytu -Údržba a úklid domácnosti: úklid bytu, úklidové prostředky a postupy, domácí spotřebice, provoz a údržba, drobné opravy domácí elektronika, smluvní technika- funkce, ovládání, užití, ochrana, údržba -Odpad a jeho recyklace -Finance a provoz domácnosti: rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti, základní práva spotřebitele -Údržba odevu a textilií v domácnosti: praní prádla, žehlení prádla, drobné opravy, ukládání šatstva -Péče o rostliny-pokojové, balkonové, venkovní -Chovatelství-domácí zvířectvo a jeho potřeby -Příprava pokrmů a stolování -Bezpečnost v domácnosti: hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana při práci	OSV Rozvoj pozornosti a soustředění VDO Pravidla bezpečné práce, vlastní odpovědnost, ekonomika domácnosti, odpady MeV Odborné časopisy VMEGS Módní trendy v Evropě a ve světě MuV Tolerance k jiným tradicím národu	OVO:5.1,5.2,5.3 Pr-úrazy,prevence,význam rostlin a jejich prevence,fyziologie rostlin Che-chemie a společnost,ochrana životního prostředí F-elektrický proud Voz-vztah člověk a společnost

termínu - bezpečne obsluhuje základní spotřebice, dodržuje bezpečnostní pravidla a předpisy - dodržuje základní hygienická pravidla - poskytne první pomoc při úrazu - dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí	-Ochrana pracovního a životního prostředí		
--	--	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - aplikuje základní dovednosti a návyky - používá vhodné pomůcky a náčiní - dodržuje pořádek a čistotu při práci - ovládá základní principy při stolování - dbá na bezpečnost - chová se společensky při stolování - předvede obsluhu při stolování - dbá na ekonomické a ekologické chování v při přípravě pokrmu - připraví jednoduchý studený i teplý pokrm - seznamuje se se zásadami zdravé výživy, uplatňuje její principy - získává poznatky o úpravě pokrmu	Příprava pokrmu - Kuchyně--základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - Potraviny-výber, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - Příprava pokrmu –úprava pokrmu za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmu a nápoju - Úprava stolu a stolování- jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole - První pomoc při úrazu - Ekonomika provozu kuchyně a její dopad na provoz domácnosti - Ekologické chování v kuchyni, odpady	OSV Osobní rozvoj, sebepoznání, kultura stolování VDO Osobní odpovědnost za své zdraví, respektování a dodržování předpisu a norem MeV Recepty a návody v tisku, televizní a rozhlasové porady VMEGS a MuV Stravovací návyky a zvyklosti jiných národů EV Odpady, zdroje energie, problémy životního prostředí	OVO:6.1,6.2,6.3,6.4 Ch-přírodní látky, ochrana životního prostředí F-energie, elektrický proud Pr-význam rostlin a jejich ochrana Voz-společenské chování Z-globální problémy lidstva

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - na příkladech rozliší a porovná různé formy vlastnictví, způsoby jeho nabývání - zamýšlí se nad tím, jaké místo má majetek mezi životními hodnotami - zdůvodní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a uplatňuje je ve svém jednání - vysvětlí funkci peněz a vlastní způsob zacházení s penězi i svereným majetkem - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice) - vysvětlí význam úroku placeného a přijatého - uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - zamýšlí se nad možnými riziky v hospodření s penězi - vysvětlí funkci banky a posoudí nabídku jejích služeb občanům - uvede příklady použití platební karty, vysvětlí jejich omezení - uvede zdroje příjmu státního rozpočtu a jeho výdaje - vysvětlí funkci daní	Svět práce - Lidská práce, pracovní činnosti, pracoviště a pracovní prostředí - Technika jako pracovní prostředek, jako objekt nebo produkt práce - Formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, hospodářství s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví - Funkce a podoba peněz, rozpočet rodiny a státu, význam daní - Služby bank, produkty finančního trhu, pojištění, úročení - Podnikání, struktura a druhy organizací, nejčastější druhy podnikání, drobné a soukromé podnikání - Principy tržního hospodářství (fiktivní firma) - Trh práce, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní - Volba profesní orientace, základní principy, osobní zájmy a cíle, tělesný a duševní stav, sebehodnocení, využívání poradenských služeb - Možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů, informace a poradenské služby - Zamestnání a způsoby hledání práce, informační základna pro volbu povolání, životopis, pohovor u	OSV Osobní vlastnosti a zájmy, sebehodnocení VDO Osobní zodpovědnost, právní řád, práva a povinnosti občanů VMEGS Pracovní síla v Evropě	OVO Pc: 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 OVO Vo: 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7

-uvede příklady příspěvku a dávek ze státního rozpočtu -pochozí důležitost plánování rodinného rozpočtu a sestaví vlastní rodinný rozpočet -na aktuálních příkladech popíše chování prodávajících a kupujících a vysvětlí, jak funguje trh -realisticky hodnotí své silné a slabé stránky, přednosti a osobní předpoklady - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy -vyhledává v různých zdrojích informace potřebné pro volbu povolání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - zná důležitá práva a povinnosti zaměstnancu a zaměstnavatele	zaměstnavatele, práva a povinnosti zaměstnancu a zaměstnavatele, Zákoník práce - Problémy nezaměstnanosti, úřady práce		
--	--	--	--

7. Povinné volitelné předměty

Konkrétní seznam nabízených povinné volitelných předmětů je uveden aktuálně pro každý školní rok v příloze školního vzdělávacího programu.

8. Ochrana člověka za mimořádných okolností

Povinnou součástí školního vzdělávacího programu je i ochrana člověka za mimořádných okolností, která se zarazuje do výuky v rozsahu nejméně šesti vyučovacích hodin ročně v každém ročníku.

Obsah je zaměřen na tematiku ochrany osob před následky

- živelných pohrom včetně nezbytných dovedností (zásady chování při povodni, zemetresení, velkých sesuvech půdy, nebezpečném výbuchu, atmosférických poruchách, požáru, lavinovém nebezpečí)
- úniku nebezpečných látek do životního prostředí včetně nezbytných dovedností (improvizovaná ochrana osob při úniku radioaktivních, chemických a biologických látek)
- anonymní hrozby použití výbušniny nebo nebezpečné látky (činnost po nálezů či obdržení podezřelého předmětu)

Cílem je osvojit si tematiku v rozsahu primereném věku žáka zaměřenou na

- rozpoznávání varovného signálu „všeobecná výstraha“ a činnost po jeho vyhlášení
- používání telefonních linek tísňového volání a dalších komunikačních prostředků
- přípravu evakuačního záznamu, zásady pro opuštění bytu a ohroženého prostoru
- činnosti integrovaného záchranného systému
- poskytování první pomoci při zraněních v případě mimořádných událostí

Uvedená tematika se integruje se do výuky Prvouky, Vlastivedy, Výchovy k občanství a ke zdraví, Zeměpisu a Chemie, k praktickému osvojení daného učiva lze využít formu branného závodu družstev v chuchelském Areálu zdraví.

9. Prurezová témata

Tematické okruhy prurezového tématu Osobnostní a sociální výchova prolínají na 1. stupni vzdělávacími obsahy všech predmetu, proto nejsou v tabulce uvedeny.

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3	4	5.	6.	7.	8.	9
Osobnostní rozvoj									
Rozvoj schopností poznávání						D,Pr,Pc,Vv,M,F,Hv, Z, Aj	D,Vv,M,F,Hv,Aj, Pc, Z	D,Pc,Ch,Vv,M,F,Hv,Aj,	D,Pc,Ch,Vv,M,F,Hv,
Sebepoznání a sebepojetí						Cj,Voz,Pr,Pc,Vv,Aj,Tv,	Voz,Pc,Vv,	Cj,Voz,PvcVv	Cj,Pc,Vv,Aj,Tv,Voz
Seberegulace a sebeorganizace						Pr, Voz	Voz,Pr, Cj	Voz,Aj,	Aj,Voz
Psychohygiena						Voz,Pr,	Voz,Vv,	Voz,Pr,Vv, Cj	Tv,Cj,Voz
Kreativita						D,Inf,Pr,Vv,M,F,Hv,Aj,Tv, Z	D,Z,Voz,Pc,Vv,M,F,Hv,Aj,Tv,	D,Z,Vv,M,F,Aj,Tv,	D,Z,Pc,Vv,M,F,Hv,Aj,Tv, Cj
Sociální rozvoj									
Poznávání lidí						D,Z,Voz,Pr,Aj,Tv,	D,Z,Voz,Aj,Tv,	D,Z,Voz,Aj,Tv,	D,Z,Aj,Tv, Cj,Voz
Mezilidské vztahy						D,Z,Voz,Pr,Pc,Tv	D,Z,Voz,Pr,Tv	D,Z,Voz,Pr,Ch,Tv,Aj,Cj	D,Z,Pr,Ch,Tv,Aj,Cj,Voz
Komunikace						D,Z,Cj,Voz,Pr,Pc,Vv,Aj	D,Z,Cj,Voz,Pr,Pc,Aj	D,Z,Cj,Voz,Pr,Ch,Aj	Ch,Pc,D,Z,Pr,Aj,Voz
Kooperace, kompetice						D,Z,Voz,Pr,M,F,Hv,Tv,	D,Z,Pr,M,F,Hv,Tv	D,Z,Pr,Ch,M,F,Tv	D,Z,Pr,Ch,Vv,M,F,Tv,Aj
Morální rozvoj								Ch,	Ch,

Řešení problému a rozhodovací dovednosti						D,Z,Voz,Pr,Pc,M,F,	D,Z,Voz,Pc,M,F,	D,Z,Voz,Ch,M,F,	Aj,Tv,D,Z,Ch,M,F,Voz
Hodnoty, postoje, praktická etika						D,Z,Voz,	D,Z,Voz,Pr,Pc, Cj	D,Z,Cj,Voz,Pc,Ch,	Aj,Tv,D,Z,Cj,Pc,Ch,Voz

Výchova demokratického občana

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3	4	5.	6.	7.	8.	9
Občanská společnost a škola	Prv, M, Cj	Cj, Pc	Prv	VI	Aj	Voz, Pc	Voz	Aj, Z, Voz	
Občan, občanská společnost a stát		Prv			Pr	Voz, D	Z, Pc, D,Voz	Z, Voz, Pc, D, Cj	Aj, Z, Pc, D, Cj, Voz
Formy participace občanů v politickém životě					Inf	D	Z, D,Vo	Z, D	Aj, Z, D
Principy demokracie jako formy vlády a						Z, D	Z, D	Z, Pr, Ch, D, Cj	Aj, Z, Ch, D,

způsobu rozhodování									
---------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3	4	5.	6.	7.	8.	9
Evropa a svět nás zajímá	Prv, Hv, Cj		Hv, Cj		Inf, Aj	Hv, M, D, Cj, Pc, Voz, Pr	Hv, Aj, M, D, Pc, Voz, Pr, Cj	Hv, Aj, M, D, Cj, Pc, Ch, Voz, Pr	Hv, Aj, M, D, Pc, Ch, Voz
Objevujeme Evropu a svět			M, Aj	VI, Aj	Inf, Vv	Hv, M, D, Voz	Hv, Aj, M, D, Cj, Voz	Hv, Aj, M, D	Hv, Aj, M, D
Jsme Evropané					VI, Aj	Hv, M, D, Cj	Hv, M, D, Pr, Cj	Hv, M, D, Pc, Ch	Hv, Aj, M, D, Pc, Ch, Cj

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3	4	5.	6.	7.	8.	9
Kulturní difference	Hv	Prv	Cj	Hv, Cj	Aj, Cj	D,Vv Hv,Cj Pc Z	D, Cj Hv Pc Z	D,Z Hv,Vz Aj	D,Z Hv Pc Aj Voz
Lidské vztahy		Hv Prv	Cj	Aj Hv, Pc Cj	Aj Hv, Pc	D, Aj Z,Voz	D,Z, Aj, Cj	D, Z Aj, Cj	D,Z Aj
Etnický puvod				Cj, VI	Aj Hv	D, Hv Voz, Aj	D, Hv Z,Voz Aj	D, Hv Z,Voz Pr, Cj	D, Hv Cj, Z,Voz
Multikulturalita					Aj	D, Hv Z,Voz	D, Hv Z,Pr	D, Hv Z,Voz	D, Hv Z, Aj,Voz
Princip sociálního smíru a solidarity			Prv	VI	Aj, Pr	D, Z	D, Z	D, Z	D, Z Aj

Environmentální výchova

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3	4	5.	6.	7.	8.	9
Ekosystémy	Vv,	Vv,	Vv,	Vv,	Vv,	Z,Pc, Pr,	Pr, Z,	Z,	Pr,
Základní podmínky života		Prv, Pv,		Pr, Vv,,	Vv,	Z, Pr,	Pr,	Ch, Pr, Cj	Ch, Pr, Cj
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Cj,Prv,		Prv, Pc,	M,Vv,M,Pr,Tv	M,Vv, M, VI,Tv	Vv,Voz, Pr, Pc,Z, F, Tv Cj	M, Voz, Pr, Pc,Z, F, Tv	Cj,M,Voz,Ch, Z, F, Tv	Aj, M,Ch, Pc,Z, M,F, Tv, Cj,Voz
Vztah člověka k prostředí	Vv,	Prv,Vv,	Vv,	Pc, M, Vv,	Aj, Pc,Pr, M, Vv,	Z, Pc,Voz,Pr,Tv, Vv, Cj	Z, Pc,Voz,Pr,Tv,Cj,	Z, Ch,Voz, Pr, Tv,	Z, Ch, Pc, Pr,Tv,Aj, Cj,Voz

Mediální výchova

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3	4	5.	6.	7.	8.	9
Kritické čtení a vnímání mediálních sdelení			Cj,	Cj,	Hv, Inf	Pc, Z, Cj, Voz, Pr,	Pc, Z, Voz, Pr,	Z, Voz, Pr, D,	Aj, Pc, Z, Voz, Pr, D, Voz
Interpretace vztahu mediálních sdelení a reality	Cj					Z, Pr,	Z, Pr,	Ch, Z, Cj, Pr, D,	Ch, Z, Pr, D, Voz
Stavba mediálních sdelení						Z, Inf,	Z,	Z,	Aj, Z, Cj, D,
Vnímání autora mediálních sdelení	Hv,	Hv,							D, Cj
Fungování a vliv médií ve společnosti					Cj	Pc, Inf, Pr	Cj, Voz	Ch,	Ch, Cj, Vv, D
Tvorba mediálního sdelení					Cj	Inf, Cj,	Cj,	Cj, Voz	Cj, Aj, D, Voz
Práce v realizačním týmu						Aj, Inf, Hv,	Aj, Hv,	Aj,	Aj, Vv, D,

10. Školní družina

Charakteristika, umístění, vybavení

Školní družina je součástí základní školy. Družina má tři oddělení. Pro svou činnost využívá dvě herny, které jsou účelově vybaveny pro práci s dětmi, a podle potřeby kmenové třídy. Všechna oddělení mají společné šatny.

Družinové děti mohou využít k pohybovým aktivitám detské hřiště u družiny, telocvicnu ve škole, školní hřiště a detské hřiště u materské školy. Stravování dětí probíhá ve školní jídelně. Pitný režim zajišťují rodiče a žáci mohou využít automat s nápoji umístěný v hlavní budově školy. Materiální podmínky jsou dobré.

Personální podmínky

Zájmové vzdělávací program ve školní družině je řízen kvalifikovanými vychovatelkami. Všechny vychovatelky mají pedagogické vzdělání s mnohaletou praxí. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích.

Charakteristika dětí

Program ŠD je koncipován pro 80 dětí. Vzděláváme děti ve věku od 6 – 10 let, 1. – 3. ročníku. Do družiny mohou docházet i žáci starší – dojíždějící.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Pravidelně se podílíme na akcích organizovaných školou: akademie, vánoční a velikonoční vystoupení, výrobky a výzdoba školy. Unie rodičů nám finančně pomáhá s materiálním vybavením. Dále spolupracujeme s třídními učiteli a výchovným poradcem, ale i s Materskou školou ve Velké Chuchli, s místní knihovnou apod.

Každodenní harmonogram činnosti školní družiny:

- 7:00 - 7:50 ranní družina
- 11:45 – 12:15 spontánní hry dětí v družině nebo na hřišti
- 12:15 – 13:15 oběd
- 13:15 – 15:00 odpočinkové a rekreační činnosti, zájmové činnosti
- 15:00 – 16:30 rekreační činnosti, individuální hry dětí, příprava na vyučování

CÍLE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

Rozvoj osobnosti člověka.

Získání všeobecného přehledu (v návaznosti na učivo 1. stupně).

Pochopení a uplatňování zásad demokracie-ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE (každý má svá práva, ale i povinnosti).

Vytváření ovzduší vzájemné důvěry a pomoci.

Společně stanovit pravidla slušného chování a dbát na jejich dodržování.

Utváření vědomí národní a státní příslušnosti, ale i respektu k jiné etnické, kulturní a náboženské skupině.

V návaznosti na celoškolní program proti šikanování seznamovat žáky s problematikou šikany.

Předcházet negativnímu jednání dětí.

Získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně.

Vést ke spolupráci a toleranci k druhým.

Rozvíjet schopnost všestranné komunikace.

Pochopit a uplatňovat princip rovnosti mužů a žen.

Dodržování bezpečnosti a ochrana zdraví.

Podporovat osobní spokojenost a pohodu dítěte.

Formy a metody práce ve školní družině

Náplň práce školní družiny je organizování pravidelných činností, příležitostných akcí a nabídka spontánních aktivit. Školní družina umožňuje odpocinkové činnosti a přípravu na vyučování.

Pravidelná činnost je stanovena týdenní skladbou zaměstnání. Zahrnuje vlastní odpocinkové činnosti, organizované aktivity dle vlastního výběru (školní družina umožňuje dětem návštěvu počítačové učebny), činnost zájmových kroužků.

Příležitostné akce nejsou běžnou součástí týdenní nabídky, jsou sem zahrnuty např. návštěvy výstav, besídky, kulturní aktivity. Většina z těchto aktivit má své pevné místo v ročním plánu školy.

Spontánní aktivity zahrnují individuální a kolektivní hry mimo organizované činnosti, a to jak v místnostech, tak na hřišti. Vychovatelky zajišťují nabídku těchto aktivit a bezpečné prostředí. Prostor a vybavení družiny motivuje ke spontánním aktivitám. Aktivní nabídkou proti detské nuditeli – zlobení.

Odpocinkové činnosti jsou jednak klidové, jednak aktivní pohybové dle zaměření dětí. Kompenzují jednostrannou zátěž školní výuky. Právě zde se nejvíce řídíme heslem „Kdo si hraje, nezlobí“.

Příprava na vyučování je chápána jako nabídka činností, které rozšiřují rozsah školních vědomostí. Dále sem zahrnujeme individuální zájmové vzdělávací aktivity žáka – četba, encyklopedie.

Další formy práce s dětmi:

- pohybové, sportovní činnosti, soutěživé hry
- besedy, komunikační kruhy
- výtvarné činnosti, zájmové pracovní činnosti
- četba, křížovky, doplňovačky
- tanec a hudební činnosti, hra na nástroje
- přírodovědné činnosti, besedy
- vycházky, výlety, hry na přírodní zahradě, sánkování
- diskotéky, práce na PC
- výchova ke zdraví – zdravé vaření
- kulturní vystoupení, udržování lidových tradic

VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ OBLASTI

I. Clovek a jeho svět

1. Místo, kde žijeme

Poznávání nejbližšího okolí, organizace školy, družiny, určení významných objektů, jejich návštěvy (knihovna, obecní úřad, požární zbrojnice, orientace v prostoru a case, odhadnout vzdálenost v case, kopec, serpentina, vrchol, úpatí), beseda o našem městě-historie. Bezpečnost na cestě do školy, při vycházkách, dopravní výchova (Kompetence občanské).

2. Lidé kolem nás

Osvojení zásad vhodného a společenského chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace slovní i mimo slovní, dodržování pravidel stolování, předcházení šikane, zarazení prvku mediální výchovy (co děti zhlédly, slyšely, práce s pocíťacem). (Kompetence k řešení problému, komunikativní, sociální.)

3. Lidé a čas

Budování a dodržování správného režimu, vytváření pravidelných námet využít správně a účelne svůj voľný čas (základy pro využívání smysluplných voľnocasových aktivit). (Kompetence pracovní).

4. Rozmanitost prírody

Vycházky a pobyty v prírode, pozorování zmen, urcování, využití encyklopedií, následné výtvarné zpracování, péce o pokojové rostliny, ekologická výchova – ochrana přírody (Kompetence k učení).

5. Clovek a jeho zdraví

Poznávání sebe sama, poučení a péce o zdraví a nemocech, zdravotní prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, dodržování pitného režimu, umet ošetrít drobná poranění. Besedy na tato témata. Nové pohybové hry v místnosti, telocvicne, terénu, základy zdravotní TV, relaxační cvičení-JÓGA. (Kompetence komunikativní, sociální a personální, občanská).

II. Informační a komunikační technologie

Základy práce s pocíťacem (využití zákl.funkcí, dodržení zákl.pravidel bezpečné práce s hardwarem i softwarem, ochrana dat před poškozením, ztrátou).

Zpracování a využití informací (práce s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru).

III. Umení a kultura

Vytvářet a zafixovat u dětí v průběhu několikaleté docházky do školní družiny kulturu chování, stolování, oblékání, cestování. Osvojení estetiky-krásna, vnímání světa a okolí tvorive, citlive. Umení se vyjádřit neverbálně pomocí linie, tvaru, barvy, gesta, mimiky. Umení se vyjádřit jazykem–DRAMATICKÁ VÝCHOVA, obohacení emocionálního života. (Kompetence komunikativní).

Použití nekonvenčních výtvarných technik, výstavy, módní přehlídky, nácvik kulturního pásma, dramatizace různých situací.

ZÁSADY ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

Naslouchat detem, nechat jim dostatek prostoru a času pro jejich seberealizaci.

Casto deti chválit a reagovat na jejich úspěchy.

Respektovat potreby detí, jednat nenásilne, prirodzene, citlive, navozovat pohodu a klid.

Chovat se k detem duveryhodne a spoehlive, jsme pro ne jistotou a bezpecím.

Nepodporovat stále organizování a nezdravou soutěživost.

Rozvíjet u detí zdravé sebevedomí, sebejistotu, schopnost být samo sebou.

Prizpusobit se životu v sociální skupine a jednat v duchu základních lidských a etických hodnot.

KLÍCOVÉ KOMPETENCE

Dlouhodobý proces, souhrn vedomostí, dovedností, schopností a postojů, které deti získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. KOMPETENCE K UCENÍ: učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ne odpověď, získané vedomosti dává do souvislostí, uplatňuje v praktických situacích a dalším učení.

2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU: všímá si dní okolo, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické, matematické, empirické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli. Započaté činnosti dokončuje.

3. KOMUNIKATIVNÍ KOMPETENCE: ovládá rec, vyjadřuje sdelení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými věty, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, kultivovaně.

4. SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ KOMPETENCE: samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvedomuje si, že za ne odpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podržet-přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. OBCANSKÉ KOMPETENCE: učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvedomuje si práva svá i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých.

6. KOMPETENCE PRACOVNÍ: orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

Plán vlastního hodnocení

Vlastní hodnocení uskutečňujeme pozorováním, rozhovory, rozбором dokumentace i testováním.

individuální – každá vychovatelka si průběžně hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi činnosti a evaluaci vzdělávacího procesu, která jí umožní i jeho případnou úpravu. Hledá nové metody, které by postupně vedly ke kvalitnějším výsledkům

týmové – evaluaci provádí kolektiv vychovatelek, které hodnotí svou vlastní činnost na základě sebereflexe, stanovují společně postup pro další období nebo provádějí úpravy ŠVP.

Cetnost vlastního hodnocení

Individuální evaluační proces a jeho vyhodnocování probíhá průběžně, často neformálně při hodnocení vlastní práce sebehodnocením.

Týmový evaluační proces probíhá jedenkrát za měsíc, podle potřeby i častěji. Kolektiv vychovatelek vyhodnotí svoji vlastní činnost, stanoví další postup pro další období, navrhnou možné úpravy ŠVP.

Hodnotící kritéria

podmínky činnosti – vybavenost prostředí pro zvolenou činnost, vhodnost uspořádání

organizace činnosti – zohledňování specifík jednotlivých žáků, motivace, využití času vyhrazeného pro činnost, zajištění bezpečnosti, funkčnost závěrečného hodnocení činnosti, respektování specifík práce školní družiny

činnost vychovatelky – navozování tvurčí atmosféry, pestrost volených aktivit, způsob komunikace, jednání se žáky, vytváření kamarádského prostředí naplněného spokojeností a pohodou, zvládání tzv. režimových momentů (prechody, převlékání, sebeobslužná činnost, hygienické návyky žáka apod.)

úroveň dalšího vzdělávání vychovatelek

stav materiálních podmínek – vybavení nábytkem, pomůckami, kvalita prostor

zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Dokumentace

V družině se vede tato dokumentace:

- zápisové lístky pro přihlášené žáky k pravidelné docházce
- přehled výchovně vzdělávací práce
- celoroční plán činnosti
- roční hodnocení práce ŠD jako podklad pro výroční zprávu školy
- řád školní družiny

11. Hodnocení žáka a vlastní hodnocení školy

Pravidla pro hodnocení výsledku vzdělávání žáka jsou vyjádřena ve smernici, která je součástí Organizačního řádu školy.

11.1. Pravidla pro hodnocení výsledku vzdělávání žáka

Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání a chová

akcích porádaných školou

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků popř. osoby, které vůči zletilým žákům a plní vyživovací povinnost, byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka..

2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

3. Hodnocení výsledku vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "kace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě prestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání převede škola slovní hodnocení do klasifikace.

5. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

6. V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílu vzdělávání stanovených v § 44. V pátém a sedmém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

7. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětu výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětu, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

8. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

9. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

10. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvedel, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

11. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

12. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

13. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázenská opatření, která může udělit ředitel školy nebo třídní učitel.

14. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnetu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

15. Trídni učitel může na základě vlastního rozhodnutí ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za dě
základě podnetu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné
ící úspěšnou práci.

16. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) dutku třídního učitele,
- c) dutku ředitele školy.

17. Trídni učitel neprodle oznámí řediteli školy uložení dutky třídního učitele. Dutku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

18. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodle oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo dutky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

19. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo dutky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

.
Klasifikační stupně prospěchu a chování a jejich kritéria. Zásady slovního hodnocení.

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se na vysvědčení hodnotí klasifikačními stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

2. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích porádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

3. Při klasifikaci vychází škola z uvedených kritérií:

- a/ míra a kvalita osvojených poznatků, dovedností a zručností
- b/ práce s informacemi a jejich využití v procesu učení
- c/ dovednost samostatné práce
- d/ postoj k učení a schopnost sebehodnocení
- e/ schopnost řešení problémových situací a míra zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- f/ úroveň vyjadřování v písemném a ústním projevu, komunikační dovednosti
- g/ schopnost týmové práce
- h/ mravní a občanské postoje
- ch/ osobní vlastnosti / snáživost, odpovědnost při plnění svých povinností, vztah ke spolužákům, základní pravidla kulturního chování a lidského soužití/

4. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka, k individuálním potřebám žáka méně nadaných či mimořádně nadaných, ke speciálním vzdělávacím potřebám žáka a k mimořádným okolnostem, které mohou ovlivnit výkon žáka.

5. Hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání a chování žáka pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

6. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a).

7. Žák je hodnocen stupněm

a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,

- b) prospel(a), není-li v žádném z povinných predmetu stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupnem prospechu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) neprospel(a), je-li v některém z povinných predmetu stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupnem prospechu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

8. Chování žáka ve škole a na akcích porádaných školou se na vysvědčení hodnotí klasifikačními stupni:

- a/ 1 – velmi dobré
- b/ 2 – uspokojivé
- c/ 3 – neuspokojivé

9. Žák je hodnocen stupnem

a/ 1 – velmi dobré: Žák uvedomele dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu školy. Méně závažných prestupku se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

b/ 2 – uspokojivé: Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu školy. Žák se dopustí závažného prestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu školy nebo se opakovaně dopustí méně závažných prestupku. Zpravidla se přes dutku třídního učitele školy dopouští dalších prestupku, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

b/ 3 – neuspokojivé: Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných prestupku proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes dutku reditele školy dopouští dalších prestupku.

10. Při hodnocení žáku podle odstavcu 1 a 8 se na prvním stupni použije pro zápis stupne hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupne hodnocení podle odstavcu 1 a 8.

11. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) pracoval(a) úspěšně,
- b) pracoval(a).

12. Při hodnocení žáku, který nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného

Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě doucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

13. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích porádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby bylo zřejmé úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

14. Slovní hodnocení vychází ze sledování studijních výsledků žáka, jeho chování při výuce, připravenosti a postoje k učení. Posuzuje sociální chování žáka a respektuje jeho individuální zvláštnosti. Naznačuje další rozvoj žáka, obsahuje zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka.

15. Vyucující daného předmětu volí pro slovní hodnocení formu osobního dopisu dítěti, používá věcné a dobře podložené formulace a celkové hodnocení by mělo vyzníti převážně kladně.

Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách,

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětu výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo s jejím konáním nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Odlišnosti pro zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí

1. Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole, a koná zkoušku ve spádové škole, koná ji:

a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,

- b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Clovek a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
- c) na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dejepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zemepis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Žák zkoušku podle odstavce 1 písm. a), b) nebo c) nekoná, pokud je žákem zahraniční školy, v jejímž vzdělávacím programu je po dohode s MŠMT nebo na základě mezinárodní smlouvy zarazen vzdělávací obsah podle odstavce 1 písm. a) ,b) nebo c) a žák je z tohoto vzdělávacího obsahu zahraniční školou hodnocen v příslušném období na vysvědčení. V tomto případě ředitel spádové školy vysvědčení žákovi za příslušné období nevydává.

2. Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, koná zkoušku z každého předmětu uvedeného ve školním vzdělávacím programu zkoušející školy.

3. Obsahem zkoušky je vzdělávací obsah za období, po které žák plnil povinnou školní docházku podle odstavce 1 nebo 2. Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.

4. Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků.

5. Zkouška je komisionální. Komisi jmenuje ředitel zkoušející školy.

6. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel zkoušející školy, popřípadě jím pověřený učitel,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zarazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

7. Termín konání zkoušky dohodne ředitel zkoušející školy se zákonným zástupcem žáka tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Nedojde-li k dohodě mezi zákonným zástupcem žáka a ředitelem zkoušející školy, stanoví termín zkoušky ředitel zkoušející školy. Není-li možné žáka ze závažných důvodů v dohodnutém termínu přezkoušet, stanoví ředitel zkoušející školy náhradní termín zkoušky tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná.

8. Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy vysvědčení žáka za příslušný ročník zahraniční školy a jeho překlad do českého jazyka. Pokud toto vysvědčení neobsahuje jednoznačné vyjádření o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku, předloží zástupce žáka potvrzení zahraniční školy o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku a jeho překlad do českého jazyka. Pro

stanovení stupně celkového hodnocení žáka devátého ročníku na konci školního roku je rozhodný výsledek zkoušky a vyjádření zahraniční školy, že žák úspěšně ukončil devátý ročník základního vzdělávání. V případě pochybností ekladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně overeného překladu.

9. O zkoušce se porizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

10. Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel zkoušející školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. Po vykonání zkoušek vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení. Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text "Žák(yne) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona".

11. V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti výsledku zkoušky, může požádat o prezkoušení.

Odlišnosti pro komisionální prezkoušení na základní škole a pro opravné zkoušky

1. Komise pro komisionální prezkoušení jmenuje ředitel y; v případě, že je vyucujícím daného predmetu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

2. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím poverený učitel, nebo v případě, že vyucujícím daného predmetu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyucujícím daného predmetu ve třídě, v níž je žák zarazen, popřípadě jiný vyucujícím daného predmetu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyucujícím daného predmetu nebo predmetu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

3. Výsledek prezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o prezkoušení. Výsledek prezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek prezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek prezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

4. O prezkoušení se porizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

5. Žák může v jednom dni vykonat prezkoušení pouze z jednoho predmetu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu prezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín prezkoušení.

6. Konkrétní obsah a rozsah prezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

7. Vykonáním prezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáku, sledováním jeho výkonu a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledku různých činností žáku, konzultacemi s ostatními vyučujícími, podle potřeby i s psychologickými, zdravotnickými pracovníky a rodiči.
2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu alespoň dvě známky za každé pololetí. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.
Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy.
3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonu, výtvaru. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcem žáka a to zejména prostřednictvím zápisu do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.
4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok.
5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat celou vyučovací hodinu, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
7. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavěch, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu neprezkoušuje.
8. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.
9. Případy zaostávání žáka v učení a nedostatky v jeho chování se projednávají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu. Rodiče jsou se zhoršením prospěchu a chování bezprostředně písemně informováni prostřednictvím žákovské knížky.
10. V případě mimořádného a dlouhodobého zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče třídní učitel po dohodě s ostatními vyučujícími.

11. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 24 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů císlící výsledky celkové klasifikace do katalogových listů a do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod. Do katalogových listů jsou průběžně zapisována udelená výchovná opatření.

12. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí na třídních schůzkách, při konzultacích hodinách v lednu a v červnu a kdykoli během školního roku, pokud o to zákonní zástupci žáka požádají. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo při individuálních konzultacích. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování jsou sdělovány pouze zástupcem žáka, nikoli veřejně.

13. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyucující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáka s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.

14. Vyucující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden. Po dohodě s vyucujícím si žáci zameškané učivo doplní. Pokud je žák uvolněn na dobu jednoho týdne z důvodu rodinné rekreace, je povinen doplnit si zameškané učivo nejpozději do dvou dnů po nástupu do školy. Učitel klasifikuje jen probrané učivo. Před proverováním znalostí musí mít žáci dostatek času k nauce, procvičení a zažití učiva, proverování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

15. Třídní učitelé (výchovný poradce) jsou povinni sledovat ostatní vyucující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

16. Podkladem pro hodnocení chování je dodržování školního řádu. Výchovná opatření navrhuje třídní učitel po projednání s ostatními vyucujícími.

17. Při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a duševní vyspělosti žáka; k udeleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Způsob hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Dítětem, žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských prepisu mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním zdravotní oslabení dlouhodobá nemoc nebo léčící zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, narízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udelení azylu na území České republiky.

2. Děti, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.

3. Při hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení pedagogicko - psychologických vyšetření žáka a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáka ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a také volí vhodné a primerené způsoby získávání podkladů.

4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

5. Pro zjišťování úrovně žákových vedomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv.

6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém k předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

7. Klasifikace je provázena hodnocením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu a návodem, jak mezery a nedostatky překonávat. Při hodnocení respektuje vyučující osobní tempo dítěte a ocenuje jeho snahu.

8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

9. Tržní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

10. Vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a žáka nadaných se řídí vyhláškou č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí. Žák se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáka.

1. Škola pomáhá dětem hodnotit průběh a výsledky učení, podporuje jejich sebevědomí a pocit úspěšnosti v učení. Snaží se v dětech vypestovat sebeúctu – prožitek vlastní hodnoty, orientovat je na zvládnutí požadavků a et postoj k učení: „Dobře zvládám úkoly a vím, jak na ně.“
2. Zásady, jak naučit děti učit se a rozvíjet jejich sebevědomí:
 - a) Ukazovat dětem souvislost učení s osobními zájmy.
 - b) Vést děti k pochopení důležitosti tématu, kterému se učí, pro jejich život.
 - c) Přizpůsobovat podle možností výuku zájmům a potřebám žáka.
 - d) Pomáhat dětem v poznání, v čem a jak se mohou zlepšit.

3. Metody a formy sebehodnocení žáku:

- a) Kladení osobně zacílených otázek „typu TY“, které mají žákovi pomoci, aby se s učební látkou ztotožnil /napr. Co o tom víš? Co se chceš dozvědět? Už jsi někdy slyšel o ...? Co si myslíš, jaké to asi je, když ...? /.
 - b) Osobní pohovor učitele se žákem o jeho pokrocích a úspěších.
 - c) Variabilní typy dotazníku, které od dítěte vyžadují vyjádření k různým aspektům učiva.
 - d) Napsání vlastního vysvědčení formou dopisu na konci školního roku, „dopisu sobě“ na konci 5. a 9. ročníku.
4. Vhodné formy sebehodnocení volí vyučující podle vlastního uvážení s přihlédnutím k věku žáku.
5. Sebehodnocení žáku nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluací procesy a více aktivizovat žáka.

11.2. Vlastní hodnocení školy

Oblasti vlastního hodnocení

1. Program školy
 - soulad školního programu s RVP
 - programová nabídka
2. Podmínky vzdělávání
 - vliv personálních podmínek na vzdělávání
 - materiální, technické, ekonomické a hygienické podmínky vzdělávání
 - efektivita využívání finančních zdrojů
3. Průběh vzdělávání
 - posouzení efektivnosti výuky a používání rozmanitých metod práce
 - užívání motivacních nástrojů
 - míra náročnosti výuky
 - propojení výuky s počátečními znalostmi žáka a jejich zkušenostmi z reálného života
 - vytvoření prostoru k tvorbě názorů a vyjadřování vlastních názorů
 - míra rozvíjení dovedností a klíčových kompetencí stanovených ve školním vzdělávacím programu
 - míra zohledňování individuálních vzdělávacích potřeb žáka
 - dodržování individuálních vzdělávacích plánů učiteli, rodiči a žáky
 - uplatňování sebehodnocení žáka
4. Výsledky vzdělávání

- vedomosti, dovednosti a postoje v jednotlivých vzdělávacích oblastech
 - prechod žáku na střední školy
 - užívání různých nástrojů hodnocení
 - stanovení jasných a srozumitelných kritérií žákovských výkonů
 - vyhledávání možností, jak zlepšit žakovu práci
5. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáku, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- školní klima, vzájemné vztahy
 - otázka bezpečnosti prostředí
 - řešení projevu šikany, sociálně patologických jevů
 - míra komunikace s rodiči všech žáků školy
 - respektování názoru rodičů
 - pořádání akcí pro místní komunitu
 - zapojení školy do života v obci
 - prezentace školy
 - míra spolupráce s rodiči, úřady, organizacemi
6. Řízení školy, kvalita personální práce
- vytváření zázemí pro kvalitní práci učitelů
 - efektivní nakládání s prostředky a zdroji
 - kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
7. Úroveň výsledku práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Cíle a kritéria vlastního hodnocení

Cílem vlastního hodnocení školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy. Škola má naplánovaný cyklus hodnotících aktivit tak, aby zajišťoval pravidelné monitorování a hodnocení všech oblastí. Na hodnocení jednotlivých oblastí pracuje kompetentní tým. Vlastní hodnocení se zpracovává průběžně za období 3 školních roků. Do konce září školního roku, v němž se má vlastní hodnocení uskutečnit, je na pedagogické radě projednána struktura vlastního hodnocení. Vlastní hodnocení se projednává na pedagogické radě do 31. října následujícího školního roku..

Nástroje vlastního hodnocení

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s učiteli, rodiči a žáky
- dotazníky pro učitele, rodiče a žáky
- srovnávací testy
- hospitace
- žákovské práce

12. Prílohy

12.1. Nepovinné predmety

Nepovinné predmety ve školním roce 2011/2012				
Nabídka nepovinných predmetu	1.ročník	2. ročník	6. – 9. ročník	
Anglický jazyk	1	2		
Cvčení z českého jazyka			2	

Anglický jazyk

Charakteristika predmetu Anglický jazyk

Základním cílem výuky angličtiny v 1. a 2. třídě je seznámení dětí s cizím jazykem, probuzení zájmu žáka o cizí jazyk a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto predmetu. Pozornost se soustřeďuje zejména na osvojení zvukové podoby jazyka a na zvládnutí vztahu mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podklade rozvíjení základu recových dovedností.

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Anglický jazyk

Vyucovací predmet Anglický jazyk se vyučuje v 1. a 2. ročníku jako nepovinný predmet s casovou dotací 1 hodina týdně v 1. ročníku a 2 hodiny ve 2. ročníku. Vzhledem k záteži, kterou predstavuje výuka cizího jazyka v 1. ročníku, muže být tato hodina rozdelená na 2 celky, které dohromady tvorí 45 minut.

Obsahem predmetu je pro deti blízká slovní zásoba:

- zvířata
- barvy
- hracky

- anglická abeceda
- číslovky do 10
- ovoce, zelenina
- oblečení

Sjednocujícím metodickým prvkem všech těchto témat je hra a melodie. Žáci si pomocí tematických písniček, říkanek a her osvojují výše uvedenou slovní zásobu a jednoduché vetné vazby: „Jsem“, „Mám“, „Nemám“, „Mám rád“, „Nemám rád“ atd.

Cvicení z českého jazyka

Charakteristika predmetu Cvicení z českého jazyka

Základním cílem nepovinného predmetu Cvicení z českého jazyka je opakování a procvičování základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě. Je prioritně určen pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami na 2. stupni základní školy.

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Cvicení z českého jazyka

Nepovinný predmet Cvicení z českého jazyka se vyučuje na 2. stupni s časovou dotací dvě hodiny týdně a tematicky navazuje na očekávané výstupy vyučovacího predmetu Český jazyk (Jazyková výchova) v jednotlivých ročnících. Predmet využívá formy práce založené na individuální a skupinové práci, žáci vyhledávají informace potřebné k řešení jazykových cvičení, používají gramatické přehledy učiva, jazykové příručky a slovníky. Učitel vede žáky ke zvládnutí základních mluvnických jevů, při výuce pracuje s materiály určenými pro žáky s vývojovými poruchami učení. Žákům poskytuje ihned zpětnou vazbu, povzbuzuje je a pozitivně motivuje.

12.2. Povinné volitelné predmety

Povinné volitelné predmety ve školním roce 2011/2012				
Nabídka povinné volitelných predmetů	6. ročník	7. – 9. ročník		
Konverzace v anglickém jazyce	1			
Informatika	1	2		
Biologický seminář		2		
Technická praktika		2		
Německý jazyk		2		
Sportovní hry		2		

Konverzace v anglickém jazyce v 6. ročníku

Charakteristika predmetu Konverzace v anglickém jazyce v 6. ročníku

Konverzace v anglickém jazyce slouží především k rozvíjení a prohloubení látky, probírané v predmetu Anglický jazyk, hlubšímu osvojování slovní zásoby, slovních spojení, frází a obrátu, gramatiky a především schopnosti vyjadrování v tematicky širších a obsahově náročnějších projevech, komunikaci, porozumení rodilému mluvčímu v jeho přirozeném tempu reci a s přirozenou intonací, odhadování neznámého slovního materiálu, používání nauceného jazykového materiálu v běžných každodenních situacích, vyjadrování svých myšlenek jednoduchou formou pomocí známého jazykového materiálu, schopnosti začínat, udržovat a ukoncovat konverzaci, seznámení s konverzačními obraty a zvyky v anglicky mluvících zemích, seznámení žáka s realitami, kulturou, etiketou a zvyky anglicky mluvících zemí.

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Konverzace v anglickém jazyce v 6. ročníku

Vyučovací predmet Konverzace v anglickém jazyce se vyučuje v 6. ročníku jako povinně volitelný predmet s časovou dotací 1 hodina za 2 týdny, žáci jsou rozděleni do dvou skupin. Tematicky predmet navazuje na predmet Anglický jazyk.

Témata:

- Anglicky mluvící zeme
- Základní společenské obraty a fráze
- Osobnosti, národní zvyky a symboly
- Urcování hodin a času
- Vyjádření prání a potřeb
- Besedy o knihách
- Filmy
- Každodenní zvyky a činnosti
- Jednoduché příběhy

Konverzace v anglickém jazyce v 7. - 9. ročníku

Charakteristika predmetu Konverzace v anglickém jazyce v 7. - 9. ročníku

Cílem predmetu Konverzace v anglickém jazyce je usnadnit žákům běžnou komunikaci v anglictine rozvíjením slovní zásoby, upevňováním slovních spojení a frází a pomoci odbourávat nejistoty při kontaktu s cizím jazykem a překonávat obavy při jeho používání. Žáci v hodinách konverzace simulují situace běžného života a seznamují se s kulturou, zvyky a realitami anglicky mluvících zemí.

Základní komunikační dovednosti, které žáci v hodinách procvičují, jsou „poslech a mluvení“, případně „čtení a mluvení“. V hodinách „Konverzace v anglickém jazyce“ je používána celá škála didaktických metod a pomůcek: role-play, řízený rozhovor, řízená diskuse, dotazníky a průzkumy, obrázky, DVD a video nahrávky, CD nahrávky, zpětný projektor, dataprojektor, IT učebna s softwarovými programy na procvičování výslovnosti a internetové stránky s konverzačními tématy.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu Konverzace v anglickém jazyce v 7. - 9. ročníku

Vyučovací předmět „Konverzace v anglickém jazyce“ se vyučuje jako povinně-volitelný předmět s časovou dotací 2 hodiny týdně. Tematicky navazuje na předmět Anglický jazyk.

Základní témata procvičovaná v rámci předmětu „Konverzace v anglickém jazyce“ jsou:

- charakteristika osoby
- můj den
- moje rodina
- moje škola
- místo, kde žiji
- strava a zdraví
- zvířata
- sporty
- povolání
- příroda a její ochrana
- kultura – kino, divadlo, výstavy
- anglicky mluvící země (Velká Británie, USA, Kanada, Austrálie, Irsko)
- současný svět a globalizace
- multikulturní společnost

Technická praktika

Charakteristika předmětu Technická praktika

Technická praktika se zaměřuje na rozvoj dovedností v oblasti uživatelské techniky, na praktické řešení problémů kreativním způsobem. Jde především o dovednosti technické komunikace a dovednosti v používání běžných technických prostředků, praktické řešení technických problémů v běžných životních situacích. Prohlubuje a rozvíjí vědomosti z oblasti matematiky, fyziky a informatiky.

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Technická praktika

Vyučovací predmet Technická praktika se vyučuje v 7., 8. a 9. ročníku jako povinně volitelný predmet s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Tematicky navazuje na predmet Fyzika. Vyučuje se v pracovně fyziky a chemie.

Témata:

Funkce a užití základních nástrojů, náradí a pomůcek v domácnosti.

Poznání technických principů v oblasti mechanismu.

Seznámení se základními konstrukčními prvky prostřednictvím stavebnic.

Užití elektrické energie ve výrobě a domácnosti.

Jednoduché elektroinstalací práce.

Sestavení a zapojení jednoduchých elektrických obvodů pomocí žákovských stavebnic.

Zhotovení nebo sestavení jednoduchého elektrotechnického zařízení podle technické dokumentace.

Bezpečnostní pravidla při obsluze elektrických zařízení.

Údržba a technika oprav jednoduchých zařízení.

Připojování elektrických zdrojů a spotřebičů do elektrických obvodů.

Žáci jsou vedeni k

- hlubšímu osvojování základních pojmů a vztahů v oblasti fyziky
- praktickému využití poznatku z fyziky
- využívání prostředků techniky
- rozvoji abstraktního a exaktního myšlení
- logickému a kritickému myšlení

Učitel

- vede žáky k plánování postupu a úkolu
- používá konkrétní úlohy z běžného života
- zarazuje zajímavé a zábavné úlohy rozvíjející úsudek
- zarazuje alternativní metody práce – zejména práce ve skupinách

K dosažení očekávaných výstupů žáci využívají

- stavebnice pro mechaniku
- elektrotechnické stavebnice
- stavebnice pro optiku
- různé měřicí přístroje
- interaktivní tabuli

Očekávané výstupy

- změní vhodně zvolenými měřeními některé důležité fyzikální veličiny
- využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích
- aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů
- využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách při řešení konkrétních praktických problémů
- rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku
- posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změní elektrický proud a napětí
- rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností
- využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů
- zapojí správně polovodičovou diodu
- využívá zákona o přímém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problému a úloh

- rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice

Biologický seminár

Charakteristika predmetu Biologický seminár

Biologický seminár slouží k formování znalostí, dovedností a postoju slucitelných s trvale udržitelným rozvojem společnosti (uvažování v dlouhodobé perspektive, přebírání odpovědnosti za další generace, vedomí omezenosti kapacity životního prostředí, princip predbežné opatrnosti a prevence, sociální spravedlnost, zohlednění vztahu lokálního a globálního „Mysli globálně – jednej lokálně“, nemateriální hodnotové orientace). Vede k formování zdravého životního stylu, k získávání znalostí o živé a neživé přírodě. Rozvíjí kritické myšlení a ukazuje místo cloveka ve svete. Prohlubuj výjí znalosti a dovednosti osvojené v hodinách přírodopisu. Klade duraz na bezprostřední kontakt s přírodou.

Využívá široké nabídky dalších vzdělávacích institucí (výukové programy, prednášky, výstavy...), napr. ZOO, Botanická zahrada, muzea, výstavy, centra ekologické výchovy...

Obsahové, casové a organizační vymezení predmetu Biologický seminár

Vyucovací predmet Biologický seminár se vyucuje v 7., 8. a 9. ročníku jako povinne volitelný predmet s casovou dotací 2 hodiny týdne.

Tematicky navazuje na predmet Přírodopis.

Témata: Rostliny

Živocichové

Zdraví

Neživá příroda

Ekologie

Trvale udržitelný rozvoj (TUR)

Žáci jsou vedeni

- k aplikování osvojených poznatku v každodenním živote, k orientaci v problémových situacích
- ke kladení otázek a k analyzování správných odpovědí
- k pochopení kauzality jevu v přírodním prostředí
- k vyhledávání, trídění, propojování a zpracovávání informací z různých zdroju

Sportovní hry

Charakteristika predmetu Sportovní hry

Volitelný vyučovací predmet *Sportovní hry* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na povinný predmet *Telesná výchova*, který ve své podstatě rozšiřuje. Pomáhá žákům ještě více rozvíjet jejich pohybové schopnosti a dovednosti, zvyšovat jejich zdatnost a výkonnost a uspokojovat v optimální míře jejich pohybové potřeby a zájmy. Výuka je zaměřena na správné vykonávání vybraných pohybových činností, dodržování vhodného denního režimu a kladné naplnování zásad zdravého životního stylu, regeneraci sil, ochranu zdraví a života při různých sportovních činnostech. Velký důraz je kladen na rozvíjení schopnosti týmové spolupráce a komunikace při pohybu v různých sportovních hrách a soutěžích, rozvíjení disciplinovanosti a smyslu pro čestné a „sportovní“ chování a jednání. Při volbě vhodných forem a metod výuky a při volbě konkrétních činností vyučujícím hraje velkou roli žákův prožitek, pocit úspěchu a pozitivní sebehodnocení.

Obsahové, časové organizační vymezení predmetu Sportovní hry

Vzdělávací obsah volitelného predmetu Sportovní hry navazuje na konkretizované výstupy predmetu Telesná výchova v jednotlivých tematických blocích konkretizovaného učiva, které rozšiřuje. Výber rozšiřujícího učiva je ovlivněn prostorovými a materiálními podmínkami školy, možnostmi, potřebami a především zájmem žáka (v souvislosti s tím, které sportovní trendy se aktuálně rozvíjejí a o čem mají žáci největší zájem).

Zaměřuje se :

- na základy sportovních her: manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním, na herní činnost jednotlivce, na spolupráci ve hře, průpravné hry, utkání
- na pohybové hry s různým zaměřením, netradicní pohybové hry a aktivity
- na turistiku a pobyt v přírodě
- na plavání: hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a pomoci tonoucím
- bruslení: hry na sněhu a ledu, základní techniky pohybu na bruslích (podle podmínek školy)
- další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáka)

Vyučovací predmet Sportovní hry se vyučuje v 7., 8. a 9. ročníku jako povinně volitelný predmet s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Výuka Sportovních her je organizována v telocvičce ZŠ nebo v telocvičce DTJ ve Velké Chuchli. Současně jsou využívána i jiná sportoviště: areál zdraví v Chuchelském háji, tenisové kurty ve Velké Chuchli, krytý plavecký bazén na Barrandově či Radlicích apod.

Nemecký jazyk

Charakteristika predmetu Nemecký jazyk

Povinne volitelný predmet Nemecký jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Žáci si ho mohou zvolit z nabídky povinne volitelných predmetu jako druhý cizí jazyk. Výuka predmetu smeruje k tomu, aby se žáci dorozumeli cizincem v běžných situacích a dokázali s ním hovorit o jednoduchých tématech (rodina, škola, záliby, koníčky, sport, volný čas apod.). Po absolvování výuky žák získává základy pro další studium i samostudium tohoto jazyka. Pomáhá žákům rozvíjet jejich jazykové kompetence a komunikační dovednosti v dalším cizím jazyce, je koncipován tak, aby žáci meli smerovat k úrovni A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Obsahové, casové a organizační vymezení predmetu Nemecký jazyk

Obsah predmetu, způsob a metody jeho výuky jsou vedeny tak, že na konci výuky žáci rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovet konkrétním potřebám, a používá tyto výrazy a fráze. ozumí známým slovům a základním frázím týkajícími se osoby žáka, rodiny a bezprostředního konkrétního okolí, pokud lidé hovorí pomalu a zřetelne. Domluví se jednoduchým způsobem, je-li jeho partner ochoten zopakovat pomaleji svou výpověď nebo ji preformulovat a pomoci mu formulovat, co se snaží říci. Klade jednoduché otázky a na podobné otázky odpovídá, pokud se týkají jeho základních potřeb nebo jde-li o věci, jež jsou mu duverne známé. Jednoduchými frázemi a vetami popíše místo, kde žije, a lidi, které zná. Napíše stručný, jednoduchý text na pohlednici, například pozdrav z dovolené. Vyplní formuláře obsahující osobní údaje, například své jméno, národnost a adresu při přihlašování v hotelu.

Tomu je přizpůsoben výběr učiva a učebních materiálů.

Mezi učební materiály patří učebnice s pracovním sešitem, audiovizuální technika, doplňkové materiály, jako jsou obrázky, materiály vytvořené žákem pro jeho potřebu, napr. přehled vlastní slovní zásoby, myšlenkové mapy apod.

Predmet Nemecký jazyk se vyučuje v 7. - 9. ročníku s casovou dotací 2 hodiny týdně.

Informatika

Charakteristika predmetu Informatika

Cílem povinně volitelného predmetu Informatika je naplnování vzdělávacího obsahu stanoveného ve výstupech vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie. Formou rozšiřujícího učiva připravuje žáky na využívání ICT v praktickém životě, zpracovávat, vyhledávat a hodnotit informace různého charakteru (tištěné elektronicky zpracované, zvukové, obrazové, televizní, filmové nebo dramaticky ztvárněné). Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení predmetu Informatika

Predmet Informatika se vyučuje jako

- a) povinně volitelný predmet v 6. ročníku s dotací 1 hodina týdně
- b) volitelný predmet v 7. - 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v budově školy zpravidla v odborné učebně vybavené počítači. Při výuce je uplatňována zásada „jeden počítač pro jednoho až dva žáky“. Žáci mají k dispozici tiskárnu, scanner, digitální fotoaparát, dataprojektor a na vybraných počítačích zálohovací zařízení (disketa, CD disk).

Žáci jsou vedeni k

- získávání vztahu k informačním technologiím
- hlubšímu osvojování základních pojmů a vztahů v oblasti Informatiky a to zejména s pomocí praktických postupů
- využívání prostředků výpočetní techniky
- samostatnému zpracování informací
- samostatnému hodnocení a analýze informací
- práci s odbornou literaturou, denním tiskem, internetem a dalšími médii
- rozvoji abstraktního a exaktního myšlení
- logickému a kritickému myšlení

Učitel

- zarazuje alternativní metody práce – zejména práce v týmu
- vede žáky k plánování postupu a úkolu
- používá konkrétní úlohy z běžného života
- zarazuje zajímavé a zábavné úlohy rozvíjející úsudek, problémové a náročnější úlohy směřující k procvičování a prohlubování učiva 7. a 8. ročníku

Predmetem prolínají průřezová témata: MeV, MV, VDO, VMEGS,

Predmet je úzce spjat s predmety – Matematika, Český jazyk, Výtvarná výchova, Informatika

Tematické okruhy v 6. ročníku

- Stromová struktura, práce se soubory a složkami
- MS Word
- MS Excel
- MS Powerpoint
- Internet a elektronická pošta
- Počítačová grafika

Tematické okruhy v 7 – 9. ročníku:

- Internet
- Tvorba internetových stránek
- Zpracování a hodnocení informací
- Pokročilé funkce MS Office
- Základy programování

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - uvede základní pravidla bezpečnosti práce s PC - ukáže a správně pojmenuje základní části počítače, přídatná a výstupní zařízení počítače; popíše jejich funkci - vysvětlí pojmy: materská deska (motherboard), pevný disk (harddisk, disk C), paměť RAM; vysvětlí funkci těchto částí počítače - uvede jednotky používané k měření objemu dat nebo místa na disku (kB, MB, GB) - určí formáty souboru podle přípony - předvede orientaci v základním uživatelském - předvede základní operace se složkami a dokumenty: označení, přesun, zrušení, založení, kopie, přejmenování, uložení na pevný disk (disketu, flash disk) - vyhledá a uloží soubor v adresáři, - předvede práci se schránkou: kopie, vyjmutí, vložení (textu, obrázku, apod.)	Základy práce s počítačem - bezpečnost a hygiena práce, prevence zdravotních rizik - struktura, funkce a popis počítače (jeho částí) a přídatných zařízení: počítač (skříň počítače), monitor (displej, LCD displej), klávesnice, myš, skener, tiskárna, modem, flash disk, vypínač počítače, tlačítko Reset, disketová jednotka, jednotka CD-ROM nebo DVD, USB port, zásuvka napájení, zásuvka pro monitor, karta (zvuková karta, videokarta) - pojem: hardware, software - jednotky používané k měření objemu dat nebo místa na disku (kB, MB, GB) - operační systémy, jejich základní funkce - formáty souboru (doc, gif, jpg, xls, ppt, pdf, rtf) - OS Windows - základy práce se soubory, složkami - schránka, práce se schránkou		OVO: 1.1, 1.2, 1.3

- na příkladech ukáže možnosti využití počítače v různých oborech lidské činnosti - vysvětlí pojmy: informace a informatika - uvede, kde se dají informace získat, odliší spolehlivé a nespolehlivé zdroje, zhodnotí informace z hlediska závažnosti	- multimediální využití počítače Vyhledávání informací a komunikace - informatika jako vední obor - verohodnost informací, závažnost a vzájemné návaznosti informací - internet – celosvětová počítačová síť	MeV interpretace vztahu mediálních sdelení a reality	OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 4.1
--	---	---	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata	Vazby, přesahy
Žák: - vysvětlí, co je internet a objasní způsob přenosu informací v celosvětové síti, vyhledá informacní zdroj podle adresy - aktivně využívá vlastností hypertextu - formuluje a zapíše požadavek na vyhledání dané informace v internetovém prohlížeči - informaci uloží, vytiskne - vysvětlí, co je počítačový virus, co může virus způsobit a jak se lze proti němu účinně bránit - spustí antivirový program a overí, zda není počítač nakažen virem - uvede příklad významné, méně významné a bezvýznamné informace k zadanému tématu - k aktuální společenské otázce najde více inf. zdroje a posoudí jejich relaci a dokáže je zpracovat do prezentovatelné podoby - uvede příklady neverohodných informacních zdrojů - vysvětlí rozdíly mezi typy grafických editorů (bitmapové a vektorové grafické editory) - v grafickém programu vytvoří	Vyhledávání informací a komunikace - internet – celosvětová počítačová síť - práce s internetovým prohlížečem - metody vyhledávání na internetu - formulace požadavku a vyhledávací atributy - uložení informace pro další zpracování, tisk informace Viry a antiviry - hodnota informací - verohodnost informací a informacních zdrojů - metody a nástroje overování informací (řízený rozhovor, porovnávání a analýza informací) Zpracování a využití informací - grafický editor: Zoner Callisto, Malování - bitmapové a vektorové grafické editory	MeV interpretace vztahu mediálních sdelení a reality MeV - práce v realizačním týmu - tvorba školního časopis	OVO: 2.1, 2.2, 2.3, 4.1

obrázek; obrázek upraví, uloží a vytiskne - zpracuje obrázek prostřednictvím skeneru a jeho nástroje - napíše požadovaný text, opraví v textu chyby - v nastavení stránky upraví vzhled dokumentu - označí různé bloky textu myší a některé (rádek, slovo, celý dokument) klávesnicí - zformátuje text a odstavce - využije schránku při práci s textem (při kopírování, přesouvání) - za pomoci tabulátoru napíše text ve formě tabulky - vloží do dokumentu obrázek, upraví obrázek podle potřeby - použije ozdobné písmo a různé grafické prvky ke grafické úpravě dokumentu - vytvoří jednoduchou tabulku - vytiskne zpracovaný dokument	- vytvoření a úprava obrázku v bitmapové grafice - vytvoření a úprava obrázku ve vektorové grafice - textový editor (MS WORD) - zobrazení a nastavení stránky - práce se schránkou - formáty odstavce - tabulátory a jejich užití - vkládání a úpravy obrázku - grafické prvky, písmo - tabulky - tisk a úpravy před tiskem		
--	---	--	--

12.3. Plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO)

Základní škola Charlotty Masarykové ve Velké Chuchli, Praha 5, se připojuje k programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (dále jen EVVO).

Školní program EVVO vychází ze Státního programu EVVO v ČR, který byl schválen usnesením vlády České republiky č. 1048/2000, z Metodického pokynu MŠMT v EVVO ve školách a školských zařízeních, podle nového Metodického pokynu MŠMT k zajištění EVVO č. j. 16745/2008-22 ze dne 27. října 2008.

Vzděláváním se rozumí zejména ovlivňování racionální stránky osobnosti, *výchovou* působení na jeho emocionální stránku (city, vůle), *osvetou* se pak označují speciální způsoby předávání informací. Naše škola se zaměřuje na všechny tyto tři aspekty EVVO: snaží se o vyvážené působení na rozumovou (např. chápání různých souvislostí) i citovou (např. formování kladného vztahu k přírodě) složku osobnosti žáka, stejně tak se snaží i popularizační předávání z hlediska EVVO relevantních informací (např. třídění odpadu, úspory energií v domácnosti i ve škole).

EVVO klade důraz na poznávání životního prostředí (přírodního i umělého, živého i neživého) člověka, na uvědomování si nezbytnosti zachování podmínek života, na poznávání vztahu člověka a životního prostředí. V rámci EVVO naší školy zdůrazňujeme jak tradiční pojetí *ekologické výchovy* chápáné jako biologická disciplína (vztahy mezi organismy a prostředím a vztahy mezi organismy navzájem v ekosystémech), tak také *vzdělávání pro trvale udržitelný rozvoj* (dále jen VTUR), které se zaměřuje na vzájemnou interakci a souvislosti mezi ekonomickými, sociálními a environmentálními aspekty rozvoje společnosti (nejde tedy o čistou biologickou disciplínu, ale o výrazně interdisciplinární přístup s přesahy do společenských věd, výchovy ke zdraví, výchovy k občanství).

Naše škola při plánování EVVO sleduje dva druhy cílů:

- a. vzdělávací a výchovné cíle žáka (je rozvedeno podrobně v další části dokumentu),
- b. rozvojové a organizační cíle školy, které jednak podmiňují vzdělávání žáka, jednak mají význam pro provoz a rozvoj školy (určení koordinátoru EVVO, důraz na zájmové vzdělávání žáka, další vzdělávání pedagogických pracovníků, environmentálně vhodný provoz školy a školního areálu, spolupráce školy s okolím).

Naše základní škola je umístěna v prostředí zeleně v klidné vilové čtvrti a patří k malým školám. Spojuje tak výhody venkovské a městské školy, čehož lze využít i v rámci naplňování cílů EVVO: poblíž se nachází přírodní rezervace Chuchelský háj, PP Nad Závodíštěm, NPP Barrandovské skály s naučnou stezkou, PP Homolka s významnou technickou památkou Pacoldovou vápenkou, PP Krnáč, Dalejské a Prokopské údolí, PP Radotínské skály a PR Radotínské údolí, malá lesní ZOO v Chuchelském háji. Dále poloha školy umožňuje intenzivní spolupráci se Střední školou dostihového sportu a jezdeckví ve Velké Chuchli, ekologickými organizacemi (např. Tereza, Podhoubí, Toulcův dvůr, Lesy hl. města Prahy, Koniklec), ZOO Praha, Botanická zahrada hl. města Prahy.

Mezi základní všeobecné vzdělávací cíle naší školy v oblasti EVVO patří:

- porozumění vzájemným vztahům mezi člověkem a životním prostředím
- dosažení *znalostí* k ochraně a zlepšování životního prostředí
- dosažení vhodných *dovedností* k ochraně a zlepšování životního prostředí

- dosažení primerených *postojů* k ochraně a zlepšování životního prostředí
- dosažení relevantních dlouhodobých *návyků* k ochraně a zlepšování životního prostředí
- utváření hierarchie životních *hodnot* slucitelných s trvale udržitelným rozvojem
- utváření šetrného *životního stylu* jedincu a trvale udržitelných vzorců chování jednotlivce a společnosti jako celku

V oblasti konkrétních kompetencí rozvíjených v rámci EVVO naší školy patří:

1. Kompetence k učení:

- volíme netradicní a nové formy výuky založené na pozorování přírody a živých organizmů
- vedeme žáky k získávání informací z různých zdrojů (encyklopedie, atlasy, klíče, internet) a k jejich prezentaci
- vedeme k učení se od jednodušších pojmů ke složitějším

2. Kompetence k řešení problému:

- předkládáme žákům problémy z oblasti ochrany přírody
- hledáme různé varianty řešení problému životního prostředí
- diskutujeme nad modelovými příklady či příklady z praxe
- vedeme žáky ke schopnosti kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace související s životním prostředím
- pracujeme s denním tiskem, časopisy, internetovým zpravodajstvím, nacházíme zde problémy, témata či kauzy relevantní z hlediska EVVO pro náš region, diskutujeme se žáky o možnostech řešení na základě seriózního rozboru veřejně dostupných informací z zdrojů
- vedeme žáky ke kritickému myšlení,
- učíme žáky zpracovat referát na téma EVVO samostatně i ve skupinách
- respektujeme právo žáka na odlišný názor, nesprávné názory se snažíme logicky vyvrátit
- diskutujeme o odpovědnosti člověka za změny v přírodě a o možnostech nápravy

3. Komunikativní kompetence:

- pořádáme setkání a diskuse s odborníky na téma ochrana přírody a problematiky životního prostředí
- vyžadujeme, aby žáci jasně formulovali svůj názor, srozumitelně odpovídali na otázky a tvorili souvislé úvahy týkající se přírody a trvale udržitelného života
- aktivně využíváme kooperativní a komunikační dovednosti jako nástroje řešení problému životního prostředí
- účastníme se biologické olympiády

4. Kompetence sociální a personální:

- umožňujeme žákům vyzkoušet různé role v týmu
- zkoumáme a vyhledáváme odpovědi na úkoly ve skupinách
- vhodné laboratorní práce řešíme ve skupinách
- prezentujeme získané poznatky, řešení projektu a problému před třídními kolektivy
- vedeme žáky k diskusi na dané téma

5. Kompetence občanské:

- vedeme žáky ke znalostem přírodních a kulturních hodnot ve svém okolí, k chápání příčin a následku jejich poškozování, k porozumění jedinečnosti svého regionu a jeho potřeb
- učíme je uvažovat v souvislostech, vnímat závislost rozvoje lidské společnosti na přírodě a na stavu životního prostředí, porozumět zákonitostem biosféry, ekonomické, sociální a ekologické provázanosti světa, problémům životního prostředí z globálního i lokálního hlediska a jejich příčinám
- vysvětlujeme vývoj vztahu člověka a přírody, problémy životního prostředí od minulosti až po současnost a v tomto kontextu pak i vývoj do budoucnosti
- vedeme žáky k odpovědnému jednání vůči přírodě a prostředí v každodenním životě a k aktivní účasti na ochraně životního prostředí včetně zapojení do souvisejících veřejných diskusí a rozhodování o využívání krajiny
- projevujeme pokoru, úctu k životu ve všech jeho formách a k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, ocenujeme svébytnou hodnotu a krásu přírody a krajiny, hodnotíme různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě.

Dosahování stežejších cílů EVVO naší školy je realizováno prostřednictvím činností a aktivit probíhajících ve škole samotné a prostřednictvím spolupráce se vzdělávacími organizacemi specializujícími se na oblast EVVO (např. nestátní neziskové organizace a centra a střediska ekologické výchovy), tedy formou *formálního vzdělávání*. Škola však klade také důraz na volno-casové aktivity žáka (organizace zájmových kroužků, exkurse, výlety), zde se tedy EVVO uplatňuje formou *neformálního vzdělávání a informálního učení*.

K realizaci EVVO pak naše škola konkrétně využívá zejména:

- kurzy a jiné ucelené učební celky zaměřené na EVVO
- školní ekologické projekty, projektové dny
- vícedenní pobytové programy zaměřené na EVVO
- poznávání okolního prostředí školy a širšího regionu
- popularizační exkurze a výstavy na vědeckých pracovištích v regionu (Akademie věd ČR, Přírodovědecká fakulta UK, Pedagogická fakulta UK)
- spolupráci s obcí (místní správou i samosprávou), rodiči, místními sdruženími a spolky
- výuku v terénu a také v zařízeních mimo školu
- krmení lesní zvěře (sber kaštanů)
- externí výukové programy ve střediscích ekologické výchovy apod.
- vzdělávací programy muzeí, správ CHKO, ZOO, občanských sdružení apod.
- kurzy, semináře a specializační studia pro koordinátory EVVO

- třídění odpadu na škole a jednorázové akce zaměřené na sber druhotných surovin (napr. hliníku)
- účast žáku na soutěžích a olympiádách relevantních z hlediska EVVO
- pořádání soutěží pro žáky školy s tematikou EVVO
- vzhled a úpravu tříd, chodeb a dalších prostor školy (zlepšení prostředí školy, výmalba)
- nástěnky s ekologickou tematikou
- výsadbu stromu v okolí školy, čištění vodních toků v okolí školy
- šetření energií
- pedagogický sbor jde žákům příkladem ve svém každodenním životě (napr. užívá šetrných způsobů dopravy do zaměstnání, třídí odpady, hospodárne využívá energii a další přírodní zdroje při provozu školy)
- zkvalitnění technického zázemí výuky (moderní technika, napr. interaktivní tabule, dataprojektory)
- Den Země (22. 4.), Svetový den bez aut, Evropský týden mobility, Svetový den životního prostředí
- stravovací návyky a pitný režim,
- prezentace EVVO naší školy směrem k rodičovské populaci a širší veřejnosti (webové stránky, regionální tisk)
- venkovní areál při výuce ekologie a k odpocinku